

གཞུང་ཆེན་ཁག

མཁས་བླ་པ་རྗེ་ཉི་ལྷན་ལྷན་གྱི་ ནཱ།

གསུང་ལྷན་གསུང་།
(ལྷན་ལྷན་གྱི་)

མཁས་བླ་པ་དགེ་དཔལ་ལཱུང་།

ཨ་རྒྱལ་སྤྱི་གསུང་ལྷན་གྱི་ཆོས་ལྷན་གསུང་།

གཞུང་ཆེན་ཁག

༡༡། རྒྱུད་ཐེ་མྱི་འི་རྣམ་པར་གཞན་པ་
རྒྱལ་པར་བཤད་པ་
བཞུགས་སོ། །

གསུང་རྒྱུ་མཉམ་

རྒྱུད་ཐེ་མྱི་།

ཐེ་མྱི་མཉམ་།

༡༢༥

ཐེ་མྱི་མཉམ་།

༡

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་།

༡༩༩༩-༡༩༩༩

དེས་ཨང་།

ZKSG148001

བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་ཤིང་བར་ལ་གཞི་བཙུལ་བ་ཡིན།

མེད་གྲེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་བྱ་སྒྲིག་བྱས།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་སློབ་རྒྱལ་ལྷན་ཁག་ལ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།

སེང་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེལ་ས་སྤེལ་བྱས།

༣༠༡༥ ལེ་ལོ་ལྷ་བ་བསྐྱད་པར་ཅོམ་སྒྲིག་བྱས།

ཅེས་ཆོད། 15x21

ཡིག་ཆ་ད། 14

ཡིག་གཏུག་ 266,118

ང་ཆོའི་དྲ་ཆིགས་ཀྱི་ཁ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ང་ཆོའི་ཡིག་སྒྲུལ།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བར་སྐྱེན་གྱི་བདག་དབང་ལེར་བྱེས་དིག་མཐོན་ཆེན་ལོང་ཡོད།

དེ་མཆོད་མདོར་བསྟན།

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། ༡༣༤༥ ལོར་ལ་སྟོད་བྱང་གི་ས་ཆའི་ཕྱོག་གཞུང་དུ་འཁྲུངས།
གྲིས་པའི་དུས་ནས་ན་མཉམ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་དང་མཛད་སྟོན་ཁྱད་པར་
འཕགས་པ་ཞིག་བྱང་། དགྲུང་ལོ་བདུན་གྱི་སྐབས་ཆོས་སྒོར་ཞུགས།

མཚན་ལ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གསོལ། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་སོགས་ལས་གཞུང་
ཆེན་ཁག་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྒོར་མང་པོ་གསན་ནས་སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད།
༡༩༠༠ ལོར་བོ་དོར་བཤ་ཆེན་དང་ཚོད་སྒྲེང་མཛད།

བོ་དོར་བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆའི་མཁྱེན་དཔྱོད་ལ་དགེ་ས་ནས།
མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལ་ཆེད་དུ་བསྔགས་པའི་སྟོན་ཆོག་ཆོག་སྟོར་བུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་མཛད་པ་དམ་
པ་དེའི་གསུང་འབུམ་དུ་བཞུགས།

དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་སྐབས་བསྟན་ཐོགས་ཀྱིས་སྟོམ་པ་བཞེས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གསུམ་གྱི་
སྐབས་རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་སེར་ཆོས་སྤྱངས་སུ་བཞུགས་པ་དང་མངའ་ཞིང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱན་
སྟེ་དང་བུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཆ་ཆང་བར་གནང་།

དགྲུང་ལོ་ཞེ་བདུན་གྱི་སྐབས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྱིམ་ཕེབས། སྟོབ་མ་གྲགས་ཆེན་མང་དུ་བྱང་།
༡༩༣༤ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

གཤུང་རྟེན་རྗེ་ཚོང་ཁ་བའི་གཤུང་རྟེན་གྱི་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས། གསུང་རྩོམ་ལ། བོད་
ཆེན་བཙུ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས།

ཉུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

གངས་རེའི་ཤེལ་གྱི་མཚོད་རྟེན་གྱི་སྒྲིང་བས་སུ་བྱུང་བྱས་པའི་རང་རེའི་སྤྲ་ལའི་སྒྲན་ལྗོངས་སུ།
ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་རྣམས་དང་ཀུན་རིག་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་བློན་ལས། གསུང་རབ་
ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་རི་རབ་ཀྱི་གཏོས་དང་མཉམ་བ་ཡོད་ན་ཡང་། ཏུས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིལ་སོགས་ཀྱིས་
མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་ཟས་སུ་བྱེན་པ་དང་། གང་མང་ཞིག་ས་རྩལ་གྱི་ཁོད་དུ་ཆེས་མཐའ་མཚུག་
གི་གཟིམས་མལ་བསྟེན་ལ་ཉེ་བ་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་སྤྱར་སྟོབ་དང་། གཅས་ཉར་བྱེད་རྒྱ་ནི་འབྲེས་
མེད་ན་སྤྲ་མེད་པའི་ཏུས་ཡིན་ཞིང་། དེས་རང་རིགས་བསམ་ཡོད་གང་མང་ཞིག་གིས་དེ་དག་བསྐྱར་
དཔར་དང་། དེབ་གཟུགས་པར་སྐྱུན་སོགས་ཀྱིས་འགྲེམས་སྟེལ་དང་། སྤྱར་སྟོབ་ལ་རེས་བཞེན་པ་
ནི་དགའ་འོས་པ་དང་། ཡི་རང་གི་ལེགས་སོ་འབྲལ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །

སྟོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། མི་རིགས་དེའི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་ནི་མི་རིགས་
དེའི་སྒྲ་སྟོག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་དར་སྟེལ་དང་སྤྱར་སྟོབ་བྱེད་རྒྱ་ཡང་། མི་རིགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་འོས་
འགན་ཡིན་ན། བསམ་སྒྲུའི་རྒྱགས་བྱེ་དུ་བྱུང་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་དེ་དག་ནི། ཤེས་རིག་
གི་ཉིང་བཅུད་ཡིན་ལ། མི་རིགས་འདིའི་སྒྲ་སྟོག་ཀྱང་ཡིན་ནོ།། སྟོན་པ་བཙུག་པ་འདས་ཀྱི་བཀའ་
ལས་ཀྱང་། ཤེར་བྱེན་གྱི་སྒྲེགས་བམ་རི་པོ་ཆེ་ཉིད། ཡི་གེར་འདྲི་བ་དང་། འདྲིར་བཅུག་པ་
སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་ནི་སྟོང་གསུམ་ནོར་གྱིས་བཀའ་སྟེ་སངས་རྒྱས་འབྲུམ་ཕྱག་བརྒྱ་ལ་མཚོད་པ་
ལུལ་བ་བས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲེགས་
བམ་དག་ཡི་གེར་འདྲི་བ་དང་། འདྲིར་བཅུག་པ་དག་གི་པན་ཡོན་དང་དགེ་མཚན་ཀྱང་མཚོན་ལ།
དོན་གནད་ཀྱང་གོ་ཐུབ་པོ།།

༥ གོང་ས་༥ སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་ཀྱང་། ར་རང་སྐྱ་ཆེན་པོ་དང་འདུཾ་
རིག་པོ་རྒྱག་རྒྱ་ལ་དེ་ཙམ་དགའ་པོ་མེད། སྐྱ་ཆེན་པོ་བཞེངས་རུང་དེས་གསུང་ནི་མི་འབྱོན། དེ་
ལས་དཔེ་ཆ་མང་པོ་དཔར་བསྐྱུན་གྱིས་འགྲེམས་སྟེལ་བྱས་ན་བཟང་། ཞེས་ཚོགས་སུ་བཀའ་

གནང་བ་སོགས་ཀྱིས། ལྷ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདིའི་ཡབ་མེས་གོང་མ་
དག་གི་བྱལ་བཞག་དེ་དག་མི་ཉམས་གོང་འབེལ་དང་། གནས་བ་བརྒྱད་འཛིན་སོགས་དང་། རང་
རིགས་ལ་ཞབས་འདེགས་སྒྲན་ཅམ་ཞུ་བྱུང་ན་དགོངས་ཏེ། སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་བ་
ཆོག་ས་སྒོ་འབྲེད་དང་། སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཙོམ་སྒྲིག་ཁང་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་
ལགས་ན། འདི་ག་ཙོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཀྱང་གཙོ་པོ་བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན། གཡུང་བྱང་
བོན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་དག་གི་བཀའ་ཙོམ་གྱི་
སྒྲིགས་བཅད་གཤམ། །པར་བསྐྱན་འབྲེམས་སྒྲེལ་དང་། ཞོར་དུ་གཞན་གྱི་ཤེས་རིག་ནང་འཕྲེལ། དེང་
རབས་ཀྱི་ཙོམ་པ་པོ་ཞན་གཞོན་དཔྲེར་མེད་ཀྱི་བཅུམས་ཆོས་ཀྱང་པར་བསྐྱན་འབྲེམས་སྒྲེལ་གྱི་
ཞབས་ཞུའི་ལས་གཞི་འདི་གཉེར་བ་ཡིན།

སྤྱིར་སློབ་གཉེར་བ་མང་ཤོས་ཤིག་དེ་བ་གཟུགས་ལ་མོས་པ་ཆེ་བ་དང་། དེ་བ་གཟུགས་
ཀྱང་གང་མང་ཞིག་པར་བསྐྱན་བྱས་ཏེ་ཐོན་གྱིན་ཡོད་ལ། དེ་དང་མཉམ་དུ་དཔེ་རིང་ལྟ་སྒྲིག་བྲེད་
མཁན་རྗེ་ཉུང་དང་། པར་ཤིང་གི་སྒྲིབ་སྒོ་ཡང་རྗེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པས། པར་ཤིང་མང་པོ་
ཞིག་མཛོད་ཕྱགས་སུ་ས་རྩལ་གྱི་ཁོད་དུ་གཟིམས་འགོ་ཙོམ་བཞིན་ཡོད།

ལྷག་པར་དུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་དུས་རབས་འདིར་འོད་ཟླ་བས་ཀྱི་
འགྲོས་དང་འགྲོགས་ཏེ། ཆན་ཅལ་གྱི་ཤེས་རིག་རབ་ཏུ་དར་བས། མི་རྒྱལ་གྱི་སློབ་འཇུག་མི་འོང་
པའི་དངོས་གཟུགས་གང་མང་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་དང་བསྟན་ནས་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་
ལ་ཐོབ་འོར་དང་། བཅ་ཉེས་འབྱུང་གིན་ཡོད་པའང་ཆོས་ཉིད་ཡིན། དཔེར་ན། eBook གས་
སྒྲིག་རྩལ་འབྱུལ་དེ་བ་ཀྱི་བཅོ་ཅལ་འདི་དར་བས། གཟིགས་པ་པོ་དག་ལ་སྒྲིག་བདེ་བ་དང་། སྒྲིབ་
བདེ་བ། གཞུང་ཆུང་འཆོལ་སྒྲ་བ། འབྲེར་བདེ་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་རྒྱལ་གྱི་ཡིད་དབང་བཀུག་སྒྲེ།
འབྱུལ་དེ་བ་ལ་དགའ་མོས་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་དེས། ཤོག་སྟེང་གི་དཔེ་ཆ་ཉར་བའི་དཔེ་མཛོད་
ཁང་གསལ་ཆེན་གང་མང་ཞིག་གི་གཏན་བ་མེད་པའི་སྒོ་སྒྲིགས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་
སྒྲིག་བཅུག་པའང་གང་འཆམ་བྱུང་ཡོད་ན། ང་ཚོ་ཡང་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཟེན་པར་བྱས་ཏེ་རང་

རེའི་ཤེས་རིག་གི་འོད་སྣང་། ལྷུ་མ་གཟུགས་ཀྱི་གོ་ལ་འདིར་ཡུན་རིང་གནས་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཕྲུག་པ་རྒྱབས་རྒྱལ་གྱི་འགྲོས་དང་མཉམ་པ་ཡོང་སྐྱད་དང་། གཟེགས་པ་པོ་དག་གི་དགའ་མོས་དང་དུས་བབ་དང་བསྟུན་ཏེ། ང་ཚོས་ཀྱང་བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བྱས་ཏེ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་གནའ་དེང་གི་མཁས་པའི་བརྩམས་ཆོས་དག་eBook དང་ PDF སོགས་སུ་ཚཱ་སྤྲིག་བྱས་ཏེ་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་གཞི་འདི་འདེམ་པ་ཡིན།

སྤྱིའི་ཆ་ནས་བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་མཁས་དབང་ལྷ་མ་དག་གི་གསུང་རབ་གསར་བསྟན་གྱིས་དེབ་གཟུགས་དཔེ་ཆ་དང་། རྫོག་རྒྱལ་འབྲུལ་དེབ་ཀྱང་གང་མང་ཞིག་འཛོན་བཞིན་ཡོད་ན་ཡང་། གསར་དུ་བར་བསྟན་བྱས་པའི་དེབ་གཟུགས་དང་རྫོག་རྒྱལ་འབྲུལ་དེབ་དག་ལའང་ཆད་ལྷག་དང་ལོར་འབྲུལ། ལྷས་ཆེན་པ་དག་གིས་རང་འདོད་དང་འོལ་ཆོད་སོགས་ཀྱིས་གང་བྱུང་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པ་སོགས། རྫོག་ཀྱང་ཆོག་པ་དང་ཁྱད་སྤངས་དག་ལ། ལྷས་དག་ཆད་ལྷན་སོང་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དེབ་གཟུགས་དང་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཅང་དཀོན་པའི་ཆོད་དུ་སྣང་བ་སོགས་དང་། ང་ཚོའི་ལས་གཞི་གཙོ་བོ་དེ་ཡང་བཀའ་བསྟན་གཉིས་དང་མཁས་དབང་ལྷ་མ་དག་གི་གསུང་རབ་དག་ཚཱ་སྤྲིག་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པ་དང་། བོད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དམ་པ་ལྷ་མ་དག་གི་བྲག་རྩེས་གསལ་བའི་བར་ཤིང་དག་གི་འཕྲིན་ལས་མཁུག་སྤྱད་ཀྱིན་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས། ང་ཚོས་བར་ཤིང་གི་རྒྱན་ཡུན་གནས་ལ་འབད་བཅོན་དང་། ཤིང་བར་གྱི་ནང་དུ་བར་ཤིང་ཆག་པ་དང་། ཡིག་འབྲུ་མི་གསལ་བ། བར་ཡིག་བས་བྲི་ནོར་དང་བཞོས་ནོར་ཤོར་བ་སོགས་ཀྱིས་ཡིག་ནོར་རེ་བྱང་ཡོད་ན་ཡང་། བར་ཤིང་མང་ཤོས་ཤིག་ཚཱ་སྤྲིག་པ་པོ་རང་ཉིད་དམ། རིག་གནས་ལ་ནང་བྱན་རྩབ་པའི་མཁས་དབང་དང་དམ་པའི་སྤྲེས་བྲུ་གང་མང་ཞིག་གིས་ལྷས་དག་བཏང་བ་ཡིན་པས་གང་བྱུང་བཟོ་བཅོས་སོགས་བྱ་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། གསུང་རབ་ལས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ནོར་ན་ཡང་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་ན། གསུང་རབ་ལ་བསྐྱེད་དང་བཟོ་བཅོས། ཐན་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ལའང་བཅོས་སྤྱད་མེད་པར་སོར་བཞག་བྱ་རྒྱུའི་ཅ་དོན་རྒྱན་འཁྱོངས་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེ་བ་དང་དགེ་མཚན་ཆེ་བར་མཛོང་སྟེ། ང་ཚོས་དཔེ་རིང་ཆད་ལྷན་ཞིག་མ་དཔེར་བྱུང་།

སྟེ་དེ་དང་བྱ་ཡིག་གཉིས་གཤིབ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ། མ་ཕྱི་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོ་རྒྱ་དང་། ཡིག་ཞོར་མངོན་མཆན་ཅན་རྣམས་ཞོར་བཅོས་བྱས་ཡོད་ན་ཡང་། འབྲུལ་དེབ་བམ་ eBook གི་ ནང་དུ་བྱར་མཆན་བཞག་ཆེ་ཅུང་སྟབས་མི་བདེ་བས། eBook གི་ནང་དུ་ང་ཆོས་ཞོར་བཅོས་ བྱས་པ་དེ་ཡིག་མདོག་དམར་པོར་བསྐྱར་ཡོད་ལ། PDF ཡི་ནང་དུ་ང་ཆོས་གང་ཞོར་བཅོས་བྱས་ པའི་མ་ཕྱི་འི་ཡི་གེ་ལས། ཞོར་ལྷག་ཏུ་ཐག་བཅད་པའི་གཞུང་ཡིག་གས་མ་ཕྱི་འི་ཡི་གེ་དེ་མཇུག་དུ་ ཟུར་མཆན་གྱི་ངོ་བོར་བཀོད་ཅིང་། ཞུ་སྤྲིག་པའི་ཞོར་བཅོས་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་གཞུང་ཡིག་དངོས་སམ་ གཞུང་དགུས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་མི་ཞོར་བའི་ཆེད་དུ། གོང་དུ་མཆན་སྟགས་དང་། འོག་ཏུ་མཆན་ གངས་སྐྱར་ཡོད་པས། གཞུང་དགུས་སྐྱ་ཤོར་དོགས་དང་ཞོར་ས་མེད། མདོར་ན་ PDF ཡི་ནང་དུ་ ཞུ་སྤྲིག་པས་ཞོར་བཅོས་བྱས་ཡོད་པ་ཆང་མར་བྱར་མཆན་ཡོད་ལ། གལ་ཏེ་ང་ཆོས་ཞོར་བཅོས་ བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དོགས་གནས་ཡོད་ཆེ། ཟུར་མཆན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་གྱི་མ་ཡིག་དེ་ཚུར་བྲངས་ ཏེ་འབྲེལ་བརྒྱབ་ཆོག་ཅིང་། པར་གཞིའི་ནང་གི་ཞུ་སྤྲིག་པའི་ཞོར་བཅོས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་དག་སྒྲངས་ ཤིང་། ཟུར་མཆན་ལས་ཆད་ཉགས་ཅན་རྣམས་སྟུང་། ཟུར་མཆན་གཞན་དག་ཚུར་བྲངས་ཏེ་གཞུང་ དགུས་དང་སྐྱར་ན། གཞུང་དེ་དང་དེའི་མ་ཕྱི་ལས་མ་དཔེའི་དཔེ་རིང་དངོས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྲུང་ འོ། །འདི་ནི་གསུང་རབ་ལ་བསྟེན་ཏུ་དང་བཅོས། ཐན་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལས་ཡིག་འབྲུ་ གཅིག་ལའང་བཅོས་ལྟར་མེད་པར་སོར་བཞག་བྱ་དགོས་པའི་རྩ་དོན་རྒྱན་འབྲོངས་བྱས་པའང་ ཡིན་ནོ། །

ཞེས་སེར་གྲེས་རིག་མངོན་ཆེན་མོའི་ཚུམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་ ༢༠༡༥ ལོའི་ཟླ་ ༠༩ པའི་ ཆོས་ ༠༥ ལ།

ས་བཙད།

རོ་སྟོད་མདོར་བསྟུས།	iv
ཉུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བ་བཤད།	v
རྒྱུད་ཕྱེ་སྒྲིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་བཞུགས་སོ།	1
པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་ལུགས།	3
གསང་སྟགས་ཀྱི་ལུགས།	5
སྟོབ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་སྟོང་པའི་ལུགས།	6
མཐེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་སངས་རྒྱས་ཚུལ།	10
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་ཚུལ།	13
བཀའ་བསྟུ་བ་རིམ་པ་གསུམ་བྱང་ཚུལ།	24
བཀའ་དགོངས་འབྲེལ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བྱང་ཚུལ།	33
གཏན་ཆིགས་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས།	34
སྒྲིའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཞར་ལ་སྟན་དངགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས།	37
མདོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས།	38
རྒྱུ་གར་ཀྱི་བསྟན་བཅོས།	39
བཟོ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས།	39

ནང་གི་དོན་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས།	40
བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས།	40
བཀའ་དང་སོ་ནམ་གསུངས་པའི་ལྟ་བའི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས།	40
སྟོང་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས།	41
བཀའ་བར་པའི་དགོངས་པ་འབྲེལ།	43
ལྟ་བའི་ཆ་གཙོ་བོར་འབྲེལ་བ།	43
སྟོང་པ་གཙོ་བོར་འབྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས།	48
ལྟ་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་ཆ་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བ།	48
བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་པ་འབྲེལ།	49
སྟགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཚུལ།	53
བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག །	53
བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག །	53
བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་དང་སྟོམ་པ་གཟུང་བའི་རྣམ་གཞག །	76
དབང་ཐོབ་ཅིང་སྟོམ་པ་གཟུང་ནས་ལམ་ལ་སྟོབ་པའི་རྣམ་གཞག །	85
བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ།	86
བསྐྱས་བརྗོད་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན།	87
བསྐྱས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞིའི་སྟོན་འགྲོ།	87

དངོས་གཞི།	87
བདག་བསྐྱེད་བསྐྱོམས་ནས་བསྐྱེན་བ་བྱ་བ།	87
མདུན་བསྐྱེད་བསྐྱབས་ནས་མཆོད་པ་སོགས་བྱ་བ།	95
ཉེན་བསྐྱེད་བ།	95
བཉེན་པ་ལྷ་སྤྱན་བླངས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ།	97
ཕྱག་རྒྱ་བསྟན་བ།	98
མཆོད་བསྟོད་བྱ་བ།	99
བཤགས་པ་སོགས་བྱ་བ།	102
ཆོད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་བ།	103
བརྒྱས་བརྗོད་བྱ་བའི་ཚུལ།	104
ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་བརྗོད།	104
སྤྱ་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་བརྗོད།	104
དངོས་གཞི།	105
བརྒྱས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞིའི་མཐུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ།	108
བརྒྱས་བརྗོད་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བསམ་གཏན།	109
མེ་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་བཤད་བ།	109

སྐྱ་གནས་བསམ་གཏན།	110
སྐྱ་མཐར་ཐར་བ་སྟེར་བའི་བསམ་གཏན།	111
མཐུག་ཏེ་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་བ།	112
གསུམ་བ་བསྟེན་བ་ལས་སུ་རུང་ནས་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཚུལ།	112
སྟོང་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག།	115
རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟེན་བ།	115
ལམ་གྱི་རིམ་བ་ལ་སྟོབ་ཚུལ།	116
དམ་ཆོག་ལ་གནས་ནས་སྟོན་དུ་བསྟེན་བ་ཏེ་ལྟར་བྱ་བ།	116
མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར།	116
མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར།	117
ཕྱིའི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བརྗོད།	117
ནང་གི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བརྗོད།	118
མཚན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར།	118
བསྟེན་བ་ལས་སུ་རུང་ནས་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཚུལ།	119
རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག།	120
ཡོ་གཤེ་ཆོས་འཁོར་བསྟོར་ཚུལ།	120
ལམ་གྱི་རིམ་བ་སྟོབ་ཚུལ།	126

ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་སྒྲ་དོན།	126
དབྱེ་བ།	127
གོ་རིམ།	129
རྒྱས་བཏབ་བའི་དགོས་པ་དང་པན་ཡོན།	132
ངེ་ལྟར་རྒྱས་འདེབས་བའི་ཚུལ།	132
ནལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ནམ་གཞག།	138
རྒྱད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།	138
བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན།	138
གཞན་ལུགས་དགག་བ།	139
རང་ལུགས།	144
གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད།	149
གང་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་རྗེ་རྗེ་སྟོན་དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད།	150
དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་སྟོན་མ་ལ་ངེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ།	153
རྒྱལ་ཚོན།	153
དཀྱིལ་འཁོར་བྲི་བའི་ཚུལ།	154
སའི་ཚོན།	154
ས་བརྟག་བ།	154

ས་བསྐྱང་བ།	154
མངོན་པ་ལས་བསྐྱང་བ།	154
མི་མངོན་པ་ལས་བསྐྱང་བ།	155
སྙ་གོ།	157
སའི་སྙ་མོ་སྙ་གོ།	157
དཀྱིལ་འཁོར་སྙ་སྙ་གོ།	158
གསུམ་པ་བྱམ་པ་སྙ་གོ་ནི།	159
སྟོབ་མ་སྙ་གོ།	162
དཀྱིལ་འཁོར་མི་བའི་ཆོ་ག་དངོས་བསྟན་པ།	162
དཀྱིལ་འཁོར་སྟུབ་བའི་ཚུལ།	163
ལུས་དཀྱིལ་སྟུབ་ཚུལ།	169
དི་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ།	171
རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟོབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག།	171
དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་འབྱུག་པ།	171
དབང་བསྐྱར་བ།	173
བྱམ་པ།	173
གསང་བའི་དབང་།	177

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་།	179
ཆོག་དབང་།	180
པར་བྱང་སློན་ཆོག་.....	189

༡༡། རྒྱུད་མྱེ་སྤྱི་ལོ་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ བཞག་སོ།།

༡༡། རྣ་མོ་གྲུ་རྩ་ཁྱབ་ཡངས་མཐེན་པའི་སྤྱན་ལྗན་པས། རབ་འབྱམས་
ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་གཟིགས། རབ་མང་ལེགས་བཤད་ཚུ་གཏེར་ཅན། རབ་
མཆོག་སྤྱི་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། རྟེ་ཡི་ལེགས་བཤད་གསྐྱའི་རྒྱན། གཤུལ་བྱའི་
སྤྱིར་བཏགས་པ་ལས། བཤག་སྤོ་སྤྱི་ཙེ་མོ་ཡིས། སྤངས་པའི་ཚུ་ཐེགས་བརྟེན་
སོར་བྱ། །

དེ་ལ་ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་ལྷགས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྣམས་
ལས། སྤྱན་པ་བཙུག་ལྗན་འདས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་གྱི་ལྷགས་ལ་རང་རེའི་སྤྱན་པ་འདི་སྤྱན་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་བྱལ་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་དུ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ།
ཆོགས་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཤིང་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་གསོག་པའི་
མགོ་བཙུམས་སོ། རྟེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཅན་འཛིག་
རྟེན་དུ་སྤྱོན་པའི་བར་གྱིས་གངས་མེད་དང་པོ་རྟོགས་སོ། རྟེ་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་འཛིག་རྟེན་དུ་སྤྱོན་པའི་བར་གྱིས་གཉིས་པ་རྟོགས་
སོ། རྟེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་གཟིགས་འཛིག་རྟེན་དུ་སྤྱོན་པའི་བར་
གྱིས་གསུམ་པ་རྟོགས་སོ། རྟེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་སྤྱིས་རྒྱལ་བུ་དོན་བྱལ་ཏུ་
འཁྱུངས་པའི་བར་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་མཆོན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། དཔེ་

བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་རྒྱ་རྩེ་ཆོགས་བསགས་པར་འདོད་དེ། །རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་
ཆེན་གཙུག་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱད། །དང་པོ་ཤུ་ཐུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་པ་དང་། རྩོད་ལ་བདུད་བརྟལ་
བའི་བར་ནི་བྱད་སེམས་སོ་སྐྱེ་ཆོགས་ལམ་པ་མཆོན་ཉིད་པར་འདོད་དོ། །དགྲུང་ལོ་
སུམ་ཅུ་ཙུ་ལ་ལ། དབྱིད་ཆེ་ཐ་ཆུང་སྐར་མ་ས་གས་ཉ་པའི་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་རྩོད་ལ་
བདུད་བརྟལ། གྲུང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོ་སྦྱོར་ལམ་མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་ལམ་
རྣམས་མངོན་དུ་བྱས། ཐོ་རངས་སྐྱེ་རངས་དང་པོ་འཆར་བ་ཙམ་ན། མི་སྒྲོབ་ལམ་
མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །དེ་ནས་ཞག་བཞི་བརྟུ་ཞེ་
དགྲུ་འདས་ནས་སྤྲ་ར་ཏ་སིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རོ། །དེ་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ལ། ཆོས་འཁོར་དེ་ལས་གཞན་བསྐྱོར་བར་མི་འདོད་དེ། ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་བཀར་མི་འདོད་དོ། །དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདས་
ཏེ་མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་དུ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་དུ་སོང་བར་འདོད་དོ། །ལམ་གྱི་སྐབས་
སུ་ས་བརྟུའི་རྣམ་གཞག་མི་འདོད། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་
སྐྱེ་མི་འདོད། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ལས་མཆོག་གི་སྤྲལ་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་
ཀྱང་མི་འདོད་དོ། །ཁྲེ་བྲག་སྤྲེལ་ས་རྒྱལ་བུ་དོན་བྱུང་གི་ལུས་དེ་སོ་སྐྱེའི་ལུས་ཡིན་
པས། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་
པའི་ཆེ་ཡང་ལུས་དེའི་རྒྱན་མ་བརྗེས་པར་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པས།
གཟུགས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྤེལ་ས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྐྱེ་ལ་རན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྤྱང་བའི་མཆོམས་མེད་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་བ་

དག་རྫོགས་སངས་དེར་སངས་རྒྱས། །སྤྱལ་བ་པོ་གཅིག་འདིར་འཆང་རྒྱ། །ཞེས་
སོ། །འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱད་འོག་མིན་དུ་བཞུགས་ནས། །སྤྱལ་བའི་སྤྱུ་མེད་
ཡུལ་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱལ་བ་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མི་མཛད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་འདི་ལ་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་
ཁམས་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱ་ཡོད་པའི་འཛམ་བུའི་གླིང་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱར། རྒྱལ་བ་ལྷ་ཀྱ་
ཐུབ་པའི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་ནོ། །དེ་ཡང་
དག་འཕྲན་ཀྱི་གནས་ནས་འཕོ་བ་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་
ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱ་དང་། ཡུམ་སྤྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་བྱེ་བ་སྟག་
བརྒྱའི་སྲས་རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་སྤྱོད་བཏུམས་པའི་ཚུལ་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་
སྟོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞོན་ནུ་རོལ་ཅེད་མཛད་པ་དང་། བཅུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་
རོལ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་
དུ་གཤེགས་པ་དང་། བདུད་འདུལ་བ་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བྱེ་བ་སྟག་
བརྒྱ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་ཏེ། ཞིང་འདིར་ལྷ་ངན་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱ་སྟོན་
པ་དང་། ཞིང་གཞན་དུ། ལ་ལར་སྤྱོད་བཏུམས་པ་དང་། ལ་ལར་འཆང་རྒྱ་བ་དང་། ལ་
ལར་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་བྱེ་བ་སྟག་བརྒྱ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་ཏེ། དེ་
བཞིན་དུ་འཁོར་བ་མ་གྱི་བར་དུ་སྟོན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྷ་མ་
ལས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཛིག་རྟེན་མཁྱེན། །འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་
ནོ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྤྱལ་བའི་རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས། །སྤྱེ་

བ་མངོན་པར་སྒྲེ་བ་དང་། །དགའ་ལྷན་ནས་ནི་འཕོ་བ་དང་། །སྤྲུམས་སུ་འབྱུག་དང་།
བསྐྱམས་པ་དང་། །བཙོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། །བཙུན་མོའི་འཁོར་དགེས་
རོལ་བ་དང་། །དེས་འབྱུང་དགའ་བ་སྦྱོད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་
དང་། །བདུད་སྤེ་འཛོམས་དང་རྫོགས་པར་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
དང་། །ཕྱང་ལྷ་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་རྣམས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་
སྟེ། །མིད་པ་ཇི་མིད་གནས་པར་སྟོན། །ཞེས་སོ། །

གསང་སྤྲུག་གི་ལྷགས་ལ།

བྱ་སྦྱོད་གཉིས་ལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་ལས་ལོགས་
པ་མེད་པས། །ཡོ་ག་དང་ཐ་མེད་ཀྱི་ལྷགས་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི་ཙ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་
བསྐྱུས་པ་དང་། །བཤད་རྒྱུད་རྩོམ་ཅི་མོ་གཉིས་ལས་གསུངས་ཤིང་། །དེ་དག་གི་
དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་བ་དཔོན་ཤུག་བཤེས་གཉེན་དང་། །སངས་རྒྱས་གསང་བ་
དང་། །ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་གསུམ་ལ་ཡོ་ག་ལ་མཁས་པའི་མི་གསུམ་ཞེས་འབགས་
ཡུལ་དུ་གྲགས་སོ། །སྒོ་བ་དཔོན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ། །རང་རེའི་སྟོན་པ་
བཙོམ་ལྷན་འདས་འདི་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་སྤྲས་སུ་འབྱུངས་ནས། །རྒྱ་པོ་ལེ་རྒྱ་
ནའི་འགྲམ་དུ་དགའ་བ་སྦྱོད་པའི་བད། །ས་བཙུ་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཆོན་
ཉིད་པར་འདོད་ལ། །དེར་ལོ་དུག་ཏུ་དགའ་བ་སྦྱོད་པ་ན། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཆེན་
པོའི་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། །མི་གཡོ་
བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་ཀྱང་བྱ། །མཁའ་ཁྲབ་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བ་ལ་
སྟོམས་པ་ཞུགས་སོ། །དེའི་ཆེ་མོ་གསུམ་བཙུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས།

སེ་གོལ་གྱི་སྤྲུལ་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལས་བསྐྱངས་ཏེ། བྱིད་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་ཙམ་
 གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་མི་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། འོན་
 རེ་ལྟར་བགྱི། ཞེས་གསོལ་པས་འོག་མིན་དུ་ཁྲིད་དེ། དེ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་དེ་ཚུ་
 བོ་ནེ་རྩྭ་ནའི་འགམ་དེ་ཉིད་དུ་བཞག་ནས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འདོན་ཐམས་ཅད་
 བྱལ་བའི་ཡིད་གྱི་ལུས་དེ་འོག་མིན་དུ་བྱོན་པ་ལ། བྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་གོས་གྱི་དབང་སྟེ། ཅོད་པན་གྱི་དབང་བསྐྱར་ནས་དེའི་རྗེས་ལ། མངོན་
 པར་བྱང་ཚུབ་པ་ལྟ་རིམ་ཅན་སྟོན་དུ་བཅུག་སྟེ། མངོན་བྱང་ལྟ་རྫོགས་པའི་མཐའ་
 འོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་རྣམས་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
 སངས་རྒྱས་སོ། །སངས་རྒྱས་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམས་པ་བཞི་མཛད་དེ། རི་རབ་གྱི་ཅེ་
 མོར་བྱོན་ནས་ཡོ་གའི་རྒྱ་རྣམས་གསུངས། དེ་ནས་མི་ལྷུལ་དུ་བྱོན་ནས་ཚུ་བོ་ནེ་
 རྩྭ་ནའི་འགམ་དུ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་དེ་ལ་སྤྲོད་ཞུགས་ཏེ་བཞུགས་ནས། བདུད་
 འདུལ་བ་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་རྣམས་
 བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །

སྟོབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྦྱང་པའི་ལུགས་ལ།

བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་གསུལ་དུ་ཆོགས་བསགས་པའི་མཐའ་ས་བཅུའི་བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དཔལ་འཕྲིད་པ་ཐམས་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་འོག་མིན་དུ་མཁའ་ཁྲབ་གྱི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །དེའི་ཆེ་བྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 འདུས་ནས་སེ་གོལ་གྱིས་སྤྲུལ་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལས་བསྐྱངས་ནས། བྱིད་ཉིད་ཉིང་དེ་
 འཛིན་འདི་ཙམ་གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་མི་བྱས་སོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལ། འོན་ཏེ་ལྟར་བགྱི། ཞེས་གསོལ་བས། རྒྱགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཅོད་པན་གྱི་དབང་བསྐྱར་ནས། དེའི་རྗེས་ལ་མངོན་བྱང་ལྔ་རིམ་
ཅན་དུ་བསྒྲོམ་དུ་བཅུག་སྟེ། དེ་རྗེས་པའི་མཐར་ཡོངས་སྤྱོད་རྗེས་པའི་སྐྱེ་རྣམ་
པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོར་སངས་རྒྱས་སོ། །སངས་རྒྱས་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་བཞི་
མཛད་དེ། རི་རབ་གྱི་ཅེ་མོར་བྱོན་ནས་ཡོ་གའི་རྒྱད་གསུངས། དེ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་
རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མའི་སྤྲས་སུ་འཁུངས་ཏེ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་
པར་འདོད་དོ། །མངོན་བྱང་ལྔ་ལ་སྡོན་བྱང་སྡོན་པའི་རྣམ་འཕྲུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་མངོན་བྱང་ལྔ་དང་། རྗེས་འཇུག་གདུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
མངོན་བྱང་ལྔ་འོ། །དེ་ཡང་རྒྱགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ལ་ཅོད་པན་གྱི་དབང་བསྐྱར་པའི་རྗེས་ལ།
ཅི་ཏྲ་བྱ་ཏི་བེ་རྩྭ་རྒྱ་རོ་མི། ཞེས་པའི་རྒྱགས་ཀྱི་དོན་སྒྲོམ་དུ་བཅུག་སྟེ། དེས་གྲང་
བསྒྲོམས་པས་མཉམ་གཞག་དུ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་བྲག་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་རང་
གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་རང་གི་སྤྱིང་གར་ཆེ་བའི་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ངོ། །དེས་ནི་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་མི་
བསྐྱོད་པའི་ངོ་བོ་བརྟེན་ཤིང་། མངོན་བྱང་འདིའི་མིང་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་མངོན་
པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་རྗེས་འཇུག་གདུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ལ་
སྐྱར་ན། ཅི་ཏྲ་བྱ་ཏི་བེ་རྩྭ་རྒྱ་རོ་མི། ཞེས་བརྗོད་ནས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་
པ་ཉིད་བཅུ་བྲག་རང་བཞིན་རྣམ་དག་མཆོན་པའི་ཁྲ་ལི་བཅུ་བྲག་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་

ལས། རང་གི་སྤྱིང་ཁར་སྒྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ནམ་པར་བསྐྱོམ་མོ། །དེའི་རྗེས་ལ་
 རྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དོན་ཐམས་ཅད་
 བྱལ་བ་ལ། ཨོ་པོ་རྩི་ཅི་རྩ་ལྷ་བ་ད་ལྷ་མི། ཞེས་པའི་སྤྲུགས་གྱི་དོན་བསྐྱོམ་དུ་བཅུག་
 རྟེ། དེས་གྱུར་བསྐྱོམས་པས་མཉམ་གཞག་ཏུ་རང་གི་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་བ་
 ཉིད་སྟོང་བྱུང་བའི་བྲལ་མདོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རང་གི་སེམས་གྱི་ཆོས་
 ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བྱུང་བའི་བྲལ་དེ་ཉིད་རང་གི་སྤྱིང་ཁར་སྒྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡོངས་
 སྤྱོད་གས་པའི་ནམ་པར་མདོན་སྤྲུལ་དུ་མཐོང་ངོ་། །དེས་ནི་མཉམ་བ་ཉིད་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་རིན་འབྱུང་གི་ངོ་བོ་བརྟེན་ཤིང་། མདོན་བྱང་དེའི་མིང་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ལས་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་རྗེས་འཇུག་གཤམ་
 བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་བ་ལ་སྦྱར་ན། ཨོ་པོ་རྩི་ཅི་རྩ་ལྷ་བ་ད་ལྷ་མི། ཞེས་བརྗོད་
 བས། རང་གི་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བྱུང་བའི་བྲལ་དེ་མཆོན་པའི་ཀླ་ལི་
 ཡོངས་སྤྱུར་བ་ལས། རང་གི་སྤྱིང་ཁར་སྒྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡོངས་སྤྱོད་གས་
 པའི་ནམ་པར་བསྐྱོམ་མོ། །དེའི་རྗེས་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས། ཉིལ་བཟོ།
 ཞེས་པའི་སྤྲུགས་གྱི་དོན་བསྐྱོམ་དུ་བཅུག་ནས་བསྐྱོམས་པས། སྤར་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་རང་གི་སྤྱིང་ཁར་སྒྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་རྩོ་
 རྗེ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྷ་བ་བྱེན་དུ་འགྲེང་བའི་ནམ་པར་མདོན་སྤྲུལ་དུ་མཐོང་ངོ་། །དེས་ནི་
 སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འོད་དཔག་མེད་གྱི་ངོ་བོ་བརྟེན་ཤིང་། མདོན་བྱང་དེའི་
 མིང་ནི་བརྟན་པའི་རྩོ་རྗེ་ལས་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་རྗེས་འཇུག་
 གཤམ་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་བ་ལ་སྦྱར་ན། ཉིལ་བཟོ། ཞེས་བརྗོད་ནས་རང་གི་

སྤྱོད་ཁར་དོ་རྩེ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་བསྒྲོམ་མོ། །འདིར་དང་པོའི་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི་ཐོག་མའི་དོན་ཡིན་ལ། ཐོག་མའི་དོན་ཡང་སྤར་སངས་
མ་རྒྱས་པ་གསུང་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་མངོན་བྱང་ལྷ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཆེ། རང་གི་
སྤྱོད་ཁར་མཐོང་བའི་དོ་རྩེ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་དེ་ལ་དང་པོའི་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅེ་
ལྷ་པར་རེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། འཆང་རྒྱ་བའི་ཆེ་མངོན་བྱང་ལྷ་རིམ་ཅན་དུ་
སྒྲོམ་པའི་མངོན་བྱང་རེ་རེས། ཡེ་ཤེས་པ་རེ་རེ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་མཚན་པའི་ཕྱིར་
ཅེ་ལྷ་པའོ། །དེ་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ལ་མིང་གི་དབང་བསྐྱར་ཏེ། དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དེ་བརྗོད་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བར་
བཏགས་སོ། །དེ་ནས། བརྗོད་ཀྱི་ཉལ། ཞེས་བྱ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་དོན་སྒྲོམ་དུ་བཅུག་
ནས་བསྒྲོམས་པས། ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོད་རྩེའི་
དབྱིངས། གསུང་དོ་རྩེའི་དབྱིངས། ཐུགས་དོ་རྩེའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྤྱོད་
ཁའི་དོ་རྩེ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཞུགས་ཏེ། དོ་རྩེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་རྩེའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལས་བསྐྱབས་པར་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་ངོ། །དེས་ནི་བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་བརྟེན་
ཤིང་མངོན་བྱང་དེའི་མིང་ནི་དོ་རྩེའི་བདག་ཉིད་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་རྗེས་འཇུག་གཤུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྤྱར་ན། བརྗོད་ཀྱི་ཉལ།
ཞེས་བརྗོད་ནས་རང་གི་སྤྱོད་ཁའི་དོ་རྩེ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་
བཅུར་འཕྲོས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོད་རྩེའི་དབྱིངས། གསུང་

དོ་རྗེའི་དབྱིངས། ཐུགས་རྗེ་རྗེའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྙིང་ཁའི་རྗེ་རྗེ་དཀར་པོ་
ཅེ་ལྷ་པ་ལ་ཞུགས་པར་བསྐྱོམ་མོ། །དེ་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྗེ་རྗེ་དབྱིངས་དེ་ལ། ཨོ་ལ་ཐ་སྐྱ་ཏ་ཐ་ཐ་ཏ་ཐ་སྐྱ་ཐ་
ཨ་ཏྟ། ཞེས་བྱ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་དོན་སྐྱོམ་དུ་བཅུག་ནས་བསྐྱོམས་པས་རང་གི་སྙིང་
ཁའི་རྗེ་རྗེ་ཆེ་བ་ཡོངས་སུ་གྱུར་ནས་མཆོན་བཟང་པོ་སྤྲུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། དཔེ་
བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་བརྒྱན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྗེ་གས་སྤྱུ་ནམ་པར་སྤང་མཛད་
ཆེན་པོར་མངོན་སྤྲུམ་དུ་གྱུར་ཏེ་མངོན་པར་རྗེ་གས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །དེས་ནི་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་ངོ་བོ་བརྟེན་ཤིང་། མངོན་བྱང་
དེའི་མིང་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་ལས་མངོན་པར་བྱང་
ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་རྗེས་འདུག་གཤུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་སྤྱར་ན། ཨོ་
ལ་ཐ་སྐྱ་ཏ་ཐ་ཐ་ཏ་ཐ་སྐྱ་ཐ་ཨ་ཏྟ། ཞེས་བརྗོད་པས་རང་གི་སྙིང་ཁའི་རྗེ་རྗེ་ཆེ་བ་
དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་ནས། ནམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོའི་སྤྱར་གྱུར་བར་
བསྐྱོམ་མོ། །སངས་རྒྱས་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་ནམ་པ་བཞི་མཛད་དེ། ཡོངས་སྤྱོད་རྗེ་གས་
པའི་སྤྱོད་ཀྱི་འོག་མིན་དུ་བཞུགས་ཤིང་། དེས་སྤྲུལ་པའི་སྤྱུ་ནམ་པར་སྤང་མཛད་ཞལ་
བཞི་པའི་གཅིག་སྤྲུལ་པ་དེས་རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་མོར་བྱོན་ནས་ཡོ་གའི་ཅ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་
བསྤྲུམ་པ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ནམས་མཛད་དེ། མི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་
བདུད་འདུལ་བ་དང་། མངོན་པར་རྗེ་གས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆུལ་
ནམས་བསྟན་ཏོ། །

ཆེ་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ཆུལ་ནི།

དུས་འཁོར། གྱི་དོར། བདེ་མཆོག་སོགས་རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ལས་མ་
གསུངས་ཤིང་། འདུས་པའི་སྐོར་ནས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་ལུགས་དང་།
ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་གཉིས་ཀ་ལས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་ལུགས་ཀྱི་ཞུ་རྒྱ་དེ་
བའི་སྟོང་བསྐྱུས་ནས་གསུངས། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་འཇམ་དབལ་གྱི་ཞལ་
ལུང་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་ཀ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་
ཡོད་གསུང་ངོ་། །དེ་ལས་ས་བརྩ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
ཐོགས་པ་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་
དང་། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤེ་བཞི་ག་ལ་ཡོད་གསུང་ངོ་། །དེ་ལས་ས་བརྩ་བའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ས་བརྩ་བ་ཆེ་
དེའི་ཕྱི་མ་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་ངེས་པའོ། །སྲིད་པ་ཐ་མ་བ་ནི་ས་བརྩ་བའི་བྱང་སེམས་
ཆེ་དེ་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་ངེས་པའོ། །སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུག་ཐུབ་པ་འདིས་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་
བསགས་པའི་མཐར། ས་བརྩ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྲིད་པ་ཐ་མ་
པར་གྱུར་པའི་ཆེ་འོག་མིན་དུ་མཁའ་ཁྲབ་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
སོ། །དེའི་ཆེ་ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས། སེ་གོལ་གྱིས་སྤྲུས་
ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་ལངས་ཏེ། བྱོད་ཉིད་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཙམ་གྱིས་མཛོན་པར་
ཆོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་མི་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། འོ་ན་རི་ལྷར་བགྱི་
ཞེས་གསོལ་བས། ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྷའི་བྱ་མོ་ཐེག་ལེ་
མཆོག་མ་བཀྱག་ནས། དབང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དངོས་དབང་དུ་

བསྐྱར་ཏེ། དེའི་རྗེས་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་ནམས་བསྐྱར་ནས་སྒོམ་དུ་
 བཅུག་པས། མཚན་བྱེད་ན་སྟོང་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་ནས། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་
 རོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། དེ་ལས་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་ལངས་པ་ལ།
 སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་ཏེ་སྟོན་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་ཐོ་
 རངས་སྐྱུ་རེངས་དང་པོ་འཆར་བ་ཙམ་ན། རྗེ་རྟ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཤེས་བྱའི་
 སྤྲིབ་པ་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་པ་ཡང་སྤངས་ནས་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འདུག་རྗེ་རྗེ་འཆར་གི་གོ་
 འཕང་བརྟེས་ཏེ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུ་སོ། །དེ་ལ་བྱམ་དབང་མ་
 བསྐྱར་བར་དབང་གོང་མ་བསྐྱར་བས་ཆོག་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་མ་བསྐྱོམས་པར་
 རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམས་པས་ཆོག་པའི་དམིགས་བསལ་འདི་ཁོ་ན་གསུངས་ཀྱི། གཞན་
 མ་གསུངས། ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེ་ནས་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་རྗེ་རྗེ་འཆར་ཆེན་
 པོ་དེ་འོག་མིན་དུ་བཞུགས་ནས། སྤྱལ་པའི་སྐྱུ་མི་ཡུལ་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
 རྩལ་བསྐྱར་ཏེ། རྩལ་པོ་ཐས་གཙང་གི་སྤྲས་སུ་འབྱུངས་ནས་རྩལ་པོ་ཞེ་རུ་ནའི་
 འབྲམ་དུ་ལོ་བྱག་དཀའ་བ་སྟོན་པ་ན། རྩལ་ལྷག་གི་འབྲུ་གཅིག་ །ཉིལ་འབྲུ་གཅིག།
 འབྲམ་ཉག་མ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ལས་ཁ་ཐས་རགས་པ་མ་གསོལ་བར་མཁའ་བྲུབ་
 གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །དེའི་ཆེ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱུ་
 ཐམས་ཅད་འདུས་ན་སེ་གོལ་གྱི་སྐྱུ་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ལས་བསྐྱངས་ཏེ། ཁྱོད་ཉིད་
 དཀའ་བྱུང་གྱིས་གདུངས་པའི་ལུས་འདི་ལྟ་བུས་བདུད་འདུལ་བར་མི་རུས་ཤིང་།
 ཁྱོད་ཉིད་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་ཙམ་གྱིས་ཤེས་སྤྲིབ་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བ་སྟོང་མི་རུས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས། ཁ་ཐས་རགས་པ་གསོལ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་གཤེགས་པ་

ལ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྷའི་བྱ་མོ་ཐེག་ལེ་མཆོག་མ་བཀྲག་ནས་དབང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་བསྟན། དེ་ནས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་ནས་སྒོམ་དུ་བཅུག་པས་མཆོན་ཕྱེད་ན་སྟོང་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་ནས། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་བསྟན། དེ་ལས་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་ལངས་པ་ལ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་ནས་སྟོང་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་ཐོ་རངས་སྐྱ་རངས་དང་པོ་འཆར་བ་ཅུམ་ན། རྗེ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བ་སྤངས་ནས་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་བརྟེན་ཏེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་པའི་ཚུལ་ཅུམ་ཞིག་བསྟན་པས་ཆོག་མོད། དབང་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྒྱང་བའི་ལམ་གྱིས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་བཟོད་རྒྱས་ཀྱང་། མཐར་འཁོར་རྒྱ་བ་སྤྲགས་སྤྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་དགོས་ཀྱི། དེར་མ་ཞུགས་པར་འཁོར་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་ཚུལ་ལ།

པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཚུལ་དང་། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས། ཞག་བདུན་ཐག་བདུན་དུ་ཆོས་འཁོར་མ་བསྐྱོར་རོ། །དེ་ནས་ཡུལ་གྱི་དབུས་མ་ག་རྩ་

ཀྱལ་པོའི་ཁབ་ཡོད་པ་ནས། བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཆུ་པོ་གཏུ་བཀལ་བའི་ཡུལ་ལྷ་ར་ཏ་མི་
བྱང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་བྱོན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་སྲོང་ལྷུང་བ་ཞེས་བྱ་
ཞེ་ན། སྡོན་སངས་རྒྱལ་འོད་སྤྲུང་འཛིག་ཏེན་དུ་འབྱོན་དུ་ཉེ་བ་ན། རི་དེ་ལ་རང་
སངས་རྒྱལ་ལྷ་བཀྲ་གནས་པ་ལ། དེ་དག་ལ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སངས་རྒྱལ་འཛིག་ཏེན་དུ་འབྱོན་པར་མཁྱེན་ཏེ། རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་
འཕགས་ནས་མའི་ཁམས་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། རང་གི་སྦྱེལ་ས་བྱང་བའི་མེས་
སྐུ་ལུས་རྣམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་བསྐྱེད་རྣམས་ས་ལ་ལྷུང་བ་ལས། བྱང་སྲོང་ལྷུང་
ངོ་ཞེས་སྦྱས་པས་བྱང་སྲོང་ལྷུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་ཞེས་
བྱ་ཞེ་ན། སྡོན་ལྷ་ར་ཏ་མིའི་རྒྱལ་པོ་ཆངས་བྱིན་ཞེས་བྱ་བས་རི་འདི་ལ་གནས་པའི་
རི་དྲགས་རྣམས་བསད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་ཁྲིམས་བཅས་པས། ཕྱོགས་གཞན་ནས་
ཀྱང་རི་དྲགས་མང་པོ་དེར་འདུས་ནས་འཕྱངས་པས་རི་དྲགས་ཀྱིས་ནགས་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ན་ལྷ་སྤེ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷ་གནས་ཏེ། ཆོ་དང་ལྷན་
བ་ཀུན་ཤེས་རྒྱའི་ཆུ་དང་། ཆོ་དང་ལྷན་བ་ཏྲ་ཐུལ་དང་། ཆངས་བ་དང་། མིང་ཆེན་
དང་། བཟང་ལྷན་ནོ། །དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱང་ནས་འབྱོན་པ་མཐོང་སྟེ།
ཆོ་དང་ལྷན་བ་གོ་ཏུ་ཏ་མ་བསམ་གཏན་ལས་ཉམས་པ། ལྟོད་པ། མང་དུ་ཟ་བ་དེ་
འདིར་འོང་གིས། དེ་ལ་སྦྱ་བར་མི་བྱ། བཤེས་པར་མི་བྱ། བསྐྱ་བར་ཡང་མི་
བྱའོ། །སྟན་ལྷག་པོ་འདི་ལ་འདུག་ན་འདུག་ཏུ་རྒྱག་ཅིག །ཅེས་འོག་ཁྲིམས་བཅས་ཏེ་
སྟན་ལྷག་པོ་གཅིག་བཏིང་ངོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐེབས་པ་ན། དེ་དག་
གིས་གཟི་བརྗེད་མ་བཟོད་ནས། ཐད་ཀྱིས་བྱག་འཆོལ་ཏེ་ལ་ལས་ཞབས་བསྟུས། ལ་

ལས་སྟན་བཅིང་དེ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་གོ་ཅུ་ཉ་མ་ལེགས་པར་བྱོན་ཏམ། བྱོན་པ་ལེགས་སོ། །ཞེས་གསོལ་རྟོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདན་བཅིང་པ་དེ་ལ་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་ལྷ་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྟོན་ལས་མདངས་གསལ་བར་མཛོང་ནས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་གོ་ཅུ་ཉ་མ། ཁྱོད་ཉིད་དབང་པོ་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ། བགས་པའི་མདོག་ནི་ཡོངས་སུ་དག་ན། ཡེ་ཤེས་མཛོང་བའི་ཁྱད་པར་མདོན་དུ་མཛོད་དམ། ཞེས་གསོལ་བས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་མ་ཐེར་ཞིག་ཁྱེད་ལྟན་རིང་པོར་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ། མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་ཆུད་དོ། །ར་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟེ། ཁྱོད་དཔོན་གཞན་ལ་རག་མ་ལུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མོད་ལ། ལྷ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ཁ་སྤྱ་རང་བྱི་སྟེ། ལུས་ཆོས་གོས་དུར་སྤིག་གསུམ་ཀྱིས་གཡོགས་ཤིང་ལག་ན་ང་མ་བུམ་ཐོགས་བ། བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ལྟ་བུ། སྐྱ་དང་ཁ་སྤྱ་བྲེགས་ནས་ཞག་བདུན་ལོན་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་ཆངས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་སྟོང་དང་ལྡན་པ་སྤུལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྟོན་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། སྟོན་སྟན་དང་པོ་ལ་འཆག་པར་མཛོད། གྲུང་སྟན་པར་བ་ལ་གཟིམས། ཐོ་རངས་སྟན་ཐ་མ་ལ་བཞེངས་ནས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ས་ཕྱོགས་གང་དུ་བསྐྱོར། ལྷམ་དུ་དགོངས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བས། ས་

ཕྱོགས་དེ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱོར་བར་མཐེན་ཏེ། སྐད་ཅིག་ཡུད་ཅམ་དེ་ཉིད་ལ་ས་ཕྱོགས་
དེར་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞི་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱི་སྟོང་བྱུང་བར་བྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཁྱི་དང་པོ་གསུམ་ལ་སྐྱོར་བ་མཛད་དེ། ཁྱི་བཞི་བ་ལ་བཞུགས་ནས། ལྷ་
སྡེ་བཟང་པོ་དང་། ལྷ་འོ་འཁོར་དཔག་ཏུ་མེད་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་
བ་བཞི་འཛིན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཏེ། དགེ་སྟོང་དག་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་འཕགས་
བའི་བདེན་བ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་བའི་བདེན་བ་སྟེ་
སྤང་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་འགོག་བ་འཕགས་བའི་བདེན་བ་སྟེ་མངོན་ཏུ་བྱའོ། །འདི་ནི་
ལམ་འཕགས་བའི་བདེན་བ་སྟེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཀུན་ཤེས་
ཀྱོ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ཏེ། ལྷ་ནམས་ཀྱིས་ཆེད་ཏུ་བརྗོད་བ་ཆེད་ཏུ་
བརྗོད་ནས་མེ་ཏོག་གི་ཆར་བྱས་མོ་རྒྱབ་ཅམ་པ་བ་སྟེ། ས་ནམ་བ་བྱག་ཏུ་གཡོས་
སོ། །དེ་ལ་བདེན་བ་བཞི་འཛིན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་མདོ་ནི། འཁོར་ལོ་དང་
པོའི་མདོ་དངོས་ཡིན་ཞིང་། དེ་དང་བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཀྱི་སྟོན་ནས། འདུལ་བ་
ལུང་དང་། མདོ་བླན་བ་ཉིར་གཞག་དང་། མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་ལས་
བརྒྱ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་ཏོགས་བརྗོད་བརྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་
མདོར་གཏོགས་སོ། །

དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གནས་བྱ་མོད་ལུང་པོའི་རིར། ལྷ་ཅིག་སྟོད་
བའི་འཁོར་ལྷ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་དགེ་སྟོང་ལྷ་སྟོང་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་
ནམས་དང་། ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་གངས་མེད་བ་དང་
བཙས་བ་ལ། བཀའ་བར་བ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཏེ། དེ་ལ་

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་ལ། འབྲིང་གི་རྒྱས་པ་ཉི་ཁྲི་ལྔ་
སྟོང་ལ། འབྲིང་གི་འབྲིང་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ལ། འབྲིང་གི་བསྐྱུས་པ་ཤེས་རབ་ཁྲི་བ།
བསྐྱུས་པའི་རྒྱས་པ་བརྒྱད་སྟོང་ལ། བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་པ་འཕགས་པ་སྤྱད་པ་རྣམས་
ནི། བཀའ་བར་པའི་མདོ་དངོས་ཡིན་ཞིང་། དེ་དང་བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་གྱི་སྒོ་
ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། རྡོ་རྗེ་གཙུག་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ། ལང་
ཀར་གཤེགས་པ། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བཅེགས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། པལ་ཆེན་
ལ་སོགས་པ་ཡང་བཀའ་བར་པའི་མདོར་གཏོགས་སོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་སྤྲས་
ཡུམ་བཙུ་བདུན་ཞེས་གྲག་སྟེ། སྤར་བགངས་པའི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ནས། སྤྱད་པའི་
བར་དུག་ནི་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཆང་བ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པས་ཡུམ་དུ་འཛོག་ལ།
རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གཞོན་པས་ཁྱུས་པའི་མདོ། ཤེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་ལ།
ཤེར་ཕྱིན་ལྔ་བརྒྱ་ལ། ཤེར་ཕྱིན་ཚུལ་བརྒྱ་ལྔ་བཙུ་ལ། ཤེར་ཕྱིན་ལྔ་བཙུ་ལ། རྡོ་རྗེ་
གཙུག་པོ། ཤེས་རབ་སྟོང་པོ། ཀློང་གི་ཀའི་མདོ། ལག་བཟང་གིས་ཁྱུས་པའི་མདོ།
ཤེར་ཕྱིན་ཡི་གེ་ཉིང་དུ་དང་། ཡི་གེ་གཅིག་མ་སྟེ། བཙུ་གཅིག་ནི་མདོན་རྟོགས་
བརྒྱད་ཆང་བ་མི་སྟོན་པས་སྤྲས་སུ་འཛོག་གོ། ཁ་ཅིག་ལག་བཟང་གིས་ཁྱུས་པའི་
མདོའི་དོན་ལ། སྟོན་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་འདྲེན་ནོ། །རང་ལུགས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་སྤྲས་
ཡུམ་བཙུ་བདུན་དུ་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ལས་མང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་འཁོར་ནི་གནས་
ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
དག་པར་ཁྱེགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གངས་མེད་པ་རྣམས་ལ་གསུངས་ཏེ།

མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ནི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་དངོས་ཡིན་ཞིང་།
དེ་དང་བརྗོད་བྱ་ཚུགས་མ་ཐུན་པའི་མདོ་རྣམས་ནི། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་རྩ་
གཏོགས་སོ། །ཡང་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོའི་མཆན་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་དོན་དམ་རྣམ་
པར་ངེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ།
སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ། ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་རྣམས་བཀའ་ཐ་མར་འབྲེན་བ་མི་
འཐད་དེ། སྦྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པས་པར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མདོ་ཡིན་ན་བཀའ་བར་པར་གཏོགས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་
མདོ་ཡིན་ན་ཡང་དེར་གཏོགས་ལ། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལས་ཀྱང་བརྟགས་བདེན་པར་
མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་
བཀའ་ཐ་མའི་མདོར་གཏོགས་ཤིང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་མདོ་ཡིན་ན་ཡང་དེར་གཏོགས་པ་ལས། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་སོགས་མདོ་
གསུམ་པོ་དེ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ཤིས་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༥ ཡང་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་མདོ། འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཐུག་
རྒྱལ་པོས་ཁྱེས་པའི་མདོ། བྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སོར་མའི་འབྲང་བ་
ལ་པན་པའི་མདོ། དཔལ་འབྲང་སྐྱེའི་ར་རོས་ཁྱེས་པའི་མདོ། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་
ཀྱི་མདོ། འཕེལ་བ་དང་འགྲེལ་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ། རོ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ།
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཟུངས། མདོ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་སྟེ།
བརྩ་པོ་དེ་ལ་རྫོན་དབས་སྤྱིང་པོའི་མདོ་བརྩ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་

— 19 —

གི་རྩ་དང་མཚུངས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། མདོ་དགོངས་
པ་ངེས་འགྲེལ་ངེས་དོན་དུ་བྱས་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་འགལ་བ་
ཡིན་ནོ། །

རང་ལུགས་ནི། བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་ན།
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པས་སེམས་ཅན་འཆང་རྒྱ་བ་མི་སྤྱིང་
པར་འགྱུར་ལ། བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེདོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཡིན་
པར་འགྱུར་ཞིང་། སངས་རྒྱས་སྤྱིང་པོ་མི་རྒྱ་བས་སེམས་ཅན་འཆང་རྒྱ་བ་མི་
སྤྱིང་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་འདོད་དོ། །འོ་ན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྱིང་པ་ལས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་དང་། བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་ཁམས་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ཁམས་ཀྱི་
དོན་ནི་འདིར་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་
པོ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་རྒྱ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་
ཅ་མ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །འོ་ན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
སེམས་བདེན་པར་བྱུང་པས་བའི་སྤྱིང་ཉིད་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་
རྣམ་དག་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱིང་པའི་རི་མ་དང་མ་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་འཕྲུ་
རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས། ཞེས་བྱའོ། །སྤྱིང་པའི་རི་མ་མ་ལུས་པ་དང་བྱུང་
བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་

སྐྱེའམ། འགྲོག་བདེན་མཐར་ཐུག་གཤ། བྲལ་འབྲས་མཐར་ཐུག་གཤ། དག་པ་གཉིས་
ལྷན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དམ། དག་པ་གཉིས་ལྷན་གྱི་ཆོས་སྐྱེའམ་བྱའོ། །སྐྱོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཉན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་གཉིས་སོ། །དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་
སྐྱེ་ཡིན་ན་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་མ་ཡིན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་དང་
བྲལ་བ་ཡིན་ན། མ་བྲལ་བ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ལ་ཡང་བདེ་
གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་རྣམ་གངས་དེ་དག །འདུས་མ་བྱས་ཤིང་དངོས་
པོ་མེད་པ། ཉག་བཟན་ཐེང་ཐུག་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་བྱལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་
ལོ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་སྤྲེ་སྟོང་དང་། གཞན་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྲེ་
སྟོང་དོ། །དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོས་ཉན་ཐོས་པའི་ལྟ་བ་སྟོན། བར་པས་དབྱ་མའི་
ལྟ་བ་སྟོན། ཐ་མས་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བ་སྟོན་ལ། དེ་ནས་འཁོར་ལོ་བར་བ་ངེས་དོན་
དང་། གཞན་གཉིས་བྱང་དོན་ནོ། །

སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་འདུ་
སྟེ། བཅུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་ཤུཌི་པས་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་བ་སྟོང་པོ་
མཆོག་ལས། མདོ་སྤྲེ་དབྱངས་བསྟར་ལུང་བསྟན་དང་། ཆོགས་བཅད་ཆེད་བརྗོད་
སྟེང་གཞི་དང་། ཆོགས་བརྗོད་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་དང་། །སྤྲེས་རབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་
དང་། །མད་བྱུང་གཏན་ལ་པལ་པའི་སྤྲེ། །གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལས་སྟེང་གཞི། ཆོགས་བརྗོད། དེ་ལྟ་
བུ་བྱུང་བ། །སྤྲེས་རབས་དང་བཞི་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་
དགུའོ། །ཡང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་བཀའ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན་

ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་། གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་དང་། རྗེས་སུ་
གནང་བའི་བཀའ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་སྤྱད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
པ་ལ་གསུམ་ལས། །སྐྱུས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ནི་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ལྟ་བུ།
གསུང་གིས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ནི་མ་སྐྱེས་དབྱའི་འགྲོད་པ་བསལ་བའི་
མདོ་ལྟ་བུ། ཐུགས་གྱིས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ལ་གསུམ་ལས། ཐུགས་ཉིང་
དེ་འཛིན་གྱིས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ནི་ཤེས་རབ་སྤྱིང་པོ་ལྟ་བུ། ཐུགས་
ཐུགས་རྗེས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ནི། གཞོད་སྦྱིན་དང་། ལྷ་དང་སྦྱུ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་གྱིས་རང་རང་གི་ཐུགས་སྦྱས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་
རྗེས་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་འབྱུང་བའི་ཐུགས་སུ་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལྟ་བུ།
ཐུགས་བདེན་པའི་སྟོབས་གྱིས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་
གྱིས་བདེན་པའི་སྟོབས་ཐུགས་གྱིས་བརྗོད་པའི་མཐུས། རི་དང་། ཤིང་དང་། ཅིག་པ་
སོགས་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །

རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཆོས་ཡང་དག་པར་
སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མར་འདི་སྐད་
བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། བར་བར་དུ་
མཆོམས་སྟོར་གྱི་ཆོག་རྣམས་ཆུག་ལ་སྦྱས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས། བཅོམ་ལྷན་
འདས་སྤྱད་པར་ལས་བརྒྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་ལ། ཉན་ཐོས་རྣམས་གྱིས་ཐོག་
མར་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།
བར་བར་དུ་མཆོམས་སྟོར་ལ་སོགས་པ་གསུང་རབ་ལ་བཅུག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ཏུ་འདུ་སྟེ། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོར་སྟོན་པ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད། ལྷག་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོར་སྟོན་པ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོར་སྟོན་པ་མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་དོ། །ལྷག་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་སངས་རྒྱལ་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཞི་གནས་དོན་གཅིག་ལ། ལྷག་པ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ལྷག་མཐོང་དོན་གཅིག་གོ། །དེ་ཡང་གསུང་རབ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལྟ་ནི། ཐེག་དམན་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དང་། དེ་ནས་བཞི་ནི་
འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དེ། དེ་ལ་ཐེག་པ་གཉིས་ཀའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དོ། །ཐ་མ་
གསུམ་ནི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དོ། །དེ་དག་གི་བར་བར་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
རང་དང་སྤྲིའི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པ་ཐོར་བྱ་ཐོར་བྱུང་གནས་པ་རྣམས་ནི་མདོན་པའི་སྡེ་
སྡོད་དོ། །མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལྟར་ན། གཏན་ལ་པབ་པ་བསྟན་པའི་སྡེ།
མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་དེ། དེ་ལ་ཐེག་པ་གཉིས་ཀའི་མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་དོ། །

ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཏུ་
འདུ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་ཤས་ཆེར་སྦྱོད་པ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དང་།
ཞེ་སྤང་ལ་ཤས་ཆེར་སྦྱོད་པ་དང་། གཏི་ཐུག་ལ་ཤས་ཆེར་སྦྱོད་པ་དང་། དེ་གསུམ་
ཆ་མཉམ་ལ་སྦྱོད་པ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་རེ་ཉེ། ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་
གཉེན་པོར་གསུངས་སོ། །ཆོད་ནི་ཉན་ཐོས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། མདོན་པ་སྡེ་བདུན་ཀྱི་
ཡ་བྲུལ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཆོས་སྤང་གཅིག་
གི་ཆོད། དེ་ལ་སྒྲོ་ག་སྟོང་ཡོད། ཅེས་འདོད་དོ། །ཡང་ཉན་ཐོས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤང་

པོ་དང་སྤྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཆོན་རེ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཆོན་
པ་རེ་ཆོས་ལུང་རེར་འདོད་དོ། །ཐེག་ཆོན་པ་ཁ་ཅིག་སྤང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱི་རྒྱ་བ་
ཁལ་ནོན་པའི་སྤྲལ་ཆོས་ཆོས་ལུང་གཅིག་འབྲི་བར་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རང་གི་
ལུགས་ནི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལས།
ཉོན་མོངས་པ་རེ་རེའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཆོན་པ་རེ་ལ་ཆོས་
ལུང་རེ་རེར་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་དོ། །

བཙེམ་ལྟན་འདས་ལྷ་རན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ལོག་ཏུ་བཀའ་བསྟུ་བ་
རིམ་པ་གསུམ་བྱུང་ཚུལ་ནི།

བཙེམ་ལྟན་འདས་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་མཛད་པ་ཐེན་ནས་
བསྟན་པ་འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ལ་གཏད་དེ། དབྱིད་ཆོ་ཐ་རྒྱུད་སྐར་མ་ས་གས་ཉ་བའི་
ཆོས་བཙེམ་ལྷའི་རྒྱལ་མོ་རྩ་མཆོག་གི་ཁོང་ཁྲིར་དུ་སྤྱ་རན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་
རོ། །དེའི་དབྱར་དེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བདེ་ཅན་མའི་ལུག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་མ་སྤྱེས་དགས་
སྤྱིན་བདག་བྱས་ནས། འཕགས་པ་འོད་སྤང་ཆེན་པོས་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་
མཛད་པའི་དག་བཙེམ་པ་ལྷ་བརྒྱས་དབྱར་གནས་པར་ཁས་ཁྲངས་སོ། །དེའི་ཆེ་
དག་བཙེམ་པ་ལྷ་བརྒྱའི་སྤྲམ་སྤྱར་ནམས་བཅེགས་པ་གདན་དུ་བཏིང་བའི་སྟེང་དུ་
འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་ལོས་འཛེགས་ཏེ། ཁ་མཉན་ཡོད་དུ་ཚྭ་གས་ནས་ཐལ་མོ་སྤྱར་
གདོང་མཆི་མ་དང་བཅས་སྟོན་པའི་གདངས་དང་བཅས་ཏེ། འདི་སྐད་བདག་གིས་
ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས། མདོ་སྤེའི་སྤེ་སྟོང་བསྟུས་
སོ། །དེའི་དོན་ནི་མདོ་སྤེའི་སྤེ་སྟོང་རི་སྟེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་

ལྷག་ཆད་མེད་པར་སྒྲོ་ལས་བཏོན་པའོ། །དེ་ནས་ཀུན་དགའ་པོ་སྟན་ལས་བབས་ཏེ་
འཁོར་དོ། དེ་ནས་འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་བསྐྱས་སོ། །དེ་
ནས་འཕགས་པ་འོད་སྤངས་ཆེན་པོས་སྡེ་མ་བཞིན་དུ་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་བསྐྱས་
སོ། །དེ་ནས་འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་འདི་སྟམ་དུ་བདག་གིས་བསྟན་པའི་བྲ་བ་ཅུང་ཟད་
བྱས་ཀྱི། ད་ནི་སྤངས་ལས་བསྒྲོལ་དགོངས་ནས། ཀུན་དགའ་པོ་ལ་བསྟན་པ་གཏང་
དེ། ཁྱོད་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་ལ་གཏོད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་ནས།
བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱིས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱུད་ལ་བྱག་འཆའ་དུ་བྱོན་ཏེ། ལྷ་ཡུལ་དང་།
ལྷ་ཡུལ་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་མཆོད་པ་རེ་རེ་བཞུགས་པ་ལ་ཡང་བྱག་
འཆའ་དུ་བྱོན་ནས་སྒྲར་བྱོན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་མ་སྤྲེས་དབང་ལ་སྟོན་དུ་བྱོན་པས་རྒྱལ་པོ་
གཉིད་ལོག་པར་གཟིགས་ནས། འཁོར་རྣམས་ལ། ང་སྤངས་ལས་བསྒྲོལ་བ་འདིར་
སྟོན་དུ་བྱུང་ཞེས་སྟོས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་བྱ་རྒྱང་ཅན་ཞེས་བྲ་
བ། རི་གསུམ་འདུས་པའི་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་རྩ་འབྲུལ་སྒྲ་ཆོགས་བསྟན་ཏེ། རྩའི་
སྟན་ལ་སྤྲིལ་མོ་གྱུར་བཅས། བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གནང་བའི་བྱག་དར་ཁྱོད་ཀྱི་
སྟམ་སྒྱུར་དེ་བསྟམས་ཏེ། སྒྱུར་དེ་རི་སྤྲིད་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་འདི་གཉིད་དུ་ཆོས་སྟོན་
པར་འགྱུར་བ་དེ་སྤྲིད་དུ་མི་འདི་གཉིད་ཅིང་མདངས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་
པར་བྱིན་གྱིས་བསྒྲབས་ཏེ། སྤངས་ལས་འདས་སོ། །དེ་ནས་གཞོད་སྟོན་རྣམས་
གྱིས་རི་གསུམ་པོ་དེ་ཁ་སྒྱུར་ནས་བཞག་གོ། དེ་ནས་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་རྒྱ་མཆོར་
རིན་པོ་ཆེ་ལེན་དུ་སོང་བ་ལས་འཁོར་ཏེ། བཙུམ་ལྷན་འདས་གང་ན་བཞུགས། ལོ་
ལྷའི་དུས་སྟོན་བྱའོ། །ཞེས་སྟུས་པ་ལ། སྤངས་ལས་འདས་སོ། །ཞེས་ཐོས་པས་

བརྒྱལ་བར་གྱུར་རྟོ། །བརྒྱལ་བ་སངས་ནས་འཕགས་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་དང་། མོ་ལྷ་གལ་
 གྱི་བྱ་དང་། འོད་སྤང་ཆེན་པོ་རྣམས་བྱིས་པས་ཀྱང་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །ཞེས་
 ཐོས་ཏེ། ཡང་བརྒྱལ་སོ། །དེ་སངས་ནས། ད་ལྟ་སྤྱི་བཞུགས། གྱུན་དགའ་པོ་
 བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་གྱུན་དགའ་པོ་འཁོར་བཅས་སྤྱི་བྱངས་ཏེ་ལོ་ལྔའི་དུས་སྟོན་
 བྱས་སོ། །དེ་ནས་གྱུན་དགའ་པོས་ཤུལ་ལོ་གསུམ་ཅན་རབ་རྒྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་
 རྫོགས་ནས། དེས་ཀྱང་སྤྱངས་པས་སྡེ་སྟོན་གསུམ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཅིང་དགྲ་
 བཅོམ་པར་གྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་གྱུན་དགའ་པོས་བསྟེན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་
 མཇེད་ནས། དགེ་སློང་ཞིག་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་ལས། གང་ན་ལོ་བརྒྱར་འཆོ་བ་ནི། །དེས་
 པར་རྒྱལ་བྱ་གཤམ་བཞིན། ཞེས་འདོན་པ་གསལ་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
 མ་གསུངས་ཀྱི། གང་ན་ལོ་བརྒྱར་འཆོ་བ་ནི། །དེས་པར་སྦྱེ་ཞིང་འཇིག་པ་
 ཡིན། །ཞེས་སྟོགས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས། དགེ་སློང་དེས་རང་གི་མཁན་པོའི་
 བྱང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་འཕགས་པ་གྱུན་དགའ་པོ་འདི་སྐད་གསུང་ངོ་། །ཞེས་སྤྲས་པས།
 མཁན་པོ་དགེ་སློང་དེ་རང་གིས་ཁོར་བར་བསྟེན་པ་དེ་མ་འདོད་ནས། གྱུན་དགའ་པོ་
 བློ་གསུང་གྱུར་ཏེ། །བྱ་བ་ཉམས་པས་བཟེད་པ་ཡིན། །ཞེས་སྤྲས་སོ། །དེ་དགེ་སློང་
 དེས་གྱུན་དགའ་པོ་ལ་སྤྲས་པས། གྱུན་དགའ་པོ་ཡིད་བྱུང་ཏེ། ད་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 བསྟེན་པ་ཡང་འདི་ལྟར་གྱུར་པས་མྱ་ངན་ལས་བརྒྱའོ་སྟེན་དུ་དགོངས་ཏེ། ཤུལ་ལོ་
 གསུམ་ཅན་ལ་བསྟེན་པ་གཏད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་གྲོང་ཁྱེར་བཅོམ་བརྒྱལ་གི་སྟོས་
 འཆོར་སྤྲས་པའི་བྱ་ཉེ་སྤྲས་ལ་བསྟེན་པ་གཏོད་ཅིག །དེ་ནི་མཚན་མེད་པའི་སངས་
 རྒྱུས་སྤྱི་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པས་ལུང་

བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་ལ་སྟོན་ཏུ་བྱོན་པ་ན་རྒྱལ་པོ་
གཉིད་ལོག་པས། འཁོར་རྣམས་ལ་ཁོ་པོ་འདིར་སྟོན་ཏུ་བྱུང་། ཞེས་སྟོས་ཤིག །ཅེས་
གསུངས་ནས། འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱ་བོ་གཞུང་ལྷོ་ལྷོ་གསུམ་ཏུ་གཤེགས་སོ། །དེ་ནས་
རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་གསུགས་ཀྱི་ཡུ་བ་ཆག་པ་མིས་པ་ལས། སད་དེ་སྐྱས་པས།
འཁོར་རྣམས་ཀྱིས། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བ་སྟོན་ཏུ་བྱོན་
ལོ། །ཞེས་སྐྱས་པས་བརྒྱལ་བར་བྱུང་ཏེ། །བརྒྱལ་བ་སངས་ནས་སྤང་བོ་ཆེ་ཞོན་ཏེ་
རྒྱགས་ནས་རྒྱ་བོ་གཞུང་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ཏེ། །དེའི་ཆེ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་མི་རྩ་བྱེ་
རྣམས་ལྷས་སྟུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱང་མང་བོ་ཐོགས་ཏེ་རྒྱ་བོ་གཞུང་
ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ཏེ། །བར་སྤོང་ཞིག་ཀྱང་འཁོར་ལྷ་བརྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྷགས་ཏེ།
ཀུན་དགའ་བོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་བས། ཀུན་
དགའ་བོས་རྒྱ་བོ་གཞུང་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ཏེ། །ཉི་མའི་གྲང་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་
ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་སྟེ། དག་བཅོམ་པ་ཉི་མ་
གྲང་བའས། རྒྱ་དབུས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་མཁན་པོ་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བའི་སྟོན་ཏུ་
བདག་ཟུང་ན་ལས་འདའོ་སྟུང་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ཁྱུས་པས། ཁྱོད་དེ་སྤྲང་མ་ཟེར་
ཞིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཁ་ཆེ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་གནས་དང་མཐུན་པ་སྟེ།
དེར་དག་བཅོམ་པ་ཉི་མ་གྲང་བ་ཞེས་བྱ་བས་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འཛོག་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་གྱི། ཁྱོད་དེར་སོང་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཞོག་
ཅིག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེས་ཀྱང་ཁ་ཆེར་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་ཏོ། །དེ་ནས་ཀུན་
དགའ་བོ་ཟུང་ན་ལས་འདས་ཏེ། གདུང་ཆ་གཉིས་སུ་བཞོས་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་

དང་། ཡངས་པ་ཅན་དུ་མཆོད་རྟེན་རེ་རེ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་ཤུལ་ལོ་སྤྱོད་ཅན་གྱིས་
སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ། ཉེ་སྤྱོད་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། བསྟན་
པར་རྫོགས་ཏེ་དེ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་དོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་ཉེ་སྤྱོད་གྱིས་བསྟན་
པའི་བྱ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་མཛད་དོ། །སློབ་མ་དག་བཙུག་པ་རེ་རེ་བྱུང་བ་ན་
བཀ་ཕུག་འདོམ་ལྡ་བཅུ་པ་ཞིག་ཏུ་སོ་ཤིང་སོར་ལྡ་པ་རེ་རེ་དོར་བས་དེ་ཡོངས་སུ་
གང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེས་བསྟན་པ་རྩི་རྩི་ཀ་ལ་གཏད། དེས་ནག་པོ་ལ་གཏད།
དེས་ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ་ལ་གཏད་དེ། ལེགས་པར་གསུང་མཛད་ཐུབ་པའི་དབང་
པོ་དང་། །འོད་སྤང་ཀུན་དགའ་ཤུལ་ལོ་སྤྱོད་ཅན་དང་། །ཉེ་སྤྱོད་རྩི་རྩི་ཀ་དང་ནག་པོ་
དང་། །ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བཅུ་ཞེས་སོ། །

དེ་ནས་བསྟུ་བ་གཉིས་པ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་
བརྒྱ་དང་བཅུ་འདས་པ་ན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་རྩེད་པ་མ་ཡིན་པའི་
གཞི་བཅུ་སྟོད་པས་རྩིད་པ་དང་ལྷན་ནོ། །དེ་ན་དག་བཙུག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཅེས་
བྱ་བ་རྣམས་ཐར་བརྒྱད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སྟོང་ལས་རྩེད་དུར་གནས་སོ། །སྟོང་ཁྲིར་
མོར་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ན། དག་བཙུག་པ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་ལྡ་བརྒྱ་དང་
བཙས་ཏེ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་ལྷགས་སོ། །ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་རྩིད་པ་
འགོད་པ་མཐོང་སྟེ་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་རྩིད་པ་ཆེ་བར་གྱུར་སྟེ་བྱུང་བས་རྩེད་
པ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བཅུ་སྟོད་པ་ལས་བྱུང་བར་མཐུན་ཏེ། དག་བཙུག་པ་ཐམས་ཅད་
འདོད་ཀྱི་བྱུང་དུ་ཕྱིན་ནས་ཕྱག་འཆལ་ཏེ། འཕགས་པ་ཨ་ལ་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞི་
སྟོད་དུ་རྩེད་པས། དེས་སྤྱོད་པ། ཅི་ཞིག་ཁྱིམ་ཐུན་པའི་ལས་བྱས་ནས། མཐུག་ཏུ་

ཐམས་ཅད་གྱིས་ཨ་ལ་ལ་ཞེས་བརྗོད་པས་ལས་འཆགས་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྲུམ་པ་མི་
རུང་རོ། །ལྷུང་བ་ཅིར་འགྱུར། ཉེས་བྱས་སོ། །གང་དུ་བཅས། གཉན་ཡོད་དུ་ཤོ། །སྤྲུ་
ལ་བཅས། རྒྱག་སྤེ་ལ་ཤོ། །འོ་ན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་དག་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ན་
བཟོད་དམ། མི་བཟོད་དོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་བགྱི། སྤང་བར་བྱ་ཤོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞི་བཅུ་
པོ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་དེ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་སྤང་བར་བགྱོས་སོ། །དེ་
ནས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་གྱིས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་དབྱུང་
བར་བྱ་ཡི། ཁྱོད་སྤྱོགས་ཆོལ་དུ་སོངས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་
གྲགས་པས་རྩ་འཁྱུལ་གྱིས་དམར་བྱ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་བྱིན་ནས་
དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་གཞི་བཅུ་སྤྱོད་པ་བརྗོད་
ནས། ཁོ་ལོས་གཞི་བཅུངས་པ་ན་ཁྱེད་སོ་སོ་ནས་བྱོན་ཅིག །ཅེས་བསྟུལ་ཏེ་སྤང་
ཡངས་པ་ཅན་དུ་བྱོན་ནས། གཙུག་ལག་ཁང་སྒོ་བཅད་དེ། གཞི་བཅུངས་པས་
འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་མཁན་པོ་མཛད་པའི་དགེ་སློང་དག་བཅོམ་པ་བདུན་
བརྒྱར་གཅིག་གིས་མ་ཆོག་པ་འདུས་སོ། །ཡུལ་དམར་བྱ་ཅན་དུ་དག་བཅོམ་པ་སྤྱར་
སྤྱོག་ཅེས་བྱ་བས་འགོག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་བྱགས་པས་གཞི་མ་ཐོས་སོ། །དེ་ནས་
དག་བཅོམ་པ་གྲགས་པས་དགེ་འདུན་ལ་བྱག་འཆོལ་ནས། གཞི་བཅུ་བརྗོད་དེ། ཨ་
ལ་ལ་འེ་གཞི་སྤྱོད་དུ་རུང་ངམ། མི་རུང་རོ། །འོ་ན་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལྟར་
སྤྱོད་ན་བཟོད་དམ། མི་བཟོད་དོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་བགྱི། སྤང་བར་བྱ་ཤོ། །དེ་བཞིན་དུ་
དགེ་སློང་སོ་སོར་རེ་རེ་ནས་བྲིས་ཏེ། གཞི་བཅུ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་ནས་སྤྱགས་བཅུན་
ལོ། །དེའི་ཆེ་དག་བཅོམ་པ་སྤྱར་སྤྱོག་འགོག་པ་ལས་ཡངས་པ་ན། ལྷས་ཁྱོད་དང་

མཁན་སོ་གཅིག་པའི་དག་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱར་གཅིག་གིས་མ་ཆོག་པ་ཡངས་པ་
 ཅན་དུ་འདུས་སོ། །ཞེས་སྤྲུལ་པས། རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ཡངས་པ་ཅན་གྱིས་སྒོ་བྱང་དུ་
 ལྷགས་ཏེ་སྒོ་བརྒྱངས་སོ། །གྲགས་པས་སྤྲིན་ཞེས་སྤྲུལ་པས། གང་དག་དམར་བུ་
 ཅན་ན་གནས་པ་ཡི། །དགེ་སྒོང་མང་དུ་ཐོས་པ་འདུལ་བ་འཛིན། །དེ་དག་རྣམས་
 ལས་གཞན་ཞིག་འདིར་མཆིས་ཏེ། །དབང་པོ་དུལ་ཞེས་བྱ་བ་སྒོ་ན་འདུག །ཅེས་
 སྤྲུལ་སོ། །དབང་པོ་དུལ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་ན་ཁྱོད་སྤྲིན་ཞེས་སྤྲུལ་པས། སྤྲུང་
 སྒྲིག་གོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཐོས་པས་སྒོ་བྱེད། །དེ་ནས་ལས་བྱས་ཏེ་སྒོ་བྱེ་ནས་གཞི་
 བརྒྱངས་ཏེ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སྒོང་རྣམས་ནང་དུ་བཅུག་ནས། རུང་བ་མ་ཡིན་
 པའི་གཞི་བཅུ་སྟུན་བྱུང་སྟེ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སྒོང་རྣམས་ལ་གནས་དབྱུང་བྱས་
 ནས་དག་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱས་བཟ་གིས་གྱི་གསོ་སྒྲིང་བྱས་པས། ལྷ་རྣམས་གྱིས་
 ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ནི་པམ་མོ། །ཆོས་གྱི་ཕྱོགས་ནི་རྒྱལ་ལོ། །ཞེས་ཆེད་དུ་
 བརྗོད་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་བསྟུ་བ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྲིན་བདག་ཆོས་
 རྒྱལ་བྱ་ངན་མེད་གྱིས་བྱས་སོ། །

༥ བསྟུ་བ་གསུམ་པ་དང་སྟེ་བ་བྱས་ཚུལ་ནི། སྒོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་
 གྱིས་ཉོག་གོ་འབར་བ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷའི་སྟེ་བ་ཐ་དང་བ་ལྷགས་པའི་
 འཁོར་ལོ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་བརྒྱ་འབྱུང་གནས་གྱིས་མཇོང་པའི་དགེ་སྒོང་གྱི་ལོ་བྱི་བ་
 རྣམས་ལས་བཞད་དོ། །དེ་ལ་ལྷགས་གཅིག་ལ་སྒོ་ན་བ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས། ལོ་
 བརྒྱ་དང་སྟུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་འདས་པ་ན། ཁྱོད་ཁྱེད་སྤྲིན་པོའི་བྱ་ཞེས་བྱ་བར། བདུད་
 སྟོག་ཅན་བཟང་པོ་ཀླན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བས་དག་བཅོམ་

པའི་ཆ་བྱད་དུ་སྦྱལ་ནས། རྩ་འབྲུལ་སྣ་ཆོག་པ་བསྟན་ཏེ་དགོ་འདུན་ལྟ་བུ་ཐ་དད་དུ་
བྱེ་ནས་འབྲུག་ལོང་དུ་གྱུར་ཏེ་ལོ་དུག་ཅུར་མི་མ་བུན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དགོ་སྒོར་
གནས་མའི་བྱ་ཞེས་བྱ་བས་དགོ་འདུན་བསྟུས་ཏེ་ཙོད་པ་བརྒྱམས་པས་ཆོས་ཕྱོགས་
སུ་ཞི་བར་བྱས་པ་ལ་བསྟུ་བ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྦྱིན་བདག་རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ་
དང་བརྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་སོ། །ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་མུ་
ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་འདས་པ་ན། གོང་བྱེར་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་
པ་ཞེས་བྱ་བར་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་བཞི། སྐད་མི་མ་བུན་པ་སྟོ་སྟོ་ཏེ་དང་།
བྱུར་ཆག་དང་། ཐ་མལ་པ་དང་། ཤ་ཟའི་སྐད་ཀྱིས་ལུང་འདོན་པས་སྟོ་བ་མ་རྣམས་ལྟ་
བ་མི་མ་བུན་པར་གྱུར་པས། ཅ་བའི་སྟེ་བ་བཞིར་བྱས་སོ། །དེ་དག་གྱུར་ནང་གསེས་
ཀྱིས་དབྱེ་བ་སོ་སོར་བྱས་པས་སྟེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་བྱས་སོ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། གཞན་བཅུ་བདུན་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཙོད་པ་ལ།
ནམ་ཞིག་ན་གི་གིའི་མི་ལྟས་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་རྟེན་ནས་བལྟས་པས། རས་ལུག་
དཀར་པོ་གཅིག་མི་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ་སོར་ཐེན་ཀྱང་། རས་ལུག་དེ་མི་འབྲལ་བ་
ཞིག་མིས་བ་དེ། སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་ལ་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མི་ལམ་དེ་
ཁྱོད་ལ་དགོ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་མི་དགོ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་བྱས་པ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་གྱུར་ཀྱང་། རྣམ་པར་ཁྱོ་ལ་བའི་
རས་ལུག་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྤྲ་ལྟས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་མཐོང་ནས།
བཙོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པར་བསྟུས་པ་ལ་བསྟུ་བ་གསུམ་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྦྱིན་བདག་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་གས་བྱས་སོ། །ཅ་བའི་སྟེ་བ་བཞི་ནི། གཞི་

ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་སྡེ་བ་དང་། དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་པའི་སྡེ་བ་དང་། མང་
 བོས་བཀྱར་བའི་སྡེ་བ་དང་། གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་བའོ། །དེ་དག་གི་བྱང་པར་ནི།
 དང་པོ་སྐད་མི་སྒྲིབ་ཏེ་སྐད་ཀྱི་འདོན། མཁན་རྒྱུད་རྒྱལ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ།
 རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་སྤེལ་སྤྱོད་
 ཅན་འཛིན་ནས། སྤེལ་སྤྱོད་སྤེལ་སྤེལ་ཉི་ཤུ་ཙམ་པ་ནས་དགུ་པ་ཡན། བླ་ཆགས་ལྷན་
 ལ་དང་། བསྐྱེད་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཤིང་ལོ་བཞི་འོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐད་ལྷན་ཆགས་ཏུ་
 འདོན། མཁན་རྒྱུད་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
 ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ནས། སྤེལ་
 སྤེལ་ཉེར་གསུམ་པ་ནས་བདུན་པ་ཡན། བླ་ཆགས་དྲུང་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐད་ཀྱི་
 ཟེའི་སྐད་ཀྱི་འདོན། མཁན་རྒྱུད་དམངས་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདུལ་བ་འཛིན་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་ཉི་ལྔ་པ་འཁོར་ནས། སྤེལ་སྤེལ་ཉེར་
 གཅིག་པ་ནས་ལྔ་ཡན། བླ་ཆགས་མེ་ཏོག་སོ་ཅི་ཀའོ། །བཞི་པ་ནི། སྐད་ཐ་མལ་པའི་
 སྐད་ཀྱི་འདོན། མཁན་རྒྱུད་རྗེ་འུ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མཐའ་འཁོབ་འདུལ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་ཀ་ཏུ་ཡན་ནས། སྤེལ་སྤེལ་སྤེལ་མ་དང་
 མ་སྤྱན། བླ་ཆགས་འཁོར་ལོ་འོ། །ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་བསྟན་བ་བྱུང་ཆུ་ལ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ནས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་བི་མ་
 ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐེས་བྱ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབྱུང་སྤྱོད་བཅུ་འདུས་ནས།
 འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དང་། བྱམས་པ་དང་། བྱུག་ན་རྗེ་རྗེ་གསུམ་གྱིས། རིམ་བ་
 བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མངོན་པ་འདུལ་བ་མདོ་སྤེའི་སྤེའི་སྤོད་གསུམ་བསྟན། ཞེས་

ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གསང་འདུས་ཀྱི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་མགོར་འདི་སྐད་བདག་གིས་
ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། ཞེས་པ་ནས། རྩོམ་བཅུན་མོའི་ལྷ་ག་ལ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་
བྱ་བའི་བར་གྱི་ཡི་གེ་བཞི་བཅུ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྩོམ་འཆང་ཉིད་ཀྱིས་ཡི་གེ་རེ་
ལ་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེས་བཤད་པ། བཤད་རྒྱུད་རྩོམ་འཆང་བ་དང་། དགོངས་
པ་ལྷང་སྟོན་སོགས་ལས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་འཁོར་རྒྱུད་ཐ་མི་
དད་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལ། སྟོན་གསལ་ལས། ཨེ་ཨྱི་གྱི་
ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་བརྩོམ་འཆང་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ལྷངས་རྣམ་
དག་གང་ནས་ཀྱང་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཀའ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་བྱུང་ཚུལ་ལ།

བསྟན་བཅོས་ཡང་དག་དང་། ལྷང་སྐད་གཉིས་ཏེ། ས་སྟེ་ལས། རོན་མེད་
རོན་ལོག་རོན་དང་ལྷན། །རན་གཡོ་བཅེ་བྲལ་སྟུག་བསྐལ་སྟོང་། །ཐོས་ཚད་སྐབ་པ་
སྐར་ལེན་པ། །བསྟན་བཅོས་བྲལ་བྲལ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དགྲ་པོ་
དེར་བྱི་ནང་གི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་འདུ་སྟེ། རོན་མེད་པ་དང་། རོན་ལོག་པ་
དང་། རན་གཡོ་དང་། སྐར་པོ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཐོས་པ་སྐར་ལེན་པ་དང་། ཚད་པ་
སྐར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། དུག་ནི་བྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་
ལྷང་སྐད་རོ། །རོན་དང་ལྷན་པ་དང་། སྟུག་བསྐལ་སྟོང་བ་དང་། སྐབ་པ་སྐར་ལེན་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། གསུམ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡང་དག་སྟེ་ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་
སོ། །དང་པོ་བཞི་ནི་རིམ་པ་ལྷང་བྱ་རོག་སོ་རྟོག་གི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་
སྟེགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་

དང་། གཅེར་བྱ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུའོ། །ཐོས་ཚད་ལྟར་ལེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་
གཉིས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །

རིག་པའི་གནས་ལྟ་སྟེ། གཏན་ཆིགས་རིག་པ་དང་། སྤྱད་དང་། གསོ་བ་དང་།
བཟོ་རིག་པ་དང་། ཉང་གི་དོན་རིག་པའོ། །དེ་དག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ལྟ་སྟེ།

གཏན་ཆིགས་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ།

ཕྱི་རིག་པར་གྱུར་པ་དང་། ཉང་རིག་པར་གྱུར་པའི་རྟོག་གཤེད་བསྟན་བཅོས་
གཉིས་སོ། །སྤྱི་མ་ནི་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་དང་སྤྱིར་སྤྱིར་སྤྱེས་གྱི་བྱས་པའི་རྟོག་གཤེད་
བསྟན་བཅོས་དང་། བས་ཟེ་རྒྱུ་མིག་གིས་བྱས་པའི་རྟོག་གཤེད་ཆིག་དོན་བརྒྱད་སྟོན་
པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུའོ། །ཕྱི་མ་ནི་སྤྱི་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔལ་
ལྷན་ཕྱོགས་གྱི་སྤྱང་པོས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་མདོ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ་ལ་ལེའུ་བྱག་
གོ། །དེའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་པ་ལ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྱི་གཤགས་པས་ཆད་མ་སྤེ་བདུན་
མཛད་དེ། གཙོ་པོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་ཅི། རྒྱས་པ་རྣམ་འབྲེལ། འབྲིང་
རྣམ་ངེས། བསྐྱས་པ་རིགས་པའི་ཐེགས་པ་སྟེ། དང་པོ་ལ་ལེའུ་བཞི། གཉིས་པ་ལ་
ལེའུ་གསུམ། གསུམ་པ་ལ་ལེའུ་དྲུག་གྲེ་བ་མེད་དོ། །འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་
བཅོས་བཞི་ཅི། གཏན་ཆིགས་ཐེགས་པ། ཚོད་པའི་རིགས་པ། འབྲེལ་བ་རྟག་པ།
རྒྱུད་གཞན་སྐྱབ་པའོ། །སྤྱི་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། ལྟ་ལུལ་དུ་ལྟ་ཐམས་ཅད་
མཁེན་པ་རྣམ་པུ་དེ་ལྟ་ཞེས་བྱ་བས་སྤྱི་མདོ་ཆེན་པོ་གཅིག་བྱས། དེ་ལྟ་ལུལ་དུ་དར་
ནས་མི་ལུལ་དུ་མ་ཐེབས་པར་བྱུང་པོ། །དེའི་རྗེས་ལ་བརྒྱ་བྲིན་གྱིས་ཨིན་ལྷ་ཀར་
ཏ་ཞེས་བྱ་བ་བཅམས་ཏེ་དང་སྤྱིར་ཕྱར་བྱ་ལ་བསྐྱབས་ནས། ལྟ་རྣམས་ལ་སྤོབ་དུ་

བརྒྱུག་པས། དང་སྒོར་ཕུར་བུ་ལ་ལྟའི་སྒྲ་མ་དང་སྒྲ་མཁན་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེ་དང་
རྒྱལ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་བ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནས་ཆུ་བུ་མ་པ་གང་
སྒྲངས་ཏེ། དེ་ལས་རྒྱ་ཀྱ་ཤའི་ཅེ་མོས་ཐེགས་པ་གཅིག་སྒྲངས་ནས་སྒྲ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་
ཆུ་དང་འབྲ། དས་ཤེས་པ་ནི་བུ་མ་པའི་ཆུ་དང་ཁྲོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་ནི་ཀྱ་ཤའི་ཅེ་མོའི་
ཆུ་དང་འབྲའོ་ཞེས་སྒྲས་པས། དེ་སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་སྒྲོབ་པར་མི་བྱེད་པ་ལ།
འོན་ཀྱང་གང་ཤེས་དེ་སྒྲོབས་ཤིག་ཅེས་སྒྲས་པས། འོན་དུས་བཟང་ལ་མི་སྒྲོབ་
གཞན་དུ་སྒྲོབ་པར་བགྱེད་ཞེས་སྒྲས་པས། དུས་བཟང་བཞི་ནི། ཆོས་བརྒྱད་ལ་ནི་
སྒྲོབ་དཔོན་འཛོམས། །བརྒྱ་བཞི་ལ་ནི་སྒྲོབ་མ་འཛོམས། །གནམ་སྟོང་ལ་ནི་རིག་པ་
འཛོམས། །ཆོས་གཅིག་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་འཛོམས། །ཞེས་ཡར་རོལ་རའི་ཡོངས་
འཛོམས་ཀྱི་དུས་བཟང་བཞི་བསྐྱུང་བ་དེར་སང་གི་བར་དུ་སྒྲ་བ་རྣམས་ལ་སྒོལ་དུ་
དར་རོ། །དེ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་བྲམ་ཟེ་བྲ་ཆིན་ཞེས་བྲ་བས་ལག་རིས་མཁན་ལ་ལག་
རིས་བརྟན་ནས་སྒྲ་ཤེས་པར་འགྱུར་མི་འགྱུར་བྱིས་པས་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་ཟེར་བ་
ལ། སྒྲ་ཤེས་པའི་ལག་རིས་རི་ལྟར་དགོས་བྱིས་ནས། མཚོན་རྩོན་པོས་བྱིས་ཏེ་
བསྐྱབས་པས་ཤེས་པར་མི་གྱུར་པ་ལ། བྱི་རོལ་པའི་ལྷགས་ལྟར་ན་མཐུ་དེ་སྒྲ་སྟེ་
དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་བསྐྱབས་པས་འགྱུར་སྟེ་སྒྲ་ལ་མཁས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཞུས་པས།
དབང་ལྷག་ཆེན་པོས། ཨ་ཨ་ཨ་ཞེས་སྒྲས་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་
པར་འདོད་དོ། །ནང་བ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་བསྐྱབས་པས་
གྲུབ་སྟེ། ལྟན་ཅིག་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཞེས་ཏེ། འཇམ་དབལ་ཅ་རྒྱུད་ལས། སྒྲ་བྱེད་
པ་ནི་སྒྲ་ཆིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་བརྟན་པ་དང་མཐུན་ནོ། །དེས་སྒྲ་ཆིན་གྱ་ཀ་ར་ཏ་

ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོ་ཀ་ཉིས་སྟོང་བ་ཅིག་བཅམས་སོ། །དེ་ལ་སྒྲུའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་
 འབྲེལ་བ་མཐུ་ཟླ་ཤ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོ་ཀ་འབྲམ་བ་ཅིག་བྱས་སོ། །ཡང་རྒྱལ་པོ་བདེ་
 སྟོང་ཅེས་བྱ་བ་བཅུན་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཁྲུས་བྱེད་པ་ལ། རྒྱལ་པོས་བཅུན་མོ་ལ་རྩ་
 གཏོར་བས། བཅུན་མོས་སྤྲི་ཉིའི་སྐད་དུ་རྩ་མ་གཏོར་ཞེས་སྒྲུས་པས། རྒྱལ་པོས་
 སྒྲུ་མི་ཤེས་པས་པལ་བའི་སྐད་ལ་ཉིལ་གྱི་ལ་དུ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་གོ་ནས། འབངས་མོ་
 ཅིག་ལ་ཉིལ་གྱི་ལ་དུ་བསྐྱར་ཏེ་བཏང་བས། བཅུན་མོའི་སྒྲོ་ལ་རྒྱལ་པོ་བླུན་པོ་བ་ལང་
 དང་འབྲ་བ་འདི་དང་ལྷན་ཅིག་སྟོང་བ་ལས་ཤི་བ་སྒྲོའི་སྒྲུ་མ་ནས་ཕྱེ་བས་པར་
 བཅམས་པ་རྒྱལ་པོས་རིག་ནས་བྱེད་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅི་ཉིས་བྲིས་པས། བཅུན་མོས་
 རྒྱ་མཆན་སྒྲུས་པ་ལ། རྒྱལ་པོས་ཁྱོད་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅིག་ངས་ཀྱང་སྒྲུ་ལ་མཁས་
 པར་བསྐབ་བོ། ཞེས་སྒྲུས་སོ། །དེའི་ཆེ་བཅུན་མོའི་ཞང་པོ་སརྩ་ཕྱམ་ཞེས་བྱ་བས་
 བཅུན་མོ་ལ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅིག །ཁོ་བོས་གཞོན་ལུ་སློན་བྱག་བསྐྱབས་ནས་སྒྲུ་
 ལ་མཁས་པར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྐབ་བོ། ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། བསྐྱབས་པས་བྱུབ་
 ནས་དེས་ལུས་མ་བསྟན་པར་ཡོལ་བའི་པག་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཅམས་པའི་སྒྲུ་
 མཛོད་བཞད་དེ་ལེ་ལུ་བཙུ་ལྷ་རྩེགས་པ་ན། བྲམ་ཟེ་སརྩ་ཕྱམས་ཆོག་ཆོད་བཟུང་ཉེ།
 ཀ་ལྷ་བ་དེས་འཆལ་ལོ་ཞེས་སྒྲུས་པས་གཞོན་ལུ་སློན་བྱག་མ་བྱ་ལ་ཞོན་ནས་འགྲོ་
 བའི་མ་བྱའི་མཛོདས་ཡོལ་བའི་པག་ནས་མཛོད་བས་ཀ་ལྷ་བ་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག་
 ཅེས་སྒྲུས་པས་སྒྲུ་མཛོད་དེ་ལ། ཀ་ལྷ་བ་སུ་ཅ་ཆ་བསགས་ཀྱི་མཛོད་ཞེས་བྱ་བར་
 བྲགས་ཏེ་ཀ་ལྷ་བ་ནི་ཆ་བསགས་ཏེ་མ་བྱའི་མཛོདས་ལ་འཇུག་བོ། །དེའི་འཕྲོ་དེ་བྲམ་
 ཟེ་སརྩ་ཕྱམ་དང་། བྲམ་ཟེ་མཆོག་སྟོན་གཉིས་ཀྱིས་བཅམས་ཏེ། ལེ་ལུ་ཉིར་བཞེ་སྟོ་

ཀ་བཞི་བརྒྱ་པ་གཅིག་བྱས་སོ། །དེ་ལ་འགྲེལ་པ་བཟོད་དཀའ་སེལྟེས་བྱས་པ་དང་།
སློབ་མ་ལ་འན་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཡང་སློབ་དཔོན་ཅུ་གློ་མིས་སྤྱི་
རྒྱལ་པོས་བྱས་པས་མ་རྒྱ་ཤ་ལ་བཞེན་ནས་ཅུ་བྲུ་ཀ་ར་ཤ་ཞེས་བྱ་བ། ལེའུ་སོ་
གཉིས་སྟོ་ཀ་བདུན་བརྒྱ་པ་ཅིག་མཛད་དོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞང་པོ་ཆོས་
ཀྱི་འབངས་ཞེས་བྱ་བས་འགྲེལ་པ་སྟོ་ཀ་བྲུག་སྟོང་པ་ཅིག་བྱས་སོ། །དེ་ལ་སློབ་
དཔོན་རིན་པོ་ཆའི་སྟོ་གྲོས་ཞེས་བྱ་བས་འགྲེལ་པ་འདད་སྟོ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་
པ་ཅིག་བྱས་སོ། །དེ་ལ་འགྲེལ་པ་འདད་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གང་བ་ཞེས་བྱ་བས་སྟོ་ཀ་
སུམ་ཁྲི་བྲུག་སྟོང་པ་ཅིག་བྱས་ཏེ། དེ་དག་ལས་ཅ་འགྲེལ་གཉིས་མ་གཏོགས་བོད་དུ་
མ་འགྱུར་རོ། །བོད་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ལ་བརྟེན་སྤྱི་ཉིས་མཛད་པའི་སྤྱ་བའི་སྟོ་
མཆོན་ཆ་ལྟ་བུ་ཞེས་མིང་ཆོག་ཡི་གའི་ཆོགས་གསུམ་སྟོན་བ་གཅིག་ཡོད་དོ། །དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཕྱི་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་གཏོགས་སོ། །

སྤྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཞང་ལ་སྟན་དངགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ།

སྟན་དངགས་དང་། སྤེབ་སྟོར་དང་། མངོན་བརྗོད་དང་། རྫོས་གར་
བཞིའོ། །དངགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་སྟད་ཅེས་བྱ་བའི་བདེ་རྟེན་པའོ། །དེའི་བསྟན་
བཅོས་ལ་སྟན་དངགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་དང་། གཞུང་དེ་དང་མཐུན་
པར་སྦྱར་བའི་སྟན་དངགས་གཉིས་ཏེ། སྟོན་མ་ནི་སྟན་དངགས་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་ཞིང་
སྟན་དངགས་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པའོ། །སྤྱ་མ་ནི་ཕྱི་རིག་པའི་བསྟན་
བཅོས་སོ། །ཕྱི་མ་ལ་ཕྱི་རིག་ནང་རིག་གཉིས་ཀའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་དོ། །མཆོན་
གཞི་ནི་རིམ་བུ་ལྟར་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལྟ་བུའོ། །སྟན་

དངགས་ཀྱི་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱར་སྟོན་དངགས་ཀྱི་ལུས། རྒྱུ་སྐྱོན་གསུམ་སྟོན་ཏེ།
ལུས་ནི་ཆོགས་བཅད་རྒྱུ་བ་དང་། ལྷག་པ་རྒྱུ་བ་དང་། དེ་གཉིས་སྟེལ་མ་གསུམ་
གང་ཚེས་ཡང་ལུས་ཀྱི་ཉམས་བཅུ་ལས་སྐབས་སུ་གང་བབ་པའི་ཉམས་ཐོན་
པའོ། ཉམས་འདོན་ལུགས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་གྲོ་པ་དང་། རྟོ་ཕྱོགས་ཟླ་དར་ཟླ་
པའི་འདོན་ལུགས་གཉིས་ཡོད་དོ། རྒྱུ་ལྷན་ནི་དོན་རྒྱུ་སོ་ལྟ། རྒྱ་རྒྱུ་སོ་གཉིས། གཤམ་
ཆོག་གི་རྒྱུ་བཅུ་དྲུག་གོ། རྒྱུ་ལྷན་ནི་བཅུ་ལོ། ཁེ་ལོང་གི་གཞུང་ཚེས་བ་པོ་ནི་བརྟེན་
དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱི་རོལ་པ་ཞིག་གོ། འོ་ན་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་མཆོད་བརྗོད་
བྱེད་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཆོད་འབྲས་ན་བྲམ་ཟེ་སྐྱ་བའམ།
ཉི་བུ་ར་ཞེས་བྱ་བ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཚུང་མ་ཡིན་ཞེས་འདོད་ལ། རང་པས་ནི་འཕགས་
པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ལྷག་གི་ཆོས་ས་མཆེ་བ་ལས་སྐྱལ་པར་བཞེད་དེ། གཉིས་ཀས་
ཀྱང་རག་གི་ལྷ་མོ་ཞེས་ལྷར་འཛིན་ནོ། །དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལ་ལེའུ་བརྒྱ་ཅ་
བརྒྱད་ཡོད་པའི་བརྒྱ་དང་བདུན་རྒྱལ་པོ་དགེ་བའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་ལ།
ལེའུ་ཐ་མ་ནི་དེའི་སྐས་རྒྱ་བའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་དོ། །སྟེ་བ་སྐྱོར་གྱི་བསྟན་
བཅོས་ལ། དམར་སེར་ཅན་དང་། རྒྱལ་བའི་ལྷས་མཛད་པ་སོགས་བོད་དུ་མ་འབྱུང་
རོ། །ཚོད་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་རྒྱ་ཨ་ཀ་ར་ཤན་ཉིས་མཛད་པའི་སྟེ་བ་
སྐྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་བོད་དུ་འབྱུང་ཏེ། སྟན་དངགས་ཚེས་བ་ན་
སྟན་དངགས་ལ་མཁོ་བ་ཡི་གེ་ཕྱི་ཡང་གི་སྟེ་བ་སྐྱོར་དང་། རྒྱ་ལ་མཁོ་བ་ཡི་གེ་པོ་མོ་
མ་ནིང་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་ནོ། །

མཛོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ནི།

སྟོབ་དཔོན་འཆི་མེད་སེལ་མཛད་པའི་འཆི་མེད་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་འགྲུར་
ཏེ། ས་འོག་ས་སྟེང་ས་སྒྲ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་དུ་མ་བསྟན་ཏོ། །

སྟོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ནི།

སྟོབ་དཔོན་ཙུ་གྲོ་མིས་མཛད་པའི་འཇིག་བཏེན་ཀྱན་ཏུ་དགའ་བའི་སྟོས་
གར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྟན་དངགས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་དགའ་བའི་ལྷ་ཞེས་བྱ་བས་
མཛད་པའི་ལྷ་ཀྱན་ཏུ་དགའ་བའི་སྟོས་གར་ཞེས་བྱ་བ་འགྲུར་རོ། །གསོ་བ་རིག་པའི་
བསྟན་བཅོས་ནི། སྟོབ་དཔོན་དཔལ་པོས་མཛད་པའི་སྟན་དབྱེད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་
ཞེས་པ། ལུས་དང་གྲེས་པ་གདོན་ལུས་སྟོང་། །མཆོན་དང་མཆེ་བ་ཀླས་རོ་ཅ། །
གསོ་དབྱེད་གར་ལ་གནས་པ་ཡི། །ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཞེས་བཤད་རོ། །ཞེས་པའི་
ཡན་ལག་བརྒྱད་སྟོན་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་ཁ་ཆེ་སྟེ་དགའ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་
པ་དང་། འཕགས་པ་ལྷ་སྟེ་གྲེས་མཛད་པའི་སྟོར་བ་བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཟས་འདི་
སྟེ་ན་ནད་འདི་སྟེ་ཅེས་པ་སྟོན་པ་རྣམས་འགྲུར་རོ། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱི་
རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །

བཟོ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི།

སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཆད་སོགས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། འཕགས་པ་ཤུ་
རིའི་བྱས་མཛད་པ་ལ་སོགས་པ་འགྲུར་རོ། །འདི་ལ་ནང་རིག་པར་གཏོགས་པ་ཡང་
ཡོད་དོ། །

ནང་གི་དོན་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི།

ནང་སེམས་ཀྱི་སྟེང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་འདུལ་བའི་
ཐབས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན།

བཀའ་དང་སོ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་
བཅོས་དང་།

བཀའ་བར་བ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །

དང་སོ་ལ། བཀའ་དང་སོ་ནས་གསུངས་པའི་སྟོང་བའི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བསྟན་
བཅོས་དང་།

དེ་ལས་གསུངས་པའི་སྟོང་བའི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་
སོ། །དེ་ལ་དང་སོ་ནི། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་དང་། དེའི་དོན་བསྟུས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ་ཆེན་སོ། །དེའི་དོན་བསྟུས་པ་མངོན་པ་མངོན་ཅ་བ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་སྟེ།
དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྟེ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་དག་བཅོས་པས་མངོན་པར་
འདོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྤང་སོ་ཤུ་རིའི་བྱས། །གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མོ་ལུ་གལ་
བྱས། །རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ནི་ལྟ་སྤྱིད་ཀྱིས། །ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀྱང་ལྟ་བྱས། །ཁམས་
ཀྱི་ཆོགས་ནི་གང་སོས་བྱས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། །ཡང་དག་འཕྲོ་

བའི་རྣམ་གྲངས་ནི། །གསུམ་པོ་ཆེ་ཡིས་བྱས་ཞེས་གྲགས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བྲེ་
བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་མང་པོས་འབྲུས་ནས་
བྱས་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱིས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་སྦྱེ་བོའི་
བརྗེ་ཏུས་བྱས་པར་འདོད་དོ། །མདོན་པ་སྡེ་བདུན་ལས་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་ནང་ཆོན་ཀྱི་འདིག་ཉེན་གདགས་པ་དང་། ལས་གདགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་
བོད་དུ་འབྱུར་ཞིང་གཞན་རྣམས་མ་འབྱུར་རོ། །བྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲོ་ག་
འབྲུམ་ཡོད་པར་གྲགས་ཏེ་བོད་དུ་མ་འབྱུར་རོ། །མདོན་པ་མདོད་ཀྱི་རྩ་བའི་ཆོག་
ཟེན་གྱིས་ཁ་ཆེ་བྲེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་བྱུང་མཐའ་སྟོན་ཅིང་། །རང་འགྲེལ་གྱིས་མདོ་སྡེ་པའི་
བྱུང་མཐའ་ཡང་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏོ། །སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཉིད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་
ཁ་ཆེ་མདུན་བཟང་གིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ། སྟོབ་དཔོན་སྤྱོད་གས་སྤང་གིས་མཛད་
པའི་འགྲེལ་བ། རྒྱལ་པོའི་སྤྱས་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་
བཤད། སྟོབ་དཔོན་གང་བ་སྟེལ་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་རྣམས་བོད་དུ་འབྱུར་
རོ། །ཆོད་མ་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པས་ཀྱང་གཞུང་གི་ཆ་མང་པོ་ཞིག་གིས་མདོ་
སྡེ་པའི་བྱུང་མཐའ་སྟོན་ནོ། །

སྟོད་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ།

སྟོབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པའི་ལུང་རྣམ་འབྲེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་། དག་
ཚུལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་དག་ལེགས་བཤེས་
གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་སོ་སོ་ཐར་བའི་མདོའི་འགྲེལ་བ་བཅས་པོ་ལྷ་བརྩུ་བ་ལ་སོགས་

པ་དང་། དགེ་སྤྲོད་གི་སོ་སོར་ཐར་བའི་མདོའི་འགྲེལ་པ་བརྒྱད་དང་། དགེ་སྤྲོད་མའི་
 སོ་སོར་ཐར་བའི་མདོའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་དང་། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་
 གྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་གཞི་བཅུ་བདུན། རྣམ་འབྲེད་གཉིས་དང་བཅས་
 པ་སྟོན་པ་བཅ་པོ་དབྱ་དང་། དེ་ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་ཀམ་ཤ་ཤ་ཉི་ལས་བརྒྱ་
 རྩ་གཅིག་པ་བཅ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ་དང་། མདོ་རྩའི་རང་འགྲེལ་ཉིད་གྱི་རྣམ་བཤད།
 མདོ་རྩའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་བཅ་པོ་
 བདུན་ཅུ་པ་དང་། དབྱ་བཙུང་པ་ས་གཤི་ལྷས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་མེ་ཉོག་འབྲེད་
 རྒྱུད་རྣམ་འབྲེད་གཉིས་ཁོ་ན་སྟོན་པ་བཅ་པོ་བཅུ་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཤུ་གཉིད་
 གྱིས་མཛད་པའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཆོག་ལེ་བྱ་བ་སྤྲུལ་བརྒྱ་པ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་
 འོད་ལྷན་རྣམས་ཏེ་བོད་དུ་འགྱུར་རོ། །སྤྱིར་ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་
 ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱིས། སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་དུ་འཛོགས་པ་ལས།
 ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་བཙུན་གྱི་མང་པོས་བཀྱར་བ་དང་། གནས་མ་བྱ་པ་དང་། ལྷ་མ་
 པ་དང་། ཆོས་སྤྲས་པ་དང་། བཟང་པོའི་ལམ་པ་རྣམས་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་
 ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པས་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་པར་མི་འཛོགས་ཀྱང་།
 སྐབས་གནས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སངས་རྒྱས་པར་འཛོགས་
 གོ་། བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་། ཟག་བཅས་
 ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱེད། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད། ལྷ་རྣམས་འདས་པ་ནི་
 ཞིང་དཔེན་པ། ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །སྡེ་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་དང་
 མདོ་སྡེ་པ་གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་པ་མེད་ལ། སྡེ་པ་བཙུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཀའ་མ་ཡིན་ཞེས་སྤྲོད། །སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ནི། །ཁ་ཅིག་
འཕགས་པ་ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་སློབ་མར་འདོད་ལ། །ཁ་ཅིག་དགྲ་བཅོམ་པ་རྩ་བའི་རྣོར་བུའི་
སློབ་མར་འདོད་མོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ། །སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཀྱི་སློབ་མ་
རང་ལས་མཁས་པ་བཞི་སྟེ། མངོན་པ་རང་ལས་མཁས་པ་སློ་གྲོས་བརྟན་པའོ། །ཆད་
མ་རང་ལས་མཁས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པའོ། །པར་བྱིན་རང་ལས་མཁས་པ་འཕགས་
པ་རྣམ་གྲོལ་སྟེ། །འདུལ་བ་རང་ལས་མཁས་པ་ཡོན་ཏན་འོད། ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་
དེ་ཡིན་ཏེ། ལུལ་བཅོམ་བརྒྱག་ཏུ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སུ་འབྱུངས། འབྲམ་སྟེ་བཙུ་
བརྒྱད་སྟགས་ལ་མངའ་འོ། །

བཀའ་བར་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ལ།

ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ་དང་། འཆིང་བུམ་དང་། ལྷན་
དཀར་མ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྱངས་པ་མང་པོ་ལས། བྱུ་བ་
མཐའི་རྣམ་དབྱེ་མ་བྱེད་པར་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་མང་པོ་སྤྱང་བས། འདིར་དེ་དག་
དང་མི་མཐུན་པ་ཅུང་ཟད་འབྱུང་འོ། །

དེ་ལ་ལྟ་བའི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་དང་།

སྟོད་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་དུ་འགྲེལ་བའི་
བསྟན་བཅོས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་
དབྱེ་མ་རིགས་ཆོགས་བྱུག་རྗེས་འབྱང་དང་བཅས་པ་སྟེ། དབྱེ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ།

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ཚད་བརྒྱུ་ལ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སྟེ་ལྔ་
 ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་། སྔ་རབས་པ་དག་ཅ་སྟེད་བྱུང་པ། ཞེས་བྱ་བ་དང་དྲུག་ཏུ་
 འདོད་ལ། རང་རེའི་སྒྲ་མ་དག་ཅ་སྟེད་བྱུང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་
 ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡོད་ན། འཕགས་པའི་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་དུ་འཕགས་པའི་
 གཞུང་ཐམས་ཅད་ཁྲུངས་སུ་མ་བྱངས་པ་མེད་པས། དེ་དག་ཏུ་བྱངས་འོངས་དགོས་
 བ་ལས། དེ་དག་ཏུ་བྱངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚིག་གསལ་གྱི་
 ག་ཤམ་དུ་རིགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་བབྱངས་ཀྱང་ཅ་སྟེད་བྱུང་པ་མ་བབྱངས་པའི་
 ཕྱིར། མེད་པར་ཤེས་གསུང་ངོ་། །དེས་ན་སྒྲ་མ་ཇེ་ནི་རིགས་ཚོགས་ལྔར་བཞེད་ལ།
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཅོང་ཁ་བ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་དང་དྲུག་ཏུ་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་རྩ་
 བ་ཤེས་རབ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་དང་གསུམ་ནི་བསྟན་བཅོས་
 ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། གཞན་གསུམ་ནི་རྩ་ཤེས་ལས་འཕྲོས་པའི་ཡན་ལག་
 ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །དེ་ལ་རྩ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་བྱུང་པས་
 བཟོ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་དུ་མའི་སྟོན་སྐྱེས་རྒྱས་པར་སྟོན་ལ། ཐབས་ཀྱི་
 ཆ་མི་སྟོན་ནོ། །གཞན་བཞིས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་སྟོན་ནོ། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བས་
 ནི་གང་ཐག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་
 འབེབས་ཤིང་། ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡང་སྟེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རགས་རིམ་
 ཞིག་ཆང་པར་སྟོན་ནོ། །རྩ་ཤེས་རྒྱ་གར་ན་འགྲེལ་བ་དེ་བ་ཤ་མ། གྲུ་ཏ་མ་ཏི། གྲུ་ཏ་
 སྒྱེ། སྒྱེ་ར་མ་ཏི། འོག་ནས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་བོད་དུ་
 བཞི་འགྱུར་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་བརྒྱ་ལྔ་

ལི་ཏ་བམ་པོ་བདུན་དང་། སློབ་དཔོན་ཁྲ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆོག་གསལ་
དང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་སློན་མའི་འབྲེང་བ་
ནི། དེ་བ་ཤ་མས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཆར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
རྗེས་སུ་འབྲང་བར་སྦྱོར་རས་གཟིགས་བརྒྱུ་ཞུགས་གྱིས་བཤད། ག་ལས་འཛིགས་
མེད་དང་བཞི་སྟེ། ག་ལས་འཛིགས་མེད་རང་འགྲེལ་དུ་སྡོན་གྱི་དཀར་ཆག་རྣམས་
དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་མང་པོས་འདོད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་སློབ་
མ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དུ་དེའི་ལུང་བྲངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རབ་
བྱེད་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཅུན་པ་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་
ཀྱང་། ཞེས་བཞི་བརྒྱུ་པའི་ལུང་བྲངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་བ་ལ་སློབ་
དཔོན་ཁྲ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡོད་ལ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ཙ་ཙ་སྟོན་གྱི་ཞིབ་པོ་
རྣམ་འཐག་གསུམ་ལ་རང་འགྲེལ་ཡོད་དོ། །འཕགས་པ་ལྷས་བཞི་བརྒྱུ་པ་མཛད་དེ།
རབ་བྱེད་བཅུ་བྱུག་གི་དང་པོ་བརྒྱད་གྱིས་སྦྱེས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་དང་། ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་གི་རིམ་པ་ཡན་ཆད་སྟོན་ཅིང་། དགུ་བ་
མན་གྱིས་བདག་མེད་གཉིས་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་སོ། །དེ་ལ་
སློབ་དཔོན་ཁྲ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་
དེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་རིགས་པས་རྒྱས་པར་སྟོན་ཅིང་ཐབས་
ཀྱི་ཆ་ཡང་སྟོན་ནོ། །ཙ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ་ནག་ཆོའི་འགྲུར་ཡོད་ཅིང་། བ་ཆ་བ་ཀྱི་
ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་དོ། །གཙང་ནག་པས་ཆོག་རྒྱང་དུ་བཏང་ནས་ཆོག་
བདེར་བཏང་བ་ཅིག་ཡོད་པ་ལ་ཅི་རིགས་ཅིག་ནག་ཆོའི་འགྲུར་ཡིན་ཟེར་བར་སྤང་།

ངོ། །སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་དབུ་མ་སྟིང་པོ་རང་འབྲེལ་རྟོག་གི་འབར་བ་
 དང་བཅས་པ་མཛད་དོ། །ཤེས་རབ་སློན་མའི་འབྲེང་བ་ལ་སློབ་དཔོན་སྦྱན་རས་
 གཟིགས་བརྩལ་ཞུགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲེལ་བ་ཤད་སྦྱན་རས་གཟིགས་བརྩལ་
 ཞུགས་ཞེས་བྲ་བ། ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་བཟོད་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་བཙུང་བྱི་
 འདོད་བ་སོགས་ཀྱང་རྒྱས་པར་བཟོད་པ་བམ་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཅིག་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་
 པའི་འདོད་བ་བཟོད་པ་དེ་ལས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཙུན་བོད་དུ་མ་འགྱུར་
 རོ། །འཕགས་པ་ལྷ་ནི་སིངྒ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་མེ་རྟོག་གི་ལྷུ་མ་རལ། མེ་རྟོག་གི་སྤྲ་བ་
 ལས་རྩས་ཉེ་ལྷའི་བྱ་འབྲུ་བ་ཞིག་འཁྲུངས་པ་རྒྱལ་པོའི་བྱར་བྱས་སོ། །འཕགས་པའི་
 སློབ་མ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་དང་འབྲུ་བར་ཆད་མའི་གནས་སུ་བྱེད་
 དོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ནི་རིག་འཛིན་ཀྱི་ས་བརྟེས་པར་བྱེད་དོ། །ལེགས་ལྷན་
 འབྲེད་ནི་སྤྱི་ཆེ་དེ་ལ་རྟོ་རྩེའི་གདན་བསྐྱབ་པར་དམ་བཅས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱི་མ་ལ་སློབ་
 དཔོན་རྟོ་རྩེ་དེའི་ལ་བྱ་བར་གྱུར་ནས་མཆོག་བརྟེས་སོ། །ཆེ་བ་གྲགས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་
 དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་འཕགས་པའི་དངོས་སློབ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་། འདུས་
 པའི་སྤྲ་མ་དག་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། ལྷང་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་
 བྱེད་ཀྱང་མང་ལ། མར་ལུགས་པ་དག་སྤྱི་ཆེ་དེ་ལ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་བརྟེས་པར་
 བཞེད་ཅིང་། དགྲང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་བཞུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ནམ་ཐར་མང་པོ་སྤྲ་མ་རྟོ་
 རྟོ་གདན་པའི་གསུང་ལས་བྱུང་བ་པ་ཆབ་ལོ་རྩེ་བས་བསྐྱུར་བ་ན་ཡོད་དོ། །སློབ་
 དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོས་བདེན་གཉིས་རང་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་དོ། །སློབ་
 དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་དབུ་མ་རྒྱན་རང་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་ཅིང་། དེའི་འབྲེལ་

ལ། དེ་ཡོད་པར་བརྩམ་ན་བདག་འཛིན་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པ་གསུམ་ཁྱད་པར་
མེད་ལ། དེ་རྣམས་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་ཏུ་དེ་ལྟར་གྲུབ་
པར་བཞེད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་པ་དག་དེ་ལྟ་ཀ་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡང་མེད་ལ། ཡོད་པར་བརྩམ་
ན་བདག་འཛིན་ཏུ་བཞེད་དོ། །རང་རྒྱད་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། སློབ་དཔོན་ལེགས་
ལྷན་འབྲེད་དང་། ཡེ་ལེས་སྒྲིང་བོ་སོགས་ནི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས། སེམས་ལས་དོན་
གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན། བཅ་བོར་བཞེད་ལ། སློབ་དཔོན་ནི་བ་འཆོ་རྗེས་འབྲང་
དང་བཅས་པ་ནི། གཟུགས་སྐྱ་སོགས་སེམས་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་དོན་
ནམ། བཅ་བོ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །ལྷན་པོ་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་
སེམས་ཡིན། ཟེར་བ་དང་ནི་ཆེས་མི་འདྲའོ། །ཐལ་འགྱུར་པ་དག་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་བཞེད་ཚུལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དང་འདྲའོ། །ཐུགས་ཀྱི་རྒྱད་ལྔ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཐལ་འགྱུར་དོ། །

སྟོང་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅས་ནི།

འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱིས་མཛད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། དཔལ་
ལྷན་ལྷ་བས་མཛད་པའི་སྐྱབས་གསུམ་བདུན་ཅུ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

ལྟ་སྟོང་གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་ཏུ་འགྲེལ་པ་ནི།

འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱིས་མཛད་པའི་མདོ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་དང་། རྒྱལ་

ལྷ་པ་གཙོ་མོར་ཉོན་པ་དང་། ལྷོད་པ་གཙོ་མོར་ཉོན་པ་དང་། ལྷ་ལྷོད་ཆ་
མཉམ་དུ་ཉོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་ལྷིར་བྱམས་པ་དང་འབྲེལ་
བའི་ཆོས་ཕྱེ་ཉི་ཤུ་ཞེས་བྲགས་ཏེ། བྱམས་མགོན་གྱིས་མཛད་པའི་མདོ་ཕྱེད་ལྷན་
དང་། མདོ་ཉོགས་ལྷན་ཏེ་ལྷན་གཉིས། དབུས་དང་མཐའ་ལྷན་པར་འབྲེད་པ་དང་།
ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ལྷན་པར་འབྲེད་པ་སྟེ་འབྲེད་གཉིས། ལྷུང་ལྷ་མ་སྟེ་བྱམས་ཆོས་
ལྷོ། །འཕགས་པ་ཚོགས་མེད་གྱིས་མཛད་པའི་སའི་དངོས་གཞི་དང་། གཞི་བསྟུ་བ་
དང་། ལྷན་གྲངས་བསྟུ་བ་དང་། ལྷན་པར་བཤད་པའི་སྟོ་བསྟུ་བ་དང་། ལྷན་པར་
གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་སྟེ་ས་སྟེ་ལྷ། བམ་པོ་བསྟུ་ཉིར་དུག་ལོ། །སའི་དངོས་གཞི་
ལ་ས་མང་པོ་བ་དང་། ཉན་ས། བྱང་ས། སའི་གོ་རིམ་མོ། །ཐེག་པ་ལྷན་མོང་པའི་

སྒྲིམ་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས། ཐེག་ཆེན་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིམ་ཐེག་བསྐྱུས་
ཏེ། སྒྲིམ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ལ། མདོ་སྒྲེ་
རྒྱན། དབྱུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་པ།
རྣམ་བཤད་རིག་པ། ལས་སྦྱབ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། སྤང་པོ་ལྷའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ཉི་
ལུ་པ་དང་། སུམ་ཅུ་པའི་རབ་བྱེད་དེ་སྤྲ་ཀ་ར་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་གྱི་འབྲེལ་པ་མི་འདྲན་པར་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་མདོ་འབྲེལ་འདྲན་ནོ། །རང་ལུགས་ལ་བརྒྱད་དུ་མ་ངེས་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོའི་འབྲེལ་པ་དང་། ས་ལུ་ལྷང་
པའི་མདོའི་འབྲེལ་པ་དང་། མདོ་སྒྲེ་ས་བཅུ་པའི་འབྲེལ་པ་དང་། ཐེག་བསྐྱུས་གྱི་
འབྲེལ་པ་དང་། རྗེས་བྱུང་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་ནི། དྲིལ་སེ་ནའི་ཡིན་ཞིང་། ཉི་ཁྱི་རྣམ་འབྲེལ་བོད་
ན་ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྒོང་སྒྲེ་བཅོན་གྱི་ཡིན་པར་བཞེད་པས་གཉིས་ཀ་དབྱིག་
གཉེན་གྱི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ལས་བྱམས་ཆོས་ལྷའི་མདོ་སྒྲེ་རྒྱན་དང་། འབྱེད་
གཉིས་དང་གསུམ་པོ་བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འབྲེལ་ལྟ་བུ་སེམས་ཅམ་སྟོན་པ་སྟེ།
དེ་ཡང་མདོ་སྒྲེ་རྒྱན་གྱིས་ལྟ་སྟོན་ཆ་མཉམ་དུ་སྟོན། འབྱེད་གཉིས་གྱིས་ལྟ་བུ་གཙོ་
བོར་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །རྒྱུད་སྒྲ་མ་བཀའ་བར་པའི་དགོངས་འབྲེལ།
ལྟ་བུ་རང་རྒྱུད་སྟོན་པར་སྤྲ་རབས་པ་རྣམས་བཞེད་ལ། རྩོད་པས་བཀའ་ཐ་མའི་
དགོངས་འབྲེལ། ལྟ་བུ་ཁོང་གི་ལྟ་བུ་སྟོན་པར་བཞེད་དོ། །སྒྲ་མ་རྗེས་བཀའ་ཐ་མའི་
དགོངས་འབྲེལ། ལྟ་བུ་སེམས་ཅམ་སྟོན་པར་བཞེད། དུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ཐ་

མའི་དགོངས་འགྲེལ། ཡང་ན་དབྱ་མ་བསྟན། ཡང་ན་སེམས་ཙམ་བསྟན་གསུང་།
རང་ལུགས་ལ་ཇེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞེད་པས། བཀའ་བར་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ།
བདེ་གཤེགས་སྤྱང་པོའི་མདོ་དང་། གཞུངས་གྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་
དང་། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་དང་། སོར་མའི་ཐེང་བ་ལ་པན་པའི་མདོ་དང་།
འཕགས་པ་དཔལ་འབྲེང་གི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་ལ།
དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་གནས་ཤིང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ཀྱང་ཐལ་
འགྱུར་དུ་བཀྲལ་བར་བཞེད་དེ། རོ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འདི་ལས་གཞོད་པ་མེད་
གསུང་རོ། །མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ནི། རྒྱ་གར་དུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། ཕྱོགས་
སྤང་། རྒྱའི་པ་སོགས་གྱིས་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། བཅུན་པ་
གྲོལ་སྟེ། སེཇྤེ་བཟང་པོ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས། ཨ་བླ་ཡ་སོགས་གྱིས་རང་
རྒྱུད་དུ་བཀྲལ་ལ། རོ་བོ་ཆེན་པོ་སོགས་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀྲལ་ལོ། །བོད་གྱི་ལོ་
རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་གྱི་སྤྱ་རབས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱི་རབས་གྱི་པལ་ཆེ་བ་དག་
བཀའ་བར་པའི་དགོངས་འགྲེལ། ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་དུ་བཞེད་ལ། རོ་ནང་བ་བཀའ་ཐ་
མའི་དགོངས་འགྲེལ་ལྟ་བ་དབྱ་མ་ཆེན་པོ་བསྟན་པར་བཞེད། འཕགས་སེང་གིས་
ཡུམ་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་མཛད་པ་ལ་སྤྱད་བ་འདེབས་སོ། །ཁྲ་མ་ཇེ་སེམས་ཙམ་
བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །རང་ལུགས་ལ་ཇེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞེད་པས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་
རང་ལུགས་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འགྱུར་དུ་གནས་ཤིང་། ལྟ་སྟོམ་གཉིས་
གཙོ་བོར་སྟོན་ལ། བཀའ་བར་པའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བཞེད་དོ། །ས་སྟེ་ལྡེའི་ལྟ་བ་
སྟོན་པའི་ཆ་རྣམས་སེམས་ཙམ་སྟོན་ཅིང་། བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་ལ།

བྱང་སའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུས་ལྷ་བ་སྟོན་ཅིང་། ལྷག་མས་སྟོང་བ་སྟོན་བས། དེའི་
ལེའུ་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྟོང་བ་སྟོན་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་སྤྱིའི་དགོངས་འགྲེལ་ལོ། །སྟོམ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་བཀའ་ཐ་མའི་
དགོངས་འགྲེལ། ལྷ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། སེམས་ཙམ་སྟོན་
ལོ། །སྤྱ་ཀ་ར་ཏ་སྡེ་བརྒྱད་ནི་བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་ཏེ། སེམས་ཙམ་སྟོན་
ལོ། །བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་དང་། ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་ཀྱིས། ཡུམ་གྱི་
མདོའི་ཆོག་ཟིན་གྱིས་དབྱུ་མ་བསྟན་ཀྱང་། དེ་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན། དགོངས་པ་
སེམས་ཙམ་དུ་གནས། ཞེས་འགྲེལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ཐུགས་ཀྱི་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་རྒྱལ་ལ་བཞི།

བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག།

སྟོང་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག །རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག །རྣམ་འབྱོར་ཐ་
མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ། དང་པོ་ལ་གསུམ།

བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག།

བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་སྟོམ་པ་གཟུང་བའི་རྣམ་གཞག །དབང་ཐོབ་
ཅིང་སྟོམ་པ་བཟུང་ནས་ལམ་ལ་སྟོབ་པའི་རྣམ་གཞག་གོ།

དང་པོ་ལ། རིགས་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། བྱ་བ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་
སྟེ། རིམ་བ་ལྟར་རིགས་རེ་རེ་བའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་ཆོ་ག་སྟོན་པའི་རྒྱུད་དང་། རིགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་ཆོ་ག་སྤྱིར་སྟོན་པའི་རྒྱུད་དོ། །འོན་སྤྱིར་རིགས་ཏུ་
ཡོད་ཅེ་ན། ཐ་མེད་ལ་རྣམ་སྟངས། རིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད། རོན་ཡུག། མི་བསྐྱོད་
བ་སྟེ་ལྔ་དང་། རིགས་ཏུག་པ་རྫོ་རྗེ་འཆར་སྟེ་ཏུག་གོ། །དེ་དག་ལས་རིགས་ཏུག་པ་
མཆོག་དང་། དེའི་འོག་ནས་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་མཆོག་གོ། །དེ་དག་ལ་རིགས་དང་
རིགས་ཅན་གཉིས་གཉིས་ཏེ། རྒྱལ་བ་རྣམ་སྟངས་རིགས་དང་། དེས་རྒྱས་འདེབས་
པའི་སྟ་རྣམས་རིགས་ཅན་ཏེ། དེས་གཞན་ལ་འང་འདྲེའོ། །ཡོ་ག་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ། རིན་པོ་ཆེ། བརྒྱ། ལས། རྟོ་རྗེའི་རིགས་ཏེ་ལྔའོ། །དེ་དག་རིམ་བ་ལྟར་

ནམ་མཆོད་གི་རིགས་སོགས་དང་དོན་གཅིག་གོ། །རིགས་དེ་དག་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་མཆོག་གོ། །བྱ་སྤྱོད་ལ་འཛིག་ཏེན་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་རིགས་གཉིས་ལས། བྱི་མ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། བསྐྱའི་རིགས། རྩོམ་པའི་རིགས་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་མཆོག་དང་། འཁྱིལ་དང་། ཐུང་ལོ། །བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་པའི་རིགས་ལ། ལྷས་ཅེན་གྱི་རིགས། རྩོམ་ཅན་གྱི་རིགས། འཛིག་ཏེན་པའི་རིགས་ཏེ་གསུམ་མོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ལ་སྡེ་ཆོན་བརྒྱུད་དེ། རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ། རིགས་ཀྱི་བདག་པོ། རིགས་ཀྱི་ཡུམ། རིགས་ཀྱི་གཙུག་ཏོར། རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མོ། རིགས་ཀྱི་པོ་ཉ་པོ་མོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱང་སེམས། དེར་གཏོགས་པའི་ལྷ་དང་སྐྱ་དང་གཞོན་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་ཆོན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་བཙུན་འདས་ཤུག་ཐུབ་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ནི་འཇམ་དཔལ་ལོ། །རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོར་ལ། བཙུན་འདས་གནས་གཙང་མའི་གནས་སུ་ས་བཅུ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སེའྲེའི་གཟུགས་སྤྱལ་བའི་སེའྲེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ། འཁོར་གྱིས་མ་ཞུས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་གོ་བརྒྱུ་པའི་ཆོ་ག་པན་ཡོན་དང་བཙས་པ་གསུངས། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་དམ་ཆོག་གསུམ་བཞོན་པའི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་གསུངས་ཏེ། དེ་ལས་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་མཛད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་བསྟན། སྤྱོད་གཟུགས་ཐང་ག་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་མོ། །ཁ་ཅིག་འདི་ལས་བདག་བསྐྱེད་བཤམ་པའི་བྱིར་བྱ་རྒྱུད་མ་ཡིན་སྤྱོད་རྒྱུད་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐྱབ་བྱེད་དེ་མ་དེས་ཤིང་། སྐྱབ་དཔོན་ཨ་ལྷ་

ཡ་དང་། རོ་མོ་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱིས་བྱ་རྒྱུད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ཁང་པ་བཅེགས་པ་ན་བཞུགས་ཏེ། ཟླ་བ་
གསུམ་ན་མྱ་ངན་ལས་བཟློའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས། མོ་ལྟ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སྟོང་སྤྱི་ཕུད་
ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དགོ་སྟོང་ནམས་སྤུས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས། མོ་ལྟ་
གཤམ་གྱི་བྱས་རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་ནས། བདེ་གཤེགས་སྟོབ་མར་གྱུར་པ་གང་སྟེད་གཤམ་
སོགས་བསྐྱགས་པས་དབྱ་བཅོམ་པ་བཞི་ཁྲི་དང་བཅས་པའི་སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དགོ་སྟོང་ཐམས་ཅད་འདུས་སོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་
སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དགོ་སྟོང་ཐམས་ཅད་བསྤུས་
སོ། །དེ་ནས་བྱམས་པས་སྟོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མོས་
སྟོང་ནས་སྤིད་པ་ཐ་མ་པའི་བར་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བསྤུས་
སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྟོ་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱབ་པའི་གཟུངས་མན་ཡོན་
དང་བཅས་པ་གསུངས་ཏེ། འདི་ལས་རྒྱལ་བ་ཤུ་གུ་ཐུབ་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་
བོ་མཛད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་བསྟན་པར་འབྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ། །ཡུལ་མ་
ག་རྒྱའི་བྲི་མ་མེད་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་ཞེས་བྱ་བར་བྲམ་ཟེ་བྲི་མ་མེད་པ་ལེགས་སྤང་།
ཞེས་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པ་གཞུགས་ཆོད་ལ་སྤྱན་དངས་ཏེ།
དེའི་སྤྱིད་མོས་ཆལ་དང་ཉེ་བ་ན་མཆོད་རྟེན་རྟོང་པ་ཕྱག་དར་གྱི་ཕུང་པོར་སོང་བ་
ཞིག་ལས་འོད་ཟེར་དང་ཆོགས་སྤུ་བཅད་པ་སོགས་བྱུང་བ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་ཕྱག་དར་སྟོར་བ་མཛད་ཅིང་སྤྱན་ཆབ་མཛད་པ་ལ་འཁོར་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་རྒྱེན་
ཞུས་པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་འདིའི་ནང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

ཐམས་ཅད་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྤྱིང་པོ། གསང་བ་རིང་བསྐལ་གྱི་ཟ་མ་
 ཏོག་ཅེས་བྱ་བའི་གཟུངས་བཞུགས་ཏེ་དེའི་མཐུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ནས། དེའི་
 ཆོ་ག་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་རྒྱན་འབྲུམ་ད་ལྟ་བོད་ན་ཆང་
 བ་མི་བཞུགས། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་གིས་དེ་བྱངས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 ཆོས་སྐྱའི་རིང་བསྐལ། སྐྱ་གདུང་གི་རིང་བསྐལ། སྐྱ་བལ་གྱི་རིང་བསྐལ་རྣམས་
 མཆོད་རྟེན་དུ་གཞུག་པར་གསུངས་ཏེ། ཆོས་སྐྱའི་རིང་བསྐལ་ནི་གཟུངས་རྣམས་
 སོ། །སྐྱ་གདུང་གི་རིང་བསྐལ་ནི་སྐྱ་གདུང་ལས་བྱུང་བའི་རིང་བསྐལ་ཡུངས་འབྲུ་
 ཅམ་སོ། །སྐྱ་བལ་གྱི་རིང་བསྐལ་ནི་སྐྱ་གཟུགས་ཏེ། དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་མཆོག་དང་
 འབྲིང་དང་ཐ་མར་གསུངས་སོ། །བཙུག་ལྟན་འདས་སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་ན་བཞུགས་
 ཏེ། དེའི་ཆེ་སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་ན་བྲམ་ཟེ་སེར་སྐྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་པ་ལ་མ་
 དད་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་བྲམ་ཟེ་ཞིག་གི་མི་ལམ་དུ་སེར་སྐྱ་ཆེ་བ་ཞག་
 བདུན་ན་འཆི་བར་ལུང་བསྟན་པ་མིས་ཏེ། དེ་ལ་སྤྲས་པས། དེ་འཛིགས་སྤྲག་ནས་
 བཙུག་ལྟན་འདས་ལ་ཞུས་པས། ཁྱོད་ཞག་བདུན་ན་འཆི་བར་འགྱུར་ཏེ། མནར་མེད་
 པའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ནས་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་བཙུ་བྱག་
 ཏུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། དེ་ནས་ཁྱི་དང་པག་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར།
 ཞེས་ལུང་བསྟན། དེས་སྟོན་པ་ལ་སྐྱབས་ཞུས་པས། བཙུག་ལྟན་གྱིས། དེ་ལ་
 སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལམ་གྱི་གཞི་མདོར་མཆོད་རྟེན་བརྟེན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་
 གསོས་ལ། དེའི་ནང་དུ་འོད་ཟེར་བྱི་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་འོད་གྱི་གཟུངས།
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཆུག་ཅིག་དང་ཁྱོད་ཆེ་བྱུར་ནས་རིང་དུ་འཆོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། བྱི་

འཕྲོས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྤྱེ་བར་
འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་
པར་སེལ་བས་ཞུས་ཏེ། གཟུངས་ཆོག་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་གསུངས་ཤིང་། སྤྱི་བ་
པ་རྣམ་པར་སེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་ཞུས་ནས་
མཆོད་པ་བྱ་བའི་ཆོག་ཞིབ་མོ་རྣམས་གསུངས་སོ། །

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡུལ་སྤུལ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་གྱི་ལྷའི་
གནས་ཀྱི་ཨར་མོ་ནིག་ལྷ་བྱུང་དོ་ལེབ་ཀྱི་སྟེང་ན་བཞུགས་ཏེ། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་
གཟིགས་དབང་ཕྱག་གིས་ལྷ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བགྱིས་ཏེ།
བསོད་ནམས་བགྱི་བར་འཆོལ་ན་དེ་དག་ལ་པན་གདགས་པའི་ཆོག་བཤད་དུ་
གསོལ། ཞེས་གསོལ་བས། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིང་པའི་གཟུངས་མཆོད་རྟེན་དུ་གཞུག་པའི་
ཆོག་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། །གཟུངས་ཕྱི་མ་བཞི་པོ་འདི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པར་གང་གིས་འཛོག་ཅེན། དེ་དག་ལས་
མཆོད་རྟེན་དུ་གཞུག་པའི་གཟུངས་དང་། མཆོད་རྟེན་བཞེང་པའི་ཆོག་ལ་སོགས་པ་
བཤད་ཅིང་། མཆོད་རྟེན་དེ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཡིན་པའི་
རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདུན་གྱི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་ཁྲད་
པར་རྒྱས་པའི་མདོ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་ཀྱན་དགའ་བོ་ལ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་འཇམ་
དཔལ་དང་། སྤྱབས་གྲོལ་དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་དང་། ཆངས་པ་དང་། བརྒྱ་ཕྱིན་དང་།
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། གཞོད་སྤྱིན་གྱི་སྤྲེ་དཔོན་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་རང་
རང་གི་ཆོག་གསྐྱས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱན་གྱི་ཁྲ་བྱེད་ཕྱེད་

འོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལས་གྱི་ཁྱད་པར་རྒྱས་པའི་མདོ་འཕགས་པ་འཇམ་
 དཔལ་གྱིས་ཞུས་པ་ཞིང་བཀོད་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལ་ཁ་ཅིག་མདོའི་ཕྱོགས་སུ་
 གཏོགས་ཏེ་སྟོན་གྱི་དཀར་ཆག་རྣམས་སུ་མདོར་བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་
 ཅིག་སྟགས་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་ཏེ། སྟོན་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་ཆོག་མཛད་ཅིང་དེ་
 ཡང་སྟོན་དུ་གསོ་སྦྱང་སྒྲུང་བ་སོགས་བྱ་སྦྱོང་གྱི་ཆོ་གའི་བསྐྱེགས་དང་མཐུན་པར་
 མཛད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་གཏོགས་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །རང་ལུགས་སྟགས་སུ་གཏོགས་སོ། །གཟུངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་ཆོ་ག་
 གུན་སྒྲུང་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་སྟགས་སུ་གཏོགས་པར་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་རིགས་
 གང་དུ་གཏོགས་མ་ངེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཤེར་བྱིན་ཡི་གེ་ཅུང་དུ་སྟགས་སུ་གཏོགས་ཏེ་
 དེར་སྟ་ནི་སྟ་ནིའི་སྟགས་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྦྱབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་
 རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཤེར་སྤྱིང་སྟགས་སུ་གཏོགས་ཟེར་ཏེ། འཕགས་པ་སྦྱ་སྦྱབ་གྱིས་
 མཛད་ཟེར་བའི་འགྲེལ་པར་རྒྱལ་བ་ལྟ་བུ་སྦྱབ་པས་གཙོ་བོ་མཛད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དང་། སྟོན་དཔོན་རྩ་རིས་མཛད་ཟེར་བའི་འགྲེལ་པར་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་
 སངས་རྒྱས་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། སྟོན་དཔོན་བརྒྱ་འབྲུང་གནས་
 གྱིས་མཛད་ཟེར་བར་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་
 བསྐྱར་སོགས་ཐམས་ཅད་རྩུན་མ་འབའ་ཞིག་གོ། །བདུད་བརྒྱུག་བྱེད་ཚུལ་ཡང་འོད་
 གསལ་མ་དང་སྦྱང་གཞི་མ་སོགས་ཡང་དེ་རྟོག་བཟོའོ། །ཁ་ཅིག་སྟ་དུ་པའི་སྟགས་
 འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཟུགས་མངེས་ཀྱི་སྟགས་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདི་ཁོལ་སྤྱང་ལས་མ་

འགྲུར་བས་གང་དུ་གཏོགས་དབྱེད་དགའོ། །གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལ་ཁ་ཅིག་
 སྤྲུགས་སུ་གཏོགས་ཤིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་ཟེར།
 ཁ་ཅིག་མདོའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་ཞེས་ཟེར་རོ། །རང་ལུགས་ལ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
 སུ་གཏོགས་ཏེ། རྒྱ་གར་བ་མང་པོས་ཀྱང་སྤྲུགས་སུ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་གསེར་འོད་
 དམ་པ་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་མདོ་ལེའུ་སོ་གཅིག་པ་དང་། གསེར་འོད་དམ་
 པ་མདོ་སྤེའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་ཉིང་དགུ་པ་དང་། གསེར་འོད་དམ་པ་མདོ་སྤེའི་
 དབང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་ཉིང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། གསུམ་གའི་སྤྱིང་གཞིའི་
 ལེའུ་གཅིག་ཏུ་སྤྲང་ལ། དང་པོའི་ལྷ་མོ་སྟོབས་པ་ཅན་གྱི་ལེའུ་དང་། གཞན་གཉིས་
 ཀྱི་དབྱངས་ཅན་མའི་ལེའུ་གཅིག་ཏུ་སྤྲང་ཞིང་། ལེའུ་དེ་ལས་དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱབ་
 ཐབས་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་འཕེལ་གྱི་ཆོ་ག་དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། །རྒྱལ་ཆེན་
 བཞིའི་ཕྱོགས་སྤྱིང་བའི་ལེའུ་ལས་རྣམ་ཐོས་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། ཡིད་བཞིན་
 འོར་བུའི་གསུངས་དང་། རས་བྲིས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་ཆོ་ག་རྣམས་
 གསུངས་སོ། །ལྷ་མོ་ཆེན་མོ་དཔལ་གྱི་ལེའུ་དང་། ལྷ་མོ་ཆེན་མོ་དཔལ་གྱིས་འོར་
 སྐྱབ་པའི་ལེའུ་གཉིས་ལས་ལྷ་མོ་དེའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འོར་སྐྱབ་
 པའི་ཐབས་དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། །གཞོན་སྤྱན་གྱི་སྤེད་པོན་ཆེན་པོ་ཡང་དག་
 ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། དེའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། རས་བྲིས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་
 པའི་ཆོ་ག་རྣམས་གསུངས་སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་གསུམ་ག་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་སྤྲང་
 རོ། །རིགས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
 ལེའུ་སུམ་ཙ་རྒྱུད་གཡོད་ཅིང་འཇམ་དཔལ་ཞི་ཁྲོའི་སྐྱབ་ཐབས་མང་པོ་བསྟན་ལ། སྤྱི་

གཟུགས་བྱ་ཐབས་ཀྱང་བསྟན་ཅིང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤངས་ལས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་
བསྟན་ནས་སྐྱ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་དུ་བལོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྲེས་བྱ་
མང་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལུང་བསྟན་རྟོ། །འཇམ་དཔལ་དཔལ་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱལ་
པའི་རྒྱད་ཅེས་བྱ་བ་ལེའུ་བཞི་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ལས་འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཅ་ན་
དཀར་པོ་གཙོ་འཁོར་ལྷ་པ་དང་། ཨ་ར་པ་ཅ་ན་གྱུར་གྱིས་མདོག་ཅན་གཙོ་འཁོར་ལྷ་
པ་གཉིས་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཆོ་ག་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཅིང་། མ་བྱ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཆོ་སྐྱབ་པ་དང་། ཐོག་བསྐྱང་བ་དང་། མི་ལམ་བརྟག་ཐབས་རྒྱལ་བ་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་
པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། འཕགས་པ་སྐྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
ལྷའི་བྱ་ཅིག་ལ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཆོགས་མང་པོ་བསྟན། དེའི་ལེའུ་
གཉིས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱད་གྱི་ལེའུ་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱ་
གཟུགས་དང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་པད་གདན་དུ་གཞུགས་པའི་འཇམ་ལས་གཙོ་བྱས་པའི་
གཞོད་སྦྱིན་པོ་དགྲ་དང་། འོར་རྒྱན་མས་གཙོ་བྱས་པའི་གཞོད་སྦྱིན་པོ་དགྲའི་འཁོར་
ལོ་བྱེད་ཐབས་རྣམས་བསྟན་རྟོ། །ཨ་ར་པ་ཅ་ན་རིགས་གཉིས་པོ་འདིའི་བཀའ་ད་ལྟ་
ཡང་མ་ཆད་པར་ཡོད་དོ། །འདི་ཁོ་ལ་སྤྱང་ཡིན་པས་སྤྱིང་གཞི་དང་རྒྱད་གཏད་པ་
སོགས་མེད་དོ། །

རིགས་གྱི་ཡུམ་ནི་འོད་ཟེར་ཅན་དང་། གཟུངས་བྲ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འོད་
ཟེར་ཅན་གྱི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་གཟུངས་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་ཞིག་དང་།
འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཟུངས་གྱི་བཤད་པ་དང་སྐྱབ་ཐབས་དང་ཆོ་ག་
ཞིབ་མོ་རྣམས་སྟོན་པ་ཞིག་སྟེ་གཉིས་པོ། །འདི་བྱ་རྒྱད་དུ་ཡིད་ཆེས་པའོ། །སྐྱ་མ་

འབྱུང་བའི་ཡོད་ཟེར་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིག་བདུན་བརྒྱ་ཡོད་པ། སྒྲིག་སྤྱོད་ཐུག་བཅུ་གཉིས་པ་གཅིག་ལས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ལས་ལྷ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྷ་བ་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་དང་། ལྷ་ལྷ་པའི་སྤྱོད་ཐབས་དང་ཆོ་ག་སྟོན་ལ། དེ་བྱ་རྒྱུད་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྩར་བཀའ་དང་། ཆོ་ག་དང་སྤྱོད་མཆོད་བྱེད་པའི་ལག་ལེན་སྤངསྟེ། དེ་ལས་བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་རིམ་སོགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་བརྟེན་མང་པོ་བཤད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་གཞི་མང་པོ་སྤྱང་ངོ་། །

གཟུངས་སྒྲུ་ལྷ་ནི། སྤྱོད་ཆེན་རབ་འཛོམས་དང་། མ་བྱ་ཆེན་མོ་དང་། སོ་སོར་འབྲང་མ་དང་། བསིལ་བའི་ཆལ་དང་། གསང་སྤགས་རྗེས་སུ་འཛིན་མ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཤུ་ཉི་ཤུ་པས་མཛད་པའི་སོ་སོར་འབྲང་མའི་སྤྱོད་ཐབས་དང་། བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་ཐབས་དང་། ལྷ་མོ་ལྷའི་སྤྱོད་ཐབས་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །སྤྱོད་དཔོན་རྗེ་ཉི་ཤུ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་མཛད་པའི་གཟུངས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། སོ་སོར་འབྲང་མའི་སྤྱོད་ཐབས་དང་། དེའི་བསྐྱེད་འཁོར་འགྲེལ་ཐབས་དང་། ལྷ་མོ་ལྷ་གའི་སྤྱོད་ཐབས་དང་། མོ་གཤམ་ཀྱི་སྤྱོད་ཐབས་པ་སོགས་ཡོད་དོ། །

རིགས་ཀྱི་གཙུག་ཏྲར་ཀྱི་རྒྱུད་ནི། གཙུག་ཏྲར་རྣམ་རྒྱལ། བྱི་མེད་གདུགས་དཀར་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྣམ་རྒྱལ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏྲར་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་གཙུག་ཏྲར་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་གཟུངས་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏྲར་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་རྟོགས་པ་འཆི་བདག་གི་དབྱུག་པ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཙུག་ཏྲར་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཙུག་ཏྲར་རྣམ་

བར་རྒྱལ་མའི་རྟོགས་པ་ཞེས་བྲ་བ་དང་ལྔ་ལོ། རྟེ་ལ་དང་པོ་དང་། གསུམ་པ་གཉིས་
 འབྲ་མེན་ཅུང་ཟད་མ་གཏོགས་དོན་གཅིག་ཏུ་སྤང་བས་འགྱུར་བྱུང་བ་ལོན་གསུང་
 རྟེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་ཕྱག་གི་ཁང་བཟང་དུ།
 འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་གིས་ཁྱེས་ནས་རྒྱལ་བ་ཆེ་དཔག་མེད་
 གྱིས་གསུངས་ཤིང་། གཉིས་ཀ་ལས་ལྷ་དགུ་མར་བསྟན་ཏོ། །འཆི་བདག་གི་དབྱུག་
 བ་འཛིན་པ་ཞེས་བྲ་བ་ཡོད་པ་དེ་ལས་གཤིན་རྗེ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོས་གཟུངས་གང་
 གིས་འཛིན་པའི་སྤང་བཞིན་འབྲངས་ནས་བསྤྱང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་བཤད་
 དོ། །གཉིས་པ་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་ཡུལ་སྤུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྷའི་གནས་
 སུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ལྷའི་བྱ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཞེས་བྲ་བ་ལ་འཆི་ལྷས་པོག་
 བས། ཞག་བདུན་ན་ཤི་འཕོས་ནས་བྱི་དང་། བག་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་
 རིམ་གྱིས་སྐྱེས་ཏེ་མཁར་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་
 སྐབས་ཁྱེས་པས། ཁོ་པོས་སྐབས་མི་རྣམས་ལ། ཞེས་བཙུག་ལྷན་འདས་གྱི་བྱུང་དུ་
 ཞིད་ནས་ཁྱེས་པས། བཙུག་ལྷན་འདས་གྱི་དབྱུང་གཙུག་ཏྱིར་ནས་འོད་ཟེར་བྱུང་སྟེ་
 གཟུངས་གྱི་སྐྱ་བྱུང་ངོ། །དེ་ནས་ལྷའི་བྱ་དེས་ཞག་བྱུག་ཏུ་གཟུངས་གྱི་བརྒྱས་བརྗོད་
 བྱས་པས་དན་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་ལས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་བྱང་བར་གྱུར་ཏོ། །བཞེ་བ་ལས་
 གཟུངས་དང་མཆོད་རྟེན་དུ་གཞུག་པའི་རྣམ་གཞག་ཅུ་ཞེག་བསྟན་ཏོ། །ལྷ་པ་ལས་
 གཙུག་ཏྱིར་རྣམ་པར་རྒྱལ་མ་ལྷ་སྤུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་བསྟན་ཏེ། དེའི་
 བཀའ་ཡང་ད་ལྟ་བུའི་དབང་སྤང་ངོ། །གཙུག་ཏྱིར་རི་མེད་ཀྱི་གཟུངས་ནི་དགའ་ལྷན་
 གྱི་ལྷའི་གནས་སུ་བཞུགས་ཏེ། སྤུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྷའི་བྱ་ལོར་བྱའི་སྟོང་པོ་བྱི་མ་

མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་གནོད་སྲིན་སྐར་མདའ་གདོང་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱོད་ཞག་བདུན་ན་
འཆི་བའི་དུས་བྱས་ནས་མནར་མེད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་
ཐབས་ལ་སོམས་ཤིག་ཅེས་སྒྲིམ་པས། ལྷའི་དབང་སོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སྐྱབས་ཞུས་པས།
ཁོ་སོས་བསྐྱབ་པར་མི་ལུས། ཞེས་དགའ་ལྡན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱུང་དུ་ཁྱིད་
ནས་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དེ་ཤི་འཕོས་ནས་མནར་མེད་དུ་སྐྱེ་ཞིང་
སྤྲུག་བལྟལ་འདི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་ཚུལ་རྣམས་བསྟན་པས། ཐམས་
ཅད་འཛིགས་སྒྲག་ནས། དེ་ལས་སྐྱོབ་པར་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབྱའི་
གཙུག་ཏྲར་ནས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་ཞིང་། གཟུངས་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་ཀྱང་
བྱུང་སྟེ། ཆོག་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། །དེའི་དགོངས་འགྲེལ་སྟོབ་
དཔོན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རོལ་པས་མཛད་པའི་གཟུངས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་། མཆོད་
རྟེན་དང་ས་ཚུ་བཞེང་པའི་ཆོག་དང་གཉིས། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་མཛད་པའི་བྱི་
མེད་ཀྱི་མཆོད་ཆོག་རྒྱས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །རྒྱུད་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ཟེན་ལ་མཆོད་
རྟེན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བཞེངས་པའི་སྟོས་ཚུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། མཆོད་རྟེན་ལྔ་བཞེང་
པའི་སྟོས་ཚུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞིག་དང་གཉིས་བཤད་ཅིང་། འགྲེལ་བས་རིགས་སོ་
སོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་རིགས་བལྟས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་སྟེ་བྱི་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་བརྒྱད་བཤད་དོ། །གཤམས་དཀར་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤམས་པའི་
གཙུག་ཏྲར་ནས་བྱུང་བའི་གཤམས་དཀར་སོ་ཅན་གཞན་གྱིས་མི་སྤུབ་པ་བྱིར་སྒྲོག་
པ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཟེར་བ་བཏགས་པ་ཅིག་
དང་གཉིས་ཡོད་པ་འགྱུར་བྱུང་ཡིན་ཞིང་འགྱུར་བྱི་མ་དག་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་

གྱིས་ཡུལ་སྐྱུ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྷ་གནས་ཆོས་བཟང་སྒྲིའི་མདུན་སར་གསུངས་
 མོ། །དེ་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་སྒྲེང་གཞི་ཡོད་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་རིམ་བ་ལྟར་ལྷ་ཡུལ་
 མ་རྒྱུང་བ་དང་མི་ཡུལ་མར་གྲགས་ཏེ། དེ་དག་གི་ནང་ནས་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་ནི་མཆོག་གྲུབ་མཛད། །དེའི་འགྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་ཤུ་རིག་མ་མས་མཛད་པ་
 གཟུངས་ལ་ཆོན་པ་བཞིར་བཅད་པའི་རིག་སྒྲགས་དང་། གཟུངས་སྒྲགས་དང་། སྒྲིང་
 པོ་དང་། ཉེ་སྒྲིང་ལ་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་བཤད་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེའི་
 ལུགས་པལ་ཆེ་བ་གཞིར་འཛོག་ཅིང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་མེད་དུ་མི་འཛིན་
 བོ། །སློབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མིས་མཛད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། བསྐྱུང་འཁོར་བྲི་ཐབས།
 གཟུངས་ཀྱི་ཆོ་ག །གཏོར་མའི་ཆོ་ག །འབྲུལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་དཔེ་སྣ་བཅུ་བཞི་
 ཡོད་པ་ནམས་ནི་ཆད་ལྡན་ཁོ་ནའོ། །ཁྲ་མ་རྩོ་རྩེ་གདན་པས་མཛད་པའི་ཉེ་བར་
 བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་རྩོ་རྩེ་ཞོན་པོས་མཛད་པའི་སྒྲིབ་སྟེག་གི་ཆོ་ག་
 ཡང་ཡོད་དོ། །སློབ་དཔོན་བསྐྱེད་ལུགས་བྱུ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་རྩོ་རྩེ་གོ་ཆ་
 ཞེས་བྱ་བས་མཛད་པའི་དགྲིལ་ཆོག་གཉིས་ཡོད་དེ། རིགས་ལྡེའི་སྒྲིམ་གཟུང་
 སོགས་བཤད་པས་མ་དག་གོ། །སློབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མིས་མཛད་ཟེར་བའི་དགྲིལ་
 ཆོག་དབང་བཞི་རྫོགས་པ་སོགས་བཤད་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། བོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་རྩུན་
 མ་ཡིན་ནོ། །གདུགས་དཀར་ལས་བཤད་པའི་ལེགས་ལྡན་ལ་བོད་དག །ལེགས་
 ལྡན་དཔུན་གསུམ་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཀྱང་མགོན་པོ་བཅད་ཡིན་ནོ། །གཙུག་ཏྲར་
 འབར་བ་ནི་འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་གཅིག་ལས་བཀོལ་བ་ཡིན་ལ། གཙུག་ཏྲར་
 རྒྱ་མོར་གྲགས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་མི་མ་ཡིན་གྱིས་བྱས་པར་གྲགས་གོ། །སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་

ནང་དུ་གཟུངས་བཞུགས་པ་ལ་ཐོད་དག་གིས་གཙུག་ཏྱིར་སྒྲོར་གྱི་གཟུངས་རྣམས་
གཙུག་ཏྱིར་གྱི་ནང་དུ་བཞུགས་པ་དང་། མཛོད་སྤྱོད་རུའི་གཟུངས་མཛོད་སྤྱོད་ཐང་
དུ་བཞུགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བྱས་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་རྒྱུད་སྡེ་གོང་མ་
གོང་མའི་གཟུངས་གོང་དུ་བཞུགས་པར་བྱེད་པར་བཞེད་དོ། །

རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མོའི་གཟུངས་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་གནས་གཙང་མའི་
གཞལ་མེད་ཁང་ན་བཞུགས་པའི་ཆེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འཇམ་དཔལ་ལ་
བསྐྱལ་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱིས། ཁྲོ་བོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
རྟོགས་པ་གསང་བའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲོ་ཀ་སྟོང་ལྷག་བཙུག་ཉིས་
བ་ཅིག་དང་། དེ་ལས་བསྐྱལ་བ་སྒྲོ་ཀ་སྟོང་ལྷག་གསུམ་བ་ཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་བ་
མི་ཡུལ་ན་མི་བཞུགས། དེ་ལས་བསྐྱལ་བ་སྒྲོ་ཀ་སྟོང་། ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ཡོད་བ་
ལས་བེ་ཙོན་མང་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་གཤིན་ཇེ་གཤེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
བྱག་ །ཆོ་ག་ལས་ཆོགས་དུ་མ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་དང་། སྤྱལ་བྱེད་མའི་གཟུངས་
དང་། རྒྱལ་མཆོན་ཅེ་མོའི་དབྱུང་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །རིགས་ཀྱི་ཕོ་ཉ་ཕོ་
མོའི་རྒྱུད་ནི། བྱ་མང་པོ་སྟོན་པའི་གཟུངས་དང་། སྒྲོ་བཟང་པོའི་གཟུངས་དང་། མི་
ཁོད་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་གཟུངས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །མི་གཡོ་བའི་རྟོགས་
པ་ཞེས་པ་ལེའུ་དགུ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ་ཐུགས་བརྟུ་ཞོར་བ་སོགས་ཡོད་པ་མ་དག་
གོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱང་སེམས་ནི། དཔེར་ན་སྤྱོད་
རས་གཟིགས་བརྒྱའི་རིགས་ཡིན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་སྡེ་ཆོན་གྱི་རྒྱུད་ནི། ཉེ་བའི་སྤྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་

མཚན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པ་རེ་རེ་དང་། ཡང་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་བརྒྱད་པ་དང་།
 བྱམས་པས་དམ་བཅས་པའི་གཟུངས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་ལྟ་དང་། ལྟ་དང་། གནོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་ཚན་
 གྱི་རྒྱད་ནི། མདོ་སྡེ་སྦྱིན་ཚེན་པོ་ལ་ལེ་འུ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ལེ་འུ་གཅིག་བོད་དུ་
 འགྱུར་བ་ལས་སྐྱའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་ཚོ་ག་མང་པོ་བཤད་པ་དང་། རོར་རྒྱུན་མ་
 དང་། གཟའ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ཞེས་བྲ་བ་དང་། བདུད་ཅི་འབྱུང་བའི་གཟུངས་ཞེས་བྲ་
 བ་ཆབ་གཏོར་གྱི་རྒྱད་དོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ན་བཞུགས་པའི་ཆེ་
 སྤྱིམ་བདག་བཟང་སྦྱོང་ཞེས་བྲ་བས་སྡོམ་རྩུ་ལ་སྦྱན་དང་མེ་ཏོག་སྦྱ་ཚོགས་བཏབ་པ་
 ཞིག་ཁྱེར་ནས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ཐམས་ཅད་དང་། རིགས་བྱུག་ལ་ཕྱལ་བས་པན་ཡོན་ཚེན་པོ་འབྱུང་བར་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པས། བཙེམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བདུད་ཅི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྲ་
 བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་ནས། སྤྲུགས་བྱུག །ཕྱག་རྒྱ་བྱུག །ཉིང་རེ་
 འཛིན་བྱུག་གསུངས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ཡི་དྲགས་ཁ་ནས་མེ་འབར་བ་
 ལ་སྐྱབས་མཛད་པའི་གཟུངས་ཞེས་བྲ་བ། བཙེམ་ལྡན་འདས་སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་
 ཤིང་རྩ་གྲོ་རྩའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་པའི་ཆེ། ཀུན་དགའ་བོས་བས་མཐའ་ལ་
 བཏེན་པ་ན། རམ་སྦྱང་ཞིག་ཡི་དྲགས་ཁ་ནས་མེ་འབར་བ་ཞིག་བྱུང་ནས་ཁྱོད་ཞག་
 བདུན་ནས་འཆིའོ། །ཤི་ནས་དཔྱལ་བར་སྦྱེའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས་ལ་
 ཞུས་པས་གཏོར་མའི་གཟུངས་ཚོ་ག་དང་བཅས་པ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་སྤྲ་མོ་རི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡི་དྲགས་མོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཟེར་བ་སྦྱོན་པ་ལ་ཞུས་པས། གཟུངས་

དང་གཏོར་མའི་ཆོ་ག་གསུངས་པ་ཁ་འབར་མའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་
སྐར་མདའི་ཆབ་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཀློག་ཀྱི་འཁོར་གཟུངས་ཀྱིས་བར་དོ་ལ་
ཆུ་སྦྱིན་བྱེད་པ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །ཡང་ཆོགས་བདག་གི་གཟུངས་བྱ་བ་
ཞིག་དང་། ཆོགས་བདག་གི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་ལེ་འུ་བཅུ་གཉིས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་
ལས་ཆོགས་བདག་ཕྱག་གཉིས་པ་ཞིག་དང་ཕྱག་བཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཁ་
ཡང་གྱི་སྦྱབ་ཐབས་དང་། ཆོགས་བདག་ལ་བརྟེན་ནས་ནོར་སྦྱབ་ཐབས་དང་། དབང་
སྤྱད་དང་། བྱ་པོའི་ལས་སྦྱོར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟོན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
རིགས་སུ་གཏོགས་པར་སྔ་མ་རྣམས་བཞེད་དོ། །དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཅེས་
བྱ་བ་ལེ་འུ་བཅུད་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དཔལ་ལྷན་ཕྱག་བྱུག་པའི་སྟོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་ལ།
རྒྱལ་པོ་མིག་མི་བཟང་གིས་ཁྱེས་ཤིང་རྟ་མགིན་གྱིས་གསུངས་པའོ། །འདི་ཁ་ཅིག་
གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པར་བཞེད་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་རྟ་
མགིན་གྱིས་གསུངས་པ་དང་ཕྱག་བྱུག་པ་ཉིད་ཀྱང་སྦྱོར་རས་གཟིགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་བརྒྱའི་རིགས་སུ་གཏོགས་ཞེས་བཞེད་དོ། །

བརྒྱའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ། རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བདག་པོ་ ཡུལ། ཁྲོ་པོ། ཁྲོ་མོ་
རིགས་ཀྱི་བཀའ་ཉན་པོ་མའི་རྒྱུད་དེ་ལྟོ། །རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུད་ནི། བཙུ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་མཉན་ཡོད་དུ་འཇམ་དཔལ་ལ་གསུངས་པ། རྟེན་སྦྱོགས་ཀྱི་ཆེ་
དཔག་མེད་ཀྱི་མཆོན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པ་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
ཨོ་གསུམ་མ་ཅིག་དང་། ཨོ་གཉིས་མ། ཨོ་བུ་ཆེ་བུ་ཆེ་ཞེས་པའི་སྐྱེལ་ཆོན་མེད་པ་
ཞིག་དང་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་གཉིས་ལས། གཅིག་ལ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཆེ་དཔག་མེད་

ཟེར། གཅིག་ལ་ལོག་མིན་གྱི་ཆེ་དཔག་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་ཀ་སྟེང་
 ཟླ་གསུམ་གྱི་ཆེ་དཔག་མེད་གྱི་གཟུངས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཨོ་གཉིས་མ་ལ་
 སྒྲགས་བར་ནས་ཆད་པས། མཆན་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་མ་ཆང་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱུད་སོ་སོ་བ་
 གཉིས་མ་ཡིན་ནོ། །ཆེ་དཔག་མེད་འཆི་མེད་རྩ་སྒྲུབ་གཟུངས་བྱ་བ་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་གྱིས་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ལ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཆེ་དཔག་མེད་གྱི་མཆན་བརྒྱ་ཙ་
 བརྒྱད་པ་ཡོན་ཏན་བསྒྲགས་པ་དང་བཅས་པ་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་སོ། །རིགས་གྱི་བདག་པོའི་རྒྱུད་ནི། སྤྱན་རས་གཟིགས་གྱི་ཙ་རྒྱུད་ཆེན་པོ།
 སྒྲགས་རྩེ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་བའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་རི་བོ་ཏ་ལའི་
 ཅེ་མོར་གསུངས་པ་ལེ་འུ་བཅུ་གཉིས་པ། བཅུ་གཅིག་ཞལ་ལྷ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བཞི་
 བཅུ་ཙ་བདུན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་ཙ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་
 དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་མ་སྟོན་པ་ཞིག་ །དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་ཆོ་
 ག་ཞིབ་མོའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་རི་བོ་ཏ་ལའི་ཅེ་མོར་གསུངས་
 པ་བསྐྱར་འཕྲོ་ལ་ལུས་པ་བཅ་པོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། གཟུངས་དང་ཆོ་ག་
 ཞིབ་མོ་ལས་ཆོགས་དུ་མ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་བར་སྟོན་ནོ། །ཡང་དོན་ཡོད་ཞགས་
 པའི་གཟུངས་རྒྱང་བ་ཅིག་ཡོད་པ་ནི་ཆོ་ག་ཞིབ་མོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྟོར་
 ལུང་དུ་བཀོལ་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱུད་ལོགས་པ་མིན་ནོ། །རྒྱུད་ཆེན་པོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱིས་པོ་ཏ་ལར་གསུངས་པ་བསྐྱར་འཕྲོ་ལ་ལུས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ལས་དགྱིལ་
 འཁོར་གཅིག་བསྟན་ཏོ། །སྤྱན་རས་གཟིགས་སེལ་སྒྲུབ་གཟུངས་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཡོད་
 དེ། རྒྱུད་བ་རྩེ་རྩེ་གདན་དུ་གསུངས་ལ། ཆེ་བ་རྒྱལ་པོ་དབང་ལྷག་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་

མཛེན་དུ་གིས་ཟེན་པ་གསོ་བའི་དོན་དུ་འབགས་པ་འཇམ་དབལ་གིས་ཞུས་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རི་བོ་མོ་ཏ་ལར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱན་རས་
གཟིགས་ཀྱི་སྒྲོར་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་སོ། །རིགས་ཀྱི་ཡུམ་གྱི་རྒྱུད་ནི། གཙོ་ཆེ་བ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་ལས་སྒྲ་ཆོགས་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་
ཅེས་བྲ་བ་ལེའུ་སྤུལ་ཅུ་ཅ་ལྔ་བ་ཞིག་ཡོད་དོ། །དེའི་ལེའུ་གསུམ་པར་སྒྲོལ་མའི་
བསྟོད་པ་བྲག་འཆའ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་མ་རྒྱ་སྐད་སོར་བཞག་དུ་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག་
གིས་དེ་དང་བྲག་འཆའ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་མ་རྒྱར་དུ་བཀོལ་བ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་
རྒྱར་དུ་བསྐྱར་བ་དེ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཉི་མ་སྤུལ་པས་སྒྲ་མེད་
དུ་བཀྲལ་བས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ཡང་། འབྲེལ་བྱེད་གིས་དེ་ལྟར་བཀྲལ་ན། དེ་གཉིས་
དོན་མི་གཅིག་མི་དགོས་ཏེ། འཇམ་དབལ་མཆོན་བརྗོད་སྒྲོབ་དཔོན་སྟེགས་པའི་དོ་རྩེ་
དང་། དག་དབང་གྲགས་པས་ཡོ་གར་བཀྲལ། དུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་གིས་སྒྲ་མེད་
དུ་བཀྲལ། འབགས་པ་ལྷས་ཀྱང་། ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ ཅེས་སོགས་
བངས་ནས་རྩོགས་རིམ་གྱི་དོན་ཅན་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲོལ་མའི་མཆོན་བརྒྱ་
ཅ་བརྒྱད་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་འཛིགས་པ་བརྒྱད་ལས་སྒྲོབ་པའི་དོན་དུ་བྲག་རྩོར་
གིས་ཞུས་ནས་སྦྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྒྲོབ་དཔོན་ཅ་རྒྱ་གྲོ་མིས་སྒྲོབ་ཐབས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ལས་ཆོགས་དང་བཅས་པ་
དང་། བྲག་འཆའ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོབ་ཐབས་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ ལས་
ཆོགས་དང་བཅས་པ་མཛད་དོ། །གཞན་ཡང་སྒྲོལ་མའི་སྒྲོར་ལྷན་ཆོགས་དུ་མ་དང་
བཅས་པའོ། །རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མའི་རྒྱུད་ལ། དབལ་ཏ་མཁྱིན་གིས་རྩོགས་པ་

བདུན་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་ཆེན་པོ་རྣམས་བོད་དུ་མ་འགྱུར། ཉ་ཡ་གི་བའི་
གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་ཁོལ་བྱུང་ཞིག་འགྱུར་རོ། །རི་ཁྲོད་མ་ལོ་མ་ཅན་གྱི་གཟུངས་
ཞེས་བྱ་བ་གཟུངས་དང་ཆོ་ག་ཅུང་ཟད་སྟོན་བ་ཞིག་དང་། བརྟ་ལ་བ་རྩེའི་མདོ་ཞེས་
ཀྱང་བྱ། རྟོགས་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བ། སྐབ་ཐབས་དང་ཆོ་ག་དང་ལས་ཆོགས་ཅུང་ཟད་
སྟོན་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ལས་མེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བཀའ་ཉན་པོ་མོའི་རྒྱད་ནི།
ཕྱིར་མི་ལྟོག་བ་སྟོབས་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་། དཔལ་ཆེན་མོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
སོ། །

རྟོ་རྩེའི་རིགས་ལ་ཡང་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ། བདག་པོ། དུམ། ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མོ། བོ་
ཉ། བཀའ་ཉན་པོ་མོའི་རྒྱད་རྣམས་ལས། རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱད་ནི། ངན་སོང་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་མི་འབྱུགས་པའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སམ། རྟོ་རྩེའི་རིགས་གང་ཡིན་བརྟག་དགོས་བ་ཞིག་
སྤང་ཡང་། འུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོ་རྩེའི་རིགས་ཀྱི་གཙོ་
བོར་མཛད་གདའ་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་མཆོན་གཞི་འཛིན་རྒྱ་ཡང་མི་སྤང་
རོ། །རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ནི་ཕྱག་ན་རྟོ་རྩེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ནི་རྟོ་རྩེ་ས་འོག་གི་རྒྱད་
ལ་འགྱུར་མི་གཅིག་པ་གསུམ་སྤང་སྟེ། ལེ་འུ་ཉེར་ལྔ་པ་ས་བཤ་གིས་བསྐྱར་བ་དང་།
ལེ་འུ་བཅུ་གསུམ་པ་ཟངས་དཀར་ལོ་རྩ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དང་།
ལེ་འུ་བདུན་པ་དགོ་སྟོང་བྱའི་གདོང་བ་ཅན་གྱིས་བསྐྱར་བ་རྣམས་སོ། །ཡང་འགྱུར་པོ་
འདུལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱད་དང་། རྟོ་རྩེ་གཏུམ་པོའི་རྒྱད་ལ་ཅ་རྒྱད་གཅིག་ །དེའི་རྒྱད་ཕྱི་མ་
གཅིག་ །ཕྱི་མའི་ཡང་ཕྱི་མ་གཅིག་རྣམས་ཡོད་དོ། །རྟོ་རྩེ་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་གཟུངས་

ལ་སྒྲོ་གཉེར་ལྡར་ལོ་རྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་དོ། །དེ་དོན་མེ་གདན་དུ་གསུངས་པར་
ཁ་ཅིག་གིས་སྒྲུབ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་གསང་བས། བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་བྲངས་ནས། རྗེ་མེ་གདན་ནི་མདོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་
གནས་ཡིན་པས། དེ་བདུད་འདུལ་པའི་གནས་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་གཞན་འདུལ་
པའི་གནས་མ་ཡིན་པས་དེར་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཀའ་ནས། རྗེ་མེ་སྒྲུན་པའི་རི་
རབ་ཀྱི་ཐོམ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱོགས་མཆོམས་ཐམས་ཅད་དོན་མེས་བལྟམས་བ་ཞིག་རི་བོ་
མཆོག་རབ་ཀྱི་ཤར་ལྗོངས་ཕྱོགས་ན་ཡོད་པ་དེ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་པའི་ཆོ།
རྒྱལ་པོ་མ་སྒྲེས་དགའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་རྒྱལ་པོ་ལོག་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་
ཡབ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་ཆོས་དང་ལྡན་བ་བཀོངས། མི་དགེ་བཙུའི་ཁྲིམས་
བཅའ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲེ་བོ་རྣམས་མི་དགེ་བ་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་
འབྲུང་པོ་དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བ་རྣམས་སྒྲོབས་ཉམས་ཤིང་། རྒྱ་ཕྱོགས་ལ་
དགའ་བ་རྣམས་སྒྲོབས་རྒྱས་ཏེ། རྟ་ལ་སོགས་པས་སྒྲེ་བོ་རྣམས་སྤྱག་བལྟལ་བར་
འབྲུང་བས། རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་བཅོམ་ལྡན་ཀྱི་བྱང་དུ་བྱིན་ནས་དེ་དག་ལས་
སྒྲོབ་པའི་ཐབས་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས་ཕྱག་ན་དོན་ལ་དེ་དག་སྒྲོབ་
པའི་ཐབས་ལ་སོམས་ཤིག །ཅེས་བསྐྱུལ་བས། ཕྱག་ན་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་དོན་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་སྤྱར་གྲུར་ནས་
སྤྲས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་ལེའུ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བོད་དུ་འབྲུང་བ་
འདི་ལེའུ་དང་པོ་ཡིན་ལ། ལེའུ་ལྷག་མ་རྣམས་དེའི་རྒྱུད་བྱི་མ་ཡང་ཡིན། བཤད་རྒྱུད་
ཀྱང་ཡིན་པས། རྒྱུད་དོ་ཅོག་གི་ཅ་བ་སྟེ། ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ལེའུ་དང་པོ་འདི་ལེའུ་

ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་རྒྱུད་དུ་སྟོན་པར་བྱས་ཀྱི། འདི་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་རྩ་བར་བཤད་པར་འཆད་པ་དོན་མིན་ནོ། །ལེ་འུ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་
 པའི་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུད་དོན་རྩི་རབ་ཁང་བུ་བཅེགས་པའི་གཟུངས་ཞེས་
 བྱ་བ་ཞིག་པོ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རིགས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱུད་ལ་གཙ་བོ་ཡིན་ལ།
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་དང་བཅས་པ་འགྱུར་རོ། །སྡེ་བཅེགས་ཀྱི་གཟུངས་ནི་ས་པཎ་
 སོགས་ཐུགས་ཅིགས་ཆེ་བར་མཛད་ཅིང་། འུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་རྒྱུད་རྣམ་དག་
 ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་གཞིར་མཛད་དོ། །རིགས་ཀྱི་ཡུམ་ཀྱི་རྒྱུད་ལ། མེ་ལྷེ་འབར་
 མའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །རིགས་ཀྱི་ཁོ་བོ་ཁོ་མོའི་རྒྱུད་ལ་བདུད་རྩི་ཐམས་
 སྟོར་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །རིགས་ཀྱི་པོ་ཉ་དང་བཀའ་ཉན་པོ་མོའི་རྒྱུད་ལ་སྟོབས་པོ་
 ཆའི་གཟུངས་དང་། དོན་རྩི་ལུ་རྒྱུད་དང་། དོན་རྩི་མཆུ་དང་། དོན་རྩི་གནས་ལྷགས་མཆུ་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྣམ་དག་ཡིན་ཞིང་། སྟོབས་པོ་ཆའི་གཟུངས་དེའི་རིགས་ཀྱི་ཁོ་
 བོའི་གཟུངས་སུ་འོང་རྒྱུ་འདྲ་བ་ཞིག་སྤང་ནའང་། སྤང་མ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་པོ་ཉ་
 དང་། བཀའ་ཉན་པོ་མོའི་སྟོར་དུ་བགྱངས་གངཏོ། །དོན་རྩི་ལྷགས་མཆུ་དང་། ལྷགས་
 མཆུ་ནག་པོ་དང་། རྒྱང་གཞོག་འབར་བ་སོགས་རྩུན་མ་དུ་མ་སྤང་རོ། །འདི་གཞིར་
 པའི་རིགས་ལ་གསུམ་ལས། ཁོར་ཅན་ཀྱི་རིགས་ལ། ཁོར་བུ་བཟང་པོའི་གཟུངས་
 དང་། དེའི་རྟོགས་པ་དང་། གནོད་གནས་དབང་པོ་འབྱུང་བའི་རྟོགས་པ་སྟེ། རྩ་སྟེ་ལ་
 སེར་པོའི་རྟོགས་པ་གཟུངས་དང་དབང་བསྐྱར་སོགས་སྟོན་པ་དང་། གར་མཁན་
 མཆོག་གི་རྟོགས་པ་རྣམས་ཏེ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་རྣམ་སྲས་གར་མཁན་མཆོག་
 ཅེས་ཟེར་ཞིང་། རྣམ་སྲས་བྲག་པོར་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷུང་ལོ་

ཅན་གྱི་པོ་བྱང་ན་བཞུགས་པའི་ཆེ་འཁོར་དེར་ངལ་བསོས་པོའི་བྱ་གར་མཁན་
མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་ཀྱང་འདུག་གོ། དེའི་ཆེ་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྤྲས་ཀྱིས་བཙུག་
ལྷན་འདས་ལ་འཁོར་མང་པོའི་སྤྲད་དུ་རིག་ཐུགས་གསུང་བར་གསོལ་བ་བཏབ་
པས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་ལས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་། འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་སྤང་བར་བྱས། སྤང་འདུས་ནས་ངལ་བསོས་པོའི་བྱ་གར་
མཁན་མཆོག་གི་སྤྱི་པོར་ཞུགས་པས་གར་མཁན་མཆོག་སྤྲད་ཅིག་གིས་ཁྱོ་པོ་ཆེན་
པོར་གྱུར་ནས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྐྱུན་སྤང་རང་གི་རིག་པ་སྤྲས་པས། བཙུག་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་དག་རྒྱས་པ་ཅན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། དེ་དག་གི་ལས་
ཆོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པར་བཤད་དེ། དེའི་ལེའུ་བཅུ་བ་ཡན་གྱིས་གར་མཁན་
མཆོག་ཉིད་ཀྱི་རིག་ཐུགས་དང་ལས་ཆོགས་སོགས་སྟོན་ཅིང་། ལེའུ་བཅུ་གཅིག་
པར་གཞོད་སྤྱིན་གྱི་སྤྲེད་པོན་ཆེན་པོ་ཡང་དག་ཤེས་ཀྱིས། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ།
རྣམ་ཐོས་སྤྲས་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་ཡོད་ཞུས་པས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
བྱུག་ན་རྟོ་རྟེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། བྱུག་ན་རྟོ་རྟེ་རྣམ་ཐོས་སྤྲས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་གསུངས་པའི་ནང་དུ་ངལ་བསོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བས། གར་མཁན་མཆོག་རྣམ་སྤྲས་ཀྱི་བྱ་ཡིན་གྱི། རྣམ་སྤྲས་
ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་དང་བཙུག་པས་རྣམ་སྤྲས་ཀྱི་ཆོག་དང་ལས་
ཆོགས་སོགས་སྟོན། ལེའུ་གཞན་གྱིས་གཞན་སྟོན་ནོ། །གཞན་འཕྲན་ཆོགས་དུ་མ་
དང་བཅས་པ་ཐོད་དུ་འགྱུར་རོ། །ལྷ་ཅེན་གྱི་རིགས་ལ། མེ་ཁ་ལའི་གསུངས་ཞེས་བྱ་
བ་ཡོད་དེ། བཙུག་ལྷན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་བཞུགས་པའི་ཆེ། སྤྲ་གཅན་ཟེན་

བཟང་པོ་ལ་སྤྱིན་པོ་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ལས་འདྲིམ་སྒྲིག་ནས་བཙུག་པ་ལྟར་འདས་
 གྱི་བྱང་དུ་འཁྱེད་མཆིས་ཏེ། བཙུག་པ་ལས་ལྟུང་བས། བཙུག་པ་ལྟར་འདས་
 གྱིས་མེ་ཁ་ལ་འདྲིམ་གྱིས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་གཞོན་སྤྱིན་ཞིག་གིས་ཕུལ་བའི་
 རིག་སྒྲིག་ལེགས་པོ། །འདྲིམ་ཉེན་པའི་རིགས་ལ་རིག་སྒྲིག་གི་རྒྱལ་མོ་དབྱུགས་
 ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། མོ་རངས་ལེགས་བཙུག་པ་ལྟར་འདས་གྱི་བྱང་དུ་འབྱུང་པོ་
 ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་པོ་སེར་སྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་མཆེ་བ་གཅིག་པ་ལ་ཞིག་བྱང་ནས།
 བཙུག་པ་ལྟར་འདས་བདག་ནི་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་པོ་ལགས་ཏེ། བདག་
 བཤེས་བ་ན་དབྱུགས་བཏང་བས་གང་ལ་རེག་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་རིམས་ནད་
 གྱིས་བཏབ་པར་འབྱུང་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྒྲིག་བདག་གི་ཐས་སྤྱི་ཐེལ། །གང་གིས་
 རིག་སྒྲིག་འདི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་དབྱུགས་བཏང་བའི་གཞོན་པ་འབྱུང་བར་མི་
 འབྱུང་གྱི་གསལ་དུ་གསོལ། ཞེས་རིག་སྒྲིག་སྒྲིག་ཏེ། ཕྱིན་ཆད་དབྱུགས་བཏང་
 བའི་གཞོན་པ་མི་བྱེད་པར་དམ་བཅས་ཤིང་དགེ་བསྐྱེད་བྱས་པར་བཤད་དོ། །

བྱ་བ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ལ། གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། ལེགས་བླ་པ་གྱི་རྒྱུད། དཔུང་བཟང་
 གིས་ཁྱུས་པ། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་དག་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་གཞུང་མང་
 ཞིང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཉུང་ངོ་། །དེ་ལ་གསང་བ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་སྤྱིན་པ་སྤྱིན་པར་བྱེད་
 པའི་ཐབས་དབང་བསྐྱར་བའི་སྒྲོར་ནམས་སྟོན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་
 གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་རིགས་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོང་དང་ལྷ་བརྒྱ་སྟོན་ཅིང་།
 དེ་དག་དང་གཞན་ཡང་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་སྤྱི་མོང་དུ་དགོས་
 ཤིང་། རྒྱུད་སྤེ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་སྤྱི་མོང་དུ་དགོས་པའི་ས་ཆོག་དང་། ལྷ་གོན་

ཀྱི་ཆོ་གའི་ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པར་སྟོན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཁྱིམ་ས་ཆགས་གཅིག་ཏུ་
བཞད་ཀྱི། ལེའུར་བཅད་པ་མེད་དོ། །ལེགས་བྱུང་ནི་ཁོ་ལོ་ལེགས་བྱུང་ཅེས་བྱ་བས་
བཞེགས་བསྐྱེད་བ་སོགས་ཀྱི་ལས་རྣམས་སྐྱབ་ཅིང་། ཁོ་ལོ་དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པས་
ལེགས་བྱུང་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། །དེས་རིག་ཐུགས་སྐྱབ་པའི་ཆོ་ག་དང་། ལས་རབ་
འབྱམས་ཀྱི་དགོས་པ་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་ཚུལ་དང་། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་དང་། བརྟེན་
པའི་དམ་ཆོག་རྣམས་རྒྱས་པར་སྟོན་ནོ། །དཔུང་བཟང་གིས་ཁྱེས་པ་ལས་ནི། གསང་
བ་སྤྱིའི་རྒྱུད་དུ་མ་བཞད་པའི་དབང་བསྐྱར་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། ལེགས་བྱུང་ཏུ་མ་བཞད་
པའི་རིག་ཐུགས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་དང་། ཞི་རྒྱས་དབང་བྲག་གི་ལས་རབ་
འབྱམས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པར་སྟོན་ནོ། །དཔུང་
བཟང་ནི་ཕྱག་ན་རྟོ་རྟེན་སྤྱི་བ་གཅིག་གིས་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡིན་པར་བཞད་དོ། །བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་ནི་རྟོ་རྟེན་གཙུག་ཏོར་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་བྱ་
རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་དུམ་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བྱེད་པ་
ཡང་ཡོད་དོ། །དེས་བརྗོད་བྱ་རྣམས་པ་བཅུ་སྟོན་ཏེ། གང་དུ་བསྐྱབ་པ་གནས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། རིག་ཐུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། མེ་ལ་
གནས་པའི་བསམ་གཏན། སྤྱི་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན། སྤྱི་མཐར་ཐར་པ་སྟེར་
པའི་བསམ་གཏན། རིག་ཐུགས་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་ག །སྤྱིན་སྟེག་གི་ཆོ་
ག། དབང་བསྐྱར་ཀྱི་ཆོ་ག་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་གྱིས་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་གལ་ཆེ་བའི་བསྐྱེད་ཡན་ལག་བཞི་སྟོན། མེ་
གནས་ལ་སོགས་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་ནི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཡིན།

རིག་སྒྲགས་སྒྲུབ་པ་ལ་འདྲུག་པའི་ཆོ་གས་ནི་བསྟེན་པའི་སྟོན་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་
 ཚུལ་དང་། མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་རྣམས་སྟོན་ནོ། །བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་འཁོར་
 རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཤེས་པ་ལ་རྒྱུད་བཞི་པོ་དེའི་དོན་ཤེས་དགོས་པས། དགོངས་
 འགྲེལ་མཁན་པོ་རི་ལྟར་བྱའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱ་ཞེ་ན། ཆད་ལྡན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་
 ཆེན་པོ་ཅན་གྱོ་མི་དང་། ཞི་བ་འཆོ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་ཆ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་ཆོ་
 ག་ཤུན་ཆོགས་ལས་མ་མཛད་པས། བྱ་སྟོན་ལ་མཁས་པའི་སྟོབ་དཔོན་གཉིས།
 ཞེས་འཕགས་ཡུལ་ན་ཉི་ཟླ་ལྟར་གྲགས་པ་སངས་རྒྱུས་གསང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་
 མཆོག་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་གསང་བས་བསམ་
 གཏན་མི་མའི་འགྲེལ་བ་དང་། དཔྱད་བཟང་གིས་ཁྱེས་པའི་དོན་བསྒྲུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་
 དང་། ཆོག་དོན་གྱི་བཟེད་བྱང་རྣམས་མཛད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གིས་ལེགས་
 གྲུབ་ཀྱི་ཐབས་ཉི་བར་བསྒྲུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་དང་སྟོམ་པ་གཟུང་བའི་རྣམ་གཞག་ནི།

སྟོབ་དཔོན་ཨ་ཟླ་ལ་རས་དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྗེ་སྲང་བར་མེ་ཉྱག་སྲང་བའི་
 དབང་དང་། རྒྱ་ཆོད་པན་གྱི་དབང་དང་། དོ་རྗེ་བྱིལ་བྱ་མིང་གི་དབང་སྟེ་བྱུག་བསྐྱར་
 བས། བྱ་རྒྱུད་དང་སྟོན་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ཉན་པ་དང་། འཆད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་
 དབང་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བྱ་སྟོན་གཉིས་ལ་དབང་བྱུག་པོ་དེ་
 ལས་ལྷག་པ་མེད་པར་བསྟན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཐེག་ལའི་རྒྱུད་ལས། རྒྱ་ཆོད་པན་གྱི་
 དབང་། བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས། དོ་རྗེ་བྱིལ་བྱ་མིང་གི་དབང་། སྟོན་པའི་

རྒྱུད་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས། བྲིར་མི་ཐོག་པ་ཡི་ནི་དབང་། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་གསལ་
བར་བྱས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། བྱ་རྒྱུད་ལ་མེ་ཏོག་སྒང་བའི་དབང་དང་། རྒྱ་
ཅོད་པན་གྱི་དབང་ཅམ་དང་། སྦྱོད་རྒྱུད་ལ་དེའི་སྒྲིང་དུ་རྩོམ་བྱ་མིང་གི་དབང་
གསུམ་བསྟན་པ་ཅམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་དེའི་སྒྲིང་དུ་བྲིར་མི་ཐོག་པ་རྩོམ་
སྦོལ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྟན་པ་ཅམ་ལས་མེད་པར་བསྟན་ཅིང་། གླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་
དག་གི་སྒྲིང་དུ་དབང་གོང་མ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་སྦོལ་
དཔོན་སྤྱ་གཅན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན་སོགས་ཀྱིས་བྱ་སྦྱོད་ལ་སྦོལ་དཔོན་གྱི་
དབང་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རྩི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལུང་བསྟན་དབྱགས་དབྱང་
རྩིས་གནང་ནམས་ལ་སྦོལ་དཔོན་གྱི་དབང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། སྦོལ་དཔོན་གྱི་
དབང་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་མིན་ནོ། །རྩོམ་སྦོལ་དཔོན་གྱི་དབང་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ལ་
ནི་སྦོན་དུ་དམ་ཆོག་གཟུང་བ་དང་། དེག་པའི་དབང་ལྷ་བསྐྱར་བ་ཚུལ་བཞིན་བྱས་
ནས། དམ་ཆོག་གསུམ་སྦྱིན་པ་དགོས་སོ། །དམ་ཆོག་གསུམ་ནི་རྩོམ་སྦོལ་དཔོན་
ཆོག་ བྲིལ་བུའི་དམ་ཆོག་ བྱག་རྒྱའི་དམ་ཆོག་གོ། རྩོམ་སྦོལ་དཔོན་གྱི་ རྩོམ་
སེམས་དབར་སྦོམ་དུ་བཅུག་པ་ལ་རྩོམ་སྦོལ་དཔོན་གྱི་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པའི་སྦོ་ནས་ལག་ཏུ་
རྩོམ་སྦོལ་དཔོན་ཉིད་འཛིན་དུ་འཇུག་པའོ། །བྲིལ་བུའི་དམ་ཆོག་གི་ བྲིལ་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
བཤད་དེ་འཛིན་དུ་འཇུག་པའོ། །བྱག་རྒྱའི་དམ་ཆོག་གི་ དེག་མ་བྱིན་ཏེ་དེ་དང་
འབྲུད་པའི་བདེ་སྦྱང་སྦྱོར་དུ་འཇུག་པའོ། །ཡོ་ག་དང་གླ་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་རྩོམ་སྦོལ་
དཔོན་གྱི་དབང་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཡོ་གའི་རྩོམ་སྦོལ་དཔོན་གྱི་དམ་ཆོག་
ལ། གླ་མེད་དང་མི་འདྲ་བ་ཆེར་མེད་མོད་ཀྱི། བྱག་རྒྱའི་དམ་ཆོག་ལ་ཁྱད་པར་ཤིན་

ཏུ་ཆེ་སྟེ། དེའི་བྲག་རྒྱའི་དམ་ཆོག་ནི་ལྷ་སྐྱ་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བྱེད་པས། སློབ་མ་དོ་
 རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱར་སྒོམ་དུ་འཇུག་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། ལྷ་མེད་ཀྱི་དེ་ནི་ལྷའི་སྐྱ་བྲག་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེར་མ་ཟད་རིག་མ་དོར་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་བྲག་མར་
 བསྐྱེད་ནས་དེ་དང་འཁྱུད་པའི་བདེ་སྟོང་སྟོར་བ་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་གི་དངོས་
 གཞི་ཡིན་ཏེ། བརྟག་གཉིས་ལས། ཤེས་རབ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ལ། །ལག་པ་དག་
 གིས་ཡང་དག་འཁྱུད། །དོ་རྗེ་བྲིལ་བུ་མཉམ་སྟོར་ལ། །སློབ་དཔོན་ཀྱི་ནི་དབང་དུ་
 འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུད་ལྡེ་ལོག་མ་གསུམ་ལ་དངོས་ཀྱི་རིག་
 མ་ལྷ་སྒོམ་གྱང་ཅི་འཆལ། བསྒོམས་པའི་ལྷ་མོ་ལ་ཡང་འཁྱུད་པ་དང་སྒོམས་པར་
 འཇུག་པའི་དམིགས་པ་བྱེད་པ་ཡང་གང་ནས་གྱང་མ་བཤད་ལ། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ད་
 ལྷ་དར་ཆ་ཆེ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ལ་གཟུངས་སྒྲ་ལྟ་དང་། གཤུགས་
 དཀར་དང་། འོད་ཟེར་ཅན་དང་། བསྐྱེད་རིགས་ལ་ཆེ་དཔག་མེད་རྗེ་ཏེ་རི་ལྷ་དགུ་མ་
 དང་། དོ་རྗེ་རིགས་ལ་བྲག་ན་དོ་རྗེ་འབྱུང་པོ་འདུལ་བྱེད་དང་། བྲག་ཆེན་ཤ་ལ་རི་
 བས་དཀྱིལ་ཆོག་སོགས་མཛད་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་འཛོམས་དཀར་བོ་ལྷ་མང་
 གི་དབང་བསྐྱར་སོགས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་གང་བྱེད་ཀྱང་། སྟོན་དུ་ས་ཆོག་དང་
 ལྷ་གོན་ཚུལ་བཞིན་བྱས་ལ། དེ་ནས་མེ་ཏོག་སྤོང་བའི་དབང་དང་། རྒྱུད་བང་། ཅོད་
 བན་ཀྱི་དབང་གསུམ་བསྐྱར། དེའི་མཐའ་བརྟེན་དུ་ལུང་བསྟན། དཔུགས་དབྱུང་།
 རྗེས་གནང་བཏགས་གྱང་དུང་། མ་བཏགས་གྱང་འགལ་བ་མེད། དེ་དག་ལ་དབང་
 བཞི་རྗེགས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ནི་རང་བཟོ་ཆོས་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་
 ཡང་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལ། ཨོ་གའི་ཅ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་ལས། དོ་རྗེ་

དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་འདིར་འཇུག་པ་ལ་ནི་སྟོད་དང་སྟོད་མ་ཡིན་པ་
 བརྟག་མི་འཆའ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འབྲུལ་ནས། སྟོད་དུ་བྱང་མི་བྱང་བརྒྱ་ཐག་
 དུ་མ་ལ་དུས་རེར་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པ་སྤང་སྟེ་ནོར་བ་ཆེན་པོ་ལོ། །དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་
 ལས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི། བཤད་རྒྱུད་དོན་རྗེ་ཅེ་མོ་ལས། སྟོད་དུ་བྱང་མི་བྱང་
 གཉིས་ལས་སྟོད་བྱང་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས་
 གསུངས་ཏེ། སྟོད་དུ་མི་བྱང་བ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ཅམ་བྱེད་ཀྱི། དབང་
 གཉན་མི་བསྐྱར་བར་བཤད་དོ། །དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ཅམ་བྱེད་ཅིང་དབང་
 གཉན་མི་བསྐྱར་བའི་རིགས་དེ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོས་མཛད་པའི་
 དཀྱིལ་ཆོག་དོན་རྗེ་འབྲུང་བ་ལས། དེ་ལ་དང་ཁྱོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་
 མི་བྱ། ཞེས་དམ་གཞག་གྱང་མི་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། སྟོད་དུ་བྱང་མི་བྱང་གི་ཁྱད་
 པར་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཨ་རྒྱ་ཡས་དཀྱིལ་ཆོག་དོན་རྗེ་སྟེང་བར་སྟོམ་པ་འཛིན་པར་རུས་
 མི་རུས་ལ་བཤད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས་མཛད་པའི་
 གསང་འདུས་འཇམ་དོར་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ་སྟོབ་དཔོན་
 མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལྷན་པས་མཛད་པ་ལས། སྟོམ་པ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་སྟན་མོང་དང་
 སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོམ་པ་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས། སྟན་མོང་བཞི་སྐབས་
 སུ་འགྲོ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་འཛིན་པ་ལོ།
 ཞེས་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་སྐབས་འགྲོ་ཕོག ། དེ་ནས་སྟོན་སེམས་ཕོག །དེ་ནས་
 འཇུག་སྟོན་ཕོག །དེ་ནས་རིག་པའི་དབང་ལྔ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱར་བར་བཤད་ལ། སྟན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་རིགས་ལྔས་བསྐྱུས་པ་ནཱ་ས་སོ། །ཞེས་རིགས་ལྔ་སྟེ་དང་ཁྱད་

བར་གྱི་སྟོམ་པ་འཛིན་པར་འདོད་ཅིང་རྒྱས་པ་ལ་བཤད་ནས། དེ་ལ་རིག་འཛིན་གྱི་
 སྟོམ་པ་འཛིན་དུ་བཅུག་སྟེ། རྟོན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཡན་ཆད་གོང་མ་གསུམ་དང་
 བཅས་པ་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བར་བཤད་ཅིང་། རྟོན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་མི་བསྐྱར་
 བ་ལ་རིགས་ལྡེའི་སྟོམ་བཟུང་མི་བྱེད་པ་དང་རིགས་ལྡེའི་སྟོམ་བཟུང་བྱེད་པ་ལ་རྟོན་
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་དོ། །དེས་ན་བྱ་སྟོད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་ལ་
 རིགས་ལྡེའི་སྟོམ་བཟུང་སོགས་ཤིན་ཏུ་མི་རུང་བས། བརྟེན་པ་སྐྱེ་ལྷགས་ཀྱི་དང་།
 རྟོན་གོ་ཆ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཏུགས་དཀར་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ལ་རིགས་ལྡེའི་སྟོམ་
 གཟུང་བྱས་པ་ལ་ཡང་ཆད་མར་མི་གཟུང་ངོ། །གསང་བ་སྤྱི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་སྐྱབས་
 སུ་འགོ་བ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་འཛིན་པ་
 ཅམ་ཞིག་བཤད་དོ། །གོང་དུ་རྒྱད་སྟེ་གོང་མ་གཉིས་ལ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ། བྱ་སྟོད་
 གཉིས་ལ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་ནམ་སྐྱང་མཛོན་བྱང་གི་འབྲེལ་
 པ་དང་། སྟོམ་པ་འཛིན་མི་རྒྱས་པ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ཅམ་དང་། རྒྱས་པ་
 ལ་སྐྱན་མོང་གི་སྟོམ་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ཅམ་འཛིན་དུ་བཅུག་ནས་མིང་དབང་མན་
 ཆད་བསྐྱར་བར་བཤད་དོ། །མདོར་ན་སྐྱན་མོང་དང་སྐྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོམ་པ་
 གང་ཡང་འཛིན་མི་རྒྱས་པ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ཅམ་བྱེད་གྱི། དབང་གང་
 ཡང་མི་བསྐྱར་བར་ཡོ་གའི་ཙ་རྒྱད་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་དང་། བཤད་རྒྱད་རྟོན་རྟེན་ཅེ་མོ་
 དང་། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོན་རྟེན་འབྱུང་བ་གསུམ་ལས་བཤད་ཅིང་། རྒྱ་མེད་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་
 དཀྱིལ་ཆོག་བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུའི་འབྲེལ་པར་བཤད་ལ། ཚུལ་དེ་བྱ་སྟོད་ལ་ཡང་འབྲ་
 བར་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་ནམ་སྐྱང་མཛོན་བྱང་གི་འབྲེལ་པར་བཤད་

དོ། །རིག་པའི་དབང་ལྔ་ཙམ་བསྐྱར་ཡང་དོན་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་མི་བསྐྱར་བ་ལ་
རིགས་ལཱའི་སྟོམ་བཟུང་མི་བྱེད་ཅིང་། རིགས་ལཱའི་སྟོམ་བཟུང་བྱེད་པ་ལ་དོན་རྗེ་སྟོབ་
དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་དགོས་པར་སྟོབ་དཔོན་ལྷན་པ་དང་། བྱལ་ཆེན་ལྔ་པ་དང་།
རྩྭ་རྒྱུ་ཉ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་སྙིང་པོ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཨ་རྩ་ཡ་རྣམས་
ཀྱིས་བཤད་དོ། །འོན་དབང་གང་ཡང་མི་བསྐྱར་བར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ཙམ་
བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྐབས་འགྲོ་བྱེད་ལ་ནས་དད་པས་དཀྱིལ་འཁོར་
མ་ཐོང་ན། བསྐྱལ་བ་དུ་མར་བསགས་པའི་སྤྲིག་པ་འདག་ཅིང་། མ་ཐོངས་བ་ན་
ཐུགས་ཀྱི་ལམ་ཐབ་མོ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་རུང་དུ་འགྱུར་བའི་བག་ཆགས་རྒྱུད་ལ་
བསྟོ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །བྱ་སྟོན་གྱི་རིག་པའི་དབང་ལྔ་དང་། ཡོ་གའི་རིག་པའི་
དབང་ལྔ་གཉིས་རིག་པའི་དབང་ལྔ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་། དོན་མི་གཅིག་ཅིང་
མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །བྱ་རྒྱུད་ལ་རིགས་གསུམ་ཡོད་པའི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ན་རིགས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་དབང་
མ་ཐོབ་ཀྱང་རིགས་གསུམ་གའི་ལྷ་སྟོམ་པ་དང་། ཐུགས་བཟླ་བ་དང་། རྒྱུད་ཉན་པ་
སོགས་ལ་དབང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ལྷ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་རྗེས་གནང་ཐོབ་དགོས་པར་
ལེགས་བྱལ་ལས་བཤད་དོ། །བསྐྱའི་རིགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཅིང་རིགས་གཞན་
ཀྱི་དབང་མ་ཐོབ་ན་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོམ་བཟླས་དང་རྒྱུད་ཉན་པ་སོགས་ལ་དབང་
གི། དེ་བཞིན་བཤེགས་པའི་རིགས་ལ་མི་དབང་དོ། །རྗེ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་
ཐོབ་ཅིང་རིགས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་དབང་མ་ཐོབ་ན་རྗེ་རྗེའི་རིགས་ཉིད་ཀྱི་སྟོམ་བཟླས་
དང་། རྒྱུད་ཉན་པ་སོགས་ལ་དབང་གི་རིགས་གཞན་གཉིས་ལ་མི་དབང་དོ། །བྱ་སྟོན་

གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་འཛིན་དུ་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་གི་སྒྲིམ་པ་འཛིན་པ་དེ་གང་ཞེ་ན།
 བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲིམ་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་འཛིན་པ་
 དང་དོན་གཅིག་ལ། འཇུག་སེམས་བསྐྱེམས་སྟོབས་གྱིས་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་ཀྱང་། ཆོ་གས་
 མ་བཟུང་ན་སྒྲིམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཐུན་མོང་བའི་སྒྲིམ་པ་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་
 ཅི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། གསང་སྔགས་གཉིས་གང་གི་སྒྲོར་འཇུག་
 ཀྱང་འཛིན་དགོས་ཤིང་། སྔགས་གྱི་ཡང་རྒྱད་སྟེ་བཞི་པོ་གང་གི་ལམ་དུ་འཇུག་ཀྱང་
 འཛིན་དགོས་ལ། སྐ་མེད་གྱི་ཡང་བསྐྱེད་ཇོགས་གང་གི་ལམ་ལ་སྟོབ་ཀྱང་འཛིན་
 དགོས་པའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་གི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྐབས་གང་དུ་འཛིན་
 བ། སྟོབ་མ་སྟོ་གོན་གྱི་སྐབས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་གཉིས་ཀར་
 འཛིན་པའི་ཚུལ་ཞིག་དང་། སྐབས་སྔ་མར་འཛིན་ལ་བྱི་མར་མི་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཞིག་
 དང་། བྱི་མར་འཛིན་ལ་སྔ་མར་མི་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཞིག་སྟེ་གསུམ་ཆད་ལྔ་གྱི་གཞུང་
 ལས་བཤད་དོ། །ཆོག་གང་གིས་འཛིན་ན། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐབས་
 མཆི། །སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤགས། །འགྲོ་བའི་དགེ་ལ་རྗེས་ཡི་རང་། །སངས་
 རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡིད་གྱིས་གཟུང་། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་མཆོག་ལ། །བྱང་
 ཆུབ་བར་དུ་བདག་སྐབས་མཆི། །རང་གཞན་དོན་ནི་རབ་བསྐྱབ་བྱིས། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བབྱ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བབྱིས་
 བས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་མགྲོན་དུ་གཉིས། །བྱང་ཆུབ་སྟོན་མཆོག་
 ཡིད་འོང་སྟུང་པར་བབྱ། །འགྲོ་ལ་ཕན་བྱིར་སངས་རྒྱས་འབྲུག་པར་ཤོག །ཅེས་རྗེ་
 གུར་གྱི་རྒྱད་ལས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་ཆོགས་བཅད་དང་པོ་རྒྱང་པས་འཇུག་

སྒྲིམ་འཛིན་པའི་ཚུལ་གསང་འདུས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཨ་བླུ་ཀ་
རའི་དཀྱིལ་ཆོག་རྩོམ་ཐོག་སོགས་མང་པོར་མཛད་ཅིང་། ཆོག་པ་བཅད་རྫོགས་
པས་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཡང་དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཆོག་པ་བཅད་དང་
པོ་རྒྱུད་པས་བྱེད་ན་རྟུང་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པའི་
སྒྲོར་བ་སྟོན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ཀྱིས་གཟུང་། ཞེས་པ་གཅིག་ལུས་
སྟོན་སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་པ་དང་། འཇུག་སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་
པར་བཅད་འཕྲོད་དགོས་སོ། །ཆོག་པ་བཅད་རྫོགས་པས་བྱེད་ན། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་
ཡིད་ཀྱིས་གཟུང་། ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོག་པ་
མཆོག་ལ། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་མགོན་དུ་གཉེར་ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་སྟོན་སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་པ་སྟོན་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་སྒྲོལ་མཆོག་ཡིད་
འོང་སྒྲུད་པར་བགྱི། ཞེས་པས་འཇུག་སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་པ་སྟོན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོན་
སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་པའི་ཆེ། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་བར་བྱའོ་སྟེ་དམ་དུ་དམ་བཅས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི། དེ་ལྟར་དམ་བཅས་
པས་དམ་བཅའ་དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་བཏང་ངོ། །སྟེ་དམ་དམ་བཅས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་ཚུལ་དེའི་སྟོ་
ནས་བཟུང་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོབ་དགོས་ཤིང་། བསྐྱབ་བྱ་ནི་སྐྱབས་འགོ་དང་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་པན་ཡོན་སེམས་པ་ནམས་ཉིན་མཆོད་དུས་དུག་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཉག་པོའི་
ཆོས་བཞེས་སྒྲོང་ཞིང་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞེས་སྐྱབ་པ་སོགས་ཏེ། དེས་ན་ཉག་པོའི་ཆོས་
བཞེས་སྤངས་ན། སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ནམས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་

ཡིན་གྱི། ཆེ་འདི་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཆངས་ཟིན་གཏོང་བ་མིན་ནོ། །འོ་ན་སེམས་
བསྐྱེད་གང་གིས་གཏོང་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་པ་བཏང་
བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་བཏང་ན་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་
ངོ། །འདྲུག་སེམས་ཆོ་གས་བཟུང་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་རྩ་ལྗོངས་དང་། ཡན་
ལག་གི་ཉེས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་སྤང་དགོས་སོ། །དབང་
བསྐྱར་གྱི་ལྷ་རོལ་ཏུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་འཛིན་པ་གོང་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དོན་
ཅན་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་སྒྲོས་ལན་གསུམ་བྱས་པའི་ཆོག་ཐ་མ་རྫོགས་པ་ན་སྒྲིམ་པ་
རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་དོན་ཅན་པའི་སྒོ་ནས་མ་བྱས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྒྲིམ་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ཉམས་པ་སོས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མ་
སྐྱེས་པར་གསང་སྤགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དོ། །ཁྲིམ་ཆེན་པོ་ཆོགས་པ་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་འབོགས་ན། སྒོན་ཏུ་ཡན་ལག་བཅུན་པ་སོགས་དང་། དོན་དང་
པན་ཡོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། དངོས་གཞིའི་སྐབས་
སུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །སྙམ་ཏུ་གྱིས་ལ་
རྗེས་སྒྲོས་གྱིས་ཤིག །ཅེས་བརྟན་སྤྱད་ལ་རྗེས་སྒྲོས་བྱེད་ཏུ་བཅུག་ན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །སྙམ་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་པས་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞིང་། སྒོན་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོ་གས་བཟུང་བ་མ་བྱས་
པས་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱད་ཕྱེ་གོང་མ་གཉིས་
ཀྱི་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པར་བྱ་སྐྱོད་གང་རུང་གི་དབང་ཅན་ཐོབ་པ་ལ། བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལས་ལོགས་སུ་གསང་སྤགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་བསྐྱར་རྒྱ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་མ་

མཐའ་མི་དག་བཅུ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅམ་དང་། བསྐྱབ་པ་ལྷ་བསྐྱང་བ་དག་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་པ་ཅམ་དང་། ཡ་མཐའ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་གང་རུང་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་མི་འཆགས་པས། བྱ་སྟོན་གང་རུང་གི་དབང་བསྐྱར་ཅམ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་སྟོམ་པ་གཉིས་ལྷན་དུ་ངེས་ཤིང་། སྟོམ་པ་གཏོང་བའི་རྩ་ལྟུང་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་དུ་ཟད་དོ། །འོན་ཀྱང་སོ་ཐར་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱང་མ་གཏོགས་པའི་བྱ་སྟོན་གྱི་སྟོས་ཀྱི་དམ་ཆིག་བསྐྱར་རྒྱ་དུ་མ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ལེགས་བྲུབ་ལས་བཤད་དོ། །ཡོ་ག་དང་ལྷ་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྩི་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་མན་ཆད་མཆན་ཉིད་ཆང་པ་ཐོབ་ནས་སྟོམ་པ་གསུམ་ལྷན་ཡིན་ཞིང་རྩ་ལྟུང་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པའི་རྩ་ལྟུང་དང་། ཐུགས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་བཅུ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །འོ་ན་བྱ་སྟོན་པའི་སྟོམ་པ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པའི་རྩ་ལྟུང་ལས་གཞན་པའི་རྩ་ལྟུང་མེད་ན། རྩི་བོས་མཛད་པའི་དམ་ཆིག་བསྐྱས་པ་ལས། གྱི་ཡའི་རྩ་ལྟུང་སུམ་ཅུ་སོགས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལས་སོ་ཐར་གྱི་རྩ་ལྟུང་བཞི། བྱང་སེམས་ཀྱི་བཅུ་གཉིས། གྱི་ཡའི་སུམ་ཅུ། སྟོན་རྒྱུད་ཀྱི་བཅུ་བཞི། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ནི་བཅུ་བཞི། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཅུ་བཞི། ཡང་བཞི། ཡང་ལྷ་སྟེ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པའོ། །ཞེས་དགུ་བཅུ་གོ་བདུན་བགངས་ནས་བདུན་ཅུ་ཐམ་པའོ། །ཞེས་གངས་ཅམ་ལ་ཡང་འབྲུལ་བར་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་དང་། བདག་གི་ལྷ་མ་དམ་ཆིག་རྩི་རྩེ་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་སྤྲང་ལ། རྣལ་པོ་དམ་ཆིག་རྩི་རྩེ་རྩི་བོའི་ལྷ་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྩི་བོས་མཛད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་དབང་ཐོབ་ཅིང་སྟོམ་པ་བརྒྱུད་ནས་ལམ་ལ་སྟོབ་པའི་རྣམ་གཞག་ནི།

རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་
གང་ཡང་མེད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་མཚན་ཉིད་པར་འགྲོ་བ་ལ་འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱལ་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྡང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་པར་ད་ལྟ་ནས་སྒོམ་པ་
ཅམ་ཡོད་པས་མི་ཚོགས་གི། སྐྱེད་གཞི་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་པར་
སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དགོས་ལ། རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་འབྲས་བུའི་སྐབས་གྱི་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྡང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་པར་ད་ལྟ་ནས་སྒོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྐྱེད་
གཞི་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་པར་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མེད་པས་
བསྐྱེད་རིམ་མེད་དོ། །རྫོགས་རིམ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་གྱི་གནས་
ལུགས་སྟོང་བ་ཉིད་སྒོམ་པ་དང་རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོགས་གི། །ལྷ་
ཐ་རྒྱུ་ཉིད་ནང་དུ་རྒྱུད་ལུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་རྒྱུད་བའི་བདེ་སྟོང་གི་
ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ལས་རྒྱུད་བའི་ལྷའི་སྐྱེད་དང་། དེ་གཉིས་འབྲེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཐབས་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བྱུང་པར་ཅན་གསུམ་གང་དུང་
ཡིན་དགོས་ལ། རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་གནས་ལུགས་གྱི་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་དང་།
རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། གཞན་རྣམས་མེད་པས་རྫོགས་རིམ་སྒོམ་པ་
མེད་དོ། །དེས་ན་རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་མཚན་བཅས་དང་མཚན་མེད་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །

དེ་ལ་བྱ་རྒྱུད་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་གསུམ།

བརྒྱས་བརྗོད་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན།

བརྒྱས་བརྗོད་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བསམ་གཏན། བསྟེན་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་
དངོས་བྱུང་སྐབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།

བརྒྱས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞིའི་སྟོན་འགྲོ་དང་།

དངོས་གཞི་དང་། མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་སྤྱིའི་ཐུགས་
རྒྱ་བཅའ་བ་དང་། རྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་བདག་ཉིད་འབྱུང་བ་དང་། སྐབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་སེམས་བསྐྱེད་པ་
དང་། ཐུགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་བསྐྱེད་བ་དང་བཞི་བྱས་ནས། གནས་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་ཏེ་ཁྱུས་ལ་སོགས་པ་བྱས་ནས་ནང་དུ་ཁྱུགས་ཏེ་ཆས་སུ་ཁྱུགས་ནས་སྟན་ལ་
འཁོད་དེ་མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། བདག་དང་གནས་བསྐྱེད་བ་ལ་
སོགས་པ་ནམས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་རྒྱུད་སྟེ་གོང་མའི་བསྐྱེད་འཁོར་སྟོན་པའི་དོད་
དོ། །

གཉིས་པ་༼དངོས་གཞི་༽ལ་གཉིས།

བདག་བསྐྱེད་བསྐྱོམས་ནས་བསྟེན་པ་བྱ་བ་དང་།

མཐུན་བསྐྱེད་བསྐྱོམས་ནས་མཆོད་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པ་དཔུ་མའི་གཏན་ཆིགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་

སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་བར་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྒྲོམ་པ་
 བྱི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །དེ་ནས་གང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་ལྷ་འི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 དང་། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དབྱེར་མེད་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲོམ་པ་བྱི་ལྷ་འི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་པོ་དེ་ལྷ་རྒྱལ་གི་ནང་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་སྟེ།
 རྒྱུད་སྟེ་གོང་མའི་སྤྲུལ་ལ་དང་འུ་ཅུ་རྒྱ་སོགས་བརྗོད་ནས་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་དོང་
 དོ། །དེ་ནས་སྟོང་པའི་རང་ལས་གང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་ལྷ་དེ་ཉིད་རོ་པོ་ལྷ་དེ་ཉིད་
 ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་གང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱི་རྣམ་པར་གྲགས་པར་
 བསམས་ཏེ། དེ་ལ་ཡིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་བྱི་སྤྱི་རྣམ་པར་གྲགས་པར་གྱི་
 སེམས་ནམ་མཁར་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་སྟེང་དུ་གང་བསྒྲོམ་
 པར་བྱ་བའི་ལྷ་དེ་ཉིད་རོ་པོ་ལྷ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་གང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
 སྤྲུལ་གྱི་ཡི་གེ་གསེར་ལྷན་མའི་མདོག་གི་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པ་བྱི་ཡི་གེའི་སྤྱི་རྣམ་
 དང་ཡི་གེའི་ལྷ་དེ་དག་ལ་གཟུངས་རིང་དང་། སྤྱིང་པོ། ཉེ་སྤྱིང་གསུམ་གང་རུང་གིས་
 ཆོག་གོ། །དེ་ནས་ཡིག་འབྲུ་དེ་དག་ལས་འོད་ཟེར་དབག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་པའི་ཅེ་མོ་
 ལས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་ལྷ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་རྣམ་པ་དབག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་པས།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤིག་སྤིབ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སྤྱུངས། སངས་
 རྒྱུ་སྤྲུལ་བཅས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། འོད་ཟེར་ལྷ་དང་
 བཅས་པ་སྦྲར་འདུས། ཡིག་འབྲུ་ལ་ཐེམ་པས་རྒྱ་བ་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་
 གྱུར་པ་ལས། གང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་ལྷ་འི་སྤྱི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་
 བྱི་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་སྟེ། བདག་བསྐྱེད་བསྒྲོམས་ནས་བསྐྱེན་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་གཙོ་པོ་

རྒྱུད་པ་སྒྲོམ་པ་མ་གཏོགས་འཁོར་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་སོགས་སྒྲོམ་མི་དགོས་
སོ། །དེ་ནས་ཤེས་ན་སོ་སོའི་ཐུགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་གཙུག་ཏོར་དང་། མཛོད་སྤྱ་
དང་། སྤྱན་དང་། དབྱང་པ་གཉིས་དང་། མགིན་པ་དང་། སྤྱིང་ག་དང་། རྟེ་བ་རྣམས་
སྤྱ་རེག་ཅིང་། དེ་ཙམ་མི་ཤེས་ན་རིགས་གསུམ་སོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རིགས་སྤྱིའི་
ཐུགས་རྒྱ་གཅིག་ཕྱས་གནས་དེ་དག་ཏུ་རེག་ཅིང་བྲིན་གྱིས་སྒྲོམ་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱའི་ལྷ་
སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུད་ལྡེ་གོང་མའི་སྤྱེ་མཆད་བྲིན་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་དོད་དེ། དེ་ནས་ལྷའི་རྣམ་
པ་གསལ་ཞིང་རྒྱལ་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་ཡིད་གྱིས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་
ནི་མཆོན་མའི་ལྷའོ། །དེ་རྣམས་ནི་རྒྱུད་ལྡེ་གོང་མའི་མཛོད་བྱང་ལྷས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོད་
དོ། །འོད་ཀྱི་ཆ་མ་སྤྲ་མ་རྣམས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་བདག་ཉིད་ལྷར་སྒྲོམ་པ་མེད་ལ།
མདུན་དུ་ལྷ་བསྒྲོམས་པ་ལས་དངོས་བྱུང་ལེན་པར་བྱེད་པས་ལྷ་རྩེ་སོ་ལྷ་བྱ་ལས་
དངོས་བྱུང་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ལ་བདག་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པ་ཡོད་
ཀྱང་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱུར་བ་དང་། རིགས་བདག་གི་རྒྱས་
འདེབས་པ་རྣམས་མེད་ཅིང་། མདུན་དུ་དམ་ཆོག་པ་མི་བསྐྱེད་པར་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་
བྱངས་ནས་བཞུགས་པ་ལ་མཆོད་ཅིང་དངོས་བྱུང་ལེན་པས། ལྷ་ཕྱོགས་སོ་ལྷ་བྱ་
ལས་དངོས་བྱུང་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་བདག་ཉིད་ལྷར་བསྐྱེད་
པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག །དབང་བསྐྱུར། རིགས་བདག་གི་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་མཐར་
གཤེགས་གསོལ་བྱེད་པ་དང་། ཆ་མེད་ལ་བདག་ཉིད་ལྷར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་
བཅུག །དབང་བསྐྱུར། རིགས་བདག་གི་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་མཐར་གཤེགས་གསོལ་མི་
བྱེད་པའི་ཚུལ་ཏེ། ལྷའི་བསྐྱེད་ཆོག་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་ལྡེ་བཞེར་འཛོག་པ་

སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གྱེད་ཅིང་། ཤེས་བྱེད་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཡེ་
ཤེས་རྟོ་རྟེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་བདེ་བ་དམ་པ་དང་བྲལ་
བ་དང་བདག་ཉིད་ལྟར་བསྟེམས་པ་དང་བྲལ་བས་སྦྱབ་པ་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་རབ་ཏུ་
གནས་སོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་ནི་སྟོབ་
དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་བདག་བསྐྱེད་ཡོད་པར་གསུངས་ལ།
བྱ་སྟོན་མི་འགལ་བར་བཞེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་བཟླག་པར་བྱའོ། ཞེས་
སོགས་གསུངས་ཏེ་ཁ་ཆོན་མ་བཅད་དོ། །རང་ལུགས་ལ་བྱ་རྒྱུད་ལ་བདག་ཉིད་ལྟར་
བསྐྱེད་པ་དང་། རང་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཟུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། དེགས་བདག་
གི་རྒྱས་འདེབས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་བཞེད་པས། སྟོབ་དཔོན་སངས་
རྒྱས་གསང་བས་རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་དང་། ལྷག་ན་རྟོ་རྟེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་
བངས་པ་ནི། བྱ་རྒྱུད་ཡིན་པར་མཐུན་སྤང་དུ་བྱུབ་པ་ཅིག་ལས་བདག་བསྐྱེད་བཤད་
པ་ཅིག་འདྲེན་རྒྱུ་མ་རྟེན་ནས་བངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་བྱི་མའི་འབྲེལ་བར་
རྟོ་རྟེ་གཙུག་ཏྲར་གྱི་རྒྱུད་དང་། རྟོ་རྟེ་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱས་པ་གཉིས་ལས། ལྷ་
བྱུག་སྟོམ་པའི་ཚུལ་གསུམ་པ་བངས་ནས་ལེགས་པར་བཤད་ལ། དེ་གཉིས་བྱ་རྒྱུད་
དུ་མི་འདོད་མཁན་སུ་ཡང་མེད་ཅིང་སྟོན་བསྐྱུས་ལས་ཀྱང་བྱ་བའི་རྒྱུད་རྟོ་རྟེ་གཙུག་
ཏྲར་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་རྒྱུད་ལ་ཡང་བདག་བསྐྱེད་མེད་པར་
འདོད་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ལོག་ཏྲུག་སྟེ། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་སོགས་དང་
དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་རྒྱུད་ལ་བདག་བསྐྱེད་མེད་ན་རྒྱུད་རྒྱས་པ་རྟོ་རྟེ་
གཙུག་ཏྲར་དང་། བསྐྱུས་པ་བསམ་གཏན་བྱི་མ་དང་། རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱས་པ་

དང་། དཔལ་རྟོགས་པ་བསྐྱུས་པ་དང་། འཕགས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལས་ལྟ་
བྱལ་གི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞེས་བསམ་གཏན་
སྒོམ་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་བའི་
རྒྱུད་པལ་ཆེ་བ་ལས་གསུངས་པར་སྒོ་བ་དཔོན་བྱང་ཚུབ་མཆོག་དང་། སངས་རྒྱས་
གསང་བ་གཉིས་ཀས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །བསམ་གཏན་བྱི་མར་བསྐྱེན་སྐྱབ་
ཡན་ལག་བཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྐྱ་དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་གཞོལ། །ཞེས་པའི་
གཞི་འདི་བདག་ཉིད་ལྟར་སྒོམ་པ་ལ་མི་བྱེད་ན་རྣམ་སྟངས་མཛོན་བྱང་གི་ཡང་དེ་སྟོན་
པའི་སྐབས་ཀྱི། གཞི་འདི་རང་གི་ལྟར་གཞག་པ། །རང་གི་ལུས་སུ་རྣམ་པར་
བརྟག། །ཅེས་པའི་གཞི་དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ལྟར་སྒོམ་པ་ལ་མི་བྱེད་དགོས་པར་
མཚུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་སྐྱོད་རྒྱུད་ལ་ཡང་བདག་བསྐྱེད་མེད་པར་འགྱུར་བས།
ཡོད་པར་བྱེད་རང་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་སྒོ་བ་དཔོན་བྱང་ཚུབ་
མཆོག་གིས་ལེགས་བྱུང་གི་མཛོན་རྟོགས་སུ་བདག་ཉིད་ལྟར་བསྒོམས་པས་ཐ་མལ་
གྱི་ར་རྒྱལ་སྒོག་པ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་བྱུང་བའི་སྟོང་ཉིད་
སྒོམ་པ་གཉིས་མེད་ན། །ཞེས་གསུངས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་གང་ཡང་མི་འགྱུར་པར་བཤད་
ཅིང་། དེ་རི་ལྟ་བུ་ཕྱག་ན་རྟོ་རྟོ་དབང་བསྐྱུར་བའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་གསུངས་པས། བྱ་
རྒྱུད་ལ་བདག་བསྐྱེད་མེད་ན་བྱ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་བྱུང་གང་ཡང་འགྱུར་བ་
མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་སྐྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སྐྱག་
སྟོང་སྐྱན་སྟོང་གི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་བདག་བསྐྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དབང་
བསྐྱུར་རྒྱས་གདབ་རྣམས་བཤད་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་

བྱམས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་གཉིས་དང་། དགེ་སློང་མ་དཔལ་མོས་མཛད་པའི་བཙུ་
གཅིག་ཞལ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། སློབ་དཔོན་ལྷན་པ་དང་རྗེ་ཏཱ་ལའ་སྐུ་
པར་རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཟུངས་བླ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་
བདག་ཉིད་ལྟར་སློམ་པ་དང་། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་དང་
རིགས་བདག་གི་རྒྱས་གདབ་རྣམས་བཤད་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱབ་ཐབས་རྒྱ་
མཚོ། སྐྱབ་ཐབས་བརྒྱ་ཅུ། སྐྱབ་ཐབས་ཕྱེད་ཉིས་བརྒྱ་པ་རྣམས་སུ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱབ་
ཐབས་བཤད་པ་པལ་ཆེ་བར་བདག་བསྐྱེད་བཤད་པས་དེ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་
ལོ། །གཞན་ཡང་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆེ། ཡེ་ཤེས་འབེབས་སུ་མི་རུང་བར་
འགྱུར་ཏེ། སློབ་མ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་བྱ་
རྒྱུད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བྱར་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མ་གང་ཡང་
ལྟར་བསྐྱེད་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཁྱེད་རང་གིས་གཟུངས་བླ་མ་སོགས་
ཀྱི་དབང་ཆོག་ཏུ་སློབ་དཔོན་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དང་། སློབ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དང་། ལུས་
ཀྱི་གནས་རྣམས་སུ་ལྟ་དགོད་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་དང་ཁས་སྦྲངས་
དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། བྱབ་ཆེན་ལ་ཕ་རི་བས་རྣམ་འཛོམས་དཀར་པོ་ལྟ་མང་གི་
དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་སློབ་དཔོན་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བའི་ཆེ་
སློབ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་བྱ་རྒྱུད་ལ་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པར་ཏུ་
འཕགས་པར་འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་གཟུགས་སྐྱའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་མ་ཚང་བར་
འགྱུར་ཏེ། བདག་ཉིད་ལྟར་སློམ་པ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་རྒྱུད་ལ་འབྲས་བུ་ལམ་

བྱེད་མ་ཆང་བར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལྟ་དང་ནཱ་
བ་མ་ཐུན་པར་ད་ལྟ་ནས་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བྱ་རྒྱུད་ལ་ཆགས་པ་ལས་
བྱེད་མ་ཆང་བར་འགྱུར་ཏེ། བརྟག་གཉིས་དང་སྤྱི་བྱ་ཏེ་གཉིས་ལས་འདོད་ཆགས་
རིགས་བཞི་དང་རྒྱུད་སྤེ་བཞི་སྤར་ནས་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ལྟ་པོ་མོ་པན་ཚུན་
བལྟས་པའི་ཆགས་པ་ལས་བྱེད་བྱ་རྒྱུད་ལ་གསུངས་པ་ལ། རང་ལྟར་བསྒྲོམ་དུ་མི་
རུང་ན་དེ་བྱ་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་ལུང་གི་དོན་
མི། བྱ་རྒྱུད་ལ་བདག་ཉིད་ལྟར་སྒྲོམ་པ་དང་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་མེད་ཅེས་སྟོན་
པ་མིན་གྱི། བདག་ཉིད་ལྟར་མི་སྒྲོམ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་པ་རང་ལ་གཞུག་པ་མི་བྱེད་པར་
མདུན་གྱི་ལྟ་ལ་མཆོད་ཅིང་དངོས་བྱུང་ལེན་པའི་ཚུལ་བྱ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་པལ་པ་རང་ཉིད་ལྟར་སྒྲོམ་པ་སྒྲོར་མི་ཤོང་བའི་རིགས་
ཅན་དབང་པོ་རྟལ་པོ་ལ་བདག་ཉིད་ལྟར་མི་སྒྲོམ་པར་མདུན་དུ་ལྟ་སྒྲོམས་ནས་
དངོས་བྱུང་ལེན་ཚུལ་ཡང་བཤད་ཅིང་། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་
དེ་ལ་བདག་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པ་བསྟན་པས་བྱུང་བར་སྒོལ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་
བས་བཤད་པ་དང་འབྲེལ། །བྱ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རང་ལ་གཞུག་དུ་མི་
རུང་བར་འདོད་པ་མི། ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། ལྟའི་སྤྱི་གསུང་
ཐུགས་དང་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དཔེར་མི་བྱེད་པར་མོས་པ་གོམས་པ་
བརྟན་པར་གྱུར་ན་ལུས་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་པ་དང་འབྲེལ་བ་
དང་། ངག་གི་སྤྱི་བརྗོད་ཐམས་ཅད་ཐུགས་བརྟན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བསོད་ནམས་
འཛོལ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཏེ། རང་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་དུ་མི་རུང་ན་ཡེ་ཤེས་

བའི་སྐྱ་གསུང་བྱགས་དང་རང་གི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་སུ་རུང་
 བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྒྲིབ་གཉིས་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རང་ལ་གཞུག་པ་དང་དེ་
 ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་རིགས་བདག་གི་རྒྱས་གདབ་པ་ནམས་ཡོད་ན། སློབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་མ་བཤད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་
 བ། དེ་བྱ་དགོས་པར་དངོས་སུ་མ་བཤད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི། མི་བྱ་བར་བཤད་པ་མིན་
 བས་བྱང་མི་རུང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་རོ། །རང་ལུགས་ལ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་
 བལ་བ་རང་ལྟར་མི་སློམ་པར་མདུན་དུ་ལྟ་བསློམས་ནས་དངོས་བྱུང་ལེན་པ་ནི་ལས་
 རྫོགས་པར་སློམ་པ་མ་ཡིན་གྱི་ལས་ལ་འཇུག་པའི་སློ་ཅུ་མོ། །བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་
 བྱའི་གཙོ་བོ་ལས་རྫོགས་པར་སློམ་པ་ལ་ནི། བདག་ཉིད་ལྟར་སློམ་པ་མེད་ན་ལས་ཀྱི་
 ལུས་མ་ཆང་བར་འགྱུར་བས་བདག་བསྐྱེད་མེད་དུ་མི་རུང་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་
 པ་དབང་བསྐྱར་བ་རིགས་བདག་གི་རྒྱས་གདབ་པ་ནམས་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
 ཡན་ལག་ཡིན་པས་མ་བྱས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ལུས་ཆད་པའི་ཉེས་པ་མེད་པར་བཞེད་
 རོ། །སློག་ཙུལ་སློམ་པ་ཞེས་པ་རྒྱུད་སྤེལ་ལས་གསུམ་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་དང་
 གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་སློང་ནས་བཤད་པའི་སློག་ཙུལ་དང་། དུས་འཁོར་
 སོགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་ནས་བཤད་པའི་སློག་ཙུལ་གསུམ་དོན་མི་གཅིག་
 གོ། །འོན་ཀྱང་སྤེལ་ལས་གསུམ་ནས་བཤད་པའི་སློག་ཙུལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྣམ་
 ལྟར་མཛོན་བྱང་གི་རྒྱུད་དང་དེའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་
 མཛོད་པ་གཉིས་ལས་བཤད་པས། དབང་པོའི་སློན་སྐྱོར་བའི་རྒྱུད་ནི་སློག་གོ་རྟོག་
 པ་ལུལ་གཞན་ལ་གཡེང་ཞིང་འཕྲོ་བ་ནི་ཙུལ་བཤོ། །རྒྱུད་དང་རྟོག་པ་གཉིས་ཀ་ཕྱིར་

འཕྲོར་མི་འདུག་པར་ནང་དུ་འཛིན་པ་ནི། སྟོག་ཚུལ་སྒྲོམ་པའམ་འགོག་པའི་དོན་
མོ། །དེ་སྐབས་གང་དུ་བསྒྲོམ་ཞེ་ན། མཆན་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྒྲོམ་ཞིང་དེའི་
ཡང་སྐབས་གང་དུ་བསྒྲོམ་ན། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་དུག་པོ་བསྒྲོམས་
ཟིན་པའི་རྗེས་དང་། མདུན་བསྐྱེད་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་རྗེས་གང་རུང་དུ་བསྒྲོམ་
མོ། །དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་བསྒྲོམ་ན། ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་འགོག་པ་ལ་ལུས་ལྟར་
གསལ་བ་ལ་དམིགས་པ་བརྟན་པོ་དགོས། དེ་བརྟན་པ་ལ་རྟོག་པ་ཕྱིར་འཕྲོ་བ་
འགོག་དགོས། དེ་འགོག་པའི་ཐབས་གང་ཟབ་ན། སེམས་ཀྱི་རྟ་རྒྱུང་ཡིན་པས་རྒྱང་
ནང་དུ་ཟིན་ན་སེམས་རང་དབང་མེད་པར་ཟིན་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་དུ་སྟོག་
ཚུལ་བསྒྲོམ་མོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་བསྒྲོམ་ན། ལུས་གནད་བཅས་ཉེ་སྤྱིང་གི་རྒྱང་ནང་
དུ་ཉེ་བའི་བར་དུ་བྲངས་ནས་མཐུན། འོག་གི་རྒྱང་ཡར་ལ་ཉེ་བའི་བར་དུ་བྲངས་ནས་
བཟུང་སྟེ་ཡིད་ལྟ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་དེ་གནས་ཤིང་། དེ་ནས་རྒྱང་འཛིན་མ་ཐུབ་
ན་ཕྱིར་བཏང་སྟེ་ངལ་གསོ་ཞིང་ཡིད་ལྟ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏོད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་རྒྱང་
ནང་དུ་འཛིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ་མོ། །རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་སྟོག་
ཚུལ་དང་། རྒྱ་མེད་ནས་བཤད་པའི་སྟོག་ཚུལ་གཉིས་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་དང་། དགོས་
པ་དང་། སྒྲོམ་ཚུལ་གསུམ་ག་མི་འདུལ། །

གཉིས་པ་མདུན་བསྐྱེད་བསྐྱབས་ནས་མཆོད་པ་སོགས་བྱ་བ་ལ་དུག །

རྟོན་བསྐྱེད་པ་དང་།

བརྟེན་པ་ལྷ་སྤྱན་དངས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། ལྷག་ཀྱང་བསྟན་པ་
 དང་། མཆོད་བསྟོད་བྱ་བ་དང་། བཞགས་པ་སོགས་བྱ་བ་དང་། ཆད་མེད་བཞི་
 བསྐྱོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་མདུན་དུ་བྱམ་པ་བཅའ་བ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་རུང་།
 མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མ་ལས་བྱས་པའི་ས་གཞི་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་གདལ་བ་
 བསམས་ནས། ཨོ་ཙ་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་སྤྱུ་ཞེས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་
 འོ་མའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཉ་ལྷུབས་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་དང་བྲལ་བ། བརྒྱ་དང་ལྷན་ལ་
 ལ་སོགས་པའི་མེ་ཉོག་གིས་བརྒྱན་པ། རིན་པོ་ཆེའི་བྱའི་ཆོགས་མང་པོ་ལྷིང་བ་
 བསམས་ལ། ཨོ་བི་མ་ལ་རྩ་ཏ་རྒྱུ། ཞེས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། དེའི་དབྱས་སུ་རི་
 རབ་བྱ་བཞི་བ་དོས་བཞི་ནས་གསེར་དང་དུལ་དང་ཨི་རྩ་རྩེ་ལ་དང་སྤྱར་ལེན་ལས་
 བྱས་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ཀྱི་སྤང་བས་བརྒྱན་པ། མཐའ་ཐོག་ཐག་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་
 ལེགས་པར་འབྱུངས་པ་ལ་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་བ་དན་སྟོང་འཕྱར་བས་བརྒྱན་པ་
 བསམ། དེའི་སྟེང་དུ་བརྒྱའི་སྟོང་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་བརྒྱན་པ། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་
 ཆོགས་ཀྱི་འདབ་མ་ཅན། གསེར་གྱི་ཐེ་བ་དང་སྤྱར་ལེན་གྱི་ཐེ་ཕྱ་འབྱུང་དང་ལྷན་པ།
 སྟེང་པོའི་ཐོག་ལ་དུལ་གྱི་རི་མོས་བསྐློར་བ། དཔག་ཆད་དུ་མའི་ཁྱོན་ཅན་གྱི་རི་
 རབ་ཀྱི་དབྱས་བརྟེན་ནས་བྱང་ཞིང་དེ་ལས་ཀྱང་བརྒྱའི་བྲ་བ་གཞན་བརྒྱ་སྟོང་ཁྱི་བྱེ་
 བ་སྟེད་བྱང་བར་བསམས་ལ། ལྷག་འཆལ་བའི་ཐལ་མོ་ལས་པན་ཚུན་བསྟོལ་ཏེ་
 གཤམ་པའི་མཐེ་བོང་གིས་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་མནན་ལ། ཅ་མེས་རྩ་ཏ་སྤྱ་ག་ཏ་
 རྒྱུ། སར་སྤྱ་ལྷན་ག་ཏེ་སྤྱ་ར་ཏེ་མི་ག་ག་ན་ཁི་སྤྱ་ཞེས་ལན་བརྒྱ་བརྒྱས་ལ་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ། སྟེང་དུ་ལྷ་རེ་ཡང་སྐད་ཅིག་གིས་བསམ་པར་བྱའོ། །དེའི་སྟེང་དུ་

གཞལ་ཡས་ཁང་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་བསྐྱེད་ལ། དེའི་ནང་དུ་སོ་སོའི་གདན་རྒྱུ་ས་
བསྐྱེད་ཅིང་། རྣམ་རྒྱལ་དང་ཡོད་ཟེར་ཅན་སོགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཡང་གཞལ་ཡས་
ཁང་གི་ནང་དུ་བསྐྱེད་བས་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་༼བརྟེན་བ་ལྟ་སྤྱན་བྱངས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་༽ལ།

སྤྱན་འབྲེན་བ་ནི་མཆོད་ཡོན་གྱིས་བྱ་དགོས་པས་སོགས་མར་མཆོད་ཡོན་
བསྐྱབ་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོང་ནི་གསེར་དབུལ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་
མོང་དུ་ཤིས་པ་བྱངས་ཀྱི་སྟོང་དུ། ཞི་བ་དང་དངོས་གྲུབ་རབ་ལ་ནས་དང་ཡོ་མ། རྒྱས་
པ་དང་དངོས་གྲུབ་འབྲིང་ལ་ཉིལ་དང་ཞོ། འཇག་ལྷུལ་དང་དངོས་གྲུབ་ཐ་མལ་བའི་
གཅིན་འབྲས་ཀོ་ཏ་བ་དང་བཅས་པའམ། ཁྲག་གི་མཆོད་ཡོན་དབུལ། ལས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཤིས་པ་འབྲས་ཡོས་དང་བྱི་བཟང་སོའི་སྟོས་དང་མེ་ཉོག་དཀར་
སོ་དང་ཀྱ་ཤ་དང་ཉིལ་ཚུ་གཙང་དང་སྦྱར་བ་བཤམས་ལ། བདུག་སྟོས་གྱིས་བདུག་
ཅིང་རིག་པའི་རྒྱལ་སོ་དང་རིགས་གསུམ་སྦྱིའི་སྤྲུལ་དང་། རིགས་སོ་སོའི་ལས་
ཐམས་ཅད་པའི་སྤྲུལ་རྣམས་དང་སྤྱན་བྱངས་པའི་སྤྲུལ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་
རུང་བ་ཅིག་ལན་བདུན་བསྐྱས་ལ་མཆོད་ཡོན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་གོ། །དེ་ནས་མདུན་
ཀྱི་བྲིས་སྦྱ་སོགས་གང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བལྟས་ཏེ། བྲག་འཚལ་བྲུས་མོ་ས་ལ་
བཙུགས་ནས། སོར་སོ་རྣམས་པན་ཚུན་བསྟོལ་ཏེ། ཐལ་མོ་བཀན་ལ། མཛུ་བ་མོ་
གཉིས་གཤེབས་ཏེ་བསྐྱེདས་ཤིང་། མཐེ་བོང་གཉིས་གཤེབ་པ་སྤྱན་བྱངས་པའི་བྲག་
རྒྱ་བཅས་ལ། དད་པ་དང་ནི་དམ་ཆོག་གིས། །ཚུར་གཤེགས་ཚུར་གཤེགས་བཅོམ་

ལྷན་འདས། །བདག་གི་མཆོད་ཡོན་འདི་བཞེས་ནས། །མཆོད་པས་བདག་ལ་དགེས་
 བར་མཛོད། །ཅེས་བཛོད་དེ། སྤྲུགས་ཀྱི་མཐར་ཨེ་ཅེ་ཉི་བཏགས་ལ། མཆོད་ཡོན་གྱི་
 སྦོད་བཟུང་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ལ་མགོ་བོའི་ཐད་ཀ་ནས་དབྱལ་
 ཞིང་། གཞན་གཉིས་ལ་བྱང་དང་། རྩེ་བའི་ཐད་ཀ་ནས་སྤུལ་བས། རང་འབྲེལ་ཡེ་ཤེས་
 བ་ཁྱོན་པར་བསམ་མོ། །སྤྲུགས་ནི། རིག་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱལ་བོའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་ལྷ་མོ་
 དང་། རིགས་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་ལྷ་མོ་སྤྱན་བྱངས་བའོ། །ཡང་ན་སོ་
 སོའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་བྱ་བའོ། །ཡང་ན་སྤྱིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱང་བོས་སྤྱན་བྱངས་པ་མཆོག་
 ཏུ་ལེགས་བླ་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། རིགས་གསུམ་ལ་རིམ་བཤམ་ལྟར། རི་ན་རི་ཀ་ཨེ་ཅེ་
 ཉི། ལྷ་ལོ་ལིག་ཨེ་ཅེ་ཉི། བཟོ་རྒྱུ་ཀ་ཨེ་ཅེ་ཉི། ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་སྤྱན་བྱང་རྒྱུའི་ལྷ་
 འབྲེང་བ་དང་འདུག་པ་དང་བཟུང་བ་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས། མཆོད་ཡོན་གྱིས་སྤྱན་
 བྱངས་པ་དང་། མཆོད་ཡོན་གསུངས་པ་བཞིན་མ་འབྱོར་ན་བཟོད་པར་གསོལ་ནས།
 ཅི་འབྱོར་བས་སྤྱན་བྱངས་པར། ལེགས་བླ་པ་གྱི་སྤྱན་བྱངས་པའི་རིམ་བཤམ་བྱེ་བ་ལས་
 གསུངས་སོ། །དེ་ནས་བརྒྱའི་འདུག་སྐྱངས་ཀྱི་བྲུག་རྒྱ་སོགས་དང་། ཞོ་ཀ་མ་ལ་ཡེ་
 སྤྲུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱིས། ལྷ་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་སུ་གདན་དབྱལ་ཞིང་།
 བཞུགས་སུ་གསོལ། ཡེ་ཤེས་བ་སྤྱན་བྱངས་ནས་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ལས། དམ་
 ཆོག་པ་བསྐྱེད་པ་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་མ་བཤད་པས་བྱ་མི་དགོས་ལ། བྱར་མི་
 རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ལ།

གསུམ་པ་༼བྲུག་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་༽ནི།

དེ་ནས། ཤི་ཀ་རེ་ས་མ་ཡེ་སྤྲུ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། ལག་པ་གཡས་པའི་མཐེ་
བོང་གིས་མཐེ་ཕུ་རྒྱུད་གི་སེན་མོ་མནན་ལ། སོར་མོ་ལྷག་མ་རྣམས་རྡོ་རྗེ་ལྟར་བྱས་པ་
དམ་ཆེག་གི་རྡོ་རྗེའི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་རིགས་གསུམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་
བསྟན་ནས། ཇི་ན་ཇི་ཀ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་པོ་གསུམ་བརྗོད་དོ། །ཕྱག་རྒྱ་ནི་ལག་པ་
གཉིས་པན་ཚུན་དུ་ཁྱ་རྒྱུར་བཅངས་ནས་མཐེ་བོང་གཉིས་བསྟན་པར་བྱས་པ་དང་།
དེ་ཉིད་ལས་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་ནང་དུ་བཟུག་སྟེ་གཡས་པའི་མཐེ་བོང་བསྟན་པ་
དང་། གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་བསྟན་པ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རིགས་གསུམ་གྱི་
ཕྱག་རྒྱའོ། །དེ་ནས་རིགས་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆེག་ཆེན་པོའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་ཏེ་བསྐྱོར་
བས་ཕྱི་འབྲང་གི་བགེགས་ལ་སོགས་པས་ངན་དུ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱུང་བ་
ཆེན་པོར་འགྱུར་བར་གསུངས་པས། དེ་བཞིན་དུ་བྱ་ལ། དེ་མ་གྲུབ་ན་སྐབས་ཀྱི་ཁོ་
མོ་གང་ཡིན་པའི་ཐུགས་ལུངས་ཀར་ལ་བཞུས་པས་ཕྱི་འབྲང་གི་བགེགས་བསྐྱུང་
པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་། རྩ་མཆོད་བསྟོད་བྱ་བ་༽ལ་གཉིས།

མཆོད་པ་དབུལ་བ་དང་། བསྟོད་པ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཆོད་རྣམས་རྣམས་
ཀྱི་བགེགས་བསལ་བ་དང་། བསང་བ་དང་། གཞི་བྱིན་བསྐྱེད་པ་རྣམས་བྱས་ནས་
དབུལ་ཏེ། དེ་ལ་བྱ་སྟོད་དང་ཡོ་ག་དང་སྒྲ་མེད་གསུམ་གྱི་མཆོད་པ་འབུལ་བ་ལ་
གྲངས་དང་གོ་རིམ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་མི་གཅིག་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །འོ་ན་བྱ་སྟོད་ཀྱི་
མཆོད་པ་འབུལ་བའི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་དང་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན།

མཐེན་ཆུང་དང་སྤྱི་ལག་གཉིས་ནང་དུ་པན་ཚུན་བསྐྱོལ་ནས་གྲང་མོ་གཉིས་
གཤེགས་ཏེ་བསྐྱེདས་པའི་ཆོགས་གསུམ་པར་མཛུབ་མོ་བཀྲུག་མཐེ་བོང་གཉིས་
ངོས་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅས་ལ། བདེ་བར་གཤེགས་སོ་བཅོམ་ལྟན་འདས། རྒྱུ་
གཤེགས་འདིར་ནི་བཞུགས་སུ་གསོལ། །བདག་གི་མཆོད་ཡོན་བཞེས་ནས་
ཀྲང་། །ཐུགས་ཀྱིས་ཐུགས་དཔག་མཛད་དུ་གསོལ། །བདག་ནི་ཁྱེད་ལ་གྲུས་དང་
ལྟན། ཞེས་དང་ལྟའི་ཐུགས་ཀྱི་མཐར་ཨ་ཁྱི་པ་ཏྲེ་རྩ་སྤྱུ་ ཞེས་པས་མཆོད་ཡོན་
དབྱུལ། གཡས་པའི་ཁྱུ་རྒྱུ་ཀྱི་མཛུབ་མོ་དང་མཐེ་བོང་སྐྱམ་པ་ལྟར་བྱས་ལ་ཞབས་
བསིལ་གྱི་སྒོད་ནས་མེ་ཏོག་སྒྲངས་ཏེ་སོར་མོ་རྣམས་རིམ་གྱིས་དཔྱོལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་
དང་། སྤར་གྱི་ཆོགས་བཅད་གྱི་མཆོད་ཡོན་གྱི་གནས་སུ་ཞབས་བསིལ་བཅུག་ནས།
ཨོ་པ་མ་ར་སང་ཀ་རྩི་པ་ཏྲེ་རྩ་སྤྱུ་ ཞེས་པས་ཞབས་བསིལ་དབྱུལ། དེ་ནས་
འབྱོར་ན་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལ་དངོས་སུ་སྦྱུ་ཁྱུས་གསོལ། མ་འབྱོར་
བའམ་མཆོད་གཡོག་པ་ལྟ་བུས་བྱེད་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཐལ་མོ་བཀའ་པ་ལས་
མཛུབ་མོ་དང་མཐེ་བོང་གི་ཅེ་མོ་གཉིས་སྦྱར་བ་སྦྱུ་བསིལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱས་ལ། ཨོ་
སཀ་དེ་བ་ཏྲེ་ཨ་ཅི་ཏྲེ་ཨ་ཁྱི་ཏྲེ་སྤྱུ་ ཞེས་པས་ཁྱུས་གསོལ། དེ་ནས་ཡིད་ཀྱི་ན་བཟང་
དང་རྒྱན་གསོལ་ཏེ་རོལ་མོས་མཆོད་ཅིང་ཡིད་ཀྱིས་བསྟོད་པའི་སྦྱ་དབྱངས་སྒྲང་བར་
བྱའོ། །དེ་ནས་ལག་པ་གཡས་སྦྱབས་སྦྱིན་བྱས་པའི་འཁྲིག་མ་ནས་གཡོན་པས་
བཟུང་བ་བྱའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱས་ལ། གཙང་ཞིང་གཙང་མ་ལས་བྱུང་བའི། །ལྷ་རྩས་བཟང་
པོའི་བྱི་འདི་དག །བདག་ནི་དད་པས་འབྱུལ་ལགས་ཀྱིས། །བཞེས་ནས་བདག་ལ་
དབྱེས་པར་མཛོད། །ཞུ་ཏ་ར་ཞུ་ཏ་ར་སཀ་བི་ཏྲེ་རྩ་སྤྱུ་ ཞེས་པས་བྱི་

ཆབ་དབུལ་ལོ། །མར་མེ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གསུམ་ལའང་མཆོད་འབུལ་གྱི་
ཐུགས་འདི་བཞིན་དུ་བྱལོ། །ལག་པ་གཉིས་སོར་མོ་པན་ཚུན་བསྟོལ་ཏེ་ལག་པའི་
ནང་དུ་མཇུ་བ་མོ་གཉིས་ཅེ་མོ་གཅིག་དུ་བྱས་ལ་གདུ་བའི་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས། མཐེ་
བོང་སྒོར་བཞག་སྟེ་བསྐྱར་ལྟར་བྱས་པ་མེ་ཏོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། གཙང་ཞིང་གཙང་
མར་སྟེས་པ་ཡི། །ལྷ་རྩལ་བཟང་བོའི་མེ་ཏོག་འདི། །རྐང་བ་སྤྱི་མ་གཉིས་གོང་དང་
འབྲ་བས་མེ་ཏོག་དང་། ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐེའུ་རྒྱུད་དང་སྤྱི་མ་ལག་དང་གྲུང་མོ་
རྣམས་ཀྱི་སོར་མོ་རྣམས་པན་ཚུན་སྦྱར་ཏེ། སྤྲ་མ་སྤྲ་མའི་རྒྱབ་ཀྱི་སེན་མའི་བྱང་དུ་
བཀྲུག་ནས་མཇུ་བ་མོ་གཉིས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བརྒྱངས་ཏེ་མཐེ་བོང་གཉིས་སྒོར་
བཞག་པ་བདུག་སྟོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཉགས་ཚལ་བཅུད་ནི་ཡིད་དུ་འོང་། །དྲི་ཡི་
སྦྱར་བ་ལྷ་ཡི་རྩལ། །བདག་ནི་དད་པས་འབུལ་ལགས་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
སྟོས་དང་། བཟེད་པའི་ཐལ་མོ་ལས་མཇུ་བ་མོ་གཉིས་རྒྱུད་བདུག་ལ་ལྷ་བཤོས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། སྤྲ་རྣམས་བཅུད་ནི་ཡིད་དུ་འོང་། །ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ཟས་བཤོས་
འདི་དག །བདག་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཞལ་ཟས་དང་། མཐེ་བོང་དང་གྲུང་མོ་གཅིག་
ཏུ་སྦྱར་ཏེ་བསྐྱེད་སུལ་ལ། ལག་པ་ཁུ་རྒྱུར་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་མར་མེའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་།
གཞོད་རྣམས་འཛོམས་ཤིང་བཀྲ་ཤིས་པ། །དགེ་ཞིང་ཐུན་པ་རྣམ་སེལ་འདི། །བདག་
ནི་དད་པས་འབུལ་ལགས་ཀྱིས། །མར་མེ་འདི་དག་བཞེས་སུ་གསོལ། །ཞུ་ལོ་ཀླ་ཡ་
ཞུ་ལོ་ཀླ་ཡ་བིདྱ་རྒྱ་རི་སྤྱི་རྩི་ཏེ་སྤྱོད། ཞེས་པས་མར་མེ་དབུལ་ལོ། །མཆོད་ཡོན་མན་
ཆད་རྣམས་དངོས་སུ་མ་འབྱོར་ན་སྤྲགས་རྒྱ་བྱས་ལ་ཡིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་གསལ་
བར་བྱས་ནས་དབུལ་བར་གསུངས་སོ། །དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཆོད་པ་ལ་ཡང་

ཀུན་གྱི་མངོན་དུ་ཡིད་འགྲོ་བས་ཡིད་གྱི་མཆོད་པ་བྱུང་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་ལེགས་བྱམ་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་རིགས་
གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ལ་བསྟོད་པ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། མགོན་པོ་ཐུགས་རྗེ་
ཆེ་ལྷན་པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྟོན་པ་པོ། བསོད་ནམས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་
ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། དག་པས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་
བྱུང། དགོ་བས་རན་སོང་ལས་གྲོལ་ཅིང་། གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་མཆོག་གྱུར་པ། ཞི་
བྱུང་ཆོས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། གྲོལ་ནས་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡང་སྟོན། བསྐྱབ་པ་དག་
ལ་རབ་ཏུ་གནས། ཞིང་གི་དམ་པ་ཡོན་ཏན་ལྷན། དགོ་འདུན་ལ་ཡང་བྱག་འཆལ་
ལོ། གཞོན་ནུའི་ཆ་ཐུགས་འཆང་བ་པོ། ཤེས་རབ་སྟོན་མས་རབ་ཏུ་
བརྒྱན། འདིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྟུན་སེལ་བ། འཇམ་དབལ་ལ་ཡང་བྱག་འཆལ་
ལོ། མངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟུན་རབ་ཏུ་བསྐྱགས། ཡོན་ཏན་དམ་པ་ཀྱན་བསགས་
པ། སྟུན་རས་གཟིགས་ཞེས་མཛན་གསོལ་བ། རྟག་པར་བརྟེ་ལ་བྱག་འཆལ་
ལོ། སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་བྱག་ལུལ་ཅན། རིག་སྤྲུམ་རྒྱལ་པོ་དགོ་བ་ཅན། གཤུལ་
དགའ་པོ་དག་འདུལ་བ་པོ། རྟོ་རྗེ་འདྲིན་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་པ་དང་། གཞན་
ཡང་སྐབས་གྱི་ལྷ་གང་ཡིན་གྱི་དགོས་གྱི་བསྟོད་པ་ཡང་བྲས་ལ། ཅ་མཉམས་བརྒྱ་པོ་
རྟེན་པ་ལྟ་། སང་ཏ་སི་ཀུ་རུ་མི་ཏ་ཨ་བི་རྒྱ་ར་ཤི་ཞི་ན་མོ་སྟེ་སྤྲུ། ཞེས་པ་བསྟོད་
པ་འབྱུང་བའི་སྤྲུམ་ལན་བརྒྱ་བརྒྱའོ། །

ལྷ་པ་རྒྱལ་གཞན་པ་སོགས་བྱ་བ་ཤིན།

རྒྱལ་པ་བཞགས་པ་དང་། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་།
བསྐྱེལ་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། སློན་ལམ་རྣམས་བྱ་བའོ། །

དུག་པ་༼ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པ་༽ནི།

ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའོ། །མཆོད་བསྐྱེད་
ཀྱི་རྗེས་ལ་བཞགས་པ་སོགས་དང་། ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པ་དང་། སེམས་སྐྱེད་པ་
སོགས་བྱེད་པའི་དོན་ནི། རྒྱུད་སྤེ་གོང་མར་ཡང་སྐྱབ་མཆོད་ཀྱི་མཆོད་འབྲུལ་གྱི་
རྗེས་སུ་རིགས་ལཱའི་སྒྲོམ་བརྒྱུང་སོགས་བྱེད་པ་བཞིན། བཞགས་བཟུམ་གྱིས་སྒྲོམ་
པ་དག་པར་བྱེད་པ་ལ་གནས་པའི་མཆོད་པས་མཆོག་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ཉིད་
མཆོད་ཡུལ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་མཆོག་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཡིན་ལ། འདིར་ཡང་དེ་
དང་འབྲའོ། །དེ་དག་གིས་བརྒྱས་བརྩོན་ཀྱི་ཡན་ལག་སོང་ནས། བརྒྱས་བརྩོན་དངོས་
ལ་བརྒྱས་བརྩོན་ཡན་ལག་བཞི་ཆང་བ་དགོས་པས། བསམ་གཏུན་བྱི་མ་ལས། སྐྱ་
དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་གཞོལ། ཞེས་གསུངས་པའི་གཞིའི་ཡན་ལག་ནི། ཐུགས་
འཁོར་གང་གི་ཐུགས་ཀྱི་དགོད་པའི་གཞི་ལྗེས་སྐྱེའོ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་བདག་
ཉིད་ལྟར་གསལ་བར་སྐྱོམ་པ་བདག་གི་གཞི་དང་། མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་སྐྱོམ་པ་
གཞན་གྱི་གཞི་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་བརྒྱས་བརྩོན་ཡན་ལག་བཞིའི་ནང་ནས་ཡན་ལག་
རེ་རེའོ། །སེམས་ལ་གཞོལ་བའི་ཡན་ལག་ནི། མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་རང་གི་
སེམས་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་གསལ་བར་དམིགས་པའོ། །སྐྱ་ལ་གཞོལ་
བའི་ཡན་ལག་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་གང་བརྒྱ་བར་བྱ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་གསལ་བར་

དམིགས་པ་ལོ། །དེ་ནས་བཟང་མེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ལ་འཛོ་དེ་ཅེ།
བརྒྱའི་རིགས་ལ་བརྒྱའི་སྟོང་ལོ། །དོན་རིགས་ལ་རྩ་རག་ཤིང་མཆོག་དང་། མ་འབྱོར་
ན་གཞན་ཡང་རྩང་ལ། གངས་སྟོང་ཅ་བརྒྱད་དམ། བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དམ། ང་བཞི་འཕ།
ཉེར་གཅིག་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ་ཆོག་བཞིན་དུ་བརྒྱས་བཞིན་བྱུང་། །

བརྒྱས་བཞིན་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་བཞིན་དང་།

སྐྱ་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་བཞིན་དོ། །དང་པོ་ལ། མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐུགས་
ཀའི་ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། རང་གི་སྟོང་གའི་ཡི་གེའི་གཞུགས་ལ་
དམིགས་པའི་བརྒྱས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་སྟོག་ཅོལ་བསྐྱམས་ཏེ་
བརྒྱས་བཞིན་ཡན་ལག་བཞི་ཆར་བའི་སྟོན་མདུན་གྱི་སྐྱ་དང་ཐུགས་ཀའི་རྒྱ་གདན་
དེའི་སྟོང་གི་ཡི་གེ་གསུམ་གལ་དུས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ཏེ་བརྒྱས་བཞིན་བྱ་ཞིང་།
དབུགས་སྟོང་བ་ན་སྤགས་མི་བརྒྱ་བར་རང་སྤར་བསྟོམས་པའི་སྐྱ་ལ་སེམས་གཏད་
ནས་འདུག་ཅིང་། ཡང་སྤར་བཞིན་རྒྱུད་བརྒྱད་ནས་བརྒྱས་པ་བྱུང་། །

གཉིས་པ་། །སྐྱ་ལ་དམིགས་པའི་བརྒྱས་བཞིན་ཀེ་ནི།

རང་གི་མདུན་དུ་ཏ་ཅང་མི་རིང་བར་རང་གི་ཆད་ལས་ཅུང་ཟད་མཐོ་བར་
མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་རྒྱ་བའི་སྟོང་དུ་སྤགས་འཕྲེང་བཀོད་པ་དེ་རྒྱུད་ནང་དུ་

འབྲུག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚུར་ལ་རང་གི་སྤྱིང་གར་སློལ་ལ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་
དབྱུགས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་བརྒྱས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། རྒྱུད་གཏོང་བ་ན་རྒྱ་བ་སྐྱུགས་
འཁྱེད་དང་བཅས་པ་རྒྱུད་དང་མཉམ་ཏུ་བྱིར་བཏང་ནས་མདུན་གྱི་ལྷའི་སྐྱུགས་ཀར་
གནས་པར་བསམ་ཞིང་། ཡང་སྤར་བཞིན་རང་གི་སྤྱིང་གར་སློལ་ལ་བརྒྱ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་༼དངོས་གཞི་༽ནི།

བརྒྱས་བརྗོད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་ཐོག་མར་གསལ་བཏབ། དེ་ནས་སྐྱུགས་ཀྱི་
ཡི་གེའི་གཟུགས་དང་རྒྱ་བ་དང་ལྷའི་སྐྱུ་ལ་མི་དམིགས་པར་སྐྱུགས་ཀྱི་སྤྱིང་གདངས་
ལ་དམིགས་ནས་རྫོང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱུགས་གཞན་གྱིས་བཏོན་པ་རང་གིས་ཉན་པ་ལྟ་
བུ་མིན་གྱི། རང་གིས་རྫོང་བའི་ཆེན་སྐྱུགས་དེའི་སྐྱུ་གྲག་པར་དམིགས་ནས་བྱེད་
བའོ། །སྐྱུགས་ཀྱི་གདངས་ལ་དམིགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་གས་ཡིད་བརྒྱས་དང་ལྟ་བ་
བུའི་བརྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་བྱ་བ་དང་། སློག་ཚུལ་བསྐྱམས་པ་ན་ལྟ་བ་བུའི་བརྒྱས་པ་
བྱེད་མི་རྒྱས་པར་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པས། ཐོག་མར་ལྟ་བ་བུའི་བརྒྱས་པ་བྱ་
ཞིང་། དེ་ལ་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བ་ན་དེ་ནས་སློག་ཚུལ་བསྐྱམས་ནས་ཡིད་
བརྒྱས་བྱ་སྟེ། རགས་རིམ་ནས་བྱ་བར་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ་དང་རྒྱ་བ་དང་
སྐྱུགས་སྤེང་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་དང་། བར་བ་ལ་རྒྱ་བ་དང་སྐྱུགས་སྤེང་
གཉིས་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། ཐ་མ་ལ་སྐྱུ་ཙམ་ལ་དམིགས་པས་དམིགས་
པ་གཅིག་ཡིན་པར་འགྲེལ་པས་བཤད་དེ། གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཀྱང་འདི་གསུམ་ག་
རིམ་གྱིས་བྱའོ། །བརྒྱས་བརྗོད་ཀྱི་ཆེན་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་དབྱུང་བཟང་གི་ལྷ་པ་ལས།

བསྐྱས་བརྟེན་བྱེད་ཆེ་མི་སྤྱང་མི་དཔལ་ཞིང་། སྤྱ་ཆེར་མི་བྱ་ཏུ་ཅང་ཆུང་བ་མིན། སྤྱ་
 ཞིང་མ་ཡིན་གཞན་དུ་གཡེར་བཞིན་མིན། །ཤུག་སྤྱེད་སྤྱད་ཀོར་ཆེག་ནམས་ཉམས་
 བ་མིན། ཞེས་དང་། ལེ་ལོ་འདོད་ཆགས་མི་དགོ་ཕྱན་པའི་སེམས། །གང་དང་གང་དུ་
 གཡེར་ཞིང་རྒྱ་བ་དག །དེ་དང་དེ་ནས་སྤྱར་དུ་བསྐྱོག་ནས་ནི། །གསང་སྤགས་ཡི་གེ་
 མཆོག་ལ་ལེགས་པར་སྤྱད། ཞེས་དང་། ལེགས་བྱལ་ལས། བསྐྱས་པའི་ཆེ་སྤྱ་ལ་
 སོགས་པའི་སྤྱབས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་པ་མཆོག་ནམས་གུང་
 ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །ཞི་རྒྱས་ལ་དཔལ་བྱ་དང་། དག་པོ་ལ་གཞན་གྱིས་
 ཐོས་པར་བསྐྱེད། །བསྐྱས་པའི་ཡུན་ནི་སྤྱོད་མེམ་ཆེ་ཕྱན་གཅིག་དང་། མེད་དང་ཐོ་
 རངས་ཕྱན་བྱེད་བྱེད་དང་། ཉན་གྱང་ཕྱན་བྱེད་དཔལ་སྤུང་ཆའམ་བཞི་ཆའམ་ཡང་ན་
 རྒྱང་ཟད་བསྐྱེད། །བསྐྱས་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱིན་སྤྱེག་བྱེད་པ་མཆོག་གོ། །བསྐྱས་པའི་
 གངས་ནི་ལེགས་བྱལ་ལས། བཙུ་ལྷ་མན་ཆད་གངས་ནམས་ལ། །སྤྱིར་ན་ཡི་གེ་དུ་
 ཡོད་པ། །དེ་སྤྱེད་འབྲུམ་སྤག་བསྐྱས་བརྟེན་བྱ། །ཡི་གེ་སྤུམ་རྩ་ཅ་གཉིས་ལ། །བསྐྱས་
 བརྟེན་སྤུམ་འབྲུམ་བྱ་བར་བཤད། །དེ་བས་ཡི་གེ་མང་པོ་ལ། །སྤོན་དུ་བསྤྱོན་པ་ནི་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཙོ་པོ་རྒྱང་བ་མིན་པ་ལ་བསྐྱས་པ་བྱ་མི་དགོས་
 སོ། །བསྐྱས་པའི་འཕྲོ་ལ་གཉིད་ཀྱི་བའམ་སྤྱེད་པའམ་ཕྱད་པའམ་འོག་རྒྱང་
 རམ་བཤད་གཙོ་སོགས་རྒྱང་ན་དེ་མ་ཐག་ཐེང་བ་བཞག་སྟེ་བཅག་པ་སོགས་བྱས་
 བས་ཉེ་དེག་བྱས་ཏེ་གངས་ཀྱི་སོག་མ་ནས་བཅུམ་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་
 བསྐྱས་པའི་གངས་སུ་མི་གཞུག་གོ། །གཞན་ཡང་བག་མེད་པའི་སྤྱ་གཞན་གྱི་བསྐྱས་
 པ་བྱས་ནའང་། ཡིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་བསྐྱས་བརྟེན་བསྤྱར་བ་དང་།

བཞེགས་ཀྱིས་བརྒྱལ་བ་དང་། རྟ་ཀྱིས་གཟིར་བ་དང་། རྟོད་པ་དང་། བག་མེད་
པ་དང་། ལུས་དང་མེས་སྐྱོ་བ་དང་། ཚོ་ག་རི་སྐད་བཤད་པའི་དུས་ལས་འདས་
པར་བྱས་པ་དང་། མ་བསྐྱལ་བ་དང་མི་གཙང་བས་བརྒྱས་བརྗོད་བྱས་པ་དང་།
མཚན་མོ་མི་ལམ་ངན་པ་བྱུང་བས་ཉིན་མོ་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་གང་ཡིན་གྱི་ཐུགས་
བརྒྱ་མ་བརྒྱས་པར། བརྒྱས་བརྗོད་བྱས་པ་རྣམས་བརྒྱས་པའི་བྱངས་སུ་མི་གཞུག་
པར་ལེགས་བྱུབ་ལས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེར་གནས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་བརྒྱས་གཞན་
དུ་བྱེད་བརྒྱས་པས་བརྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ་
གསུངས་སོ། །ཐུན་གྱི་དུས་ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་ཤར་བ་ནས་སྐྱེས་བྱ་
གཅིག་གི་གིབ་མའི་བར་དང་། ཉིན་གྱང་ལ་ཚུ་ཚོད་བརྒྱད་དམ་དགའི་དུས་དང་། བྱི་
བོ་སྐྱེས་བྱ་གཅིག་གི་གིབ་མ་ལུས་པ་ནས། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་ལུབ་པའི་བར་
ཀྱི་དུས་དང་། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་ལུབ་པ་ནས་སྔོན་བྱེད་ཀྱི་བར་ནི་སྔོན་ལ་
བཅུམ་པའི་དུས་དང་། མོ་རངས་ཀྱི་བྱེད་ནས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་ཤར་བའི་
བར་ནི་དུས་འཆོམས་གཉིས་པའོ། །ནམ་བྱེད་ནས་ནི། དག་ཤུལ་གྱི་ལས་དང་མི་སྣང་
བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ལས་རྣམས་བྱ་ལ། དེ་ལས་བརྒྱུག་པའི་སྐབས་སུ་
ཞིབ་སོགས་བྱ་བར་བཤད་ཅིང་། ཐུན་གྱི་དུས་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་བརྒྱས་པ་བྱས་
པ་རྣམས་བྱངས་སུ་མི་གཞུག་པར་བཤད་དོ། །མངོན་རྟོགས་ལས། རྫོས་པས་
བརྒྱས་བརྗོད་བྱེན་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཡུམ་དང་བདག་པོ་ལ། ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་
བརྒྱས་བརྗོད་ནི། །བྱས་པས་རྟག་ཏུ་བསྐྱུང་བར་བྱ། ཞེས་བྱངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ།
རིགས་གསུམ་གྱི་རིགས་ཀྱི་ཡུམ་ནི་སྤྱན་དང་། གོས་དཀར་མོ་དང་། མ་མ་གྱི་ལོ། །

གསུམ་པ་བཞུས་བཟོད་ཡན་ལག་བཞིའི་མཇུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི།

བྱམ་པའི་ཕྱག་རྒྱས་ལྟ་ལ་དངོས་བྱུང་གི་རྒྱུར་དགེ་ཅ་དབུལ་ལོ། །ཕྱག་རྒྱ་
དེས་འཕྲེང་བ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཞེས་བ་ནི་མ་བཟགས་པའོ། །འོན་ཀྱང་བཞོས་པ་
འཛོག་པ་ན་འཕྲེང་བ་ལྟའི་བྱུང་བྱ་བཞག་ནས་གཙང་སྒྲ་ལ་གནས་པས་བཞུས་པ་བྱེད་
དུས་མ་གཏོགས་ལུས་ལ་མི་བཅང་ངོ་། །དེ་ནས་བཟོད་གསོལ་དང་གསེགས་
གསོལ་སོགས་བྱེད། རུན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བཞུས་པ་བྱས་ནས་རུན་མཆོམས་སུ་
གཏོང་བའི་རིམ་བ་ནི། ལྟ་བུ་སྟོམ་པའི་གོ་རིམ་ལས་ལུགས་སྟོག་ཏུ་གཏོང་བ་སྟེ།
བཞུས་པའི་སྒྲགས་གྱི་སྒྲ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྒྲགས་གྱི་ཡིག་འབྲུལ་དམིགས་པས་
གཏོང་ངོ་། །དེ་ཡང་རྒྱ་བ་ཅམ་ལ་དམིགས་པས་སོ། །རྒྱ་བ་ནི་ལྟའི་སྒྲ་འབའ་ཞིག་ལ་
དམིགས་པས་སོ། །མདུན་གྱི་སྒྲ་དེ་ཡང་རང་གི་ལྟའི་སྒྲ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སེམས་པས་
སོ། །བདག་བསྐྱེད་གྱི་ལྟའི་སྒྲ་དེ་ཡང་དེའི་སྒྲགས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུལ་འབའ་ཞིག་ཏུ་
སེམས་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྲ་ལ་དམིགས་པས་སོ། །སྒྲ་ཡང་ལྟའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲ་ལ་
དམིགས་པས་སོ། །དེ་ཡང་ཆོས་གྱི་སྒྲ་ལ་དམིགས་པས་སོ། །དེ་ཡང་མི་དམིགས་
པར་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྒྲུ་མ་དང་སྟིག་སྒྲུ་ལ་
སོགས་པར་སྤང་བ་ནམ་སྟོན་གྱི་ལུས་ལ་སེམས་པས་ཏེ། དམིགས་པ་ནམས་རིམ་
གྱིས་བསྐྱུས་ནས་མཐར་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ནམ་པར་འཛོག་ཅིང་། དེ་ནས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་
སྤང་བ་ཡིན་པས་རུན་བཏང་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ལྟའི་ར་རྒྱལ་མི་འཛིན་པ་མིན་
ལོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་རྩ་མེད་གྱི་སྐབས་སུ་ཉེར་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་དོད་དོ། །དེ་ནས་
ཤེར་བྱིན་གྱི་སྟེགས་བམ་བསྐྲག་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་གདབ་པ་སོགས་བྱའོ། །ཉིན་

གཅིག་བཞིན་དུ་འང་ན་མཆོད་པའི་སྒྲིབ་རྣམས་བསྐྱ་བ་དང་། མེ་ཏོག་ཕུལ་བ་རྣམས་
དུས་གསུམ་དུ་འབྲུག་བ་དང་། སྒྲ་གོས་ལ་སོགས་པའི་གོས་རྣམས་དུས་གསུམ་དུ་
བསྐྱུགས་ཤིང་བསྐྱ་བའམ། བདུག་བའམ། བསང་གཏོར་བྱའོ། །བསྐྱུས་བརྗོད་དང་
སྒྲིབ་སྒྲེག་དང་མཆོད་པ་སོགས་ལ། ཉལ་བ་དང་འབྲེས་པ་མ་གཏོགས་པར་ཉག་ཏུ་སྒྲ་
གོས་བགོ་ལ། ཉལ་བ་དང་ཁུས་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་པར་མཐང་གོས་མི་སྤང་ཞིང་
རྒྱལ་གྱིས་མ་གོས་བར་བྱའོ། །བྱ་མོས་བཀལ་བའི་སྒྲིབ་པ་དམར་པོ་ལེབ་ཀྱན་
ཅིའམ། བྱར་ཀྱུ་གྱིས་བཙོས་པ་ལ་མདུད་པ་བོར་ཏེ། ཞོ་ལྷ་ཏ་ར་ལྷ་ཏ་ར་བརྒྱ་ནི་
ལྷ་ཏ་ར་ཏི་མི་རྩ་རྩེ་སྤྲུ། ཞེས་པ་སྒྲིབ་བསྐྱུས་ལ་སྒོད་ཀྱི་དུས་སུ་ཀེད་པ་ལ་
བཅིངས་ནས་འཛུགས་བསྐྱུང་ངོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་བརྗོད་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་བསམ་གཏན་ལ་གསུམ།

མེ་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་བཤད་པ།

སྒྲ་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་བཤད་པ། སྒྲ་མཐར་ཐར་པ་སྒྲེར་བའི་བསམ་
གཏན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་གང་ཟག་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་གིས་བསྐྱོམ་ན་ལྷ་བྱ་གསྐྱོམ་པ་
མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་གིས་བསྐྱོམ་མོ། །ཚུལ་རི་ལྷར་བསྐྱོམ་ན་རང་ལྷར་བསྐྱོམས་པའི་
ཐུགས་ཀར་གསལ་ཞིང་འབར་བ་མར་མེ་ལྷ་བྱའི་མེ་ལྷེ་བསྐྱོམས་པའི་ནང་དུ་བདག་
གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་གང་བསྐྱུ་བར་བྱ་བའི་
སྐྱུ་གྲུ་སྒྲིབ་རྣམ་པར་ཐུག་པར་བསྐྱོམ་མོ། །མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་

བཟང་བརྒྱུད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་བཞུགས་སྒོམ་གྱིས་གནོད་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་།
ནང་དུ་བདེ་བོད་ལ་བརྟེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྦྱེ་བའོ། །

གཉིས་པ་༼སྤྱི་གནས་བསམ་གཏན་༽ནི།

རང་ལྟར་བསྒོམས་པའི་སྤྱགས་ཀར་ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་རང་
འབྲེལ་ལྟའི་སྤྱི་པ་མོ་ཞིག་བསྒོམས་པའི་སྤྱགས་ཀར་གསལ་ཞིང་འབར་བ་མར་མེ་ལྟ་
བྱ་བསམ་ཞིང་། དེའི་ནང་དུ་སྤྱགས་གྱི་སྤྱི་ཐུག་པར་བསྒོམ་མོ། །འདི་ནི་བཟླས་
བརྗོད་དང་བཅས་པའི་སྒྲུབས་གྱི་ཡི་གེའི་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་དང་མི་འབྲསྦྱེ། དེ་ལྟ་བ་
བྱ་དང་ཡིད་བཟླས་གང་ཡིན་རྒྱུར་རང་གིས་བཟླས་པའི་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ།
འདི་ནི་རང་གིས་བཟླས་པ་མ་ཡིན་པར་མེའི་ནང་དུ་སྤྱགས་གྱི་སྤྱི་ཐུག་པ་ལ་ལོགས་
ནས་ཉན་པ་ལྟ་བུར་དམིགས་པ་སྦྱེ། མེ་གནས་གྱི་སྒྲུབས་སུ་ཡང་འདི་དང་
འབྲལ། །འདི་ཡང་རྣམ་པ་སྤྱགས་གྱི་སྤྱི་རྣམ་པར་ཐུག་པ་ལ་ངོ་མོ་རང་གི་སེམས་
གྱི་ངོ་མོར་བསྒོམ་མོ། །འདི་ལ་དང་པོ་ལྟའི་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་གསལ་བཏབ་
སྦྱེ། དེ་ནས་ལྟའི་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་སྤྱི་འབའ་ཞིག་ལ་
སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། མེ་གནས་གྱི་ཆེ་མེ་དང་སྤྱི་གཉིས་ལ་སེམས་འཛིན་པ་
ཡིན་ནོ། །མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ནི། དཔེར་ན་ལྟ་སྒོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ལྟ་གཙོ་
འཁོར་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མདོག་ཐུག་མཆན་སོགས་མ་འབྲེས་པར་མིག་གིས་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་གསལ་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འཆར་བ་ལྟར། འདི་ཡང་མཐར་
ཕྱིན་པ་ན་སྤྱགས་གྱི་ཡི་གེའི་སྤྱི་སྤྱི་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་འཆར་བ་མ་ཡིན་པར་རྣ་བས་

མངོན་སྲུང་དུ་ཐོས་པ་བས་ཀྱང་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡིད་རྩོད་འཆར་བའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་འབྱེད་རོ། །

གསུམ་པ་༼སྤྱི་མཐར་ཐར་པ་སྟེར་བའི་བསམ་གཏན་༽ནི།

སྦྱིར་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་པ་རྩིས་ཏུ་སྦྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་པ་རྩིས་ཏུ་སྦྱིན་པའི་ཐེག་པར་ཞི་གནས་སྟོན་དུ་བསྐྱབས་ནས། མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ལྟམ་པ་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབས་ཏེ། དེ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ལྟམ་པ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ། ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་པོ་གང་ལས་ཀྱང་ཞི་གནས་ལོགས་སུ་སྐྱབ་ཚུལ་བཤད་ཀྱང་མ་བཤད། དགོས་ཀྱང་མི་དགོས་ཏེ། ལྷའི་རྣམ་འབྱེད་བསྐྱོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་འབྱམ་པ་ཡིན་པས། རྒྱུད་སྟེ་པོང་མ་གཉིས་སུ་རགས་པ་དང་། སྤྱི་བའི་ལྷའི་རྣམ་འབྱེད་གཉིས་མཐར་སྦྱིན་པ་ན་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་འབྱམ་ཅིང་བྱ་སྟོང་གཉིས་སུ་དེའི་དོད་ལྟ་བུ་གྲོམ་པ་དང་། མེ་གནས་དང་སྐྱ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་མཐར་སྦྱིན་པ་ན་འབྱམ་སྟེ། སྐྱ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བསྐྱོམས་པའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དངོས་སུ་འབྲེན་ཐུབ་པ་ན་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ལྟམ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱ་སྟོང་ལ་སྐྱ་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོམ་པ། གསུང་ཐུགས་སྟོམ་པ། ཐུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོམ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ལྟ་བུ་གྲོམ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བཟླས་པ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྐྱ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཡི་གེའི་

གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་མོད་ཀྱི། དངོས་གཞིན་མེ་དང་སྒྲ་ལ་
དམིགས་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་བས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་དམིགས་པའོ། །

གསུམ་པ་༼མཐུག་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་༽ནི།

ཐུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་། མཆན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་
དང་། སྒྲ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཀྱི་མཐའ་སྟེ་རྗེས་སུ་ཆོས་སྒྱུའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་
སྟོང་ཉིད་བསྒྲུམས་པས་ཆོས་སྒྱུའི་ཐར་པ་སྟེར་བས་སྒྲ་མཐར་ཐར་པ་སྟེར་བའི་
བསམ་གཏན་ཉིད་ཀྱི་གསུམ་དོན་གཅིག་གོ། །དེ་ལ་མཆན་མ་དང་བཅས་པའི་བསམ་
གཏན་མཐར་ཕྱིན་ཀྱང་དེ་དག་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཙོད་པའི་དངོས་གཉེན་མེད་
བས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཙོད་པ་ལ་མཆན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དགོས་སོ། །དེ་
སྒྲུམ་པ་ན་ལྟའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཀྱུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མི་སྒྲུམ་པར་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་དབྱེད་སྒྲུམ་དང་འཛོག་སྒྲུམ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་མན་ངག་བཞིན་དུ་
བསྒྲུམ་སོ། །དེ་བསྒྲུམས་པའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་གིན་སྦྱངས་དངོས་སུ་
འཕྲེན་བྱས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བསྟེན་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་དངོས་བྱུང་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི།

ཤེས་རབ་དང་ཆེ་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞི་ཕྱས་དང་། དག་པོའི་ལས་སྒྲུབ་
པའི་སྡོན་དུ་བསྟེན་པ་བཏང་སྟེ། དེ་ནས་ལས་ལ་སྦྱར་དགོས་ཏེ་འདི་ནི་རྒྱད་ཕྱེ་བཞི་
གའི་ལུགས་སོ། །དེ་ལ་ཆེ་བསྐྱལ་ཆེན་མང་པོ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་བྱུབ་

ཆེན་པོ་ནཱ་ས་སྐྱབ་པ་ལ་ནི། མཆན་བཅས་དང་མཆན་མེད་ཀྱི་ནཱ་འབྱོར་གཉིས་ཀ་
མཐར་ཕྱིན་པ་དགོས་ཀྱི། ནད་ཞི་བ་དང་གདོན་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་དངོས་བྱུབ་སྐྱབ་པ་
ལ་ནི་དེ་ཅམ་མི་དགོས་སོ། །ཞི་བ་དང་རྒྱས་པ་དང་བྲག་པོའི་ལས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་དང་། བརྒྱའི་རིགས་དང་། རྩོུའི་རིགས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་སྟེ། དངོས་བྱུབ་མཆོག་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པོ། །རིགས་
གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དངོས་བྱུབ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་གསུམ་དང་། ཞི་རྒྱས་
དང་བྲག་པོ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པས། རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་དང་རིགས་
ཀྱི་ཡུམ་དང་རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོས་ཞི་སོགས་གསུམ་བུའོ། །དངོས་བྱུབ་གསུམ་དུ་
འབྱེད་ལུགས་ལ་སྒོ་མང་སྟེ། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་རིག་འཛིན་དང་། མདོན་ཤེས་དང་།
བསྟན་བཅོས་ཀུན་ཤེས་པ་སོགས་ནི་རབ་པོ། །མི་སྤང་བ་དང་བརྟུང་ལེན་དང་ཀར་
མཁྱོགས་སོགས་ནི་འབྲིང་ངོ། །གཞན་དབང་དུ་འདུ་བ་དང་བསད་བསྐྱད་སོགས་ནི་
ཐ་མའོ། །རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི་རྩས་འབར་བ་དང་དུ་བ་འབྱུལ་བ་དང་རྩོ་བ་ལས་
གསུམ་མོ། །གཞི་ལས་ནི། ལུས་ཀྱི་དང་རྩས་ཀྱི་དང་ལོངས་སྟོང་ཀྱི་དངོས་བྱུབ་
པོ། །གསུང་བ་པོའི་སྒོ་ནས་ནི་འཕགས་པ་དང་། ལྷ་དང་། ས་སྐྱ་བའི་སྐགས་
སོ། །དངོས་བྱུབ་སྟེར་བ་བོ་མཆོག་ཡིན་ཡང་སྐྱབ་པ་བོས་ལེགས་པར་མ་འབད་བའི་
བསྟེན་པ་ལས་དངོས་བྱུབ་ཐ་མ་སྟོལ་བ་ཡང་ཡོད་ལ། ལེགས་པར་བསྟེན་ན་ནི་ཐ་
མས་ཀྱང་གཞན་ལ་བསྐྱངས་ནས་དངོས་བྱུབ་མཆོག་སྟེར་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །མི་ལམ་
ཆོ་ག་བཞིན་བརྟགས་པ་ན། མི་ལམ་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་རང་གི་ལྷ་དང་བྱང་
སེམས་དང་འཁོར་ནཱ་བཞི་དང་། རི་དང་སྐྱང་པོ་དང་འབབ་རྩུ་དང་ཞོར་དང་གོས་

རྟེན་པ་སོགས་དགའ་བའི་མི་ལམ་མིས་ན་སྦྲུབ་པ་བཅུ་པར་བྱའོ། །ལྷའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་སྒྲུབས་སུ་བགྲེས་པ་རྒྱུད་བ་དང་ནད་ལས་ཐར་པ་དང་། ཤེས་པ་བྱུང་བར་
ཅན་འབྱུང་བ་དང་ལྷག་པར་གཟི་མདངས་ཆེ་ཞིང་བརྟན་པ་དང་། མི་ལམ་བཟང་ཞིང་
བདེན་པ་མི་བ་དང་། བཟླས་བརྗོད་ལ་དགའ་བྱ་སོང་བ་དང་། དལ་བ་རྒྱུད་ཞིང་དེ་
ཞེས་སོ་བྱོ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ལྷུང་ལེན་པ་དང་། ལྷ་ལ་གྲུས་པ་ཆེར་སོང་ན་བཟླས་
སྒྲོམ་གནད་དུ་སོང་བའི་རྟགས་སུ་ལེགས་གྲུབ་ལས་བཤད་ལ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་
ལས། མི་དད་པ་དང་སྟོམས་ལས་དང་། བགྲེས་སྒྲོམ་གྱིས་ཐེལ་གྱིས་ནོན་པ་དང་
རྟོན་པ་དང་ཡིད་གྱི་གཤུང་བ་ཆེ་བ་དང་། ལས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་བཟླས་བརྗོད་
དང་བསམ་གཏན་ལ་མི་ཞེན་པ་དང་། ཅལ་ཅོལ་གྱི་གཏམ་ལ་དགའ་བ་དང་། བྱ་བ་
མིན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་གཏོན་གྱིས་བརྒྱུམས་པ་དང་། མི་ལམ་ངན་པ་མི་བ་སོགས་
ནི་ལྷ་གཞན་དུ་ཕྱོགས་བའི་རྒྱ་དང་། ཆགས་སྤང་དང་རྒྱགས་པ་དང་སྦྲུལ་སོགས་པ་
ཞི་བ་དང་། བཟླས་བརྗོད་ལ་ཡིད་རྒྱུན་ལྡན་དུ་གནས་པ་ནི་ལྷ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་བའི་
རྒྱུར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟོད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ནམ་གནག་ལ་གཉིས།

རྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་།

ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྟོབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྟོད་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱད་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གཙོ་པོ་ནི་ནམ་པར་སྒྲང་མཛད་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་
གསུང་བ་པོ་གང་གིས་གནས་གང་དུ་གསུངས་ན། རྒྱལ་བ་ལྷ་མྱ་ཐུབ་པ་འདིའི་
ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནམ་པར་སྒྲང་མཛད་གངས་ཆེན་མཆོས་གཞི་དང་སྒྲིང་
པོ་མེ་ཉྒྱག་གིས་བརྒྱན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མེན་སྐྱུག་པོ་བཀོད་པའི་
གནས་སུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་གཞི་དང་སྒྲིང་པོ་མེ་ཉྒྱག་གིས་བརྒྱན་པའི་འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་བྲག་ན་རྩོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་པའི་རྒྱད་ལས་རགས་རིམ་
གསུངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲིང་བཞི་
པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བ་ཕྱག་བརྒྱ་བསྟོམས་པ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་
པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གོ། །དེ་ཀྱི་བ་ཕྱག་བརྒྱ་བསྟོམས་པ་ལ་གཞི་དང་
སྒྲིང་པོ་མེ་ཉྒྱག་གིས་བརྒྱན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱད་གཅིག་གོ། །དེ་ཀྱི་བ་
ཕྱག་བརྒྱ་བསྟོམས་པ་ལ་དེའི་རྒྱད་བར་མ་གཅིག་གོ། །དེ་ཀྱི་བ་ཕྱག་བརྒྱ་བསྟོམས་པ་
ལ་དེའི་རྒྱད་རབ་འབྱམས་གཅིག་གོ། །དེ་ཀྱི་བ་ཕྱག་བརྒྱ་བསྟོམས་པ་ལ་གཞི་དང་
སྒྲིང་པོ་མེ་ཉྒྱག་གིས་བརྒྱན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་སྟེ། དེ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའོ། །རྒྱད་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་

ནམ་པར་སྒྲང་མཛད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞལ་ཡས་ཁང་སྤུམ་རིམ། གཙཱ་བོའི་ཞལ་
བྱུང་སྒོ་ལ་གཟེགས་པ་ཅིག་གིས་ཐོག་བྲངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་སྟོན་
ལོ། །དེའི་རྒྱད་ཁྱི་མ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་ལས་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཙམ་སྟོན་
ལོ། །སྟོན་རྒྱད་ཀྱི་པ་སྒྲའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱད་པོད་དུ་མ་འགྱུར་རོ། །རྫོ་རྫོ་རིགས་ལ་བྱུག་
ན་རྫོ་རྫོ་མའོན་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད་ཅི་ཙོད་མེད་དོ། །བྱུག་ན་རྫོ་རྫོ་གོས་སྟོན་
ཅན་ཀྱི་རྒྱད་དང་། རྫོ་རྫོ་ས་འོག་གི་རྒྱད་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
སོགས་པས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་སུ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་༽ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྟོན་ཚུལ་༽ལ་བཞེ།

ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་རྩང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། སྟོན་དུ་
གྱུར་ནས་དམ་ཆིག་དང་སྟོན་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། དམ་ཆིག་ལ་གནས་ནས་སྟོན་
དུ་བསྟེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། བསྟེན་པ་ལས་སུ་རྩང་ནས་དངོས་གྲུབ་རི་ལྟར་
བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་གཉིས་ནི་བྱ་རྒྱད་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་༽དམ་ཆིག་ལ་གནས་ནས་སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་༽ལ་གཉིས།

མཆན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།

མཆན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་སྟོང་ཉིད་གྱིས་མ་ཟིན་
པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་གྱིས་ཟིན་པའི་ལྷའི་རྣལ་

འབྱོར་ལ་བྱའི། སྟོང་ཉིད་རྒྱུད་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་རྒྱུད་པ་བསྒྲོམས་
པས་འཆང་མི་རྒྱ་ཞིང་། མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་དངོས་བྱུང་གཉིས་ཀ་
འབྱུང་པར་གསུངས་པས་སོ། །མཆོན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པའི་སྟོན་དུ་སྟོང་
ཉིད་སྒྲོམ་པ་བཏང་ཡང་དེ་ཅུམ་གྱིས་མཆོན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་མི་འགྲོད། །

མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཉིས།

ཕྱིའི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བརྗོད་དང་།

ནང་གི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བརྗོད་དོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་སེམས་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་པས་སྟོངས་པར་གཏན་ལ་པལ་པའི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་།
སྟེའི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པས་སྟོངས་པའི་སྟེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་
དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བསྒྲོམས་པས་སྟོང་པའི་རང་ལས་རང་གི་སེམས་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་སོ། །དེའི་སྟེང་དུ་ཨོ་ཡིག་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་བསམ།
དེ་ལས་འོད་ཀྱི་སྟོ་བསྐྱ་བྱས་འདུས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རང་ཉིད་རྣམ་པར་སྣང་
མཛད་ཆེན་པོ་ཞལ་གཅིག་བྱུག་གཉིས་མཉམ་གཞག་གི་བྱུག་རྒྱ་མཛད་པ། སྐྱ་
གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་འབར་པའི་སྒྲེང་བས་འབྲིགས་པ། བརྒྱ་དཀར་པོ་དང་རྒྱ་བའི་
གདན་ལ་བཞུགས་པ། དབུ་རྒྱན་དང་ཐོར་ཚུགས་ཅན་དར་ལའི་སྟོང་གཡོགས་དང་
སྟང་གཡོགས་བསྐྱམས་པར་སྦྱེད་པ་ནི་བདག་གི་གཞིའོ། །སྟང་ཅིག་གིས་དཀྱིང་
སྦྱེད་བྱེད་པའང་བཤད་དོ། །དེ་ནས་རང་གི་མདུན་དུ་རང་འཁྱའི་དེ་བཞིན་གསལ་གསེས་

བ་བསྐྱོམ་སྟེ་གཞན་གྱི་གཞིའོ། །དེའི་ཐུགས་ཀར་རང་གི་སེམས་རྒྱ་བའི་དགྱིལ་
ལའོར་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱོམ་པ་ནི་སེམས་ལ་གཞོལ་བའི་གཞིའོ། །དེའི་སྟེང་དུ་བརྒྱས་
བའི་ཐུགས་གྱི་ཡི་གེ་དགོད་པ་ནི་སྒྲ་ལ་གཞོལ་བའོ། །དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཤུབ་བྱ་
དང་ཡིད་གྱི་བརྒྱས་པ་བྱ་ཞིང་ལྟ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་དང་། ཡིད་བརྒྱས་གྱི་ཆེ་སྟོག་
ཚོལ་བ་ལྟམས་ནས་བྱ་བ་ནི་བྱ་རྒྱུད་གྱི་སྐབས་དང་འབྲེལ། དེ་ལ་བརྒྱས་པའི་གངས་
ནི་འབྲུམ་མོ། །

གཉིས་པ་༼ རང་གི་ཡན་ལག་བཞིའི་བརྒྱས་བརྗོད་ ༽ནི།

སྟོང་བའི་རང་ལས། ཨ་ཨྱ་ཨི་ཨེའི་གང་རུང་ལས་སྤར་ལྟར་བསྐྱེད་
པའས། ཡང་ན་རྒྱལ་བ་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པར་བསྐྱེད་དེ། བདག་གི་གཞིའོ། །དེའི་ཐུགས་
ཀར་རྒྱ་བའི་དགྱིལ་ལའོར་ཡོངས་སུ་དག་པ་མེ་མོང་ངོས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་བསམ་སྟེ།
དེ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་རང་གི་ལུས་ལྟའི་ལུས་སུ་མཐོང་གི་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་
གསུངས་སོ། །རྒྱ་བའི་ནང་དུ་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་སྤང་བསྐྱོམ་སྟེ་གཞན་གྱི་
གཞིའོ། །དེའི་ཐུགས་ཀར་བདག་གི་སེམས་རྒྱ་བའི་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་རྣམ་པར་
བསམས་སྟེ་སེམས་ལ་གཞོལ་བའོ། །དེའི་སྟེང་དུ་ཐུགས་གྱི་ཡི་གེ་བསམ་སྟེ་སྒྲ་ལ་
གཞོལ་བའོ། །དེ་ལ་ཡང་བརྒྱས་བརྗོད་གཉིས་བྱ་བ་དང་སྟོག་ཚོལ་བ་ལྟམ་པ་སྤར་
བཞིན་བྱ་སྟེ། བརྒྱས་བརྗོད་འབྲུམ་ཐག་གཅིག་གོ། །

གཉིས་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་འབྱོར་ནི།

ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པར་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་
ཀྱི་རིགས་པས་ངེས་པར་བྱས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།
དེ་བསྐྱོམས་པའི་ལག་རྩེས་ལ། མཚན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་ལྟའི་
སྐྱུ་མངོན་སུམ་བཞིན་དུ་ཡིད་ངོར་གསལ་བ་དེ་ཉིད། རྫོགས་ཕྱོགས་པ་ཅན་གྱིས་རྩོལ་
མེད་དུ་སྤངས་སྟོང་ཚོགས་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྟའི་སྐྱུར་འཆར་བའི་ལྷག་མཐོང་མཚན་
ཉིད་ཆང་བ་འབྲེན་བྱུང་གི་བར་དུ་བསྐྱོམ་མོ། །དེ་ལྟར་མཚན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
སྐྱོམ་པའི་རྩལ་རྒྱས་པར་ནཱ་སྤང་མངོན་བྱང་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་
སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་པའི་བསྐྱུས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་ཏེ། དབྱུ་མ་སྟོམ་
རིམ་དང་ཡང་མ་ཐུན་ནོ། །

གསུམ་པ་བསྟེན་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་རྩལ་ནི།

རལ་གྱི་ལ་སོགས་པ་བྱའི་རྣམས་ལ་བཞེན་ནས་རལ་གྱིའི་རིག་པ་འཇིན་པ་
སོགས་སྐྱབ་པ་དང་། བར་གྱི་ལུས་ཀྱི་གནས་ནཱས་སུ་ས་རྩལ་མེ་རྒྱུད་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་བསྐྱོམས་ནས་ཞི་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ལས་སྐྱབ་པ་དང་། འཇམ་དབལ་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱབ་པ་བྱས་ནས་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་མགོ་ལ་ཉུག་བཅལ། ལེགས་
སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་བྱང་དུ་བསྐྱུས་བརྗོད་བྱས་པའི་མཐར་དེ་དག་བྱང་བ་ན། བྱང་རྒྱབ་
ཀྱི་སེམས་མི་བརྗོད་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་འཛོལ་པར་རྒྱུད་འདི་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་
སོགས་པའི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་རྩལ་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ནམ་གཞག་ལ་གཉིས།

ཡོ་གཤེ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཚུལ་དང་།

ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཡོ་གཤེ་ལུགས་ཀྱི་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་འཁོར་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ལ། ཡོ་གཤེ་སློབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལ་
བསྐྱོར་ཚུལ་ནི། རོག་མིན་ན་བཞུགས་པའི་ནམ་པར་སྤང་མཛད་དེ་དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་
ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་ཡིན་པས་རོག་མིན་ལས་གཞན་དུ་ནམ་ཡང་མི་གཤེགས་
ཤིང་། དེས་ནམ་པར་སྤང་མཛད་སྤྱི་ཡིན་ཞལ་བཞི་བ་ཅིག་སྤྱི་ལ་བ་དེས་རི་རབ་གྱི་
ཅེ་མོར་བྱོན་ནས་རྩོམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁང་བུ་བཅེགས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་
བཞུགས་ཏེ། སྤེད་པ་ཐ་མ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེང་གཤེ་གཟུགས་སུ་སྤྱི་
བའི་སེང་གཤེ་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་། མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་གཞན་བཞི་ཡང་། སྤེད་པ་ཐ་མ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་
པའི་གཟུགས་སུ་སྤྱི་བའི་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་ཡོ་གཤེ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཅ་རྒྱུད་དང་། བཤད་རྒྱུད་དང་། ཆ་
མ་ཐུན་གྱི་རྒྱུད་གསུམ་དུ་འདུས་སོ། །དེ་ལ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བཞི་དེ་
ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། དེར་དང་པོར་སྤྱིང་གཞིས་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
ནམ་སྤང་བསྟན་པས་དེ་ལ་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་དོ། །དེ་སྤྱིས་པ་ན་ཐོབ་བྱེད་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་དེ་མན་ཆད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོན་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་

འདས་མ་འདས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཐུན་མོང་བཞི་ཙམ་འདི་རྒྱུད་ཀྱིས་སྟོན་
ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་དུམ་བུ་བཞི་སྟེ། རྟོར་དབྱིངས་དང་། འཛིག་ཉེན་གསུམ་རྒྱལ་ལ་
ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། འགོ་འདུལ་དང་། རོན་བྱུང་ཀྱི་དུམ་བུའོ། །དེ་ལ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དང་དེའི་རིགས་གཉིས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྔ་ཀ་ལ་འཇུག་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱ་
ནི་རྣམ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སོགས་ལ་འཇུག་གི། །རིགས་བཞིའི་བྱང་
སེམས་སོགས་ལ་མི་འཇུག་གོ། །དེ་ལ་དུམ་བུ་དང་པོས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་རྣམས་སྟོན་
འོ། །གཉིས་པས་ནི་རྟོ་ཇེའི་རིགས་ཉེ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་དང་། གསུམ་པས་ནི་
བསྐྱེད་རིགས་ཉེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་དང་། བཞི་པས་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་འདོད་
བ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཉེ་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ལམ་རྣམས་སྟོན་འོ། །རིགས་ལྔ་ཡོད་པ་ལས་ཙམ་རྒྱུད་ལ་བཞི་ལས་མ་
བཤད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་བསམ་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོའི་སྟོ་ནས་རིན་
པོ་ཆའི་རིགས་ཡིན་ལ། ལས་སུ་བྱ་བའི་སྟོ་ནས་ལས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པས་ལས་དང་
བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་གསང་བས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་
རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཞིག་དང་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་ཞིག་དང་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ནི་ནང་གི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ཀྱི་རྣམ་འཕྲོར་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱ་མཆོག་གི་དོན་དུ་གསུངས་པ་སྟེ།
དུམ་བུ་བཞི་ག་ལས་གསུངས་པའི་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཐབས་རྣམས་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། མ་ཆང་བ་ཁ་བསྐྱང་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བཤད་དོ། །རྒྱུད་

ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་ནི་ནང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འཛིགས་སྐྱབ་ལ། བརྒྱས་
བ་དང་མཆོད་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིའི་བྱ་བ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱ་པལ་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་གསུངས་ཏེ། དུམ་བུ་བཞི་ག་ནས་གསུངས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་
བྱུང་སྐྱབ་པའི་ཐབས་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་བ་དང་ཁ་བསྐྱང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
བཤད་དོ། །འོ་ན་རྒྱད་ཟླ་བཞིར་འཛོག་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། གཅིག་ལ་ཕྱིའི་བྱ་བ་
ཁྱུས་དང་གཙང་སྤྱོད་སོགས་དང་། རང་གི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལས་ཕྱིའི་བྱ་བ་ལ་
དགའ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་བ་བྱ་རྒྱད་དང་། ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་
ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཆ་མཉམ་དུ་སྦྱོད་བ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་གསུངས་བ་སྦྱོད་རྒྱད་དང་། དེ་གཉིས་ལས་ནང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་བ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་
དང་། རང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་
ཤིང་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལས་རྣལ་འབྱོར་གཞན་གོང་ན་མེད་པའི་རྒྱད་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་
མེད་ཀྱི་རྒྱད་དུ་བཞག་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱད་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་ཕྱིའི་བྱ་བ་ལ་
དགའ་བའི་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་བཤད་བ་གཉིས་འགལ་ལོ་སྟུང་ན། དཔེར་ན་གསང་
བ་འདུས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཀྱང་སྤུང་མོང་གི་དངོས་བྱུང་
དོན་དུ་མི་གཉེར་བར། རྫོགས་རིམ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་ཆེ་དེ་ལ་མཆོག་གི་དངོས་
བྱུང་ཐོབ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གདུལ་བྱ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དང་།
བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་ནས་སྤུང་མོང་གི་དངོས་བྱུང་བྱུང་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་
ལ་སོགས་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གདུལ་བྱ་པལ་བ་བརྒྱ་དཀར་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་

པའི་གང་ཟག་རིགས་བཞི་སྟེ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར།
རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡང་གཙོ་བོ་དང་པལ་བ་གཉིས་ཡོད་
པའི་ནང་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་
གྱི། པལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འོན་དུས་བྱ་བཞིའི་ལས་
འདི་གང་ཟག་ཐ་དད་པ་བཞི་ལས། འོན་ཏེ་གང་ཟག་གཅིག་རིམ་གྱིས་འཁྲིད་པའི་
གནས་སྐབས་མི་འབྲ་བ་བཞི་ཡིན་སྟུང་ན། འདི་ལ་དཔལ་མཆོག་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྗེའི་རྣོས་པ་པོ་སྟེ་སྐྱབ་པ་པོ་ནི་རང་བཞིན་བཟང་བ། དུག་
གསུམ་ཆ་མཉམ་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོ་ནི་
འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། དུས་བྱ་གཉིས་པའི་གདུལ་བྱ་ནི་ཞེ་སྤང་ཤས་ཆེ་བ་
དང་། གསུམ་པའི་གདུལ་བྱ་ནི་གཏི་ཐུག་ཅན་ནམ་ལོག་ལྟ་ཅན་དང་། བཞི་པའི་
གདུལ་བྱ་ནི་སེར་སྣ་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་པས། གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་བཞི་ཡིན་
ནོ། །དུས་བྱ་བཞི་པའི་གདུལ་བྱ་སེར་སྣ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཆོག་བྱར་གྱིས་སློབ་
དཔོན་འདིའི་དགོངས་པ་ཡང་སྤར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་གསང་བས་བཤད་པ་
དང་མཐུན་པར་མངོན་ནོ། །ཡང་འགྲེལ་བ་དེ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
དང་། འོངས་སྦྱོད་རྣམས་པ་དང་། སྤུལ་པའི་སྦྱུ་དང་བཞི་དུས་བྱ་བཞིའི་རིགས་དང་
རིམ་པ་བཞིན་སྦྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སོ་
སོར་ཉོག་པ་དང་། བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱར་བ་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སྤྲིན་པའི་པར་བྲིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྲིན་དང་།
བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་བྲིན་དང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ནི་ཐོབ་བྱའི་

འབྲས་བུ་འོ་ནས་བཞད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གདུལ་བྱ་རེ་རེ་འོ་ན་བྱ་ལ་ཡང་
 རིགས་བཞི་ག་ཆང་བ་དགོས་པ་ས། ཆ་མཉམ་ལ་སྒྲིད་པ་སོགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་
 རིགས་བཞི་པོ་རེ་རེ་ཡང་དུམ་བུ་བཞི་གའི་གདུལ་བྱར་ཁོང་དོ། །རྣམ་སྒྲུང་གི་གོ་
 འཕང་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ནི། དུམ་བུ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལས་རྒྱས་པ་དང་། འབྲིང་དང་།
 བསྐྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱ་གསུམ་གྱིས། དང་པོའི་སྒྲོར་བ་དང་། དཀྱིལ་
 འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་སྒོམ་ཚུལ་རྒྱས་
 འབྲིང་བསྐྱས་པ་གསུམ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སུམ་ཆན་བཞི་
 པོ་རེ་རེ་ལ་དུམ་བུ་སོ་སོ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་དང་། གཟུངས་དཀྱིལ་དང་།
 ཆོས་དཀྱིལ་དང་ལས་དཀྱིལ་གྱི་སྐྱབས་ཀྱི་དང་པོ་སྒྲོར་བ་སོགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 གསུམ་གསུམ་གསུངས་པས་འདི་ལ་དུམ་བུ་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་
 སྒོམ་ཚུལ་ཆན་པ་བཞི་བཞི་གསུངས་སོ། །འབྲིང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་སུམ་ཆན་བཞི་ནི་
 དུམ་བུ་རང་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབས་ནས་གསུངས་པའི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་གསུམ་སོ། །བསྐྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སུམ་ཆན་བཞི་ནི་དུམ་བུ་རང་རང་
 གི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབས་ནས་གསུངས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 གསུམ་སོ། །དེ་ཉིད་སྒྲུང་བ་ལས། དུམ་བུ་བཞིའི་རིགས་བཞི་དང་། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་
 སྒྲུང་བ་ན་སྒྲུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། ཐུགས་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ། གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ།
 འཕྲིན་ལས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་པས། དུམ་བུ་བཞི་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་རྟེ།
 དུ་སྒྲུང་རྟེ། །ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་རྟེ།
 དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་འཕྲིན་

ལས་བཞི་རིམ་བཞིན་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་རྣམ་སྤང་དང་། མི་བསྐྱོད་པ་
 དང་། འོད་དཔག་མེད་དང་། རིགས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ལ་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་
 ཐུགས་དང་འཕྲིན་ལས་སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རྫོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དུམ་བུའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ལྷ་བུ་ལ་ཡང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱ་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཙོ་ཆེ་མོད་ཀྱང་ཐུགས་
 དམ་ཆོག་གི་བྱ་གར་སོགས་མེད་པ་མིན་པས། བྱ་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་གདབ་པར་
 གསུངས་ཏེ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་སྤང་སྐྱ་
 གཙོ་ཆེ་ཡང་གསུང་ཐུགས་འཕྲིན་ལས་གསུམ་མེད་པ་མིན་པས། བྱ་རྒྱ་བཞིའི་
 རྒྱས་འདེབས་པ་དང་། མི་བསྐྱོད་པ་ཐུགས་གཙོ་ཆེ་ཡང་སྐྱ་གསུང་འཕྲིན་ལས་
 གསུམ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། འོད་དཔག་མེད་གསུང་ཡིན་ཡང་སྐྱ་ཐུགས་འཕྲིན་ལས་
 གསུམ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། རིགས་གཞན་གཉིས་གཙོ་བོར་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ཡང་སྐྱ་
 གསུང་ཐུགས་ཡོད་པས་བྱ་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་འདེབས་ཏེ། ཨ་མ་རྒྱ་ར་ལས། རིམ་པ་
 འདིས་ནི་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དཀྱིལ་འཁོར་
 བཞིར་གསུངས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་པལ་ཆེར་ལུས་མེད་པའི་སེམས་མི་སྲིད་ལ།
 སེམས་དང་ལུས་མེད་པའི་དག་ཀྱང་མི་སྲིད་དེ། དེ་བས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོ་ལས་
 ཀྱང་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཆར་དགོས་པར་བལྟའོ། །དེ་བས་ན་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མར་གྱུར་པ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
 བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། དམ་ཆོག་དང་། ཚུལ་དང་། ལས་ཀྱི་བྱ་གར་དང་རྣམ་པ་བཞི་
 འདིར་བཞད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་དབྱེ་ཞིབ་པར་ཤེས་ན། དཔལ་
 མཆོག་འབྲེལ་ཆེན་ལས་དུམ་བུ་བཞིའི་ལམ་རེས་འགའ་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་

བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་རྩིལ་ནས་བཤད་ཅིང་། རེས་ལག་ལ་གང་ཟག་རྒྱུད་སོ་སོ་བའི་ལམ་དུ་
བཤད་པ་རྣམས་མི་ལག་ལ་བར་གཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་སྦྱང་གཞི་
སྲིད་པ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་སྒྲོམ་པ་མེད་
ཅིང་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་དང་མཐུན་པར་སྒྲོམ་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་མངོན་བྱང་ལྔ་
རྩོགས་པའི་མཐར་རྣམ་པར་སྦྱང་མཛད་དུ་སངས་རྒྱས་པར་སྒྲོམ་པ་ལ་སྒྲོན་བྱང་གི་
རྣམ་ཐར་རེ་རེ་དང་རེ་རེ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་མཛད་
པ་མི་སྦྱང་ཞིང་། མངོན་བྱང་ལྔ་རྩོགས་པའི་མཐར་རྣམ་པར་སྦྱང་མཛད་དུ་སངས་
རྒྱས་པའི་བར་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ས་བཅུ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། དེ་ཕྱིན་
ཆད་ཀྱི་མཛད་པ་སངས་རྒྱས་ཟིན་ཀྱི་མཛད་པར་བྱེད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ཀུན་སྦྱང་གི་དེ་
ཉིད་སྦྱང་བའི་དགོངས་པ་ལོ། །སངས་རྒྱས་ཟིན་ཀྱི་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར་ལྷ་སྒྲོམ་
པ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་འདེབས་མེད་ན་ལམ་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོན་པས་
ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་༼ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་སྒྲོབ་ཚུལ་༽ལ་ལྟེན།

ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་སྒྲོད་ན།

དབྱེ་བ། གོ་རིམ། རྒྱས་བཏབ་པའི་དགོས་པ་དང་པན་ཡོན། རི་ལྟར་རྒྱས་
འདེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་པའི་དོན་ནི་འདར་མི་རུང་བ་
ཡིན་པས། ལྷ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་བཏབ་པ་ནི་ཚུལ་དེ་ལས་འདར་

མི་རུང་བལྟ།

གཉིས་པ་༼དབྱེ་བ་༽ནི།

ཕྱག་ཆེན། དམ་མུ། ཆོས་མུ། ལས་མུ་སྟེ་བཞི་དང་། སྤང་བ་གཞིའི་ཕྱག་མུ།
སྤྱོད་བྱེད་ལམ་གྱི་ཕྱག་མུ། སྤངས་པ་འབྲས་བུའི་ཕྱག་མུ་སྟེ་གསུམ་མོ། །སྤང་བ་
གཞིའི་ཕྱག་མུ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་ལུས་ཡིད་དག་དེ་དག་གི་བྱ་བ་བཞི་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱག་
ཆེན། དམ་མུ། ཆོས་མུ། ལས་མུ་དང་བཞིའི་སྤང་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཡང་
འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཉི་ཐུག་མེར་སྣ་བཞི་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱག་ཆེན་སོགས་བཞིའི་
སྤང་གཞིར་སྤྱོད་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གོང་དུ་འདོད་ཆགས་ཤེས་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་
གདུལ་བྱ་རིགས་བཞི་དུམ་བུ་བཞིའི་གདུལ་བྱར་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱར་ཞིང་། དུམ་བུ་
བཞི་དང་ཕྱག་མུ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱར་ནས་བཤད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཡང་ས་
རྒྱ་མེ་རྒྱུད་གི་ཁམས་བཞི་ཕྱག་མུ་བཞིའི་སྤང་གཞིར་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱོད་ཏེ། དེའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། ཕྱག་མུ་བཞི་དུམ་བུ་བཞིའི་རིགས་དང་སྤྱོད་ཞིང་། རིགས་བཞི་པོ་ས་
ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་སྤང་། རྒྱ་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་མི་བསྐྱོད་པ། མེ་
ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་འོད་དཔག་མེད། རྒྱུད་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་དོན་གྲུབ་
ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །སྤྱོད་བྱེད་ལམ་གྱི་ཕྱག་མུ་ལ་དུམ་བུ་བཞི་དང་ཕྱག་མུ་བཞི་
སྤྱོད་ཏེ། དུམ་བུ་དང་པོ་ནས་བསྟན་པའི་ལམ་རྣམས་སྤྱུ་ཕྱག་མུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གཙོ་
ཆེ། གཉིས་པ་ནས་བསྟན་པའི་ལམ་རྣམས་སྤྱགས་དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་མུའི་ལམ་གཙོ་
ཆེ། གསུམ་པ་ནས་བསྟན་པའི་ལམ་རྣམས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་མུའི་ལམ་གཙོ་ཆེ།

བཞི་པ་ནས་བསྟན་པའི་ལམ་རྣམས་འཕྲིན་ལས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་ལམ་གཙོ་ཆེ་བའི་
དོན་གྱིས་སོ། །

ཡང་དུས་བྱ་རེ་རེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ནས་བསྟན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རྣམས་སྐྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གཙོ་ཆེ་ཞིང་། དེ་
བཞིན་དུ་གཟུངས་དཀྱིལ་དང་། ཆོས་དཀྱིལ་དང་། ལས་དཀྱིལ་གསུམ་གྱི་སྐབས་
ནས་བསྟན་པའི་ལམ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་སྤྲུགས་དམ་རྒྱ་དང་གསུང་ཆོས་རྒྱ་དང་
འཕྲིན་ལས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་རེ་རེའི་ལམ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་བཞིན་
སྤྱར་རོ། །དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་པོ་རེ་རེའི་རྣམ་སྤྲང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རེ་རེ་ལ་ཡང་
ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་འདེབས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཆོན་བྱའི་དོན་དང་།
མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་གཉིས། མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་ཡང་ཕྱིའི་མཆོན་
བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། བར་གི་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་གསུམ་
གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་རྣམ་སྤྲང་ལ་སོགས་པ་ལྷ་དེ་དང་དེའི་སྐྱ་
གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་མཆོན་བྱའི་དོན་ནོ། །སྐྱ་དེའི་རང་བཞིན་དུ་བཞུགས་པའི་རྣམ་
པ་དང་མཐུན་པར་བཅས་པའི་ལག་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་མཆོན་བྱེད་ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་ལོ། །དེ་
དང་དུས་མཉམ་དུ་བདག་ཉིད་ལྷ་དེ་དང་དེའི་སྐྱ་གསལ་བར་དམིགས་པ་ནི་མཆོན་
བྱེད་ནང་གི་ཕྱག་རྒྱ་ལོ། །དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་ལྷ་དེ་དང་དེའི་སྤྲུགས་རྣམ་པར་མི་
ཉོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་མཆོན་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བར་བསམ་པ་ནི་མཆོན་བྱའི་དོན་
ནོ། །དེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བཅས་པའི་ལག་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་མཆོན་བྱེད་ཕྱིའི་
ཕྱག་རྒྱ་ལོ། །དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རང་ཉིད་ལྷ་དེ་དང་དེར་བསྐྱོམས་པའི་རྣམ་པར་མི་

རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་མཆན་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བར་བསམ་པ་ནི་མཆོན་བྱེད་ནང་གི་ཕྱག་རྒྱལོ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་ལྟ་དེ་དང་དེའི་ཆོས་ཕྱང་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་སྟོན་པའི་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་ནི་མཆོན་བྱའི་དོན་ནོ། །ལྟ་དེ་དང་དེར་བསྐྱེམས་པའི་སྟེ་དང་སྟོག་མ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་ཡི་གེ་དགོད་པ་ནི་མཆོན་བྱེད་ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱལོ། །རང་ལྟ་དེ་དང་དེར་གསལ་བའི་གསུང་ཡིག་འབྲུའི་རྣམ་པར་ཤར་བར་བསམ་པ་ནི་མཆོན་བྱེད་ནང་གི་ཕྱག་རྒྱལོ། །སྤངས་པ་འབྲས་བྱའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་འབྲས་བྱའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ཐུགས་དང་གསུང་དང་འཕྲིན་ལས་ཏེ་བཞི་དང་། ཕྱག་ཆེན་སོགས་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར་བ་དང་། ཡང་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང་དུམ་བུ་བཞི་སྦྱར་ཞིང་དུམ་བུ་བཞི་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་སྦྱར་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཡང་སྐྱ་བཞི་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་སྐྱ་བཞི་དང་དུམ་བུ་བཞི་སྦྱར་ཞིང་དུམ་བུ་བཞི་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་སྦྱོར་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །

གསུམ་པ་༼གོ་རིམ་༽ནི།

དམ་ཆོག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྒྱལ་ནས་དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་འདེབས་པ་ཡིན་གྱི། དམ་ཆོག་པ་རྒྱང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་རྒྱང་བ་གང་རུང་རེ་རེ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་བཅའ་པའི་དོན་ནི་ཡེ་ཤེས་པའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་མཛད་པ་བཞི་དང་དམ་ཆོག་པའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་མཛད་པ་བཞི་བསྐྱེམས་ནས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ལ། གང་རུང་རེ་རེ་བ་ལ་བསྐྱེ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

བདག་བསྐྱེད་མདུན་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པར་དཔལ་མཆོག་
 ལས། གང་ལ་གང་གི་རྒྱས་བཏབ་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉིད། །ཆེས་པ་དང་།
 ཅེ་མོ་ལས། ཀུན་གྱི་གོང་མཐམ་འོག་མ་ཡི། །ཉི་ཆེ་བ་དེ་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་ཀུན་གྱི་
 གོང་མ་ཡེ་ཤེས་པ་དང་། །འོག་མ་དམ་ཆོག་པ་ཉི་ཆེ་བ་སྟེ་སྤྱོད་པ་རེ་ལ་རྒྱས་
 འདེབས་པ་སྤང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོའི་ཕྱགས་
 ལ། དམ་རྒྱ། ཆོས་རྒྱ། ལས་རྒྱ། ཕྱག་ཆེན་གྱི་རིམ་པས་བྱ་བར་བཞེད་དོ། །སློབ་
 དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་ལྷ་ཀྱ་བཤེས་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱགས་ལ། ཕྱག་
 ཆེན་དམ་རྒྱ་ལས་རྒྱ་ཆོས་རྒྱའི་རིམ་པས་བྱ་བར་བཞེད་གྱི། སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 བཞེད་པ་སྤྱ་རབས་པ་མང་པོས་བརྗོད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་གོ་བར་སྤང་
 རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། བསྟོན་འབྲེལ་ལས།
 དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱས་བསྐྱབས། ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་བཀོད། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་
 འཕྲིན་ལས་ལ་སྦྱར། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོས་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞག་པར་བྱ་
 བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ལྷ་རེ་རེ་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་དང་། དགུག་གཞུག་
 བཅིང་དབང་དུ་བྱ་བ་སྟེ་བཞི་དང་། དབང་བསྐྱར་དང་། འུན་བཅུ་བཞི་སྟེ། ཉིང་རེ་
 འཛིན་དང་མཆོད་པ་གཉིས། ཕྱག་རྒྱ་དང་སྙིང་པོ་གཉིས། སྤྱགས་དང་རིག་པ་གཉིས་
 ཉི། སློ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་གི་སློ་ནས་སྐྱེད་དགོས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 ཕྱགས་དེ་ལ་སློ་བཅུ་དྲུག་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དམ་
 ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱས་བསྐྱབས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འདི་ཡིན་པས་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་
 དེས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་འདི་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་མི་སྤང་བས། སློབ་དཔོན་དེ་

གཉིས་ཀྱི་ལུགས་མི་འཐད་དེ། ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་
སོང་ནས་སྤང་བས། འོན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོའི་ལུགས་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སངས་
རྒྱུ་གསང་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྲུལ་ན་ཅི་ཟེར། སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་
ཀྱི་ལུགས་ལྟར་བྱས་ན་སློབ་ཅུ་བྱ་མ་ཆང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་སྤྲུ་དགོས་སོ། །འོན་
ཁྱེད་རང་གི་ལུགས་ལ་སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན་དབྱ་མ་ལ་
འཇུག་པ་ལས། སེམས་འགགས་པས་དེ་སྐྱུ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་དོན་དང་མཐུན་པར། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་ཉེན་ལ་མངོན་
དུ་མཛད་དགོས་པས་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱས་འདེབས་དང་པོར་བྱེད། ཆོས་སྐྱུ་
མངོན་དུ་མ་མཛད་པར་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་མི་འབྱུང་བས། དམ་རྒྱ་དུས་
གཉིས་པར་བྱེད། ཆོས་སྐྱུ་མངོན་དུ་མཛད་ནས་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་
འབྱུང་བས། དམ་རྒྱའི་རྗེས་སུ་ལས་རྒྱ་བྱེད། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་བྲལ་ཅུས་
ཆོས་སྟོན་པ་ཉིད་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ལས་རྒྱའི་རྗེས་ལ་ཆོས་རྒྱའི་རྒྱས་
འདེབས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འོན་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྙིང་
པོའི་བཞེད་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱས་རང་དང་ལྷ་གཉིས་སུ་མེད་པར་
སྤར་མ་གྲུབ་པ་གསར་དུ་བསྐྱབས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་
ཡིན་པས། དམ་རྒྱ་དང་པོར་བྱེད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་
འཛོག་པ་དང་། དག་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པར་འཛོག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་
ལྷ་འཕྲིན་ལས་ལ་བསྐྱལ་མི་རྒྱས་པས། ཆོས་རྒྱ་དུས་གཉིས་པར་བྱེད། ལྷན་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་དག་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་གྲུབ་ནས་འཕྲིན་ལས་ལ་སྤྱོར་

བས། ལས་ཀྱི་དུས་གསུམ་པར་བྱེད། ཕྱག་ཀྱི་ཆེན་པོ་ནས་རང་དང་ལྷ་གཉིས་སུ་མེད་
པར་བྱལ་བེན་གྱི་དོན་ལ་རབ་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་
"ཡིན་པ་ལ་སྡོན་དུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་མ་བྱལ་པར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ལ་མཉམ་
པར་འཛོག་པ་མི་འོང་བས་ཕྱག་ཀྱི་ཆེན་པོའི་རྒྱས་འདེབས་རྗེས་ལ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །འོན་རང་ལུགས་དེ་གཉིས་གང་བྱེད་ཟེར་ན། གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །འོན་
ཀྱང་དཀྱིལ་ཆོག་དོན་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་ན་སྟོབ་དཔོན་ཀྱན་སྡིང་གི་ལུགས་
ཉིད་བྱེད་དགོས་སོ། །

བཞི་བ་༼རྒྱས་བཏབ་པའི་དགོས་པ་དང་པན་ཡོན་༽ནི།

དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ཐ་མལ་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བྱ་བ་དང་བཅས་
པ་བཞི། རྒྱལ་པའི་སྤྱུ་གསུང་སྤྱུ་གསུང་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་བཞིར་བསྦྱར་བའོ། །

ལྔ་བ་༼དེ་ལྟར་རྒྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ་༽ནི།

དེ་ལ་ཕྱག་ཀྱི་འབྱུང་པའི་རྒྱ། ཕྱག་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ། འཆའ་པའི་ཚོ་ག་འབྲུབ་
པའི་རྒྱ། བྱལ་བ་དབང་དུ་འབྱུང་པའི་རྒྱ་དང་བཞི་ལས། འབྱུང་པའི་རྒྱ་ནི་དམ་རྒྱའི་
ཕྱག་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དོན་རྗེ་བསྐྱམས་པ་ལས་བྱུང་བར་རྒྱད་ལས་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་
གིས་ཨ་ཁ་རྒྱ་རང་དང་གོ་ས་ལའི་རྒྱ་གཉིས་ལས། དོན་རྗེ་བསྐྱམས་པ་ཕྱག་ཀྱི་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་བརྒྱད་རྒྱ་ལ་དགོངས། སྟོབ་དཔོན་ཀྱན་སྡིང་

1 ཡིན

གིས་རྒྱ་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་པར་བཤད་དེ། དངོས་རྒྱ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་ནས།
 དང་པོར་དོན་མཐུན་པ་བཅས་ཏེ། དེ་ལས་རྣམ་སྤང་གི་དམ་རྒྱ་འཆམ། དེའི་དོན་མཐུན་པ་
 དང་པོ་བཅས་པ་དེ་མ་བཞོལ་བར་རྣམ་སྤང་གི་དམ་རྒྱ་ལས་ལྷ་གཞན་
 གྱི་དམ་རྒྱ་འཆམ། དེ་ལས་ཡང་གཞན་གྱི་རིམ་བུར་འཆམ་བར་བྱེད་པ་མི་འཐད་
 དེ། རྒྱུད་དང་དོན་མཐུན་བཀའ་ཉིས་ཀ་ལས། དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ནི། དོ་
 མཐུན་པ་ལས་འབྱུང་བས་ན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དོན་མཐུན་པ་དམ་
 བཅས་ནས། ཞེས་པ་དམ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོར་སྤྱར་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་
 ཅིག་བརྗོད་སྟེ། ཞེས་པས་དོན་མཐུན་པ་བཅས་ལ། དེས་མིག་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་ཏེ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བརྗོད་སྟེ། ཞེས་པ་མིག་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པའི་
 ལྷན་མ་ཡིན་གྱི། དོན་མཐུན་པ་བཅས་པའི་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་མཐུན་
 འབྱུང་བ་ལས། བརྗོད་སྟེ། ཞེས་པ་མིག་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པའི་ལྷན་མ་སྤྱད་སྟེ་
 བཤད་པ་ཡིན་པོ། །དེས་ན་དམ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལ་རེ་རེའི་ཐོན་ཏུ་དོན་མཐུན་པ་རེ་རེ་
 བཅས་མི་དགོས་ན་བརྗོད་སྟེ། ཞེས་པའི་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་ལ་རེ་རེ་བརྗོད་མི་དགོས་
 པར་འབྱུང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་སྟེ། ཞེས་པས་དོན་མཐུན་པ་བཅས་ལ། བརྗོད་
 རྒྱུ་ཞེས་པས་མིག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་བལྟས་པས་
 རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཡེ་ཤེས་པ་མདུན་ན་བཞུགས་པ་མཛོན་སྤྱད་པར་
 བསམ། དེ་ནས་ཨོ་བརྗོད་རྒྱུ་ལྷ་མོ་ཞེས་པས་རྣམ་སྤང་གི་དམ་རྒྱ་བཅས་ལ། རྩམ་
 བོ་ཉོ་ཞེས་པ་བཞེས་རིམ་བུར་དགྲུག་གཞུག་བཅིང་དབང་དུ་བྱས་ནས་རང་དང་
 ཡེ་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་བྱ། དེ་ནས་བརྗོད་སྟེ། ཞེས་པས་རྣམ་སྤང་གི་རྒྱ་བུ་

ཉི་མའི་རྒྱལ་ཡོལ་བསམ། བརྩ་སྐྱ་ས་མ་ཡ་སྡི་ཨྲ་ཏྲི། ཞེས་པས་རང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་
 པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རྩ་རྒྱལ་བྱ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱས་བཏབ་ནས།
 ཁ་ཅིག་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱས་བཏབ་ཟིན་པའི་རྗེས་ལ་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱགས་ཀར་
 རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་དང་པོའི་རྩོམ་ཅེ་ལྟ་པ་རེ་རེ་ཞེས་ཟེར་བར་བྱེད་
 རོ། །བསྐྱོམ་དོན་ལ་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། རྒྱས་བཏབ་ཟིན་པའི་རྗེས་ཐོགས་
 ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་བྱགས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་རྩ་བའི་
 སྟེང་དུ་རྩོམ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྟ་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཉིད་
 དུ་དམིགས་ནས་སྤྱིའི་སྤྲུགས་གསུམ་གསུམ་དང་། རང་རང་གི་གསུམ་གསུམ་
 བརྒྱས་ཏེ། དེ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་དམིགས་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་འབྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལོ། །དེ་ནས་རང་
 གི་སྤང་པོ་སོགས་སྟེང་བཙུག་དུ་རིགས་པས་བཤེག་ནས་སྐྱོམ་པ་ནི་དབང་དུ་བྱེད་
 པའི་རྒྱུ་ལོ། །ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ནི་བརྩོན་པ་སྤྱིའི་འདུ་བྱེད་དོ། །རྒྱས་
 འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི་ལྟ་དེ་དང་དེའི་སྒྲིག་མར་སྒྲིམས་པ་རྒྱ་དམར་པོ་འདབ་མ་
 བརྒྱད་པ་ལྟའི་ཕྱོགས་ཀྱི་འདབ་མ་གཅིག་ལྟར་གྱུར་པའི་སྟེང་དུ་རྩོམ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྟ་
 བ་མཆུར་ཉལ་བ་ཅིག་བསམ། ཨོ་བརྩ་རྩོམ་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ་བརྩ་
 རྒྱ་ན་ལ་སོགས་པའི་རང་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་རྩོམ་པའི་སྟེ་བ་ལ་དཀྱིས་པའི་
 ཚུལ་དུ་བཀོད་ལ། ཆོས་ཀྱི་ཡི་གེ་རག་ཏུ་བརྩོན་པ་རྣམས་རྒྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ་
 ལོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཕྱག་ཆེན་འཆའ་བ་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རི་བོ་དགེ་ལུན་
 པ་གཉིས་ཀའི་ཕྱག་ལེན་ལ་མཛད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་“རེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་བཅའ་བ་གང་ནས་གྱུར་བཤད་པ་མེད་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། དཔལ་

མཆོག་ལས། ལངས་པའམ་ནི་འདུག་པའམ། གང་དག་དེར་ནི་གནས་པའམ། ཐམས་
ཅད་རྗེས་ཆགས་སྒྲོར་བ་ཡིས། གང་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་བར་དཔལ་མཆོག་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཉིད་བརྗོད་པས་
རང་གི་ལྷའི་གཞུགས་བརྟན་ལངས་པའམ་འདུག་པ་བསྐྱོན་པར་བྱའོ། ཐམས་ཅད་
རྗེས་ཆགས་རྣམ་འབྱོར་གྱིས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། གང་ལྟར་བྱས་པས་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་ཅེ་ན། གང་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་
པར་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་ལ། རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་
གང་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་དེ་དེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་བརྗོད་
པས། ཞེས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཡི་གེ་དག་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་། རང་གི་ལྷ་སྟེ། གང་ལ་ཕྱག་རྒྱས་
གདབ་པར་བྱ་བའི་ལྷ་ལངས་པའམ་འདུག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་མཐུན་པའི་
ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཅའ་བ་དང་། སེམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པ་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
ཡིན་པ་ལ། ཕྱག་ཆེན་བཅའ་བ་མེད་ན་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་བས། འདིར་
ཕྱག་ཆེན་འཆའ་བ་འགོག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། ཆོས་རྒྱ་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
ནི་ལུས་ལྷ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་། ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་
དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པའི་ཐབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ངང་ལས་རྟོ་རྗེ་དང་
བཅས་པའི་ལྷེ་ཡར་རྒྱལ་ལ་སྦྱར་ནས། དེ་ལས་རྟོ་རྗེ་པོ་མོ་ནས་འབྱུ་ཅམ་འཕྲོས་པ་སྒྲའི་
ཅེ་མོར་བསྐྱོམས་ཏེ། དེ་ལ་རིག་མཐོང་གི་མཆོན་མ་བྱུང་བྱུང་དུ་བསྐྱོམས་པས་ཆོས་
རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་སྐྱབ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་རྣམས་འགྲུབ་པ་ནི་ཆོས་རྒྱ་དབང་དུ་

ཡུར་པའི་ཆད་དོ། །ལས་ཀྱི་འབྱུང་པའི་རྒྱ་ནི་དོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་རོ། །རྒྱས་འདེབས་པའི་
 ཚུལ་ནི་གཡོན་པའི་དོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་གྱི་སྤྲེང་དུ་གཡས་པའི་དོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་བཞག་ལ་པད་
 རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བས་ལྷ་དེ་དང་དེའི་ཕྱག་མཆན་མེད་པའི་ཕྱག་ཆེན་འཆའ་བ་ཡིན་ཏེ།
 རང་རང་གི་སྤྲེགས་བརྗོད་ལ་ཕྱག་རྒྱ་འགྲོལ་བ་ན་མེ་མོལ་ཏྲིག་ཅིང་འཕྲིན་ལས་མཛད་
 པར་མོས་བཤོ། །འབྲུབ་པའི་རྒྱ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་འཆའ་བའི་དུས་སུ་ལྷ་དེ་དང་དེའི་ཕྱགས་
 ཀར་སྤྲེགས་རྒྱུ་རྒྱུ་དེ་རེ་རེ་སྒྲོམ་ཞིང་དེ་ཉིད་བྱ་བ་སྤྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོར་མོས་
 བཤོ། །དབང་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ནི་ལུས་ཀྱི་སྤྲོད་ལམ་ཐམས་ཅད་གར་ལ་སོགས་པས་
 ལྷས་ལྷ་མཆོད་པ་དང་། དག་གི་སྤྲེགས་བརྗོད་ཐམས་ཅད་སྤྲུལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོན་སྤྲེགས་
 ལྷ་མཆོད་པ་དང་། བཟའ་བརྒྱུང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རོ་བོ་ལྷ་དང་སྤྲོད་བ་
 ཉིད་དབྱེར་མེད་པ་ལས་རྣམ་པ་གཟུགས་སྤྲུལ་སོགས་པར་ཤར་བར་མོས་ནས་
 ལྷས་ལྷ་མཆོད་པར་མོས་པ་རྒྱུན་ལྷན་དུ་བཞག་ཤེས་ན་རེ་བསྟེན་ནས་སྒྲོམ་པ་སྟེ། དེ་
 ལྷར་བསྒྲོམས་པས་གོམས་པ་བརྟན་པ་ན་ལུས་དག་གི་སྤྲོད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 ལྷའི་འཕྲིན་ལས་འབྲུབ་པ་ན་དབང་དུ་འགྱུར་བཤོ། །ཕྱག་ཆེན་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་གཙོ་
 ཆེར་དོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་རོ། །རྒྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི་རང་བཞིན་དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱག་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་བཅའ་བ་སྟེ། བྱང་ཚུབ་མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པཤོ། །འབྲུབ་པའི་རྒྱ་
 ནི་ལྷ་དེ་དང་དེའི་ཕྱགས་ཀར་དང་པོའི་དོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་བ་རེ་རེ་སྒྲོམ་པཤོ། །དབང་དུ་
 འགྱུར་བའི་རྒྱ་ནི་ཐབ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་
 ཐོབ་དུ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་གོ་སྤྲེགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་བཞག་དོ། །དེ་ལ་
 རྣམ་སྤང་གི་རྒྱས་འདེབས་ཟིན་ནས་མི་བསྐྱོད་པའི་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་ན། རང་ཉིད་

རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་དམ། མི་བསྐྱོད་པའི་
རྣམ་པར་བསྐྱར་ནས་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་རྣམ་སྤང་ལ་རྒྱས་བཏབ་པར་འགྱུར་ཀྱི་མི་
བསྐྱོད་པ་ལ་རྒྱས་བཏབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤར་ཀྱི་མི་བསྐྱོད་པ་
ཚུར་འཕོས་ཏེ་ཤར་ཀྱི་རེབ་མིག་སྟོང་བར་སྐྱོམ་མམ། མི་བསྐྱོད་པ་གཉིས་སྐྱོམ་པ་
གང་བྱེད་ཅེ་ན། རང་ཉིད་རྣམ་སྤང་གི་རྣམ་པ་ལས་མ་གཡོས་པར་ཤར་ཀྱི་མི་བསྐྱོད་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འཆའ་བ་དང་། མི་བསྐྱོད་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་མདུན་ན་བཞུགས་པ་ལ་
ལྟ་བ་དང་། རང་ལ་དགུག་གཞུག་བཅིང་དབང་དུ་བྱ་བ་རྣམས་བྱེད་པར་སྐྱོམ་པ་ཡིན་
ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མི་བསྐྱོད་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེས་པས་རང་དང་
ཡེ་ཤེས་པ་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རང་དང་མི་བསྐྱོད་པ་བརྒྱུད་
གཅིག་ཏུ་སྐྱོམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ཅུ་བའི་ལྷ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་
པར་བྱལོ། །

འདིར་ནལ་འབྱོར་ཟླ་མེད་ཀྱི་ནམ་གཞག་ལ།

རྒྱུད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་།

སྤྱི་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་
སྤྱི་བ་འབྱུང་དང་། གྲུར་དང་། སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་སོགས་ནས་ཟླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དབྱེ་
གཞིར་བྱས་པ་ལ། ནལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། ནལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཅེས་བ་དང་།
དུས་འཁོར་སོགས་ལས། ཟླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། ཐབས་རྒྱུད་དང་།
ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་བ་དང་། རོ་རྩེ་སྤྱི་བོ་རྒྱན་ཀྱི་རྒྱུད་སོགས་ནས། བཤམ་འཕྲོ་
པའི་རྒྱུད་དང་། བཤམ་འཕྲོ་མའི་རྒྱུད། ཅེས་འབྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱུད་
དང་། ཐབས་རྒྱུད་དང་། བཤམ་འཕྲོ་པའི་རྒྱུད་ཅེས་བ་ནམས་དོན་གཅིག་ལ་མིང་
འདོགས་མི་འདྲ་བའོ། །ཡང་ནལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུད་དང་།
བཤམ་འཕྲོ་མའི་རྒྱུད་ནམས་ཀྱང་དོན་གཅིག་མིང་གི་ནམ་གངས་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་
ཟླ་མེད་དང་ཡོ་ག་གཉིས་སོ་སོར་མ་སྤྱེ་བར་སྤྱན་མོང་དུ་ནལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་བ་
དང་། ཟླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་ལ་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཅེས་འབྱུང་བ་དང་། ཟླ་མེད་
ཀྱི་རྒྱུད་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་སྤྱི་བའི་ཡ་གྲུལ་ལ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད། ཅེས་འབྱུང་བ་
ནམས་མིང་གི་ཐ་སྙད་འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་བར་ལེགས་བར་སྤྱེད་དགོས་
སོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ།

གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།

རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གླེང་གི་རྒྱུད་དེེ་
གཞིར་བྱས་ནས། བ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གསུམ་དུ་འབྲེད་ཅིང་། དེ་
གསུམ་ནང་པན་ཚུན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་པར་འགལ་བར་འདོད་
དོ། །དེ་ལ་ཡང་རྫོང་བྱེད་སྒྲེའི་བྱེད་པར་གྱིས་རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་འབྲེད་པ་དང་།
བརྫོང་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་གྱིས་རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་འབྲེད་པ་དང་། ལྷ་བ་མེའི་བྱེད་
པར་གྱིས་རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་འབྲེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་གླེང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་ནས། མེད་གཞིའི་སྐབས་སུ་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་ཀྱིས་མགོ་ངངས་པའི་རྒྱུད་
ཡིན་ན་པ་རྒྱུད་ཡིན་པས་བྱེད་སྒྲེ། དཔེར་ན་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལྟ་བུའོ། །མེད་
གཞི་འཆད་པ་ན། གསང་བ་མཆོག་གིས་དབྱེས་པ་ན། །ཞེས་པས་ཐོག་ངངས་པའི་
རྒྱུད་ཡིན་ན། མ་རྒྱུད་ཡིན་པས་བྱེད་སྒྲེ། དཔེར་ན་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ལྟ་བུའོ། །དེས་
ན་ཅ་རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལས། འདི་སྐད་བདག་ཐོས་དང་། དེའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱང་ལས། གསང་བ་མཆོག་གིས་དབྱེས་པ་ན། །ཞེས་དང་།
ཐུན་མོང་པའི་བཤད་རྒྱུད་སི་བུ་ཏུ་ལས། འདི་སྐད་དང་། གསང་བ་མཆོག་གིས་
དབྱེས་པ་གཉིས་ཀ་བྱུང་བས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེའི་
ཤེས་བྱེད་ནི་བྱུང་ཆེན་ནག་པོ་སྤྱོད་པས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་
ཤིན་ཏུ་འང་མི་འཐད་དེ། དེས་ན་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ཀྱང་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཐལ།
ཅ་རྒྱུད་ལས། གསང་བ་མཆོག་གིས་དབྱེས་པ་ན། །ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བཤད་རྒྱུད་མངོན་བརྫོང་གླེང་མ་ལས། འདི་སྐད་བདག་ཐོས་དང་། ཐུན་མོང་

བའི་བཤད་རྒྱུ་མི་བྱ་ཅ་ལས། དེ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བས་སོ། །འདོད་མི་རིགས་ཏེ།
 དེ་མ་རྒྱུད་དུ་ཁས་སྦངས་པ་དང་། མ་རྒྱུད་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་འགལ་བར་ཁས་
 སྦངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་། གྱི་རྩོ་རྩེ་མ་རྒྱུད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་
 ཞིག་ཡོད་དོ། །བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་འབྱེད་བ་ནི།
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། རྩོགས་རིམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། རྩེས་སྤྱོད་རྣམ་དག་གི་
 ཁྱད་པར་གྱིས་རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་འབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དབྱེ་
 གཞིར་བྱས་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་ལྷ་མོའི་རྣམ་པར་
 ལྟོན་ཞིང་། གཙོ་བོ་ལྷ་མོས་བྱེད་པའམ། འཁོར་ལྷ་མོའི་ཆོགས་ཤས་ཆེ་བ་མ་རྒྱུད་
 དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྷ་ལྷ་མོའི་རྣམ་པར་ལྟོན་
 ཞིང་། ལྷ་མོས་གཙོ་བོ་བྱེད་པའམ། འཁོར་ལྷ་མོའི་ཆོགས་ཤས་ཆེ་བ་མོ་རྒྱུད་དུ་
 འཛོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ནི། གྲུར་ལས། སངས་རྒྱུས་རྣམས་ནི་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི། །མཁའ་འགྲོ་མ་ཡི་དམ་པའི་ཆོགས། །མཁའ་འགྲོ་ལྷ་པོ་རབ་བསྐྱེད་
 ཟུང་། །མཁའ་འགྲོ་མ་ཡི་རྒྱུད་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱུས་
 རྣམས་ནི་རིགས་ལྷ་ཡིན་ལ། མཁའ་འགྲོ་མ་ཡི་དམ་པའི་ཆོགས་ཞེས་བས་ལྷ་མོ་
 ཤས་ཆེ་བ་བསྟན་ཅིང་། མཁའ་འགྲོ་ལྷ་པོ་རབ་བསྐྱེད་ཟུང་། ཞེས་པས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ལྷ་ལྷ་མོའི་རྣམ་པར་སྐྱེད་པ་ལྟོན་ལ། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་མཁའ་འགྲོ་
 མའི་རྒྱུད་བཤད། ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་མ་རྒྱུད་ལ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་།
 མ་རྒྱུད་ལ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཤུགས་ལ་མ་རྒྱུད་ལའང་བསྟན་ཅེས་འདོད་
 དོ། །ལུང་དེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འཕྲེན་པ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེ་ཉིད་ནི། གྲུར་

རིགས་བསྐྱུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙུག་པོ་ལྷ་སྐྱབ་བ་སྟེ་སྟེད་བ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ་
གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། མཁའ་འགྲོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྷ་མོ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་མི་དགོས་
སོ། །རྫོགས་རིམ་གྱི་བྱུང་བར་གྱིས་རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་འཛོག་པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་
འཁོར་མོའི་རྫོགས་རིམ་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོར་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ན་མ་རྒྱུད་དང་།
ཐེག་ལེ་དང་པ་མོའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་རྫོགས་རིམ་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོར་སྟོན་པའི་རྒྱུད་
ཡིན་ན་མ་རྒྱུད་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོར་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུད་
ཡིན་ན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་འདོད་ཅིང་། མཆོན་གཞི་ནི་སྤར་ལྷར་ལ། བར་པན་
ཚུན་ཡང་འགལ་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་མོའི་རྫོགས་རིམ་ནི།
ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་འདོད་པས། དེས་ན་བདེ་
མཆོག་གི་རྒྱུད་ཀྱང་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཐལ། ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་རྫོགས་
རིམ་སྒྲོམ་ཚུལ་བདེ་དགེས་གཉིས་བྱུང་བར་མེད་ཅིང་། ཐེག་ལེ་དང་པ་མོའི་རྣམ་
འབྱོར་གྱི་རྫོགས་རིམ་བདེ་མཆོག་གི་ན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདོད་ན། བར་པན་
ཚུན་འགལ་བར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྗེས་སྟོན་རྣམ་དག་གི་བྱུང་བར་
གྱིས་རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་འཛོག་པ་ནི། རྒྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གང་ཞིག་། སྤར་ཁམས་སྟེ་
མཆེད་ཀྱི་རྣམ་དག་གཙུག་པོར་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ན་མ་རྒྱུད། ཅའི་རྣམ་དག་གཙུག་པོར་
སྟོན་པ་མ་རྒྱུད། དེ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་དག་གཙུག་པོར་སྟོན་པ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དེ།
མཆོན་གཞི་ནི་སྤར་ལྷར་རོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ལ་བདེ་མཆོག་དང་ཀྱི་རྫོང་ལ་པ་རྒྱུད་
མ་རྒྱུད་གང་ཡང་མིན་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་འཛོག་མི་འཛོག་གི་བྱུང་བར་མི་
འཐད་དེ། བདེ་མཆོག་ལས་ཅའི་རྣམ་དག་སྟོན་པར་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་། ཀྱི་རྫོང་ལས་

བདག་མེད་ལྷ་མོ་བཙུ་པ་ལྷ་མོ་གས་ཀྱི་རོ་མོར་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་དག་སྟོན་ལ། བདེ་
མཆོག་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སོགས་བཅུ་བདུན་ལྷ་བཅུ་བདུན་ཀྱི་རོ་མོར་
སྒྲོམ་པའི་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་དག་སྟོན་ཞིང་། དེ་ལས་ལྷག་པའི་རྣམ་དག་ཀྱི་རོར་
ལས་ཀྱང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ལ་སྤར་ལྟར་རོ། །དེས་ན་བྱང་པར་དེས་
འཛོག་མི་བྱས་སོ། །གསུམ་པ་ལྷ་བ་པོའི་བྱང་པར་གྱིས་རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་འཛོག་
པ་ནི། ལྷ་བ་པོ་ལྷ་པོས་ལྷ་བ་པ་གསང་བ་འདུས་པ་ལྷ་བྱ་བ་རྒྱུད་དང་། ལྷ་བ་པོ་ལྷ་མོ་
རྟོ་རྟེ་པས་སོས་ལྷ་བ་པ་བདེ་མཆོག་ལྷ་བྱ་བ་རྒྱུད་དང་། བརྟག་པ་དང་པོ་རྟོ་རྟེ་ལྷ་བ་
པོས་ལྷ་བ་པས་ལྷ་པོས་ལྷ་བ་ཤིང་། བརྟག་པ་གཉིས་པ་བདག་མེད་མས་ལྷ་བ་པས་
ལྷ་མོས་ལྷ་བ་ལ། ལྷ་པོ་མོ་གཉིས་ཀས་ལྷ་བ་པས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་ཟེར་ཞིང་།
པན་ཚུན་འགལ་བར་ཡང་འདོད་དོ། །འོ་ན་གསང་འདུས་ཀྱང་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་
འབྱུང་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་ལྷ་པོས་ལྷ་བ་ཤིང་། བཤད་རྒྱུད་ལྷ་མོ་བཞིས་ལྷ་བ་ལྷ་མོས་
ལྷ་བ་པས་སོ། །འདོད་ན་སྤར་ལྟར་རོ། །བརྟག་གཉིས་ཀྱང་བརྟག་པ་དང་པོ་པ་རྒྱུད་
དང་། གཉིས་པ་མ་རྒྱུད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་རྫོང་བྱེད་སྤེའི་བྱང་པར་གྱིས་རྒྱུད་གསུམ་
སོ་སོར་འཛོག་པ་བྱ་བ་ཆེན་ནག་པོ་སྟོན་པའི་བཞེད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
དེའི་བཞེད་པ་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མར་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་འབྱུང་བ་དང་། གསང་བ་
མཆོག་གིས་དབྱེས་པ་ན། ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཆོག་མི་འདྲ་ཡང་། སྤང་
གཞིའི་ཆོག་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པས། རང་བཞིན་རྣམ་
དག་ལ་བྱང་པར་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ། རང་བཞིན་དབྱེ་བ་ཡོད་མིན་
ཞེས། །ཐུགས་ཀྱི་རྟོ་རྟེས་དེ་སྐད་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཀྱི། ཕྱང་དེ་ཉིད་སྤང་

གཞིས་རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་འདྲིལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འདོད་པ་ལ་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་
 གྱུར་མེད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། དེའི་
 ལྷགས་སུ་རྒྱུ་མཐུན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་འབྲེད་པ་སྐྱེ་
 བཞིན་བར་གསུང་དུ་མི་རུང་བའི་བྲང་དོན་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་ན་གཉིས་མེད་
 གྱི་རྒྱུད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་དུ་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་
 བཞིན་དུ་འདྲ་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་མེད་གྱི་རྒྱུད་གསུམ་དུ་
 འབྲེད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་འདྲིལ་བྱེད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་
 དག་པས་ལྷ་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཞལ་ཕྱག་མཉམ་པ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་
 པ་རྒྱུད་དེ་གསལ་འདུས་ལྟ་བུ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་སྤྱི་ཕྱི་ཐུན་མཚམས་དག་
 པས། ལྷ་གཙོ་འཁོར་ཞལ་ཕྱག་མི་མཉམ་པ་ཤས་ཆེར་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་
 མ་རྒྱུད་དེ་བདེ་མཆོག་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་ལྷགས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ལྷ་གཙོ་པོ་
 ཡབ་ཡུམ་ཞལ་ཕྱག་མི་མཉམ་ཞིང་། འཁོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་ཕྱག་མཉམ་པར་སྟོན་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་གཉིས་མེད་གྱི་རྒྱུད་དེ་དུས་འཁོར་ལྟ་བུ་ལོ། །ཟེར་ཞིང་། དེ་
 རྣམས་ནི་དུས་འཁོར་གྱིས་བསྟན་བར་འདོད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེས་ན་འདུས་
 པ་ཡང་གཉིས་མེད་གྱི་རྒྱུད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་ན་གཉིས་མེད་གྱི་རྒྱུད་
 ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་པས་སོ། །འདོད་ན། ལྷ་གཙོ་པོ་
 ཡབ་ཡུམ་ཞལ་ཕྱག་མི་མཉམ་ཞིང་། འཁོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་ཕྱག་མཉམ་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དུས་འཁོར་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་
 སུ་བྱེ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མིན་པའི་བྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ཉིད་ལས་པ་

རྒྱུད་མ་རྒྱུད་དུ་འབྲེད་ཚུལ་ཁྱད་པར་བཞུགས་སྐྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་
 དགྲུག་གཞུག་བྱེད་པ་ན། ལྷ་མོ་ཡང་དག་པར་རྒྱ་ཁྱིའི་ལྷ་མོ་འབྱོར་མ་མི་གཡོ་བར་
 གནས་པར་སྟོན་པ་པ་རྒྱུད་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་དགྲུག་གཞུག་
 བྱེད་པ་ན། ལྷ་མོ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཡང་དག་པར་རྒྱ་ཁྱིའི་ལྷ་མོ་མི་གཡོ་བར་གནས་
 པ་སྟོན་པའི་སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་མ་རྒྱུད་དུ་སྟོན་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ནི།
 ཚུལ་དེས་འདུལ་བའི་གདུལ་བྱ་བྲང་བའི་ཕྱིར་དུ་རེ་ཞིག་གཞན་ངོར་མཛད་པའི་རྣམ་
 གཞག་ཡིན་པས། དེ་འབྲེད་བ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་
 རོ། ཉིན་མཆན་མཉམ་པ་དག་པས་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཞལ་བྲག་མཉམ་པ་དང་། སྤྲ་ཕྱིའི་
 ཐུན་མཆན་པས་དག་པས་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཞལ་བྲག་མི་མཉམ་པར་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུས་འཁོར་ལས་གསུངས་པ་པ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི་
 འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དང་། སྤྲ་འབྲེལ་བྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཞལ་བྲག་མཉམ་
 པར་སྟོན་པ་དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་དག་པ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ན། ཉིན་མཆན་མཉམ་པ་དག་པས་
 ཞལ་བྲག་མཉམ་པའོ། ཞེས་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱེད་པའི་བདེ་མཆོག་སྤྲོམ་པ་
 ཆེ་ཆུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཞལ་བྲག་མི་མཉམ་པར་སྟོན་པ་རྣམས་དུས་ཀྱི་དག་པ་
 སྤྱོད་པའི་ཆེ་ན། སྤྲ་ཕྱིའི་ཐུན་མཆན་པས་དག་པས་ཞལ་བྲག་མི་མཉམ་པའོ། ཞེས་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དག་པ་སྤྱོད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི།

སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ། ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱས་པའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་
ཐབས་དང་། བ་རྒྱུད་ལ་ཐབས་སུ་བྱས་པའི་ཐབས་གཉིས་མིང་འབྲེལ་དོན་མི་འབྲ།
དེའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། བ་རྒྱུད་ལ་ཤེས་རབ་ཏུ་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་
མིང་འབྲེལ་དོན་མི་འབྲའོ། །དེའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་ཐབས་ཤེས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་
ཐབས་ནི་བདེ་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས། སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་ན་དེ་
འབྲེལ་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་བརྟུན་བྱར་སྟོན་པས་ཁྲབ་སྟེ། འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་
མར་སྟོན་པ་ལ་འཁོར་གྱི་བྱར་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས། རྣམ་འབྱོར་སྐྱེད་
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། སྟོན་པས།
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འཇུག་པ། །རྣམ་འབྱོར་ཞེས་ནི་བྱ་བར་བཤད། །ཅེས་
སོགས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དེ་འབྲེལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་པ་བ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་སོ་
སོར་འཇོག་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འདུས་པ་བ་རྒྱུད་མིན་པ་དང་། གྱི་རྟོར་མ་རྒྱུད་མིན་
པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་གཉིས་མེད་བརྟུན་བྱར་སྟོན་པ་ལ་ཁྲབ་པར་མེད་པའི་བྱིར།
ཞེས་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འབྲེལ་དང་། རྟོ་རྟེན་སྤྱིར་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་
རོ། །དེས་ན་སྤར་བཤད་པ་དེ་འབྲེལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དབྱེར་པའི་ཡ་
གྲུལ་དུ་མི་བསྐང་བར། དེ་ཉིད་དབྱེར་གཞིར་བྱས་ནས་བ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་
འབྲེད་པར་བྲེད་པ་ཡིན་ནོ། །བ་རྒྱུད་དང་ཐབས་རྒྱུད་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཐབས་
དེ་གང་། མ་རྒྱུད་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་གང་
ཡིན་སྟེ་ན། རྟོག་མར་ཤེས་རབ་རོས་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། བྱར་གྱི་ལེའུ་བརྒྱབ་པ་ལས།

ལའོར་རྒྱལ་སྤྱི་སྟོན་པ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཇི་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 མཚན་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ལགས། རྟོ་རྩེ་འཛིན་གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་
 ཟུན་པའི་ཐབས། །འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་མར་བཟོད་དོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རབ་སྦྱོར་
 བས། །གང་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། །རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་རྒྱུད་ཅེས་བྲ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་བཤད་ན། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་འདིར་བདེ་ཆེན་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་གང་ཏུ་སྦྱོར་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་འཇུག་པའི་སྟོན་ནས་རབ་ཏུ་སྦྱོར་
 བས་ན་དེ་འདྲ་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྦྱོར་བ་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བཟོད་དོ།
 དེ་ལ་མ་ནི་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་སྐྱའི་སྐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་
 ཡིན་ཞིང་། སྤང་ཕྱོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་། སྤང་ཕྱོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཀྱི་
 ནང་ནས་སྤང་ཕྱོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་སྤང་ཕྱོགས་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བཟོད་བྱའི་གཙོ་
 བོར་ཅལ་ཏུ་སྟོན་ནས་འཆད་ཅིང་། སྤང་ཕྱོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའི་གཟུགས་
 སྐྱའི་སྐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་སྐྱ་མའི་སྐྱ་དང་། དེའི་སྐྱ་ཚུལ་ཅལ་ཏུ་
 སྟོན་ནས་མི་འཆད་པས་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཅེས་བྲ་བར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མ་
 རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་བྱེད་ནི། སྤང་ཕྱོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཆད་ཅིང་། སྤང་ཕྱོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་སྐྱ་མའི་
 སྐྱ་སྐྱ་ཚུལ་སོགས་ཅལ་ཏུ་སྟོན་ནས་མི་འཆད་པའི་རྒྱུད་དཔོན་སམ། དེའི་སྤྱིར་
 གཉོགས་ཀྱི་ཐ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གང་ཏུ་དང་ཡིན་པའོ། །པ་རྒྱུད་དང་ཐབས་རྒྱུད་དོན་
 གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཐབས་དེ་གང་ཞེ་ན། མཁམ་འགོ་རྒྱ་མཚོ་ལས། རྣལ་འབྱོར་

རྣམས་ལ་རྒྱད་རྒྱལ་དུ། རྟེན་དང་དེ་ཡི་ཚོག་དབྱེ་ཤེས། འོད་གསལ་སྐྱུ་མ་བདག་གིས་ནི། སྐྱུ་མ་འཛིག་རྟེན་ལ་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ཏེ། དེའི་དོན་བཤད་ན། བཤད་ཅེས་བྲང་དོ། གང་གིས་ན་རྟོ་རྟོ་འཆང་བདག་གིས་སོ། གང་ན་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་པའི་ཐབས་སོ། གང་ལ་ན། གདུལ་བྱའི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་ལ་ལོ། གང་དུ་ན། ཟུ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་རྣམ་འཁོར་ཀྱི་རྒྱད་དང་། རྣམ་འཁོར་མའི་རྒྱད་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་རྣམ་འཁོར་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་སུ་ལོ། །

ཚུ་ལ་རི་ལྟར་ན། ལྷང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ལུགས་འབྱུང་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ལས་ལུགས་ཕྱོག་ཏུ་ལྷང་བའི་ཆོ། ལྷང་བ་བཞིའི་བཞོན་པའི་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྷ་བ་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་ཚུ་ལ་ཅལ་དུ་བཏོན་པ་སོགས། རྟེན་དང་དེའི་ཆོ་གའི་དབྱེ་བ་རི་ལྟར་བ་བཞོན་དུ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས། འོད་གསལ་ལས་སྐྱུ་ལུས་སུ་ལྷང་ཚུ་ལོ། །

དོན་བསྐྱུས་ན། ལྷང་ཕྱོགས་བདེ་ལྷང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་བརྟེན་བྱས་རྒྱས་པར་རྟེན་པའི་རྒྱད་གང་ཞིག ལྷང་ཕྱོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆར་བྱུང་པའི་ལྷང་བ་བཞིའི་བཞོན་པའི་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྷ་བ་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་ཚུ་ལ་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་ཟུ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དངོས་སམ། དེའི་སྒྲེར་གཏོགས་ཀྱི་རྒྱད་གང་དུང་ཡིན་པ་ཞེས་པའོ། རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་རྒྱང་ཟད་གཅིག་དངོས་བཟུང་ན། འདུས་པ་ལྟ་བུ་པ་རྒྱད་དངོས་དང་། གཤམ་རྟེན་གཤམ་དཔལ་རྟག་གི་རྒྱད། རྣམ་སྒྲེར་སྐྱུ་འབྲུལ་བ་བ་སྟེ། ཟུ་མེད་སྐྱུ་བ། རྟོ་རྟོ་སྐྱེར་པོ་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱད་རྣམས་པ་རྒྱད་ཀྱི་སྐྱེར་གཏོགས་པའི་རྒྱད་ཡིན། བདེ་མཆོག གྱི་རྟོ་ད། དུས་འཁོར། སྐྱུ་ཐོད་གདན་གསུམ།

ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལེ། སངས་རྒྱལ་མཉམ་སྐྱོར་སོགས་མ་རྒྱུད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་པ་རྒྱུད་
ཀྱི་གཙུག་པོ་འདུས་པ་ཡིན་ཞིང་། མ་རྒྱུད་ཀྱི་གཙུག་པོ་བདེ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འདུས་པ་
ནས་སྟོན་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་། ལས་ཆོགས་རྒྱལ་པ་འབྲ་བ་པ་རྒྱུད་གཞན་གང་
ནས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ཞིང་། བདེ་མཆོག་གིས་སྟོན་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་ལས་ཆོགས་
རྒྱལ་པ་འབྲ་བ་མ་རྒྱུད་གཞན་གང་ནས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་པ་རྒྱུད་
མ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ནམ་པ་གཉིས་སུ་འབྱུར་ཏེ། རྫོང་བྱེད་
སྒྲིའི་རྒྱུད་དང་། བརྫོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་དོ། །

དེ་ལ་རྫོང་བྱེད་སྒྲིའི་རྒྱུད་ནི། རྫོང་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་
གཞུང་མཐའ་དག་གོ། །བརྫོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་ནམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུའི་རྒྱུད། ཐབས་
ཀྱི་རྒྱུད། འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ནམས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུའི་རྒྱུད་དང་། གཞིའི་རྒྱུད་དོན་
གཅིག་ ཐབས་རྒྱུད་དང་། ལམ་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་གཅིག་། གཞིའི་རྒྱུད་ནི། ལྷ་རོ་པས་སྒྲ་
མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱེད་བའི་གདུལ་བུའི་གཙུག་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་ལ་བཞེད།
ལྷ་ཉི་པ་དང་། ཨ་རྒྱ་ཡས་སྒོ་བྱུར་བྱེད་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་ནམ་
དག་ལ་བཞེད་དོ། །འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ནི། ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་རྫོང་འཆང་གི་གོ་འཕང་
ངམ། མི་སྒྲོབ་པའི་ལྷུང་འཇུག་གམ། ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་ཀྱི་གོ་འཕང་
ནམས་དོན་གཅིག་དུ་བྱས་པ་དེའོ། །

ཐབས་སམ་ལམ་ཀྱི་རྒྱུད་ནི། ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའོ། །མདོར་ན་རྒྱུའི་རྒྱུད་དམ། གཞིའི་
རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་དེས། ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་མི་སྒྲོབ་པའི་ལྷུང་འཇུག་གི་

གོ་འཕང་"དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་སམ་ལམ་གྱི་རྒྱད་
མཐའ་དག་བསྟུན་ནས་བ་བཞིར་འདུ་སྟེ། ཐོག་མར་རྒྱད་མ་སྟོན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
དབང་གི་རྒྱད། སྟོན་པ་མི་ཉམས་པར་བསྟུང་བ་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པའི་རྒྱད། ཉམས་
སུ་མྱང་བའི་རོ་པོ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྒྱད། ཉེ་རྒྱད་སྟོང་པའི་རྒྱད་དང་བཞིའོ། །

སྟོན་བྱེད་དབང་གི་ལམ་ཞེས་པ་ནི། རྩོམ་ཐོག་མའི་མེན་པའི་ལམ་
གྱི་ཐོག་མར་ངེས་པར་དབང་བསྐྱར་འགྲོ་དགོས་པས་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་གསུམ།

གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད།

གང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་རྩོམ་ཐོག་གྱི་མཆན་ཉིད། དེས་དཀྱིལ་
འཁོར་གང་དུ་སྟོན་མ་ལ་རྩི་ལྟར་དབང་བསྐྱར་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་
སྟོན་མ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བརྟུག་ནས། དེའི་རྩིས་སུ་དབང་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞུག་
པར་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། སྟོན་ཐོག་རྩོམ་ཐོག་གི་ལྷན་ལྷན་གྱི་ལྷན་གྱི་དབང་བསྐྱར་དཀྱིལ་
འཁོར་སྟོན་འགྲོ་བར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། དཀྱིལ་འཁོར་ལ། རྩལ་ཆོན།
རས་བྲིས། བསམ་གཏན། ལུས་དཀྱིལ་དང་རྣམ་པ་བཞིར་ངེས་ལ། དེ་ལ་བསམ་
གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། སྟོན་ཐོག་དང་སྟོན་མ་གང་ཡང་རྩལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ནི་སྟོན་ཐོག་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང་། སྟོན་མ་དབང་
པོ་ཤིན་ཏུ་རྩི་ཞིང་མོས་པ་བརྟན་པ་སོགས་མཆན་ཉིད་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ལ་
དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལུས་དཀྱིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ། ཐོག་

མར་ཁྲ་མེད་ཀྱི་རྩལ་ཚོན་དང་རས་བྱིས་ཀྱི་དྲིལ་འཁོར་གང་ཡང་རུང་བར་དབང་
བསྐྱར་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ནས་ལུས་དྲིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཀྱི།
ཐོག་མར་བྱི་དྲིལ་དུ་དབང་མ་ཐོབ་པར་ལུས་དྲིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་
ངོ། ཐོག་མར་རྒྱད་མ་སྟོན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དབང་བསྐྱར་མཚན་ཉིད་ཚང་
བ་རྩལ་ཚོན་དང་རས་བྱིས་གང་དུ་ཐོབ་ཀྱང་དབང་གི་གོ་ཚད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སློབ་མ་
ཚོགས་གསོག་པ་དང་སྟོབ་པ་སྦྱོར་བའི་སྒོ་མང་ཞིང་། སྐྱགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྟོན་ཁྱད་
པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཆེ་བས། དེའི་བྱིར་རྒྱད་དང་བྱུང་ཆེན་ཀྱི་གཞུང་
ཚད་ལྡན་པལ་ཆེ་བ་ལས། རྩལ་ཚོན་ཀྱི་དྲིལ་འཁོར་མཚོག་ཏུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་༼གང་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་རྗེ་རྣམས་དཔོན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་༽ནི།

བརྟན་ཞིང་དུལ་ལ་སྒོ་བྲོས་ལྟན། །ཞེས་སོགས་ཁྲ་མ་ལུ་བཅུ་པ་ནས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱི་བྱི་ནང་གི་དེ་ཉིད་བཅུ་དང་། མདོ་སྐགས་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་དང་།
རྒྱད་ལ་མཁས་པ་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚང་བ། ཁྱད་པར་དུ། ཅ་བའི་ལྷང་བ་རབ་
འཛེམས་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཅ་ལྷང་གིས་དང་པོར་མ་གོས་པའམ། རྒྱ་ལ་
གོས་ཀྱང་བདག་འཇུག་སོགས་ཀྱིས་སྟོམ་པ་སོར་རྒྱད་པར་བྱས་ཏེ། སློབ་མ་ལ་
དབང་བསྐྱར་བའི་ཆེན་སྐྱགས་སྟོམ་དང་ལྟན་པར་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་དགོས་ཀྱི།
དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་དབང་བསྐྱར་ན། སློབ་མས་དབང་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཚད་པས་དེའི་
རྒྱད་ལ་སྐྱགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་གཞི་མེད་པར་སོང་བའི་བྱིར་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་བསྐྱས་
པར་འགྱུར་ངོ། །གཞན་ཡང་། བསྟན་སོགས་དག་པར་མ་བྱས་པར། །དྲིལ་འཁོར་
ལས་ལ་འཇུག་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་དྲིལ་འཁོར་ཀྱི་ལས་དང་། བསྟན་

སོགས་ཀྱི་ཆད་རིམ་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་ནི། རང་ཉིད་བདག་
འཇུག་ལེན་པ་དང་། གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། རབ་གནས་དང་། སྦྱིན་སྒྲུག་
སོགས་ཡིན་ལ། ལས་དེ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ན། གང་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་
བསྐྱེན་པ་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པ་སྦྱོར་དུ་བཏང་ནས་བྱེད་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་ན།
སྤྱིང་པོ་མདོར་བསགས་ལས། རང་ཉིད་སྦྱོར་འབྲེན་པ་དང་ཉམས་པར་བྱེད་ཅིང་རང་
ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པར་གསུངས་པས་སོ། །

བསྐྱེན་པའི་ཆད་ནི། བརྟེན་གཉིས་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོའི་བརྒྱུས་པ་
འབྱུམ། །དཀྱིལ་འཁོར་བ་ཡི་ཁྲི་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་པལ་ཆེ་བ་ལས། གཙོ་བོའི་བརྒྱུས་པ་འབྱུམ། འཁོར་རྣམས་ལ་ཁྲི་སྒྲག་རེ་
བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་། བདེ་མཆོག་ལས། རྒྱས་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་ཅིང་། འབྲིང་
དང་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་ལ། དུས་འཁོར་ལ་ཡང་གཙོ་བོ་ལ་འབྱུམ་
དང་། འཁོར་གྱི་བསྐྱེན་པ་སྤྱགས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་རྣམས་ལ་ཁྲི་སྒྲག་རེ་བརྒྱུས་པས་
ཆོག་པར་གསུངས་སོ། །བཟང་པོ་ཡོངས་གཟུང་དང་། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྩེ་བྱེད་པ་
ལས། མེ་ཏོག་པོག་པའི་ལྷ་ལ་འབྱུམ་བརྒྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་དེ་ལྟར་
ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པར་མི་བཞེད་དོ། །སྤྱགས་རིམ་ལས་ཡེ་ཤེས་འབེབས་པའི་
སྤྱགས་ལ་བསྐྱེན་པ་ཁྲི་སྒྲག་གཅིག་དང་། དེའི་བཅུ་ཆའི་སྦྱིན་སྒྲུག་བྱེད་དགོས་པ་ནི།
དུས་འཁོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ལ་ངེས་པར་དགོས་
པར་མ་གསུངས་ལ། བརྒྱུས་པའི་ཁ་སྐོང་གི་སྦྱིན་སྒྲུག་བྱ་མི་དགོས་པར་གསུངས་
ཤིང་། འདུས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། ཡེ་ཤེས་འབེབས་པའི་བརྒྱུས་པ་འབྱུམ་དང་།

བཞེགས་མཐར་བྱེད་ཀྱི་ཐེངས་སྐྱེགས་ཁྱི་བཟླ་བར་གསུངས་ལ། བསྟེན་པའི་ཁ་སྐྱོང་གི་སྦྱིན་སྲེག་བྱེད་མི་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་གསུངས་ཀྱང་། གཤེན་རྗེ་གཤེད་དམར་ནག་གི་དཀྱིལ་ཚོག་ལས། བསྟེན་པའི་ཁ་སྐྱོང་གི་སྦྱིན་སྲེག་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་བས། སྤྱིང་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱེགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྟེན་པའི་སྐྱེགས་ལ་རྩ་སྐྱེགས་ངེས་པར་མི་དགོས་པས། སྦྱིང་པོ་རྣམས་ལ་བསྟེན་བ་སོང་ན་དེས་བདག་འཇུག་སོགས་ཀྱི་ལས་ལ་ནི་གོ་ཚད་པར་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཙོ་བོའི་བཟླས་པ་འབྲུམ། འཁོར་རྣམས་ལ་ཁྱི་བཟླ་བར་གསུངས་པ་སྦྱིར་ཡིན་གྱི། ད་ལྟ་ཚོད་དུས་སུ་བཞི་འབྲུར་བཟླ་བར་སྟོམ་འབྲུང་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྟོམ་འབྲུང་ལས་གསུངས་པ་ནི། ལས་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ལས་བསྟེན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་རོལ་ཀྱི་བསྟེན་བ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་སྟོམ་འབྲུང་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཚད་ལྡན་གང་གིས་ཀྱང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེན་ལྟ་བུའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་གི་གཙོ་འཁོར་ཀྱི་བསྟེན་ཚད་སོང་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་སྟོམ་ཀྱི་བསྟེན་བ་བྱ་མི་དགོས་པར་དབང་བསྐྱར་སོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ལ་ཞུགས་པས་ཚོག་སྟེ། ལྷ་ཐམས་ཅད་དོ་ཐོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ལ། དེ་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དུ་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། རྒྱུད་གཅིག་ཅིང་བདེ་སྟོང་དུ་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བ་གང་ཟེར་ཡང་འདྲ་བས། འུ་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེ་ཏ་པའི་ཆེ་དཔག་མེད་ལྷ་དགུ་ལྟ་བུ་

ཞིག་གི་དབང་ཐོབ་ན། སྐྱེས་མེད་སོགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་
པར་འགྱུར་རྟེ། ལྷ་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྐྱེད་རིམ་སྟུན་བཞིར་བསྐྱོམས་ནས་བསྟེན་པའི་ཆད་རྫོགས་
པར་བྱས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། སྟོབ་མས་དབང་བསྐྱར་བར་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་། སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་ཞུས་ཀྱིས་བཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བྱམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྟེན་པ་གསོ་
བ། །དགྲིལ་འཁོར་སྤྱི་དང་། བྱད་པར་དུ་བདེ་མཆོག་ནག་པོ་བ་ལ་བྱ་དགོས་
སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་རྟོག་བཞེད་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི། ཆད་ལྷན་
ཀྱི་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་དེ་དག་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་
སྟུན་བཞིར་བསྐྱོམས་ནས་བསྟེན་ཆད་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དང་།
བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་སེམས་དག་པའི་མཆོན་མ་བྱུང་བ་
དང་། ལྷས་དབང་བསྐྱར་བ་མ་བཟུགས་པ་ཅོམ་གྱི་མཆོན་མ་ནི། དབང་བསྐྱར་བ་
སོགས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལས་ལ་འཇུག་པ་ལ། མ་མཐར་ཡང་ཆད་དགོས་སོ། །ཡང་
ལྷའི་གནང་བ་བྱུང་ན་ནི། བསྟེན་པའི་གངས་མ་རྫོགས་ཀྱང་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་
དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་པས་ཆོག་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟེན་ཆད་ཀྱི་དོད་སྟབ་
ཅིང་། དེ་ཉིད་མཆོག་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ ། དེས་དགྲིལ་འཁོར་གང་དུ་སྟོབ་མ་ལ་རི་ལྟར་དབང་བསྐྱར་པའི་ཚུལ་ ་ ་
ལ་གསུམ།

རྩལ་ཆོན་དང་།

རས་གྲིས་དང་། ལུས་དྲིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།

དྲིལ་འཁོར་གྱི་བའི་ཚུལ་དང་།

དྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་བའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱབས་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།

སའི་ཚོ་ག་དང་།

སྟོན་གྱི་ཚོ་ག་དང་། དྲིལ་འཁོར་གྱི་བའི་ཚོ་ག་དངོས་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ་ལ་ལྔ།

ས་བརྟག་པ།

ས་བསྐྱར་པ། ས་སྦྱང་པ། ས་གཟུང་པ། ས་བསྐྱར་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི་སའི་ཕྱོགས་དེ་དྲིལ་འཁོར་གྱི་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་
བརྟག་པའོ། །

ས་བསྐྱར་བ་ལ་གཉིས།

མངོན་པ་ལས་བསྐྱར་བ་དང་།

མི་མངོན་པ་ལས་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བརྟགས་ནས་རྒྱང་བའི་

མཆན་ཉིད་དང་ལྷན་པར་ཤེས་ན། ཚུར་མཐོང་ལ་སྤང་དུ་རུང་བའི་ས་དེའི་བདག་པོ་
རྒྱལ་པོ་དང་། སྤང་དཔོན་སོགས་ལས་ཕྱོགས་དེར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བའི་གནད་བ་
ཞུ་བའོ། །

གཉིས་པ་༼མི་མངོན་པ་ལས་བསྐྱང་བ་༽ནི།

ཚུར་མཐོང་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཞིང་སྤྱོད་སྟེ། མི་མངོན་པའི་ས་དེའི་བདག་
པོ་ལ་གནད་བ་གསོལ་ནས། གནད་བ་རྒྱུང་བའི་མོས་པ་བྱེད་པ་སོགས་ཅམ་ནི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་དགོས་པར་བྱུང་བར་མེད་དོ། །ཡང་བདེ་
མཆོག་དང་། དུས་འཁོར་སོགས་ལ་ནི། སའི་ལྷ་མོ་ལ་གནད་བ་ཞུ་བ་དང་། བདེ་
མཆོག་ལ་བྱུང་བར་བདེ་གཤེགས་ས་བསྐྱང་ཞེས་པ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་
གནད་བ་གསོལ་བ་ཡོད་ཅིང་། དུས་འཁོར་ལ་ཡང་དེ་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་པ་ཅམ་ཞིག་
གསུངས་པ་རྣམས་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་གའི་བྱུང་བར་ཡིན་གྱི། འདུས་པ་སོགས་ལ་
དེ་ལྟར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཆོ་ག་ཆད་པའི་སྤྱོད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུགས་སོ་སོ་བ་
ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ས་སྤྱང་བ་ལ་གཉིས། བརྟེན་པས་སྤྱང་བ་དང་། རྟེན་པ་
དགོས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་བ་ཐོག་མར་བཞེས་ནས་
དེར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱལ་པོའི་སོ་བྱང་གི་ཕྱི་རོལ་དང་། སྤང་བྱེད་
སོགས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དབྱེ་ཐང་ཁ་ལྟ་བུར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་ལ་ནི། ས་བརྟེན་ནས་རྩོ་
བ་དང་། ཆེར་མ་དང་། གྱོ་མོ་ལ་སོགས་པའི་སའི་ཐུག་རྩུ་འབྱེན་པས་སྤྱང་དགོས་ལ།
དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་མི་རུང་བས། དེ་ལ་ཐོག་མར་ས་གང་ནས་བརྟེན་པའི་ལྷོ་འབྱེད་

མཆན་ཁུང་ཐེགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། ལྟོ་འབྲེ་བརྟག་པའི་ཐེག་བཟུང་སྟེ། དེའི་
 མཆན་ཁུང་ཐེགས་པར་བྱས་ནས། ཐོག་མར་དེ་ནས་འབྱོར་ཁམ་གཉིས་གསུམ་ཞིག་
 བརྟེན་བྱ་སྟེ། དེ་ནས་ཕྱོགས་གང་ནས་བརྟེན་གྱིང་ས་བདག་དང་མི་སྲུག་པའི་
 དགོས་པ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ལྷ་ཁང་དང་། ཁང་ཁྱིམ་ལ་
 སོགས་པར་བྱི་བ་ན། ས་བརྟེན་པས་སྦྱང་མི་དགོས་ཤིང་། རྩས་སྲུགས་ཉིང་རེ་
 འཛིན་གསུམ་གྱིས་སྦྱངས་པས་ཆོག་ལ། དེ་ལ་རྩས་ནི་ཆུ་ཐལ་བ། ཡུངས་ཀར་ལ་
 སོགས་པ་དང་། སྲུགས་ནི། ཞོ་བྱ་ཁྲི་ལ་སོགས་པའོ། ཉིང་རེ་འཛིན་ནི། ལྟོང་བ་
 ཉིད་བསྐྱོམས་ནས་སྦྱང་བའོ། །འདི་ནི་བརྟེན་ནས་སྦྱང་བ་ལའང་དགོས་སོ། །བཞི་
 བ་ས་གཟུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་ལེགས་པར་སྦྱངས་པའི་ས་དེའི་དབྱུས་སུ་རང་ཉིད་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་ཤར་སྒོ་གང་དུ་འོང་བ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་བཏུས་ལ་འདུག་སྟེ། སྦྱབ་ཐབས་
 རྩོགས་པར་བསྐྱོམས་ནས། ས་དེར་ཡང་རི་ལྟར་བསྐྱོམས་པ་དེ་འདྲ་བའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་བྱི་བར་བྱའོ་སྟེ་དུ་སྒོས་དམ་བཅའ་བ་ནི་ས་གཟུང་བའོ། །ལྷ་བ་ནི། དེ་ནས་
 ཕྱོགས་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་བཞིས་སྒོ་བཞི་ནས་མཐུལ་སྒོ་ན་དུ་འགྲོ་བའི་མཆོད་པ་སྤུལ་ལ།
 དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་བར་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི། བདག་བསྐྱེད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིང་
 བཟུ་མི་བྱེད་པར་འདེགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། སྲུགས་གྱིས་ནམ་མཁའ་བརྟེག་ལ་བྱ།
 དེ་ནས་རང་ཉིད་གཙོ་བོ་ལས་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྐབས་
 གང་ཡིན་གྱི་ཁྲི་བོའི་དབང་པོར་བསྐྱུར་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་ཁྲི་བོ་གང་དུ་བསྐྱུར་ན།
 བདེ་དཀྱིས་ལྟ་བུ་ལ་ཁམས་གསུམ་ནམ་རྒྱལ་དང་། དུས་འཁོར་ལ་རྡོ་རྗེ་འུགས་
 དང་། འདུས་པ་ལ་ཞེ་སྒྲུང་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་རང་རང་གི་ཁྲི་བོ་དེ་ཉིད་གྱི་ར་

རྒྱལ་བ་བྱུང་སྟེ། སྒྲོབ་དཔོན་དབང་ལྡན་དུ་སོང་ནས། བགེགས་ལ་བཀའ་བསྒྲོ་བྱས་
ཏེ། དེ་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཞི་ལ་སོགས་པར། ལྡང་སྒྲབས་ཁ་
སྒྲོར་སོགས་རྒྱས་བསྐྱུས་ཅི་རིགས་པར་བྱས་ལ། བགེགས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཕྱར་
གདབ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱར་འཁོར་བསྐྱོམས་ནས་བགེགས་བསྐྱར་ཞིང་ཕྱགས་དང་
ཕྱག་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་གཞི་དོ་རྩེའི་རང་བཞིན་དུ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པའོ། །ས་
ཆོག་གི་རིམ་བ་འདི་ནི། རྒྲ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་པལ་ཆེ་བའི་ཕྱགས་ཡིན་ལ། དུས་
འཁོར་ལྟ་བུ་ལ་ཕྱར་ཞིག་མི་མཐུན་པ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་སྟ་གོན་ལ་བཞི།

སའི་ལྷ་མོ་སྟ་གོན་དང་།

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྟ་གོན་དང་། བུམ་པ་སྟ་གོན་དང་། སྒྲོབ་མ་སྟ་གོན་
ལོ། །དེ་ལ་སྟ་གོན་དང་ལྷག་གནས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དབང་བསྐྱར་བའི་སྐབས་མ་
ཡིན་པའི་སྐབས་མཆོད་དང་། བདག་འབྲུག་སོགས་ཀྱི་དུས་སུ་སྒྲོབ་མ་ལྷག་གནས་བྱ་
མི་དགོས་སོ། །

སའི་ལྷ་མོ་ལྷག་གནས་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་བྱི་བའི་ས་
དེའི་དབུས་སུ་སའི་ལྷ་མོའི་ཆོམ་བྱ་བཞོད་ལ། དེར་དམ་ཆོག་པ་བསྐྱེད། དེ་ལ་ཡེ་
ཤེས་པ་བཅུག་མཆོད་པ་ཕྱལ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་བར་གནང་བ་གསོལ་ཞིང་།
དཔང་སོ་འཆོལ་བའོ། །སྐབས་དེར་གཏོར་མ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གྱི་ཕྱགས་གཉིས་

ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་༼དགྲིལ་འཁོར་༽ལྷ་སྟོན་གོ།

དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། དགོས་པ་ནི་ས་ལ་རྩལ་
ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་འབྲི་བར་འགྱུར་བ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་དོན་དུ་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་
བཏབ་ནས་སྟོན་གསན་འདེབས་པའོ། །བྲ་ཚུལ་ནི་གང་དུ་འབྲི་བའི་ས་དེར་བྱིའི་ཐིག་
ལེ་དང་། མེ་ཉོག་གི་ཚོམ་བྱ་བ་ཀོད་ནས་བྲ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱིའི་ཐིག་ལེ་སོགས་
གང་དུ་བྲས་པ་དེ་ཉིད་དུ་རྩལ་ཚོན་གྱི་ལྷ་མཚན་གྱི་གནས་མི་འཆུག་པར་བྲ་བའི་
ཕྱིར་དུ་ཐོག་མར་ཐིག་འདེབས་དགོས་ཀྱི། ཐིག་མ་བཏབ་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ལྷག་གནས་
བྱེད་པའི་ལག་ལེན་ནི་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ལ། དེས་ན་ཐིག་འདེབས་པ་ལ་ཡང་
ལས་ཐིག་དང་ཡེ་ཐིག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཐོག་མར་ལས་ཐིག་བཏབ་སྟེ་དེ་ནས་ཡེ་ཐིག་
འདེབས་པ་ཡིན་གྱི། ཐོག་མར་ཡེ་ཐིག་བཏབ་སྟེ། དེ་ནས་ལས་ཐིག་འདེབས་པ་མི་
འཐད་དེ། ཡེ་ཐིག་ནི་ལས་ཐིག་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་བྱེད་མ་ཡིན་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་
སྟེད་པའི་ཆེ་ན་འང་དང་པོར་ཡེ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ནས། དེ་ལ་དམ་ཆོག་པ་གཞུག་
དགོས་པ་སོགས་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་ཞིག་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྷ་མ་སྔ་མ་
རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ལ། ལས་ཐམས་ཅད་བར་སྐྱེད་པའི་ལུགས་མེད་ཀྱང་། རང་
ལུགས་ལ་ལས་ཐིག་དགྲིལ་འཁོར་གང་ཡིན་པ་དེའི་ལས་ཐམས་ཅད་པར་བསྐྱེད་
ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། ཐིག་འདེབས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །དཔེར་ན། ལས་
ཐམས་ཅད་པའི་ལྷ་གང་དུ་བསྐྱེད་པའི་བྲས་པ་ལ་ལས་བྲས་ཐེར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་

ལྷར་སྐྱེད་དགོས་པར་བརྟེན་དོན་ཡོད་རྗེ་མེ་ལ་སོགས་པ་མཁས་པ་དུ་མས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལས་ཐིག་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་ཐིག་སྐྱེད་ནི་སྔད་བྱ་དཀར་བོ་ཁ་དོག་གཅིག་པ་རྫོ་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ཐིག་ཆལ་གྱིས་གཤེར་བར་བྱས་ནས་རྫོན་ཐིག་བཏབ་ལ། ཡེ་ཐིག་མ་བཏབ་པའི་བར་དེར་བྱིའི་ཐིག་ལེ་སོགས་བྱས་ཏེ། ལྷ་གོན་གྱི་ལྷ་དམ་ཆོག་པ་བསྐྱེད་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་ཆེ། སྔར་ས་ཆོག་གི་སྐབས་སུ་ནུས་མཁར་བཏེག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་མར་པབ་ནས་བསྐྱེད་པ་མ་གཏོགས། ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་ཚུལ་གཞན་བྱ་མི་དགོས་པས། དེ་བསྐྱེད་ནས་མཆོད་བསྐྱེད་བདུན་ཅི་སྔར་བ་སོགས་བྱས་ཏེ་སྣོན་གསལ་འབེབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡེ་ཐིག་འདེབས་པ་ནི། འདེབས་བྱེད་ཀྱི་ཐིག་སྐྱེད་ནི་རིགས་ལྗེའི་རོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་སྔད་བྱ་ཁ་དོག་ལྷ་བ། དེ་རེ་རེ་ལ་འང་རང་དང་མཐུན་པ་ལྷ་ལྷ་བྱས་ལ། ལྷ་ལྷ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྷ་བོ་དེ་ནུས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱེད་ཐིག་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་བྱམ་པ་སྣ་གོན་ནི།

སྣ་གོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནུས་མཁར་བཏེག་ནས། ཡེ་ཐིག་མ་བཏབ་པའི་གོང་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ཐོག་མར་བྱམ་པ་སྣ་གོན་བྱས་ལ། དེ་ནས་སྣ་གོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཏེག་སྟེ། ཡེ་ཐིག་འདེབས་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྷར་བྱའོ། །དེ་ནས་རང་རང་གི་སྐབས་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པས་དགོད་ཅིང་། དེ་ལ་རྒྱས་པར་བྱེད་ན་བྱམ་པ་སྣ་གྲངས་དང་མཉམ་པ་དང་། མ་བྱམ་ན་བྱམ་པ་ལྷ་བྱས་ལ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ལ་གཅིག་དང་། ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་

བཞིའི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་བྱམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་རྣམས་བཤམས་ཏེ། དེ་
 རྣམས་ཀྱང་ཕྱོགས་རྣམས་སུ་ཚུལ་རི་ལྟར་དགོད་པ་དང་། བྱམ་པའི་ནང་དུ་ལྷ་རྣམས་
 སྐྱེད་ཚུལ་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་མ་གྲུབ་ན་བྱམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། གཅིག་
 རྣམ་རྒྱལ་དང་། གཅིག་ལས་བྱམ་དུ་བྱའོ། །བྱམ་པ་བསྐྱབས་པའི་དགོས་པ་རྣམ་
 རྒྱལ་བྱམ་པ་ནི། དབང་བསྐྱར་བ་དང་བདག་འཇུག་སོགས་ཀྱི་ཆེ། ཚུད་བང་མང་དུ་
 བསྐྱར་བ་དང་། ལས་བྱམ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། མཆོད་རྫས་དང་། བདག་དང་།
 གནས་དང་། སློབ་མ་ལ་བསང་གཏོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །བྱམ་པ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་
 ལ། ཁ་ཅིག རྣམ་རྒྱལ་བྱམ་པར་ལྷ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད། དེ་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་
 དུང་ཆོས་དང་། རྟོད་པ་སོགས་སུ་ཡང་ལྷ་རྩོགས་པར་སྐྱེད་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་།
 ཡང་དུང་ཆོས་སུ་ལྷ་དངོས་སུ་མི་སྐྱེད་པར་རྣམ་རྒྱལ་དུ་སྐྱེད་པའི་ལྷ་དེ་རྣམས་དུང་
 ཆོས་སུ་མེ་ལོང་ནང་དུ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལྷ་དུང་སྟོན་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་།
 ཡང་རྣམ་རྒྱལ་དུ་སྐྱེད་པ་འབྲ་བ་ལ་དུང་ཆོས་སུ་གཙོ་བོ་ཡབ་ལུས་ཅམ་སྐྱེད་པའི་
 ལུགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུགས་གསུམ་རྒྱང་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཆོད་ལྷན་སུས་ཀྱང་མ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲུལ་གཞི་ནི། གྲུབ་ཆེན་མཆོ་སྦྱིས་ཀྱིས། བེ་ལས་
 རྒྱང་བའི་བྱམ་པ་ནི། །རིན་ཆེན་བྱམ་པའི་སྟེང་གཞག་བྱ། །དེར་ནི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་
 པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི། དེར་ནི་ཞེས་པ་རྣམ་རྒྱལ་ལ་མ་གོ་བར། དུང་ཆོས་ལ་
 བརྒྱང་བས་ནོར་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དུས་འཁོར་ལས། རྒྱལ་བ་དང་། རྣམ་པར་
 རྒྱལ་བ་དང་། རྣམ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུངས་པའི་རྒྱལ་བ་དང་རྣམ་རྒྱལ་ནི་བྱམ་
 པ་བརྟུ་གསུངས་པའི་སྟེང་འོག་གི་བྱམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། རྣམ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ནི་དུང་

ཆོས་ལ་བྱས་ནས། དེར་སྟོང་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་རྒྱལ་སོགས་
བྱས་པ་གཞན་རྣམས་སྟུ་སྟུ་རེ་རེ་ལས་བསྐྱེད་པར་མ་གསུངས་པས་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་
འགོད། །རང་ལུགས་ལ་རྣམ་རྒྱལ་བྱས་པར་དཀྱིལ་འཁོར་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྟུ་ཐམས་
ཅད་སྐྱེད་དགོས་པར་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་། གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་པའི་
ལུགས་གཉིས་ཡོད་དོ། །རྣམ་རྒྱལ་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་དུང་ཆོས་སོགས་ནི་
བཟང་གི་རྒྱས་བཀང་པ་དེ་ཉིད་ནི། ལུང་ཀ་དང་། ཡི་གེ་གསུམ་བཞུས་པས། རྩོ་རྩེ་
བདུད་ཅིའི་རྒྱུ་ཐོག་མར་བསྐྱབས་ནས་རྣམ་རྒྱལ་དུ་སྐྱེད་པའི་སྟུ་ལ་མཆོད་ཡོན་
དབུལ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པར་གྲུབ་ཆེན་ལ་བ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཐོད་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལ་སོགས་པ་ཆོད་ལྟན་དུ་མས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་དུང་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱས་མཆོད་ཡོན་ལུ། མེ་ཏོག་དང་གཏོར་མ་ལུ་ལ། མཆོད་བསྟོད་བྱས་ནས།
ཡོ་ག་མན་ཆད་ལ་བཞུ་པའི་ལུགས་མེད་ཀྱང་། ལྷ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སྟུ། ལྷ་རྣམས་བྱས་
རྒྱ་དང་རོ་བོ་གཅིག་དུ་བཞུ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སྟོ་མས་པར་
ཞུགས་ནས། ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་མེས་ཞུ་སྟེ་བྱས་རྒྱ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པར་
སེམས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འཁོར་རྣམས་ཡབ་ཡུམ་དུ་མེད་པས་རི་ལྟར་བྱ་སྟུ་ན། སྟོན་
མེད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པས། གཙོ་བོ་
ཡབ་ཡུམ་བདེ་བས་ཞུ་ནས་དབྱེས་པའི་སྟོ་བས་ཀྱིས་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་ཞུ་བ་ཡིན་ལ།
རང་ལུགས་ལ་མཆོན་པའི་སྟུ་རྣམས་ཀྱང་བཞུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་རྩོ་རྩེ་
བདུད་ཅིའི་རྒྱ་ཞེས་པ། རྩོ་རྩེའི་མགོ་ལ་རྒྱ་སྐྱགས་ནས་དེ་ལ་བྱེད་པར་སྒྲུང་སྟེ། དེ་ལས་
བ་དེ་ནི་ཤེས་པས་བལྟས་ན་བཞད་གང་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་། གྲོ་བ་མ་ལྷ་གོན་ཤིག།

གྲོ་བ་མ་ལྷ་གོན་བྱས་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་སྙམ་ན། ལྷགས་ཀྱི་སྡོད་རུང་དུ་
བྱས་ནས་རྒྱ་དུ་སྡོད་བ་དང་། ལྷ་གོན་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྷ་མས་ནང་དབང་བསྐྱར་ཏེ་དོ་རྩེ་
ཐེག་པར་རིགས་ངེས་པར་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟར་མ་བྱས་
པར་དབང་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རིགས་སུ་སྟེས་
པའི་གཞོན་ཏུ་དེའི་རྒྱལ་སྲིད་དུ་དབང་བསྐྱར་དུ་རུང་གི། །དམངས་རིགས་ལ་སོགས་
པ་དེའི་རྒྱལ་སྲིད་དུ་དབང་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་། གྲ་དཀྱིལ་འཁོར་བྲི་བའི་ཚྭ་གདོས་བསྐྱབ་པ་ཤིག།

ཡེ་ཐེག་བཏབ་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་རྩལ་ཚོན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྲི་ལ། དེ་ལྟར་
བྲིས་ཐེན་ནས་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་གང་རུང་
དགོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ནི། ལྷགས་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ། དེ་མཚོན་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་རང་གི་ལྷ་གནས་སུ་རང་རང་གི་ཕྱག་མཚན་དགོད་པའམ།
གསུང་ཚོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། དེ་མཚོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལྷ་གནས་ནམས་སུ་རང་རང་
གི་ས་པོན་དགོད་པའམ། ལྷ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། དེ་མཚོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལྷ་
གནས་ནམས་སུ་རྩལ་ཚོན་ཀྱི་ལྷའི་སྐུ་གཟུགས་རྩོགས་པར་བྲི་བའམ། ལྷ་གནས་
ནམས་སུ་དེ་དང་དེའི་ལྷའི་སྐུ་གཟུགས་མ་འཛོག་པ་གང་རུང་བྱས་པས་ཚྭ་གོ་། །དེ་
ལྟར་ཟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས་ཐེན་ནས། གཟུགས་དང་།
རྒྱལ་མཚན་དང་། མཚན་པའི་ལོ་བྱེད་ནམས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། ། དེའི་འཁོར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་། རྟེན།

དེ་ལྟར་ཉེན་དང་བཞེན་པའི་དེའི་འཁོར་གྱིས་ཤིང་བརྒྱན་པ་སོགས་བྱས་
ཟེན་ནས་སྐྱབ་དགོས་པས། དེ་ལ་བདག་མཉུན་ཐ་དད་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ཐ་མི་དད་ཏུ་
བྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། བྱབ་ཆེན་དུ་རི་ཀ་པས་བདེ་མཆོག་ལ་བདག་མཉུན་
ཐ་དད་ཏུ་མཛད་པ་དང་། ཏུས་འཁོར་ལ་ཐ་དད་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་འཕགས་ལུལ་
ཀྱི་ཆེན་པོ་དག་གི་བཞེད་པ་ལ་བདག་མཉུན་ཐ་མི་དད་ཏུ་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་
ངོ། ། ཐ་དད་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུགས་ནི། སྟོན་ཏུ་བདག་བསྐྱེད་རྫོགས་པར་བསྐྱོམས་ནས་
མཉུན་བསྐྱེད་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། རང་ཉིད་མཉུན་བསྐྱེད་ཀྱི་དེའི་འཁོར་གྱི་
དབུས་སུ་བྱིན་པའི་དམིགས་པ་ཡང་མི་བྱེད། མཉུན་བསྐྱེད་ཀྱི་གཙོ་པོའི་ར་རྒྱལ་ཡང་
མི་བྱེད་པར་མཉུན་བསྐྱེད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། ། ཐ་མི་དད་ཏུ་བྱེད་པ་ལ། བོད་ཀྱི་
ཆ་མ་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དང་། འཕགས་ལུལ་གྱི་ཆེན་པོ་དག་གི་བཞེད་པ་གཉིས་
སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ཆ་མ་ཁ་ཅིག་ནི། དང་པོར་བདག་བསྐྱེད་ཡེ་ཤེས་པ་
འཇུག་པ་མཆོད་བསྟོད་བདུད་ཅི་མུང་བ་ཡན་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ། ཉེར་བསྟུ་མི་བྱེད་
པར་མཉུན་བསྐྱེད་སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ། དེའི་བདག་བསྐྱེད་མཉུན་བསྐྱེད་ཀྱི་གཙོ་པོའི་ར་
རྒྱལ་ཡང་མི་བྱེད་པར། མཉུན་བསྐྱེད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་ནས། དེ་ཆར་བ་དང་བདག་
བསྐྱེད་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་མཉུན་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་སྟེ། བདག་བསྐྱེད་
ཀྱི་གཙོ་པོ་སོགས་ལྟ་ཐམས་ཅད་མཉུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་དང་སྟེ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལ་
བདག་མཉུན་སྟེ་བ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ངོ། ། དེ་ནས་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་
སྟོན་བྱངས། དོན་གསལ་ཞིང་ཅ་སྟུགས་བརྫོད་ནས། བྱི་འབྲང་གི་བགེགས་བསྐྱེད།

དཔེགས་པས་བསྐྱར་འཁོར་ཁ་ཕྱེན་ས་ཡེ་ཤེས་པ་འདྲུག་ཤུགས་པ་དང་རྟ་སོགས་
 བརྗོད་ནས་རྗོར་བསྐྱམས་པའི་ཕྱག་རྒྱས་བསྐྱར་འཁོར་ཁ་ཕྱེན་པར་བྱེད། དེ་ནས་
 སྐྱབ་མཆོད་ཞག་བདུན་ཅུ་སྟེལ་ནས་བྱེད་ན། ལྷ་གོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ནས་མཁར་
 བཏེག་པ་དེ་ལས་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་གྱི་ཚུལ་དུ་ཞག་རེ་བཞིན་དགྲིལ་
 འཁོར་རེ་རེ་རྟུལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་སྟེལ་པར་བྱེད་ཅིང་། ཡང་གཤེགས་
 གསོལ་བྱེད་པའི་དོན་ལྷ་སྟོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ནས་མཁར་མེ་འཛོག་པར་སྟེལ་པར་
 བྱེད་དེ། དེ་ལ་དགྲིལ་འཁོར་བདུན་བསྟེན་པའི་ཐ་སྟོན་བྱེད་དོ། །སྐར་ས་ཆོག་གི་
 སྐབས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་ལ། དམ་ཆོག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཉིས་བསྟེན་པ་དང་། དེ་
 གཉིས་སྟོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དང་བསྟེན་པས་སྟུམ་བསྟེན་སྟུ་སོང་། བདག་བསྐྱེད་
 གྱི་དམ་ཆོག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཉིས་དང་། མདུན་བསྐྱེད་གྱི་དེ་གཉིས་བསྟེན་པས་
 བཞི་བསྟེས། དེའི་སྟེང་དུ་སྐར་གྱི་གསུམ་བསྟེན་པས་བདུན་བསྟེན་སྟུ་སོང་ལ། དེའི་
 ཚུལ་དེ་ནི་ཁྲ་མའི་མན་ངག་ཡིན་པས་ཟབ་པར་འདོད་དོ། །བདག་མདུན་ཐ་མི་དང་
 འདོད་པའི་རྒྱ་གར་པའི་ཤུགས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། བདག་བསྐྱེད་
 རྟོན་དུ་རྩར་དུ་མི་སྟོན་པར་མདུན་བསྐྱེད་བསྐྱབ་པའི་རྟུལ་ཆོན་ནས་རས་གྲིས་གྱི་
 དབུས་སྟུ་རང་ཉིད་ཕྱིན་པའི་མོས་པ་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་དུ་ཆོས་འབྱུང་དང་འབྱུང་བ་
 རིམ་བཅེགས་སྐྱེད་པ་དང་། ས་པོན་ལས་ཕྱག་མཆོད་དང་། དེ་ལས་ལྷ་སྐྱེད་པའི་ཆོག་
 སྟུམ་བསྐྱེད་དུས་མཉམ་དུ་བྱས་ལ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཕྱིན་བརྒྱལ། ཡེ་ཤེས་པ་དབྱུག་
 གཞུག་ཤིགས་བདག་གི་རྒྱས་གདཔ་རྣམས་ཐེན་པ་དང་། རང་ཉིད་གཙོ་བོ་ལས་མར་
 མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་གྱི་ཚུལ་དུ་ཤར་སྟོ་ཤོགས་སྟུ་ཕྱེན་ས་མཆོད་པ་འབུལ་

ཞིང་བདག་འདུག་ལེན་པ་སོགས་བྱེད། དེ་ཕྱིན་ཆད་སྐྱེས་པ་དང་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་དུ་
བྱས་པ་ལས་དབང་ལེན་པ་སོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་འདྲ་བའི་ཚུལ་ནི་བྱུང་ཆེན་
རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ལ་མེད་ཀྱང་། བརྟེན་ཏེ་མཁས་པ་དུ་མས་བཞེད་པར་སྦྱང་བས།
གཤེན་རྗེ་གཤེད་དམར་ནག་ལ་འདི་ལྟར་བྱས་པས་ཆོག་གི། །འདུས་པ་སོགས་ལ་འདི་
ལྟར་བྱས་ན་ནི་སྦྱེ་འཆི་བར་དོའི་སྦྱང་གཞི་དང་ཆོས་མ་བྱུན་པའི་མངོན་རྟོགས་སྒོམ་
པའི་ཚུལ་མེད་པས་དེ་འདྲ་བ་བྱར་མི་རུང་ལ། ལྷ་བྱང་སོགས་བྱུང་ཆེན་གྱིས་མཛད་
པ་ལྟར་རྗེ་ཉིད་གྱིས་དཀྱིལ་ཆོག་དང་། སྒྲོན་གསལ་གྱི་མཆན་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་བྱ་
དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཐོག་མར་བདག་བསྐྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡན་ཆད་རྫོགས་
པར་བསྐྱོམ། མཆོད་བསྟོད་བདུད་ཅི་བྱང་བ་སོགས་ཆར་བ་དང་། བདག་བསྐྱེད་ཉེར་
བསྐྱེད་བྱས་ནས། བདག་ཉིད་གཙོ་བོ་རྒྱང་བའི་རྣམ་པར་གནས་པར་བྱས་ལ། དེས་རྩལ་
ཆོན་ནས་རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་ཕྱིན་པའི་མོས་པ་བྱས་ནས། ལས་
བྱས་ཀྱི་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མི་གཞོད་པར་གཏོར་ལ་བསང་། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་
འོད་གསལ་དུ་བཅུག་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་སོགས་སྒྲོམ་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི།
ཅང་མེད་དུ་གཏོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བྱེད་པར་བྱས་ནས། ཆོས་འབྱུང་དང་
འབྱུང་བ་བཞི་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་དང་། གཞལ་ཡས་
ཁང་བསྐྱེད་ཟིན་ནས་སུན་མོང་དང་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདན་རྣམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་
རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ས་བོན། དེ་ལས་ཕྱག་མཆོན། དེ་ལས་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
བསྐྱེད་ནས། རང་ཉིད་གཙོ་བོའི་སྐྱེད་ཆོག་གིས་བསྐྱེད་དེ། དེའི་ར་རྒྱལ་ལ་གནས་པས་
སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཕྱིན་གྱིས་རྫོགས་པའི་སེམས་དབང་སུམ་བཙེགས་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་

དབྱུག་གཞུག་རིགས་བདག་གི་རྒྱས་འདེབས་རྣམས་ཆར་ནས། རང་ཉིད་གཙོ་བོ་
 ལས་མར་མེ་གཅིག་ལས་“གཉིས་¹ཆད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྒོར་
 འདུག་སྟེ། མཆོད་ཅིང་དབང་ལེན་པ་སོགས་ནི་སྤར་དང་འབྲེལ། ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་
 བཞུགས་ཏེ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་སྤྱན་དངས་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་སྟེ། དེའི་ལོག་
 ཏུ་སྤར་ནས་མཁར་གཏེག་པའི་སྟོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩོགས་པར་པ་བཞུགས་ཏུ་བ་སྤྱི་
 མ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ནས་ཡང་ཏུ་བ་སྤྱི་མ་ལ་འབེབས་རྒྱ་མེད་དོ། །དེ་ལ་ལྷ་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་གིས་མ་བཤད་ལ། སྤྱགས་རིམ་ལས་
 གཅིག་ནས་དུག་གི་བར་ཞེས་གསུངས་གྱི། དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྟེ་ཚུལ་གྱི་ཐ་སྙད་རྒྱ་
 གར་བ་ལ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཅིང་། བཞི་བསྐྱེད་དང་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་དོ། །དེ་
 ལ་ལྷ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ནི། སྤར་ས་ཆོག་གི་སྐབས་ཀྱི་དམ་ཆོག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་
 གཉིས། དེ་གཉིས་སྟོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་བསྐྱེད་པས་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔེར་
 མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་དམ་ཆོག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་གཉིས་དང་བསྐྱེད་པས་ལྷ་བསྐྱེད་སྤྱི་
 མོང་བ་ཡིན་གྱི། བདག་བསྐྱེད་ནི་“ཉིར་བསྐྱེད་ཆར་བས་བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་ལ། སྤྱིར་བདག་
 མདུན་ཐ་མི་དད་པའི་ཐ་སྙད་རྒྱ་གར་བ་ལ་ཡོད་ཀྱང་། བདག་མདུན་བསྐྱེད་པའི་ཐ་སྙད་
 མེད་དོ། །བདག་མདུན་ཐ་མི་དད་པའི་དོན་ནི། མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དེ་ཉིད་གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་དང་། རང་ཉིད་དེའི་དབྱུག་གྱི་གཙོ་བོ་དངོས་ཀྱི་
 ར་རྒྱལ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱི་བསྐྱེད་ལ། ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་སྤྱག་ལེན་
 ལ། སྤྱི་བསྐྱེད་ཞེས་སྟེ་ཉིར་བསྐྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པས།

1 གཉིས་

2 ཉིར་

3 སྤྱི་བ་

ཡེ་ཤེས་པ་བརྒྱུན་པ་ཡོད་པ་ལ། ཉི་མ་ཕྱི་མ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་ལྷན་ལ་སོགས་པས་
སྐྱབ་པའི་སྟོན་དུ་རྩལ་ཆོན་དང་རས་བྲིས་གང་ཡིན་ཡང་སྤར་གྱི་ཡེ་ཤེས་པ་ནས་
མཁར་བཏེག་ནས་སྐྱབས་ཏེ། བསྐྱབས་ཆར་བ་དང་ཡང་འབེབས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་
ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་པ་དུ་མའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་རས་བྲིས་
ཡིན་ན། བརྟན་བཞུགས་བྱས་པའི་རབ་གནས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྩལ་ཆོན་
ལ་འདང་། སྤར་རྩལ་ཆོན་ཉིད་རིགས་ལྡེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྒྱུག་
བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་འདེགས་དགོས་པ་དང་། ཐེག་ལ་ཡང་ཡེ་ཐེག་རིགས་ལྡེའི་ངོ་བོར་
བསྐྱེད་ནས་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྒྱུག་སྟེ། ལས་ཐེག་གི་སྟེང་དུ་འདེབས་པ་ལ། ལས་
ཐེག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ལས་ཐེག་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་ཐེམ་པའི་མོས་པ་བྱས་བ་དེ་
ཡང་འདེགས་དགོས་པ་དང་། ཚུད་བང་གི་སྐབས་སུ་སྟོབ་མ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱེད་པ་
ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྒྱུན་པ་ཡོད་པ་ལ། ཅོད་པན་གྱི་དབང་བསྐྱར་པའི་སྟོན་དུ་སྟོབ་མ་
བསང་སྐྱབ་བྱེད་དགོས་པས། དེའི་སྟོན་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་དེ་ཉིད་བཏེག་ནས་བྱེད་དགོས་
པ་སོགས་གཞོད་བྱེད་མཐའ་ལས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་ལ་ཐུག་ན།
སྟོངས་པར་སྐྱབས་པའི་དོན་ཅང་མེད་དུ་བཟུང་བས་ལན་ནོ། །དེ་ལ་སྐྱོང་ཚུལ་ནི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་གྱི་རང་དུ་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བསྐྱུས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །

དེས་ན་རས་བྲིས་དང་རྩལ་ཆོན་གྱི་ཆོ་གའི་བྱང་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་
གསུམ་སྟེ། ས་ཆོག་གི་བྱང་པར་དང་། ལྟ་གོན་གྱི་བྱང་པར་དང་། དངོས་གཞིའི་བྱང་
པར་རོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་ས་ཆོག་ལན་མང་པོ་བྱས་པའི་འསྟོན་རེ་བ་ཡིན་ན་ནི།

རས་བྲིས་དང་རྩལ་ཚོན་གཉིས་ཀ་ལ་ས་ཚོག་མི་དགོས་པར་བྱད་པར་མེད་ཅིང་།
 རས་བྲིས་ལ་ས་ཚོག་གང་དུ་བྱེད་ཀྱང་བཞོས་ནས་སྤྱང་བ་མི་དགོས་པར། རྩས་
 སྤྲུགས་ཏིང་ཏེ་འཛིན་གསུམ་གྱིས་སྤྱངས་པས་ཚོག་ལ། བརྟག་པ་དང་། བསྐྱང་བ་
 ཡང་མི་དགོས་སོ། །གཟུང་བ་དང་། སྤང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པའི་ཚོག་རྩལ་ཚོན་
 དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་དགོས་ཏེ། ས་སྤྱོགས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་དང་། བགོགས་སྤྱང་བ་
 སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །རྩས་སྤྲུགས་སོགས་
 གྱིས་སྤྱང་བ་ཡང་ངེས་གཟུང་དུ་དགོས་པ་མིན་པས། བྱས་ཀྱང་བྱིན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་
 ཡིན་ལ། མ་བྱས་ཀྱང་ཚོག་ཆད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་སྟ་གོན་གྱི་བྱད་པར་ནི། སྤྱ་གཅན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན་
 གྱིས་མཛད་པའི་རས་བྲིས་རྒྱང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འདུས་པའི་དགྱིལ་ཚོག་རྒྱང་འཇུག་
 གསལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་དབང་གྲགས་པ་དང་། ཉག་པའི་རྩོམ་མཛད་པའི་
 རས་བྲིས་རྒྱང་པའི་དགྱིལ་ཚོག་རྣམས་ལས། རས་བྲིས་ལ་སྟ་གོན་དགོས་མི་དགོས་
 གཉིས་ཀ་མ་བཤད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་སྤྲུགས་རིམ་ལས་རས་བྲིས་ཀྱི་སྟ་གོན་གྱི་
 བྱད་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ། བྱས་པ་སྟ་གོན་དང་། སྒྲོབ་མས་དབང་བསྐྱར་བ་
 ཡིན་ན། སྒྲོབ་མ་སྟ་གོན་གཉིས་རས་བྲིས་ལ་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་།
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་དགོས་ལ། ས་སྤྱོགས་གོན་དང་། ལྷ་སྟ་གོན་གཉིས་བྱེད་
 པར་ཡང་མ་གསུངས་ལ། བྱེད་ཀྱང་མི་དགོས་ཏེ། སའི་ལྷ་མོ་སྟ་གོན་གྱི་དགོས་པ་
 བེ། ས་སྤྱོགས་དེར་དགྱིལ་འཁོར་བྱི་བའི་གནང་བ་གསོལ་བའི་བྱིར་དུ་ཡིན་པས།
 དགྱིལ་འཁོར་མི་འབྲིན་དེ་མི་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། ལྷ་སྟ་གོན་གྱི་དུས་སུ་དེའི་ཐིག་

ལེ་དང་མེ་ཉིག་གི་ཆོས་བྱ་འགོད་པ་ནི། འབྲི་བ་ཡིན་ན་ལྷ་མཆོན་མི་འཆུག་པའི་ཕྱིར་
དུ་ཡིན་ལ། ལྷ་གོན་གྱི་སྐྱབ་ཅིང་མཆོད་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། སང་འབྲི་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་དོན་དུ་སྤྲོན་གསན་འབབས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས།
མི་འབྲི་ན་དེ་ལྷར་བྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ལྷ་སྤྲོན་གྱི་དོན་རས་གིས་
གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལས་ཐེག་དང་ཡེ་ཐེག་གཉིས་ཀ་རྩོགས་པར་
འདེབས་དགོས་པ་འགྱུར་རོ། །དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ནི་རྩལ་ཆོན་དང་ཁྱད་པར་མེད་
དོ། །

གསུམ་པ་ལུས་དཀྱིལ་སྐྱབ་ཚུལ་ལ།

མོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་ལྷར་དུ།
བསྐྱབ་གཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བསྐྱེད་དེ། དེའི་གཙོ་བོ་དང་རང་གི་
སྒྲ་མ་གཉིས་ཐ་མི་དད་དུ་མོས་པའི་ལུས་ལ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་བཀོད་ནས་
སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲ་བ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
སྐྱབ་ཚུལ་དུ་སོང་གི། །ལུས་དཀྱིལ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་དོན་མེད་¹དེ། །ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱབ་
གཞིའི་གནས་གཞལ་ཡང་ཁང་མ་བཅོས་པ་དགོས་པ་ལས། དེ་ལ་ནི་དངོས་གནས་ལ་
བྱུང་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་ཡང་བསྐྱབ་གཞིར་མ་སོང་བར་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་
བསྐྱབ་གཞི་ཞིག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བས་སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་ཀྱང་ལུས་
དཀྱིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབས་པ་དེར་དབང་

མ་བསྐྱུར། གླ་མས་མ་བསྐྱུར་བའི་ལུས་ལ་སློབ་མ་དབང་ལེན་དུ་བཅུག་པའི་མྱེད།
 འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱུར་བ་དེ་ཉིད་དུ་དབང་བསྐྱུར་བ་ཡིན་ན་
 བློ། ལུས་དཀྱིལ་དུ་དབང་བསྐྱུར་བར་མ་སོང་། བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
 དབང་བསྐྱུར་བའི་ཚུལ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་གོང་མ་རྣམས་ནི། ལུས་
 གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱར་དུ་མི་སྦྱབ་པར། གླ་མས་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་མངོན་ཏོགས་སྒྲིམ་པ་
 དེ་ཉིད། ལུས་དཀྱིལ་སྦྱབ་པར་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་པས། རང་ལུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 བྱའོ། །དེ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་དུ་བདག་འཇུག་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི། མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་
 གཞིའི་ཉེ་རུ་ཀ་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་ཉིད་རྒྱལ་འཛོག་ཅིང་། དེ་ནས་སྙིང་པོའི་རྣམ་
 འཁྱོར་མ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རྒྱལ་
 བཞག་ནས། བྱང་པར་དུ་གཞིའི་ཉེ་རུ་ཀའི་ཐུགས་ཀར་དབྱིད་ཐིག་ལས་ནང་གི་ཉེ་རུ་
 ཀ་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་པ་ལ། རང་སྦྱོར་པའི་རྒྱལ་འཇུགས་བྲག་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེའི་
 ཆེ་ནའང་གཞིའི་ཉེ་རུ་ཀ་དང་། རང་གི་ཉེ་རུ་ཀ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་ཐ་དང་
 དུ་སྤང་བའི་མོས་པ་བརྟན་པོའི་རང་ནས་བྱམ་པ་བསྐྱུར་ལ། དེ་ནས་རང་ཉིད་གཙོ་
 པོའི་རྒྱལ་བ་བྱང་བ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོ་ལས་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་གྱི་ཚུལ་དུ་
 བྱེ་ནས་ཤར་སྒོ་ལོགས་སུ་གནས་པར་བྱས་ལ། དེ་མན་ཆད་ནང་གི་ཉེ་རུ་ཀ་ཡབ་
 ཡུམ་དང་རང་གི་རྩ་བའི་གླ་མ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་པར་བྱས་ནས། དེ་ལས་དབང་ལེན་
 པ་དང་། བདག་ཉིད་འཇུག་པ་སོགས་བྱས་ཏེ། སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱུར་བའི་དུས་སུ།
 རང་ཉིད་གཞི་དང་ནང་གི་ཉེ་རུ་ཀ་གཉིས་དང་འབྲེས་བར་མོས་པ་¹ཉེ་ལྷ་རྣམས་གསལ་
 བཅུག་ལ། དེ་ནས་སློབ་མ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པའི་ཆེ་ནའང་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་

འཁོར་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི། ཆུ་མའི་སྐྱེའི་ཆ་དེ་དང་དེ་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་
བསྐྱེད་པ་དེར་གཞུག་ཅིང་། མེ་ཉོག་འཛོར་དུ་འཇུག་པ་ནའང་། ཆུ་མའི་སྐྱགས་ཀའི་
ནང་གི་ཉེ་དུ་ཀའི་སྐྱགས་ཀར་གཏོར་བའི་མོས་པ་བྱེད་དུ་འཇུག་ལ། བྱམ་པའི་དབང་
སོགས་ཀྱང་ཆུ་མའི་སྐྱེ་ལས་ལེན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་དང་
དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་མི་བྱའོ། །ལུས་དཀྱིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་
འདི་ཡང་ཁྱིལ་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི། གསང་འདུས་ལ་ལུས་དཀྱིལ་ཡོད་ཀྱང་
དེར་དབང་བསྐྱར་བ་མེད་དོ། །

རིེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

རྒྱུད་མིན་པར་བྱེད་པ་སྒོ་བ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་དང་།

ལྟ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་རབ་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།

དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་དང་།

ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཇུག་པའི་དུས་སུ་དམ་ཆོག་དང་
སྒོ་མ་པ་བཟུང་ནས་འཇུག་དགོས་པས། དེ་ལ་¹“རིགས་སྒྲའི་སྒོ་མ་གཟུང་བྱས་ནས་
སྐྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱགས་ཀྱི་སྒོ་མ་པ་སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཉམས་པ་

1 རགས

སོར་ཆུད་པ་ལ། མ་མཐའ་དོན་རྒྱུ་བ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་མན་ཆད་དང་འབྲེལ་
 བའི་སྒོ་ནས་རིགས་ལྡེའི་སྒོ་མ་གཟུང་ལན་གསུམ་བྱས་པ་དགོས་གྱི། དེ་མ་ཡིན་པའི་
 མངོན་རྟོགས་ཅམ་སྒོ་མ་པ་དང་། རྗེས་གནང་ཅམ་གྱི་སྐབས་སུ་རིགས་ལྡེའི་སྒོ་མ་པ་
 གཟུང་བ་ལན་གསུམ་བྱས་ཀྱང་སྒོ་མ་པ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། སྒོ་མ་པ་སོར་ཆུད་པར་
 མི་འགྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། སྤར་ཡོད་བརྟན་
 ཞིང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་
 སྒོ་མ་གཟུང་བྱེད་པའི་དུས་ལ་ནི། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དག་གི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་
 བྱུང་སྟེ། སྒོ་བ་མ་སྟོག་གི་དུས་སུ་བྱེད་ལ། གཞན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་བྱེད་ཅིང་གཞན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་བྱེད་
 པའི་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཀྱང་ཡན་ལག་
 གཞན་རྣམས་ཆང་ན་སྒོ་མ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་རང་རང་གི་ལུགས་མ་
 འཆོལ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དབང་དང་བདག་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་སྒོ་མ་གཟུང་བྱེད་པའི་
 སྒོན་དུ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་བརྟན་སྤྱད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལྷང་དོར་གྱི་གནས་རྣམས་
 རགས་པ་པལ་ཆེ་བ་མ་མཐའ་ཡང་ངེས་པར་བྱས་ནས་ལེན་འདོད་དང་བསྐྱར་སེམས་
 གྱི་འདུན་པ་བྱུགས་བྲག་གིས་ལེན་པ་དགོས་གྱི། གཞན་དུ་དབང་བྲལ་དུ་འདུག་པ་
 ཅམ་གྱིས་དབང་ཐོབ་པར་འགྲོ་བ་དཀའ་འོ། །སྒོ་མ་གཟུང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་སྒོ་བ་
 དཔོན་དང་མཉམ་དུ་འཇུག། སྒོན་དུ་བརྒྱས་པས་བྱུང་སེམས་ཀྱི་སྒོ་མ་པ་མི་སྐྱེ་བར་
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སོགས་ཆད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པས། སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་
 བརྒྱས་པའི་རྗེས་སུ་བརྒྱ་བ་དང་། བདག་འཇུག་གི་ཆེན་པོར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་ཕོ་

དང་སྒྲུ་མ་ཐ་མི་དད་དུ་མོས་པ་དེས་སྒྲུ་མ་གཟུང་གི་ཆོག་རྣམས་བརྟེན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་
རང་གིས་བསྐྱུས་པའི་མོས་པ་བྱས་ནས་བརྟེན་པ་དེས་པར་དགོས་ལ། འདི་རྣམས་ལ་
ཅུལ་དུ་སྟོན་ནས་དམིགས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གཞི་རྩ་
ཡུར་བས་སོ། །དེས་ན་སྒྲགས་སྒྲུ་མ་སྐྱེ་བ་དེས་པར་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་
ཡང་། དབང་བསྐྱར་བ་རྫོགས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དགེ་སློང་གི་སྒྲུ་མ་
སྐྱེ་བ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ལ་ལྟོས་དགོས་ཡང་། ཆོ་གའི་གཙུག་པོ་རྣམས་ཆང་ནས་
བརྟེན་པ་གསུམ་པའི་དོན་གྱི་སུམ་གཉིས་ཡན་ཆད་རྫོགས་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་
ནོ། །

དབང་བསྐྱར་བ་ལ།

སྒྲུ་མེད་ཀྱི་བསྐྱར་རྒྱུའི་དབང་ལ་བཞིར་དེས་ཏེ།

བྱམ་པ།

གསང་བ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། དབང་བཞི་བ་རྣམས་སོ། །བྱམ་དབང་ལ་བཞི་
སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་འཛོལ་བ་དང་། གངས་རི་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རོ་བོ་གང་
ཡིན་པ་དང་། བྱེད་ལས་རི་འབྲུག་ཞིག་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩལ་ཆོན་ནམ་རས་
བྲིས་གང་རུང་དུ་བྱམ་དབང་བསྐྱར་བ་ན། བསྐྱུབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བ་རྣམས་ཀྱི་
བྱམ་པ་བཟུང་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱ་བ་དངོས་སུ་མཛད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེ་

ལྟར་སྒྲིམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། དབང་ལྷ་ཟུང་ནས་སྤྱན་བྱངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
 སྤྱན་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱམ་པ་བཟུང་ནས་དངོས་སུ་དབང་བསྐྱར་བའི་
 མོས་པ་བྱེད་ཀྱང་། བྱམ་པ་འདྲིལ་མཁན་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བྱེད་ཅིང་། དབང་བསྐྱར་
 མཁན་ནི་དབང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱང་། བསྐྱབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པ་རྣམས་ལ་
 སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་མཆོད་ཅིང་། སྒྲོབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དགོངས་པ་གཏོང་བའི་
 གསལ་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ལ། གསལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་། དེ་ལ་དགོངས་པ་གཏད་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱ་བ་མཛད་པར་མོས་པ་
 བྱེད་དགོས་པས། རྩལ་ཆོན་ནས་རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱམ་དབང་ཐོབ། ཅེས་
 བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཤངས་ནི་གཞན་རྣམས་ལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། འདུས་པའི་
 ལུགས་ལྟར་བྱས་ན། བྱམ་དབང་བཅུ་གཅིག་དང་། དབང་གོང་མ་རྣམས་དང་བཅས་
 པས་བཅུ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་ཐོང་བ་ལས། དབང་བསྐྱར་རེ་རེ་ས་
 རེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལས་ས་བཅུ་བཞིར་བཤད་པ་དང་བསྐྱུན་པའོ། །བྱམ་
 དབང་ལ་སྤྱན་མོང་བ་དོ་རྩེ་སྒྲོབ་མའི་དབང་དང་། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་དོ་རྩེ་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཀྱི་དབང་ངོ་། །དེ་ཡང་མི་བསྐྱོད་པ་ཚུའི་དབང་། རིན་ཆེན་འབྲུང་ལྡན་ཅོད་པན་གྱི་
 དབང་། འོད་དཔག་མེད་དོ་རྩེའི་དབང་། དོན་ཡོད་བྱུབ་པ་བྲིལ་བུའི་དབང་། རྣམ་པར་
 ལྟར་མཛད་མིང་གི་དབང་དང་ལྷ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་རིག་པའི་དབང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་
 འདོགས་པ་ནི། སྤྱན་མ་ལ་སོགས་པའི་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱམ་པ་འདྲིལ་མཁན་བྱས་
 རས་བསྐྱར་བའི་དབང་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་དང་། ཡང་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོར་རིག་པ་
 ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་བྱས་པ་འདྲིལ་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཨ་རྩ་ཡས་

གསུངས་པའི་དབང་དང་སོ་མེ་རྟོག་འཕྲེང་བའི་དབང་ཞེས་པ་བྱམ་དབང་བཙུ་གཅིག་
ལ་མི་ཐེ་ཡང་ངེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་དགོས་པ་ནི་གང་ལ་མེ་རྟོག་སྟོག་པའི་སྣ་དེ་
ལ་སྒྲ་མས་སྟོབ་མ་གཏད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་རིགས་སུ་
མངོན་པར་འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་བར་ཤེས་ཤིང་དེའི་རྣམ་པ་འཛོག་ཚུལ་སྟོན་
པའོ། །ཚུ་དབང་གིས་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་སྟོམ་པ་ན། རིགས་དེར་འཆང་བྱ་བ་ལ་
གོགས་བྱེད་ཀྱི་འི་མ་འབྱུང་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཅོད་པན་གྱི་དབང་གིས་ནི་དེ་བསྟོམས་
པ་ལས་རིགས་དེར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་མཆོན་¹སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དབྱའི་གཙུག་
རྟོར་བཞུར་མི་མངོན་པའི་རྣམ་པ་དང་། རིགས་བདག་གང་གིས་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་
འཛོག་ལ། རྟོ་རྟེན་དབང་གིས་ནི་རིགས་དེར་སངས་རྒྱས་པའི་སྤྲུགས་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་པའི་རྣམ་པ་དང་། འི་ལ་བྱའི་དབང་གིས་ནི་རིགས་དེར་
སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ན། གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟོབ་བྱུང་བྱི་བཞི་སྟོང་གིས་ཆོས་སྟོན་
པའི་གསུང་འགྲུབ་པའི་རྣམ་པ་དང་། མིང་གི་དབང་གིས་ནི་རིགས་དེར་སངས་རྒྱས་
པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོན་འདི་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དེ་འདྲ་བའི་
མཆོན་གྱི་རྣམ་པ་འཛོག་གོ། །དེ་རྣམས་ནི་རིགས་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
རྟོ་རྟེན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གིས་ནི། སྤྱ་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྟོ་རྟེན་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་
པའི་རྟོ་རྟེན་འཆང་ཐོབ་པ་དང་། སྤྱིར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་ཅིང་།
བྱང་པར་ལམ་འདི་ལས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པ་ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྣམ་
པ་དང་། ས་བཙུ་པ་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱུར་བ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར། ཁམས་

1 མཆོན

གསུམ་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་རྒྱ་
 འཆད་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས། རྩོམ་སྒྲིག་དཔོན་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་
 བའི་རྒྱས་པ་བྱུང་བར་ཅན་བཞག་པའི་སྒྲིག་ནས་དེ་ལ་དབང་བ་ཡིན་ནོ། །བྱམ་དབང་
 རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། རྒྱ་དང་ཅོད་པན་སོགས་ཀྱི་རང་རང་གི་ཚ་གས་དབང་བསྐྱར་བའི་
 ཆེ་དབང་པོ་རྣམས་ལ་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྤྱེ་བ་འོང་བས། དེ་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་
 ཐག་ཆོད་པ་གཉིས་སྤྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་མིན་ནའང་
 དེའི་ཆེ་བདེ་བ་སྤྱེས་པའི་མོས་པ་བྱས་པ་དང་། ལྟ་བུ་བྲན་པའི་བདེ་སྟོང་མོས་པ་ཡིད་
 བྱེད་ཀྱིས་བྲན་པ་དང་། རྩོམ་སྒྲིག་དཔོན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཡང་དངོས་དང་བསྒྲོམས་
 པའི་རིག་མ་གང་རུང་དང་རང་ཉིད་རྩོམ་སྒྲིག་འཆད་ཀྱི་གསལ་བ་གཉིས་འབྱུང་བ་ལས་
 རྒྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་ལྟ་བུ་བྲན་ནས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྤྱེས་པའི་མོས་པ་བྱེད་པ་མ་
 མཐའ་ཡང་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ན་དབང་དེ་རྣམས་ཐོབ་པར་གཞག་མི་རྒྱས་
 མོ། །སྤྱོད་པ་འདྲ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམ་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་རྩིས་སུ་འགྲོ་བས་དེ་སྤྱད་ཅེས་
 བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་
 གང་། དེ་ཐམས་ཅད་རིགས་སོ་སོ་བ་ལྟ་དང་། སྤྱོད་པ་སྤྱད་ཀྱི་རྩོམ་སྒྲིག་
 དང་། དེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པ་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་བྱུག་པ་རྩོམ་སྒྲིག་འཆད་ཀྱི་
 མ་འདུས་པ་རྩུང་ཐད་ཀྱང་མེད་པས། བྱམ་པའི་དབང་གིས་ཀྱང་། སྤྱོད་པ་འདྲིར་དེ་
 དག་ལ་བརྟེན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་
 ཞིང་དེའི་སྤྱད་རུང་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྤྱོད་པ་ཞིའི་ནང་ནས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་
 པའི་རྒྱས་པ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་ནི།

དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ཐོབ་པ་ལ་འགའ་ཞིག་ན་གཤིད་ཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཐོབ་ཐེར་
བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཟླ་གར་ཐོབ་པར་ཚད་ལྡན་སྤྲུལ་གྱིང་མ་བཤད་ཅིང་། དུས་འཁོར་
ལས་ཟླ་གཤིད་ཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་གྱི་
ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། སྒོམ་མ་ལ་ན་ག་བརྟན་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱར་བར་གསུངས་ཤིང་།
དེ་འདྲ་བ་གཞན་གང་ལ་ཡང་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱད་ཕྱེད་ཚད་ལྡན་གྱི་
གཞུང་ལས་དངོས་ཀྱི་རིག་མ་ལས་རྒྱལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་པ་ནི་
ཐུ་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པས།
དེ་ལ་ནི་ཐུ་མ་ལས་རྒྱ་བརྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བས་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྟ་ཐམས་
ཅད་དཔྱད་པས་སྤྲུལ་བྱངས་པ་རང་གི་ལུས་ལ་བརྟག་ནས་རིག་མ་དང་སྒོམས་
པར་ཞུགས་པས་ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་མེས་བཞུ་བ་ཐེག་ལའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ལུམ་གྱི་
བསྐྱར་བབ་པ་དང་ལུམ་གྱི་ཁམས་དཔར་པོ་གཉིས་འདྲེས་པ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་བྱང་ལུ་
སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་ཐ་སྙད་བྲས་པ་དེར་ཐོབ་སོ། །བསྐྱར་ཚུལ་ནི། ཡབ་
ལུམ་གྱི་ཁམས་དཀར་དཔར་ལུམ་གྱི་བསྐྱར་ནས་ཡབ་ལུམ་གྱི་མཐེབ་སྤྱིན་གྱིས་
སྐྱངས་ཏེ། རང་གི་ལྷེ་ཐོག་དུ་བཞག་པས་སོ། །ངོ་བོ་ནི་ཁམས་དེ་མགྱིན་པར་སྐྱེབ་པ་
ན། ཐུ་མ་ཡབ་ལུམ་གྱིས་བདེ་སྟོང་སྐྱར་བའི་རྟེན་ཡིན་པ་དང་སྤྲུལ་ཐམས་ཅད་བཞུ་བའི་
ངོ་བོ་ཡིན་པས་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དངོས་སུ་སྐྱེད་ཀྱས་ཤིང་དེའི་ཆེ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་
བཅུབ་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། ད་ལྟའི་དུས་སུང་ཐུ་མ་དང་ཡེ་རྒྱ་སྒོམས་
འཇུག་བྲས་པར་ཐོས་པའི་སྒོ་ནས་ཁམས་དཀར་དཔར་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་བདུད་

ཅི་ལྟེ་ལ་བཞག་པའི་ཆེ་ན་དབང་པོ་རྫོ་བ་ལ་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་སྤིང་ཅིང་དེ་ལྟ་
 མིན་ནའང་བདེ་བ་སྐྱེས་པའི་མོས་པ་བྱས་པ་དང་ལྟ་བ་སྦྱར་བ་ངེས་པར་དགོས་
 ལོ། །གང་དང་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་ལས་ཀྱི་དང་ཡེ་ཀྱའི་སྐྱ་བཤད་ན་སྐྱེ་བ་སྦྱ་
 མའི་ལས་ཀྱིས་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་སུ་འཕངས་ཤིང་དེར་བྱུབ་པས་ལས་ཀྱི་ཞེས་དང་།
 ཡན་ལག་གིས་པན་ཚུན་འབྲུད་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་རྣམས་རང་གིས་བསྟོམས་པ་ལ་
 ལྟོས་མི་དགོས་པར་ཐུག་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པས་ན་ལས་ཀྱི་ཞེས་བྱའོ། །ད་ལྟ་སྐྱི་
 ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཡེ་ཀྱའི་སྐྱ་བཤད་ནི། དངོས་གནས་ལ་བྱད་མེད་དུ་བྱུབ་པ་
 མེད་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་ནི་རང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱས་ཤིང་སྐྱེད་པའི་ཐུག་ཀྱི་
 ཡིན་པས་ན་ཡེ་ཀྱི་ཞེས་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ལྷ་མ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་དངོས་
 སམ། དེར་མོས་པ་བྱས་པའི་བདུད་ཅི་དེ་ཉིད་བྱངས་བས་རང་གི་ཅའི་གནས་རྣམས་
 སུ་སྐྱེབ་པ་ན། དེ་ན་གནས་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་དང་། དག་གི་ཙ་བ་རྒྱང་བྱིན་
 ཀྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་ལས་རྒྱང་དུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་དབེན་
 དང་དག་དབེན་སེམས་དབེན་ཀུན་རྫོབ་¹སྐྱེ་མའི་རྫོགས་རིམ་རྣམས་སྟོམ་པ་ལ་དབང་
 བར་བྱས་ཤིང་། དེའི་སྟོན་རྒྱང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་
 བསྟོམས་པས། ལམ་དུས་སུ་རྒྱ་རྒྱུ་ཉིད་ནང་དུ་རྒྱང་ཁྱགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་
 ལས་སྟོང་པ་བཞི་སྐྱེ་བ་དང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱང་སེམས་ཙམ་ལས་བྱུབ་པའི་སྐྱ་
 མའི་ལུས་བྱུབ་ནས་མཐར་འབྲས་བྱ་དག་གི་ཙ་བ་རྒྱང་དག་པའི་ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་
 པའི་སྐྱ་འབྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱ་བཤད་པ་ནི། རྣམ་གསང་བ་བྱངས་
 པ་ལས་ཐོབ་པའི་དབང་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐྱད་ཅེས་བྱའོ། །

1 རྒྱ

གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ལ།

དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ཐོབ་པ་ནི་ཐུག་མ་དང་། སློབ་མ་དང་། རིག་མ་རྒྱུད་ཕྱི་
ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་ཅིང་ཡུལ་གྱིས་རྒྱུད་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ། འདོད་པའི་རྒྱ་ཆལ་དུག་ཅུ་ལ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པ། མཚན་
ཉིད་རྣམས་ཚང་བའི་སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཐུག་མས་གསང་
དབང་གི་དུས་སུ་སློམས་འདུག་བྱས་པའི་རིག་མ་དེའམ་དེ་དང་འབྲེལ་གང་ཡང་རུང་
བ་སློབ་མ་ལ་གནང་ཞིང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་བདེ་ལེགས་པར་སྤྱད་ནས་ཁྱི་བ་ཁྱི་ལན་
སོགས་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱས་ཏེ་སློམས་པར་ཞུགས་པའི་ཆེ་དགའ་བཞི་སྟེས་པ་ལས་
ཐོབ་པས་ན་ཟླ་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །རོ་བོ་ནི་སློམས་པར་ཞུགས་པ་
ལས་རྒྱ་ཉིད་རྒྱུད་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་དཀར་པོ་ཞུ་བ་སྟེ་བོ་ནས་མཐུན་
པར་སློབ་པ་ན་དགའ་བ་དང་། དེ་ནས་སྤྱིང་གར་སློབ་པ་ན་མཚོག་དགའ་དང་། དེ་
ནས་ཁྱེ་བར་སློབ་པ་ན་ཁུད་པར་གྱི་དགའ་བ་དང་། དེ་ནས་རྩོམ་ཅིང་མོར་བུའི་ཅིར་
སློབ་པ་ན་བྱིར་མི་འཕོ་བའི་མན་ངག་གིས་བཟུང་ནས་དེའི་ཆེ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་དགའི་
ཡེ་ཤེས་སྟེས་པ་ན་དེ་དང་སྤྱོད་བ་ཉིད་སྤྱར་བའི་བདེ་སྤྱོད་གི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་རྣོན་
པོ་ལ་དབང་དུས་སུ་སྟེས་པ་འོང་ཡང་། དེ་ནི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐབས་གང་དུ་
འདོག་ན་རྩོགས་རིམ་དུ་གཞག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་ཉིད་ནང་ནས་བབས་པའི་
ཁམས་ཡིན་ན་ལྟན་སྟེས་མ་མཚོན་པར་བྱིར་འཕོ་བ་མི་སྤྱིང་ཅིང་སྐབས་འདིའི་
དགའ་བཞི་ལ་ནི་ཡས་བབས་མིན་པ་མས་བརྟན་མི་འོང་ངོ་། །དེའི་སྐབས་ཀྱི་དགའ་
བཞི་དང་སྤྱོད་ཉིད་སྤྱོད་བ་ནི་དངོས་སོ། །ད་ལྟ་དེ་འབྲེལ་བའི་དཔོན་སློབ་རིག་མ་དང་

བཅས་པ་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་མི་འོང་བས། ལྷ་མས་གནང་བར་
 མོས་པའི་ཡེ་ཆུ་དང་། ཇི་བ་སོགས་བྱེད་ཚུལ་བཟང་འཕྲོད་པར་བྱས་ལ། རང་དང་རིག་
 མ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་འདྲོད་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་དུ་ཡིད་རྩེར་གསལ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་
 སྟོམས་འཇུག་བྱས་པར་བསམས་པས་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་
 འོང་ལ། དངོས་སུ་མ་སྐྱེས་ནའང་དེའི་ཆེ་གོང་ལྟར་དགའ་བཞི་སྐྱེས་པའི་མོས་པ་
 བརྟན་པོ་དང་ལྟ་བུ་བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་སྦྲར་བའི་སྟོན་ནས། བདེ་སྟོང་སྐྱེས་པོ་སྟོམ་པའི་
 མོས་པ་ཡིད་བྱེད་བརྟན་པོ་མ་མཐའ་ཡང་དགོས་ཀྱི། དེ་ཅུམ་ཡང་མ་བྱུང་ན་ཤེས་
 རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པར་འཛོག་མི་རུས་སོ། །བྱེད་ལས་ནི། ལྷང་བ་ཐམས་
 ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་འཆར་བའི་གོགས་ཀྱི་དེ་མ་སྦྲངས་ནས་དེ་འཆར་བའི་རུས་
 པ་དང་། རིམ་པ་བཞི་བའི་འོད་གསལ་སྟོམ་པའི་སྟོང་རུང་དུ་བྱས། འབྲས་བུ་ཁྱ་བ་
 དེ་ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་སྐུ་འགྲུབ་པའི་ལག་རྒྱུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ཆོག་དབང་ནི།

དངོས་སུ་ད་ལྟ་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། སྟོང་རུང་གི་དབང་བཞི་བར་འགྱུར་བ་ནི།
 དབང་བཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བའི་སྐབས་སུ། གསུམ་པ་མོས་པ་ཚུན་ཆད་གྱིས་
 རེས་པའི་ཆེ་ན་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་ཏེ་དེས་མཆོན་པའི་བྱུང་འཇུག་གི་གོ་བ་སྟོབ་མ་
 ལ་བཟང་སྤྲད་ནས་དེ་ལ་གོ་བ་ཆགས་པ་ལ་ཆོག་དབང་ཐོབ་པར་འཛོག་ལ། དེའི་ཚུལ་
 ནི། བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །ཞེས་པས་དབང་གསུམ་པའི་དུས་སུ་རང་དང་རིག་
 མ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་འདྲོད་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་དུ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། ཡིད་

ངོར་གསལ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སེམས་བདེ་སྟོང་དཔེའི་འོད་གསལ་དུས་མཉམ་དུ་
 འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། ལམ་དུས་སུ་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་
 བྱས་རིམ་པ་བཞི་པའི་མཐར་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཤ་བའི་རྒྱུར་སེམས་ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་
 འཇལ་ལུས་རྩོམ་མེད་སྐྱུར་དངོས་སུ་སོང་བ་དང་། སེམས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་སོང་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བྱུར་བ་ནས་དེ་འབྲ་
 བའི་སྐྱུ་དང་ཐུགས་རོ་བོ་གཅིག་པའི་བྱུང་འཇུག་ཐོབ་པ་ནི་སྟོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་ཅས་
 པ་དང་། དེའི་རིགས་འབྲའི་རྒྱན་གོམས་པ་ལས་འབྲས་བུ་དེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་
 མི་སྟོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྟར་གྱི་གོ་འཕང་སྐབ་ཚུལ་ལ་ངོ་
 སྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ལྟར་དབང་བཞི་བསྐྱུར་བ་ལས་སྐྱུ་བཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་
 པའི་བསྐྱུར་ཚུལ་དང་ཐོབ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་ལོ། །དབང་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་
 བསྐྱེགས་ནས་ཉམས་སུ་བྱངས་པའི་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་ནི་བསྐྱེད་རྟོགས་གཉིས་སུ་རིས་
 ལ། དེ་ལ་ཐོག་མར་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམས་ནས། དེས་རྒྱུད་སློན་པར་བྱས་ཏེ་རྟོགས་
 རིམ་སྐྱོམ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་རིམ་པ་གཉིས་པ་བསྐྱོམས་ཀྱང་བཤད་པ་ལྟར་
 མི་སྐྱེ་བས་ཐོག་མར་བསྐྱེད་རིམ་དགོས་ཤིང་དེའི་སྟོད་ཅུང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དང་
 བོར་བྱས་དབང་བསྐྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱུད་སློན་པར་
 བྱས་ཏེ་དེ་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པ་བསྐྱོམ་དགོས་པས་དེ་ལ་ཐོག་མར་ལུས་དཔེན་དང་
 ངག་དཔེན་སོགས་ཀྱིས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུར་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་
 བྱས་པའི་ལག་རྩེས་ལ་སྒྲར་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་བཙས་
 པའི་སེམས་དཔེན་འདྲེན་ལ། དེ་ལས་མཐར་རྒྱུར་སེམས་ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་མ་དག་

པའི་སྐྱུ་ལུས་འགྲུབ་སྟེ་དེ་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་སྟེ་བས་ལམ་དེ་རྣམས་སྒོམ་པའི་སྟོང་
 རུང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་རྗེས་སུ་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་མ་དག་
 པའི་སྐྱུ་ལུས་དེ་ཉིད་རིམ་ལངྩོན་དང་རྗེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་འོང་
 གསལ་དུ་བཅུག་ནས་དག་པར་བྱས་པ་ལས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 རོན་གྱི་འོང་གསལ་མཚན་ཉིད་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་བས། དེའི་སྟོང་རུང་དུ་བྱེད་པའི་
 དབང་གསུམ་པ་གསང་དབང་གི་རྗེས་སུ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་གྱི་འོང་གསལ་དེ་
 ལས་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་ལྷང་བ་ན་སྐྱུ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དང་ལུགས་རོན་གྱི་འོང་
 གསལ་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་པའི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་ལ། དེའི་རྒྱན་གོམས་པ་
 ལས་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྟ་གྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་
 བྱེད་པས་དེའི་སྟོང་རུང་དུ་བྱེད་པའི་དབང་བཞི་པ་གསུམ་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱར་བ་
 ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐོབ་བྱ་དེ་ལས་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པས་དབང་བཞི་པ་ལས་གོང་ན་
 དབང་གཞན་མེད་དོ། །དབང་གི་གངས་དང་གོ་རིམ་དེར་དེས་པ་བཞིན་དུ་ལམ་གྱི་
 གངས་དང་གོ་རིམ་ཡང་རི་ལྷོང་བཤད་པ་དེ་ལྷོང་དེས་པས། དབང་བསྐྱར་བྱེད་པ་དང་
 རང་ཉིད་བདག་འཇུག་སོགས་བྱེད་ནའང་ལམ་དེ་ལྷ་བུའི་ཆེད་དུ་བྱེད་དགོས་ཀྱི། གོ་
 བ་དམིགས་བྱེད་པ་གལ་ཆེན། །

དམ་ཆིག་དང་སྟོམ་པའི་རྣམ་གཞག་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་གལ་ཆེ་བས་དབང་
 མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་ཅ་ལྷོང་བཅུ་བཞི་དང་སྟོམ་པོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་
 ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ལྷོང་བ་རྣམས་ལེགས་པར་དེས་པར་བྱས་ཏེ། དན་ཤེས་རྒྱན་
 ལྟན་དུ་བསྟན་ནས་ཅ་ལྷོང་ལ་སྟོག་བསྟོས་བྱེད་ཅིང་སྟོམ་པོ་སོགས་ཡན་ལག་གི་

1 ཅད

ལྷུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གོས་ནའང་རང་རང་གི་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཅོས་
ནས་ཞག་ཏུ་མི་འཁོགས་པར་བྱའོ། །གང་དག་བྱམ་དབང་མ་བསྐྱར་བར་དབང་གོང་
མ་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་བཅུག་པ་དང་ལྷ་རོ་མ་
བསྐྱན་པར་དབང་གོང་མ་བསྐྱར་བས་ནི་དབང་གང་ཡང་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་རྒྱད་ལ་
སྤྲུལ་སྤོམ་ཡོད་ན་ཅ་ལྷུང་འབྱུང་ཞིང་སྤོམ་བ་གཏོང་བས་དེ་འབྲུ་པའི་དབང་བསྐྱར་
པའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྲུལ་གྱི་ལམ་བསྐྱོམས་ནས་དངོས་བྱུང་ཐོབ་ཀྱང་དཔྱལ་
བར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས། གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་དུས་
འཁོར་གྱི་ལུགས་ལའང་དབང་བདུན་མེད་པར་མཆོག་དབང་ཅན་བསྐྱར་ནས་འབྲིང་
འཁོགས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། རི་བོ་དག་ཀྱང་མ་སྤྲིན་མི་ལ་
གསང་བ་སྤྲིན་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཅ་ལྷུང་འབྱུང་བས། རང་གཞན་
ཐམས་ཅད་སྤང་བར་འབྱུང་ཞིང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྐྱན་པ་ལ་དེ་ལས་གཞོད་པ་མེད་
དོ། །དུས་འཁོར་ལ་ནི་ངེས་པར་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་དགོས་
ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས་ནས་སྤྲིན་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་བར། རྩལ་ཆོན་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་ཡི། རས་བྲིས་སོགས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དབང་མཆོན་ཉིད་ཆོང་བ་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྤོམ་པ་
ཚུལ་བཞེན་དུ་སྤྱང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྤོམ་པོ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་བ་རྒྱུད་དུས་གོས་ན་
དེ་མ་ཐག་བཤགས་པར་བྱ་ཞིང་། ཅ་ལྷུང་བྱུང་ན་བདག་འཇུག་སོགས་ཀྱི་སྤོམ་
སྤྱང་སོར་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །གཙུག་ཅ་ལྷུང་གིས་གཏན་ནས་མ་གོས་པར་བྱ་དགོས་

ཉེ། འདུལ་བའི་པམ་པ་བཞི་གཅིག་ཅར་བྱང་བ་ལས་ཀྱང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཅ་ལྟར་བྱང་བ་
ནམ་སྤྲིན་ཆེ་ལོ། དེ་ལྟར་བསྐྱེམས་ནས་ཅ་ལྟར་གིས་གཏན་ནས་མ་གོས་ན་ཆེ་འདིར་
ལམ་མ་བསྐྱོམས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ནམས་སུ་བཤེས་གཉེན་དམ་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་
སྟེ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་དུ་འོང་བས་བྱུང་བ་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་
བདུན་ནམ་བཅུ་དྲུག་ཚུན་ལ་འཁོར་རྒྱ་བས་བྱུང་བོ།

དེ་ལྟར་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཉམས་
སུ་སྤྱང་བའི་ལམ་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། བསྐྱེད་རིམ་
ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བསྐྱོམས་པས་སྤྲིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཆ་ཁོང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་
ནས་རྫོགས་རིམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བསྐྱོམས་པས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཆ་¹ཁོང་
བར་འགྱུར་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྤྲིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་གྲོལ་
བྱེད་ཀྱི་ལམ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་རིམ་མཆན་ཉིད་པ་སྟོན་པ་སྟོན་དུ་
བཏང་ནས་རྫོགས་རིམ་སྟོན་པར་བྱེད་དགོས་པས་ན་གོ་རིམ་ཡང་དེ་ལྟར་ངེས་ཏེ།
བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱད་སྟོན་པར་མ་བྱས་ན་རྫོགས་རིམ་གྱིས་རྒྱད་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྤྱོད་ཞིང་རྫོགས་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་སྤྱོད་
བས་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་སྤྱང་གཞི་མི་གཅིག་པར་སྤྲོ་བ་དང་། ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་
སྟོང་སྐྱེས་སོགས་སྐྱེ་གནས་བཞི་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། ལྷའི་སྐྱེད་ཆོག་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་
ཟེར་བ་སོགས་ནི་སྤྲོ་མེད་ཀྱི་ལམ་བསྐྱོམས་ནས་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་འགྱུ་བ་
ཚུལ་ལ་གོ་བ་མ་ཆགས་པར་སོང་འདུག་པས་མི་འཐད་ཅིང་། རང་ལུགས་ལ་ནི།
བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀས་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་སྤྱང་གཞིར་བྱས་ནས་ལམ་བཟོད་

1 ཆང

བར་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་འཛམ་བུ་གླིང་བའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་བྱུག་ཡན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་བ་ཡིན་པར་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་ལས་བྱུང་ཞིང་། རིགས་པས་
ཀྱང་འགྲུབ་པར་བཞེད་བ་ལེགས་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་བཤད་ནི། རྟོག་པས་
བཏགས་པའམ། གློས་བཙུག་གིས་བསྐྱེད་པའི་སྐོན་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་
ཡིན་པས། དེ་སྐད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། རྟོགས་རིམ་ནི་གློས་བཏགས་པ་ལ་མ་གྲོས་
བར་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་ཡོད་པའི་ལུས་ཀྱི་ཙ་རྒྱུང་ཐིག་ལེ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱ་རྒྱུ་
ནང་དུ་རྒྱུང་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་
པས་ན་རྟོགས་རིམ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པས་སྟོང་བའི་
སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་
དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་པས་ན། དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

དེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ནི་ཟུར་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། རྟོགས་
རིམ་ལ་ཐོག་མར་ཨེ་ཨྱི་དོན་བཤད་ན། སྤྱིར་སྐྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ནི་ཨེ་ཨྱི་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་དོན་
ཡིན་པས། བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་དོན་དུ་འདུས་སོ། །དེ་ལ་
ཐོབ་བྱ་འབྲས་བྱའི་ཨེ་ཨྱི། ཐོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་ཨེ་ཨྱི། འདེན་བྱེད་ཏྲགས་ཀྱི་ཨེ་ཨྱི་དང་
གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། ཨེ་གྲུ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་འབྱུང་གྲུ་གསུམ་གྱི་ནང་
དུ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་རང་སྣང་ལས་གྲུབ་པའི་གཞལ་
ལས་ཁང་གདན་དང་བཙས་བ་དང་། ཨྱི་ཡིག་གི་མཆོན་པའི་གཙོ་བོ་དོན་རྗེ་འཆང་
འཁོར་གྱི་ལྷ་དང་བཙས་བ་སྟེ། མདོར་ན་སྟོན་བྱུང་གི་རྒྱུད་གསུང་བའི་དུས་ཀྱི་རྟོན་

དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་མཆོད་པར་བྱེད་དོ། །ལམ་གྱི་ཨེ་ཨི་ལ་སྟོང་བ་བཤད་
 ལ། བདེ་བ་བཤད་ལ། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྟོར་ཆུང་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་
 བོ་ནི། གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པར་ནམ་སྟང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་གསུངས་པ་དེ་བཤད་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྲེལ་ཞེས་པ་མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱད་ཀྱིས་མཛད་པ་དེའི་ནང་
 ཅས་སྤྲུགས་པ་སྟོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམས་པའི་སྟོན་ས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་སེམས་ཙམ་པས་
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འདོད་པ་ཕྱིན་ཆད་རིགས་པས་བཀའ་
 ཅས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་བྱུང་པས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་རིགས་ཆོགས་ནས་
 རི་ལྟར་གཏན་ལ་བབ་པ་ལྟར་སྤྲུགས་པའང་ལྟ་བུ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་
 ལྟག་པའི་ལྟ་བ་སྤྲུགས་པ་མེད། ཅས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་གང་ཟག་
 རང་སྐྱུ་ལུབ་པའི་རྣམ་ཡིད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟོར་བར་
 བཤད་པ་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་དང་སྟོར་བ་ལྡན་པས་བཤད་
 ཅིང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་དང་སྟོར་བ་ལྟ་མ་ལྟ་བ་དང་། ཨ་རྒྱུ་ཀ་ར་སོགས་ཀྱིས་
 གསུངས་ཀྱང་། གླ་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། བར་ཕྱིན་
 ཐེག་པའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣེ་ལོས་ལས་ཀྱང་ཆེས་དབང་པོ་ཤིན་དུ་རྣེ་བས་ཁུབ་
 པས། དེ་ལ་ཐམ་འགྱུར་པའི་ལྟ་བ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྟོད་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ཆེད་དུ་
 བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་དགོངས་ནས་རང་རྒྱུད་པ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བའི་ནམ་གཞག་
 གསུངས་པ་མེད་གསུང་དོ། །དེས་ན་རྣམས་རིམ་གྱི་ནམ་གཞག་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་

ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གོང་གི་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་མཐའ་ཆོད་
པར་ཤེས་པར་འདོད་ན། ཡུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་
སྡེ་སྡེའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །

མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་
པའོ། །

རྣལ་འབྱོར་རོལ་བའི་དགའ་སྟོན་གྱི་སྟོམ་ཆོག་ནི། རྟོ་རྟེ་རིལ་བུ་ཅང་ཉེ་ལུ་
བཟང་ཐེང་དང་། །ལུས་རྒྱན་ཁ་འྲི་ག་དང་བུང་བའི་སྟོད། །བགོ་བའི་གོས་དང་སྟན་
ལ་སོགས་པ་གཞན། །རྣམ་པ་འདི་བདུན་བཤད་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན། །ཞེས་
པའོ། །བརྒྱལ་ཁྲགས་རི་མེད་གཡང་གཞི་འཆང་ཞིང་ལྷག་བསམ་དག་པའི་ཐོར་
ཚུགས་ཅན། །མང་དུ་ཐོས་པའི་བསྐྱེས་བརྗོད་མཐར་སོན་བསམ་གཏན་མཆོག་གི་མེ་
ཐབ་ཏུ། །ཉོན་མོངས་བྱད་ཤིང་སྟེག་པའི་སྦྱོར་བས་ཉིན་དང་མཆན་མོ་འདའ་བྱེད་
པ། །དབེན་པའི་ནགས་སུ་ལུས་འདི་ཡོངས་གཏོང་བྱང་སྟོང་དེ་ལ་སྟོ་བ་དགའ། །

༥ དུར་སྟེག་ཚོས་གོས་བྱང་དག་གིས། །རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ལུས་མཛེས་
ཀྱི། །རབ་བྱུང་བྱིས་པའི་ཉགས་འཆང་བ། །བསྟན་པ་འཛིག་པའི་བརྒྱལ་ཁྲགས་
ལགས། །བསྐྱབ་གསུམ་སྤྱང་ཅི་གང་བ་ཡི། །བསྐྱེས་བསྟན་པའི་ཚུ་མཆོ་
མཛེས། །བྱིས་པ་འཆལ་དུར་སྟེག་གོས་འཆང་བ། །བདུད་རྣམས་མཆོག་ཏུ་ཡིད་
དགར་བཞུ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་། །བདུད་ཀྱི་གཉེན་གྱུར་གང་ལགས་
པ། །རྟེན་སུ་གཟུང་དང་ཆར་གཙོད་པའི། །བྱིན་ལས་ཐབས་མཁས་ལྡན་པ་
མཛོད། །གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི། །དགོངས་དོན་སྟོ་ལ་རྒྱས་མེད་

པ། །ལོངས་སྟོང་ལྷན་པའི་སྤྱི་ལོ་ནི། །མང་ཡང་བསྟན་ལ་དགོས་ཀྱས་མེད། །ལེགས་
བཤད་འོད་བརྒྱའི་སྤང་བ་ཅན། །བཤེས་གཉེན་ཉི་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །ཐུབ་བསྟན་
སྤང་བཞི་མ་ལུས་པ། །ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ་གསལ་བར་ཀྱས། །འུལྟོ། །

སྤྱི་སྤྱི། བན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་འདྲའི་¹སྟོན། རབ་རྒྱས་
འགོ་ཀྱན་ཐར་མཆོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྟོང་བྱིར་བཀྲ་ཤིས་སྟུན་བྱུང་ཆོས་བྲུང་ཆེད།
ཆོས་སྤྱིན་འཛད་མེད་དལ་འགོའི་རྒྱན་འདི་སྟེལ། སང་ཇ་གཉི། །

1 སྟོང་།

བར་བྱང་སྟོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི།
དེ་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

དབར་དུ་བསྐྱུན་བའི་ནམ་དཀར་ཤུང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ཞོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་བའི་ཁྲོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་
ལྷ་ལྷ་མེད་ཀྱི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་
མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉན་བསྟན་བྱུང་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་དུ་
བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་བའི་དགེ་བསྟོའི་སྟོན་ཆིག་ཏུ་ལྷ་ལྷའི་
དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་བཤད་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བཤོ།